

ผู้หญิงไม่ยาก
ในดวงใจ

มณฑนา โมรากุล ในดวงใจ

ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ

นางมณฑนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล)

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง)

ณ วัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

สำนักในพระมหากรุณาธิคุณ

นางมณฑนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล) กราบถวายบังคมลาถึงแก่กรรมด้วยโรคชราภาพ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหีบลายก้านแย่งประกอบศพ และน้ำหลวงอาบศพ

อนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันท์ เชิญพวงมาลาของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ไปวางที่หน้าหีบศพ ในการนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายสมเกียรติ ชอบผล เชิญพวงมาลาไปวางที่หน้าหีบศพ

ครั้นถึงท้ายสุดแห่งการบำเพ็ญกุศล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงศพนางมณฑนา เกียรติวงศ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชทานเพลิงศพ นางมณฑนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล) ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ในวันอาทิตย์ที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เวลา ๑๗.๓๐ น.

พระมหากรุณาธิคุณเป็นอเนกประการนี้ นับเป็นเกียรติยศยิ่งแก่ผู้วายชนม์ หากนางมณฑนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล) จะหยั่งทราบด้วยญาณวิถิใด คงจะมีแต่ความปลาบปลื้มและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นที่ยิ่ง

ข้าพระพุทธเจ้าผู้เป็นบุตรหลาน ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และจักเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เป็นสรรพสิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าและวงศ์ตระกูลสืบไป

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โปรดเกล้าฯ ให้ศิลปินแห่งชาติ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๒ เข้ารับพระราชทานโล่และเข็มเชิดชูเกียรติ
ณ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

รายนามศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๒ จากซ้าย

แถวหลัง: นางมณฑนา โมรากุล นายปรีชา เกาทอง นายจตุพร รัตนวราหะ นายองอาจ สาตรพันธุ์
นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล

แถวหน้า: นายประยงค์ ชื่นเย็น นายวรนนท์ ชั้ววาทิพากร นางเพ็ญพรรณ สิทธิไตรย์
นายอุทัย แก้วละเอียด

คำประกาศเกียรติคุณ

นางมณฑนา โมรากุล

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง

(ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง)

พุทธศักราช ๒๕๕๒

นางมณฑนา โมรากุล เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ ที่วังสวนสุพรรณ อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่โรงเรียนเสาวภา กรุงเทพมหานคร

นางมณฑนา โมรากุล เริ่มฝึกหัดร้องเพลงไทยกับครูล้นจี บุรานนท์ ตั้งแต่อายุ ๔ ปี ต่อมาเรียนขับร้องเพลงฝรั่งกับครูมิชชันนารี และเรียนขับร้องเพลงไทยสากลกับครูสกันธ์ มิตรานนท์ และครูพิมพ์ พวงนาค ได้รับการฝึกฝนการขับร้องเพลงในด้านอักขระ การผันวรรณยุกต์ การหายใจ การออกเสียงให้ชัดเจน ทำให้มีความชำนาญในด้านการร้องเพลงไทยเดิมและเพลงไทยสากล มีผลงานร่วมแสดงละครวิทยุและขับร้องเพลงไทยสากลออกอากาศเป็นประจำกับคณะจารุกนกจนมีชื่อเสียงได้เข้ารับราชการเป็นนักร้องสตรีคนแรกประจำวงของกรมโฆษณาการ พ.ศ. ๒๔๘๓ เริ่มมีผลงานขับร้องเพลงบันทึกแผ่นเสียงครั้งแรก คือ น้ำเหนือบ่า ของครูพิมพ์ พวงนาค และจันทร์แจ่มฟ้า ของครูสกันธ์ มิตรานนท์ ต่อมามีการบันทึกแผ่นเสียงเพลงไทยสากลอีกเป็นจำนวนร้อยๆ เพลง เช่น ธรรมชาติ กล่อมขวัญ ศาสนารัก เด่นดวงดาว เมื่อไหร่จะให้พบ เรณูดอกฟ้า สิ้นรักสิ้นสุข อาลัยลา จุฬาทรีคุณ สายลมวาว ชั่วชีวิต ลาแล้วจามจุรี นางมณฑนา โมรากุล มีศิลปะการขับร้องที่เป็นเอกลักษณ์ มีลีลาการขับร้องที่ฟังดูเป็นธรรมชาติ มีเสียงหนาและมันคง แต่สะท้อนอารมณ์ที่อ่อนไหวได้ดี เข้าใจอารมณ์เพลงได้อย่างถ่องแท้ อีกทั้งยังร้องเพลงได้ชัดเจนออกเสียงอักขระได้ถูกต้อง มีเสียงไพเราะกังวานหวานใส มีอารมณ์ มีชีวิตชีวา เพลงที่สามารถทำเสียงให้เศร้าได้โดยธรรมชาติ เกิดความประทับใจแก่ผู้ฟัง เช่น เพลงแสนวิโยค รักจำพราว สิ้นรักสิ้นสุข อารมณ์รัก เพลงที่ถ่ายทอดออกมาได้อย่างแนบเนียน

เป็นที่กินใจผู้ฟังอย่างยากที่จะหานักร้องรุ่นหลังๆ ทำได้เหมือน ฟังได้จากเพลงสายลมครวญ นอกจากนี้ยังมีความเฉลียวฉลาดตีความหมายของบทเพลงแตกทุกเพลง แม้เพลงที่มีเสียงครึ่งเสียงมากๆ ร้องยาก อย่างเพลงสวนรัก ดาวที่อับแสง ทาสประเพณี หรือเพลงที่ซับซ้อนเหมือนพุด เพลงสวามหวก ผลงานประพันธ์เนื้อร้อง เช่น เพลงวาสนากระต่าย เสียงดูเหว้า เพลงใจหนอใจ ฯลฯ นางมณฑนา โมรากุล เป็นนักร้องหญิงรุ่นบุกเบิกที่โดดเด่นของกรมโฆษณาการ ที่อยู่ในความทรงจำของผู้ฟังตลอดมา จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้ฟังเพลงรุ่นเก่ายังคงชื่นชมไม่เปลี่ยนแปลง และยังเป็นนักร้องแม่แบบให้นักร้องรุ่นใหม่ได้ขบร้องบันทึกเสียงใหม่ได้สืบสานต่อมาจนถึงปัจจุบัน และเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาดนตรีเป็นอย่างมาก

นางมณฑนา โมรากุล ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๕๒

สารบัญ

	หน้า
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ	๓
คำประกาศเกียรติคุณ	๕
แต่แม่ด้วยรักและคิดถึง	๑๑
เล่าเรื่องแม่	๑๒
แต่ดาวดวงที่ล่องลับ	๖๕
ประดับไว้ในโลกา	๑๐๕
- ทำเนียบเพลงที่มณฑนา โมรากุลขับร้อง	๑๐๖
- บทเพลงที่รวบรวมในวาระ ๗๒ ปี มณฑนา โมรากุล	๑๓๔
- บันทึกชีวิตและผลงานของมณฑนา โมรากุล	๒๕๓
รำลึกพระคุณ	๒๕๕

แด่แม่ ด้วยรักและคิดถึง

ครอบครัวเล็กๆ ของเรามีแม่เป็นหลัก แม่เป็นแบบอย่างของผู้หญิงแกร่ง แม่เป็นหลักของชีวิตของลูกๆ ทุกคน ตลอดระยะเวลาที่ลูกๆ เติบโตมา จำได้ว่าจะได้รับความเมตตาเป็นพิเศษ มาตลอดจากทุกท่านที่ทราบว่าเป็นลูกคุณมณฑนา โมรากุล ไม่ว่าจะเป็นคุณครูหรือคุณพ่อคุณแม่ของเพื่อนๆ ร่วมชั้นเรียน จนเรารู้สึกว่าเพลงของแม่เป็นที่ชื่นชอบจริงๆ

เพลงที่แม่ร้องให้เราฟังบ่อยๆ ตั้งแต่จำความได้ คือเพลงผู้แพ้รักและเพลงกล่อมครุฑ เมื่อทุกคนเติบโตขึ้นก็พยายามเก็บทุกเพลงของแม่ไว้ในความทรงจำเพราะคือเพลงที่เราได้ยินได้ฟังมาตลอด เหตุการณ์ครั้งสำคัญที่เรารับรู้ว่ามีคนรักและชอบเพลงที่แม่ร้องเหลือเกิน ก็คือเมื่อแม่ได้รับเชิญไปร้องเพลงในรายการดนตรีสำหรับประชาชนจัดที่สังคีตศาลาบริเวณสนามหญ้าข้างโรงละครแห่งชาติ วันนั้นเป็นวันที่ลูกได้เห็นว่ามีคนรักและดีใจที่เห็นแม่กลับมา คนจำนวนมากยืนเต็มพื้นลานจัดงานเต็มจนล้นออกไปสุดสายตาของลูก วันนั้นลูกได้แต่ตื่นเต้นและแปลกใจที่แม่ของลูกมีคนรักมากมายจริงๆ

เมื่อแม่ได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ ได้เข้ารับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นความสุข ความภูมิใจของลูกและครอบครัวของเราอย่างที่สุดในชีวิต แม่ของเรายู่มาถึง ๕ แผ่นดิน แม่เติบโตมาในวังของเจ้าคุณพระประยุรวงศ์ แม่สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและความกรุณาของพระบรมวงศานุวงศ์เสมอ และลูกๆ ก็ได้รับสืบทอดความรักชาติ รักแผ่นดินและพระมหากษัตริย์อย่างสุดหัวใจ

แม่จำ อยากบอกว่าลูกๆ หลานๆ คิดถึงแม่มาก ชีวิตครอบครัวเรามาได้ถึงวันนี้เพราะมีแม่เป็นแบบอย่าง เป็นศูนย์รวมความรักในครอบครัวเล็กๆ ของเรา แม่ได้เจอกับพ่อและพี่ยัมแล้วนะเราจะจากกันแค่นี้ อีกไม่นานเราทุกคนจะได้พบกันอีก อยากกอดแม่อีกก็ไม่มีแม่ให้กอดแล้ว

รักแม่ที่สุด

ลูกๆ ของแม่

เล่าเรื่องแม่

ประวัติย่อ

คุณแม่มัทนาเป็นลูกคนที่ ๔ ของคุณตาชัย โมรากุล (อำมาตย์ตรี หลวงสิริราชทรัพย์) กับคุณยายผัน เครือสุวรรณ เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ที่ตำหนักสวนสุพรรณริมคลองสามเสน ในตำบลสวนนอก อำเภอคูสิต กรุงเทพมหานคร

มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน รวมตนเอง ๖ คน

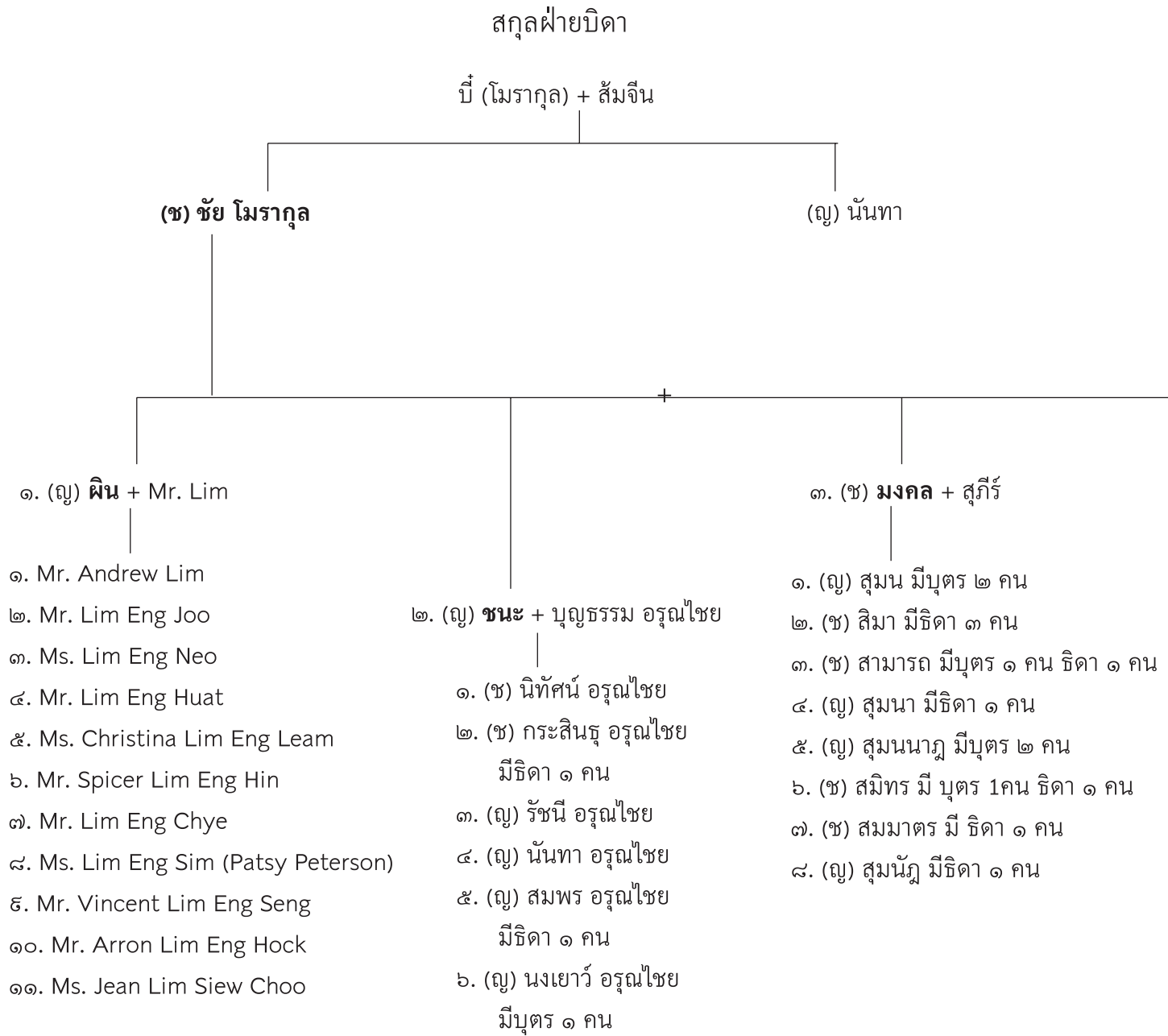
สมรสกับนายบุญยงค์ เกียรติวงศ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ มีบุตร-ธิดา ๔ คน หลังสมรสแล้วได้เปลี่ยนใช้นามสกุลสามีแต่ในวงการแสดงยังคงเป็นที่รู้จักในนาม มัทนา โมรากุล

เริ่มทำงานเป็นนักร้องของวงดนตรีกรมโฆษณาการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๓ ลาออกจากราชการเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ และเลิกร้องเพลงเป็นอาชีพเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓

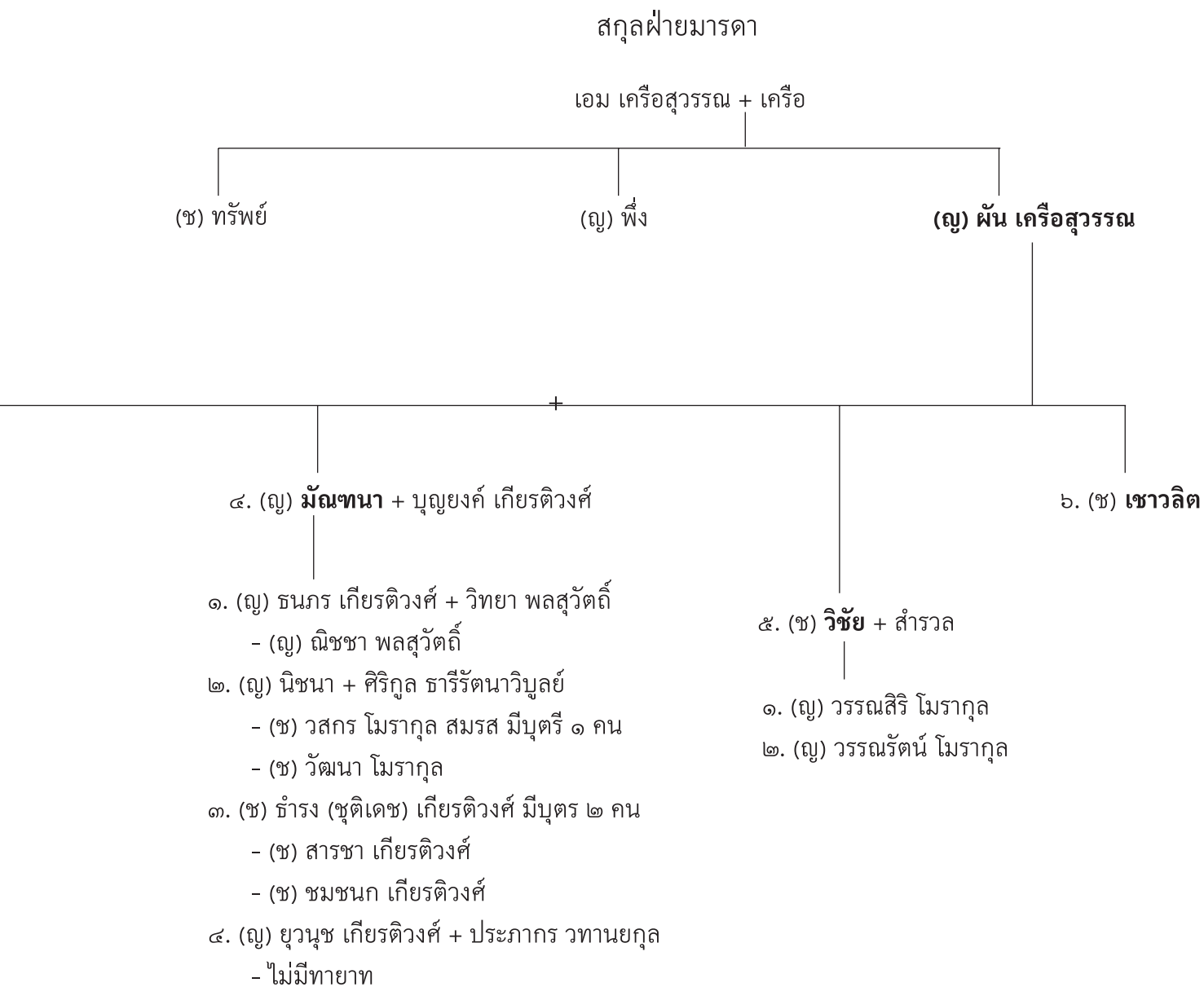
ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๒ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง)

ถึงแก่กรรมเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ สิริอายุ ๑๐๓ ปี

เครือญาติของคุณมันทนา โมรากุล

เครือญาติของคุณมัทนา โมรากุล

ประวัติฝ่ายบิดา

อำมาตย์ตรี หลวงสิริราชทรัพย์ (ชัย โมรากุล)
(๒๕ มีนาคม ๒๔๓๕-๒๖ ธันวาคม ๒๕๐๔)

คุณตาชัย โมรากุล เกิดวันอาทิตย์ที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๕ (ปีวอก) ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ตำบลหัวรอ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบรรพบุรุษเป็นจีน คุณตามีความสามารถทางภาษาอังกฤษค่อนข้างดี

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ คุณตาชัยเข้ารับราชการในตำแหน่งนายตรวจ กรมบัญชีกลาง กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (ปัจจุบันคือกระทรวงการคลัง) แต่เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงประกาศร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ ๑ คุณตาชัยก็ได้สมัครไปเป็นล่ามประจำกองทหารอาสาที่รัฐบาลส่งไปร่วมรบกับฝ่ายสัมพันธมิตรทางแนวรบด้านตะวันตกในฝรั่งเศส ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๑ ได้เลื่อนยศเป็นว่าที่สิบโท ครั้นกองทหารอาสาเดินทางกลับมาถึงสยามในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๖๒ หลังสงครามสิ้นสุดลงพร้อมชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตร คุณตาชัยก็ได้เลื่อนยศเป็นนายสิบเอก สังกัดกองบินทหารบก และปลดประจำการเป็นทหารกองหนุนในปีเดียวกัน

โดยการสนับสนุนของมหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพลเทพ (เฉลิม โกมารกุล ฦ นคร) คุณตาชัยได้กลับเข้ารับราชการในกรมบัญชีกลาง กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่งานคลังตามหัวเมืองหลายแห่ง เช่น ภูเก็ต ระนอง ลพบุรี นครศรีธรรมราช เป็นต้น มีความก้าวหน้าในราชการขึ้นเป็นลำดับ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐ ได้รับพระราชทานยศและบรรดาศักดิ์สูงสุดเป็นอำมาตย์ตรี หลวงสิริราชทรัพย์ (ปัจจุบันยังมี “ห้องประชุมหลวงสิริราชทรัพย์” อยู่ที่สำนักงานคลังจังหวัดนครศรีธรรมราช)

คุณตาชัย ลาออกจากราชการ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๔

ช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ คุณตาชัยหันเหความสนใจไปในทางการเมืองมาก คุณยายฝันไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง คุณตา กับ คุณยายจึงแยกทางกัน คุณตาแต่งงาน มีภรรยาใหม่ในภายหลัง

วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นวันที่มีการกวาดล้างผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นกบฏ คัดล้มรัฐบาลภายใต้การนำของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่เรียกว่า “คดีกบฏพระยาทรงสุรเดช” กลุ่มผู้ถูกกล่าวหาถูกจับกุมทั้งสิ้น ๕๑ คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลหลากหลายสถานะ ทั้งเชื้อพระวงศ์ ขุนนางเก่า ข้าราชการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และทหาร คุณตาเป็นหนึ่งในนั้น รัฐบาลตั้ง “ศาลพิเศษ” ขึ้นพิจารณาคดีและพิพากษาคดีผู้ต้องหาทั้งหมดเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ปีเดียวกัน มีผู้ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิต ๑๘ คน และจำคุกตลอดชีวิตอีกหลายคน คุณตาอยู่ในกลุ่มหลัง ระหว่างรับโทษที่เรือนจำบางขวาง ผู้ต้องขังร่วมห้องของคุณตา คือ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนชัยนาทนเรนทร (ในรัชกาลที่ ๙) ได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร)

คุณตาใช้เวลาช่วงต้องโทษศึกษาค้นคว้าวิชาโหราศาสตร์และดาราศาสตร์ตามความสนใจ กระทั่งสามารถเรียบเรียงเป็นตำราขึ้นได้สำเร็จ หลังจากได้รับการนิรโทษกรรมใน พ.ศ. ๒๔๘๘ แล้ว คุณตาใช้วิชาโหราศาสตร์และดาราศาสตร์เขียนคำพยากรณ์โชคชะตาประจำวันลงหนังสือพิมพ์ โดยใช้นามปากกาว่า ช. โมรากุล ถือว่าเป็นครั้งแรกที่มีการพยากรณ์ประจำวันทางหนังสือพิมพ์

ประวัติฟายมารดา

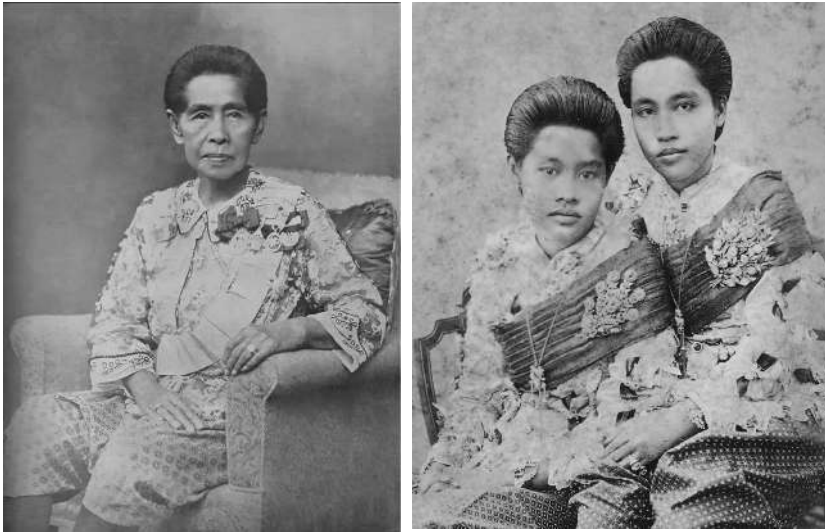

นางพัน โมรากุล
(๒๔๓๘ - ๘ มีนาคม ๒๕๐๓)

คุณยายพันเป็นบุตรของ “แม่ครูเครือ” ซึ่งเคยเป็นหม่อมคนหนึ่งของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง (เพ็ง เพ็ญกุล) เสนาบดีในสมัยรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ ผู้ก่อตั้งโรงละครอย่าง ตะวันตกและเก็บค่าเข้าชมชื่อพรินซ์เธียเตอร์ (Prince Theatre) บางที่ท่านจึงได้รับการกล่าวถึงในนาม “หม่อมเครือ” แม่ครูเครือเป็น “ตัวละครรำฝีมือยอดเยี่ยม” ในคณะละคร มีความรอบรู้ในเรื่อง กระบวนรำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนรำที่ออกทำเป็นภาษาต่างๆ

ต่อมาแม่ครูเครือแต่งงานกับนายเอม เครือสุวรรณ แล้วย้ายไปอยู่ที่ตำหนักสวนสุพรรณ

ตำหนักสวนสุพรรณได้ชื่อจากพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีวิไลยลักษณ์ กรมขุนสุพรรณภาควดี พระราชธิดาองค์แรกในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประสูติแต่เจ้าคุณพระประยุรวงศ์ (เจ้าจอมมารดาแพ) ตำหนักนี้เป็นที่ประทับของกรมขุนสุพรรณภาควดีกับพระกนิษฐาและพระราชมารดา คือ เจ้าคุณพระประยุรวงศ์ แม้ภายหลังจากที่กรมขุนสุพรรณภาควดีสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ แล้ว ตำหนักสวนสุพรรณก็ยังคงเป็นที่พำนักของเจ้าคุณพระประยุรวงศ์ ต่อมากระทั่งถึงแก่พิราลัย

ภาพซ้าย: เจ้าคุณพระประยุรวงศ์ (แพ) (๕ พฤศจิกายน ๒๓๕๗ - ๒๒ มีนาคม ๒๔๘๖) พระสนมเอกในรัชกาลที่ ๕
ภาพขวา: (ขวา) พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีวิไลยลักษณ์ สุนทรศักดิ์กัลยาวิติ กรมขุนสุพรรณภาควดี

(๒๔ กรกฎาคม ๒๔๑๑ - ๒๖ ตุลาคม ๒๔๔๗)

(ซ้าย) พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุวพักตร์วิไลยพรรณ

(๒ พฤษภาคม ๒๔๑๖ - ๓๐ กรกฎาคม ๒๔๗๓)

(ที่มา: ราชพัสดราภรณ์. (๒๕๔๘). สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

เจ้าคุณพระประยุรวงศ์นิยมศิลปะการละคร มีคณะละครของตนเอง เรียกชื่อกันว่า “ละครเจ้าคุณพระประยุรวงศ์” แสดงทั้งละครใน ละครนอก และละครดีกดาบรพ์ มีชื่อเสียงมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๖ จนถึงรัชกาลที่ ๗ เมื่อมีละครก็จำเป็นต้องมีครูละครและวงดนตรีไทยประจำคณะ เมื่อมาอยู่ตำหนักสวนสุพรรณ แม่ครูเครือก็ได้เป็นครูละครคนสำคัญ ท่านทำหน้าที่อยู่จนถึงแก่กรรม หลังจากนั้นบุตรที่ชื่อผันก็รับหน้าที่แทน

ระหว่างที่แม่ครูเครือเป็นครูละครอยู่ในคณะละครเจ้าคุณพระประยุรวงศ์ ราว พ.ศ. ๒๔๕๘ ผัน บุตรสาวของแม่ครูเครือ ได้พบรักและแต่งงานกับนายชัย โมรากุล ข้าราชการหนุ่มแห่งกรมบัญชีกลาง

พี่-น้องของแม่

คุณยายผันกับคุณตาชัยมีบุตรหญิง-ชายด้วยกัน ๖ คน ดังนี้

คนแรกเป็นหญิงชื่อ ผิน เกิด พ.ศ. ๒๔๕๘ (ปีเถาะ)

คนที่ ๒ เป็นหญิงชื่อ ชนะ เกิดปีมะเส็ง (เกิดก่อนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๑ ตามระบบจันทรคติ แต่เดิมของไทย แต่นับเป็น พ.ศ. ๒๔๖๒ ตามระบบปีสากลหลังจากเปลี่ยนวันเริ่มศักราชใหม่สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม) เล่ากันในครอบครัวว่าลูกสาวคนนี้ได้ชื่อว่า ชนะ เพื่อเป็นที่ระลึกถึงการที่คุณตาชัยไปเป็นทหารอาสา มีส่วนร่วมในชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๑ (ช่วงเวลาของสงครามโลกครั้งที่ ๑ อยู่ในระหว่างวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ ถึงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๑)

คนที่ ๓ เป็นชายชื่อ มงคล (ปี๊ด) เกิด พ.ศ. ๒๔๖๓ (ปีวอก)

คนที่ ๔ เป็นหญิงชื่อ เจริญ (แป้ว) เกิด พ.ศ. ๒๔๖๕ (ปีจอ) ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นจู้ และเปลี่ยนเป็นมณฑนา ชื่อแรกของคุณแม่มณฑนาก็มีเรื่องเล่าในครอบครัวเช่นกันว่า เจ้าคุณพระประยูรวงศ์ตั้งให้ว่า “จำเจริญ” เพราะเกิดมาพร้อมความก้าวหน้าในราชการของบิดา

คนที่ ๕ เป็นชายชื่อ วิชัย (ป้าด) เกิด พ.ศ. ๒๔๖๘ (ปีฉลู)

คนสุดท้าย เป็นชายชื่อ เชาวลิท เกิดราว พ.ศ. ๒๔๗๐ (ปีเถาะ)

พ่อ แม่ ลูก

ดังกล่าวแล้วว่าระหว่างที่เป็นข้าราชการกรมบัญชีกลาง คุณตาชัยต้องย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในงานคลังมณฑล-คลังจังหวัด ณ จังหวัดต่างๆ โดยมีคุณยายผันกับลูกๆ ติดตามไปด้วย

ในชั้นต้น ผู้ย้ายตามคุณตาชัยมีเพียงคุณยายผันกับลูก ๒ คนแรก คือป้าผินกับป้าชนะ แต่ระหว่างที่คุณตาชัยรับราชการเป็นผู้ช่วยคลังมณฑลภูเก็ต คุณยายผันได้ให้กำเนิดลูกคนที่ ๓ เป็นบุตรชายคนแรก คือลุงมงคล ใน พ.ศ. ๒๔๖๓ อีกประมาณ ๒ ปีต่อมา คุณยายผันก็ตั้งท้องลูกคนที่ ๔ ในเวลานั้นคุณทวดเครือซึ่งเป็นครูสอนละครในตำหนักสวนสุพรรณของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ ประรภาว่าหากคุณยายผันขึ้นมากลอดที่กรุงเทพฯ คุณทวดจะสามารถช่วยดูแลได้ คุณยายจึงเดินทางขึ้นมาพักอยู่กับคุณทวดเครือที่ตำหนักสวนสุพรรณและได้คลอดลูกคนที่ ๔ คือคุณแม่มณฑนาที่นี้ เมื่อเกิดเจ้าคุณพระตั้งชื่อให้ว่า “จำเริญ” (ต่อมาลดรูปตัวสะกดลงเป็น “เจริญ”) เพราะเธอเกิดในช่วงเวลาที่บิดาได้เลื่อนตำแหน่งจากผู้ช่วยคลังมณฑลภูเก็ต เป็นคลังจังหวัดระนอง

คุณยายผันพักฟื้นหลังคลอดอยู่ที่ตำหนักสวนสุพรรณเพียงระยะหนึ่งก็ต้องพาหนูน้อยเจริญกลับไปอยู่ที่จังหวัดระนองกับสามีและลูกอีก ๓ คน

พ.ศ. ๒๔๖๘ คุณตาชัยได้รับตำแหน่งเป็นผู้ช่วยคลังมณฑลพบุรี ในช่วงเวลานั้น น้าวิชย ลูกคนที่ ๕ ของท่านก็ถือกำเนิดขึ้นเป็นลูกชายคนที่ ๒ ก่อนหน้าที่ท่านจะเข้ารับตำแหน่งใหม่ไม่กี่วัน

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๘ คุณตาชัยได้รับตำแหน่งเป็นคลังจังหวัดนครศรีธรรมราช
ชั้นหนึ่ง

ที่จังหวัดนครศรีธรรมราชนี้เอง คุณยายผันก็ได้ให้กำเนิดลูกชายอีกคนหนึ่ง เป็นลูกคนสุดท้อง คือ น้าเชาวลิต

ชีวิตวัยเยาว์ เรียนหนังสือ หัดร้องเพลง

การโยกย้ายตามบิดาไปรับราชการตามจังหวัดต่างๆ ทำให้ลูกๆ ไม่ได้เรียนหนังสืออย่างต่อเนื่องดังที่ควรจะเป็น

เมื่ออายุ ๖ ขวบ คุณแม่มณฑนาเข้าเรียนครั้งแรกที่โรงเรียนศึกษากุมารี ซึ่งเป็นโรงเรียนมิชชันนารี (ปัจจุบันคือโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา) ขณะนั้นคุณตาชัยดำรงตำแหน่งเป็นคลังจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่โรงเรียนศึกษากุมารี คุณแม่เริ่มเรียนขับร้องแบบฝรั่งกับหม่อมมชีอมิสแมคเคน เพื่อร้องเพลงในโบสถ์พระคริสต์ คุณแม่ถือว่ามิสแมคเคนเป็นครูสอนร้องเพลงคนแรกของคุณแม่

มีเกร็ดขำๆ ในการหัดร้องเพลงครั้งแรกว่าเมื่อร้องเพลงซึ่งมีเนื้อร้องที่ว่า “จงฟังเพลงแห่งทูตฟ่องใส องค์พระเยซูท่านมาหาเรา ท่านมาหาเรา” ผู้ร้องต้องคุกเข่าลงและเมื่อเสียงออร์แกนดังขึ้นต้องลุกขึ้นยืนประกอบบทเพลง “พอกลับถึงบ้านก็ถูกพ่อตีที่ร้องเพลงพระเยซูอยู่ได้” คุณแม่ว่านี่อาจเป็นเหตุที่ทำให้คุณตาชัยถึงแก่ตั้งวงดนตรีเล็กๆ ขึ้นในบ้านตามที่คุณป้าชนะเล่าไว้ คุณตาให้คุณป้าพินลูกสาวคนโตเป็นมือกลอง ลูกสาวคนรองคุณป้าชนะสีไวโอลิน คุณยายผันตีฉิ่ง ส่วนคุณตาเป็นหัวหน้าวง

เมื่อคุณแม่มณฑนาอายุประมาณ ๘-๙ ขวบ คุณตาชัยย้ายกลับเข้ากรุงเทพฯ และเริ่ม “เล่นการเมือง” อันเป็นเหตุแห่งความร้าวรานในครอบครัว คุณยายผันกับลูกๆ ได้รับความเมตตาจากเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ให้เข้าพักอาศัยในตำหนักสวนสุพรรณอีกคำรบหนึ่ง คุณยายผันได้รับยกย่องเป็นครูใหญ่ปฏิบัติหน้าที่สืบต่อจากคุณทวดเครือซึ่งได้ถึงแก่กรรมลง มีเงินเดือนประจำ มีบ้านอยู่และมีสำรับส่งถึงบ้านพักทุกมื้อ

ที่ตำหนักสวนสุพรรณ ขณะที่คุณยายผันซ้อมละครให้คณะของเจ้าคุณพระ เด็กหญิงเจริญผู้มีอัธยาศัยไปในทางร้องรำทำเพลงอยู่แล้วก็จะแอบไปต่อท้ายแถวเพื่อจะได้เรียนรู้รำละครกับเขาด้วย ที่สำคัญคือมีโอกาสร้องเพลงอย่างจริงจังกับครูเจอ บุรานนท์ ซึ่งเป็นญาติสนิทของเจ้าคุณพระ (และเป็นแม่ของคุณสุลาลีวัลย์ สุวรรณทัต หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ป้าทอง” แม่ของคุณทงศักดิ์ ภัคดีเทวา)

ครูเจอเป็นครูสอนร้องเพลงคนที่ ๒ ของคุณแม่ ท่านสอนให้จูนร้องเพลงละคร เพลงตับ เพลงเถาได้ คุณแม่เล่าว่า คุณแม่ได้วิธีเอื้อนเสียงยาวๆ และวิธีการเปล่งเสียงร้องเพลงจากท่าน ส่วนแรงบันดาลใจให้อยากร้องเพลงไทยสากลมาจากคุณจำรัส สุวคนธ์ คุณแม่ได้เห็นได้ฟังคุณจำรัสร้องเพลงที่มีเนื้อร้องว่า “คูซิดูโน้นซี...” มาตั้งแต่เมื่ออายุราว ๑๐ ขวบ คุณแม่ว่า “คุณจำรัสเป็นคนสมารถออกคำดี วิธีการออกคำไ้มาก” คุณแม่นำเพลงของคุณจำรัสมาร้องเล่นอยู่เสมอ ตั้งปณิธานว่าจะต้องร้องเพลงให้ได้เหมือนคุณจำรัสและอยากมีโอกาสร้องเพลงในงานเดียวกันกับเขาด้วย

ก้าวแรก - นักร้องละครวิทยุ

ครูเจอ บุรานนท์ มีบทบาทสำคัญต่อก้าวแรกของคุณแม่ฉันทนาเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะสอนให้ร้องเพลงไทยเดิมได้ดีแล้วยังให้โอกาสคุณแม่ออกงานหรือไปร้องเพลงออกอากาศที่สถานวิทยุศาลาแดงแทนหลายครั้ง กระทั่งคุณแม่เป็นที่รู้จักว่า “เป็นเด็กเสียงเพราะ” เป็นที่โปรดปรานของเจ้าคุณพระและได้เงินไว้ใช้สอยเป็นพิเศษด้วย

ในด้านเพลงไทยสากล ป้าอึ่ง เพื่อนของคุณยายฝันว่าคุณแม่มีความสนใจมาก และมีเสียงไพเราะเป็นทุนเดิม จึงพาไปฝึกร้องเพลงไทยสากลกับคุณครูเฟิม (ครูสกันธ์ มิตรานนท์) ที่บ้านแถวสะพานเฉลิมวันชาติ ถนนพระสุเมรุ เมื่อคุณแม่อายุราว ๑๒-๑๓ ขวบ

ครูเฟิมเป็นครูสอนร้องเพลงคนที่ ๓ ของคุณแม่ ครูสอนให้ออกเสียงชัด แต่ละคำร้องต้องบ่งบอกความหมายชัดเจนว่าเป็นสุขหรือทุกข์ รู้จักแบ่งวรรคแบ่งตอน แบ่งระยะช่วงหายใจ

ที่กรุงเทพฯ คุณแม่ฉันทนาเข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนเสาวภา (ปัจจุบันเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา) แต่เรียนต่อได้จนถึงชั้นมัธยม ๒ เท่านั้นก็ต้องลาออกเนื่องจากฐานะขัดสน ครูเจอต้องช่วยฝากให้เข้าทำงานเป็นพนักงานเก็บเงินที่ร้านเสริมสวยชื่อ “นางงาม” ไกลี่สี่แยกเอส เอ บี เพื่อให้มีรายได้เพิ่มอีกทางหนึ่ง ขณะนั้นคุณแม่อายุประมาณ ๑๔-๑๕ ปีเท่านั้น ยังไว้ผมยาว ถักหางเปีย คุณแม่ทำงานอยู่ที่ร้าน “นางงาม” ไม่ถึงปี ก็มีผู้มาชักชวนคุณแม่ออกสู่ถนนสายนักร้องอย่างจริงจังขึ้น

คุณครัดพงษ์ บุณนาค นักร้องและนักแสดงละครวิทยุซึ่งมีบ้านพักอยู่ในบริเวณตำหนักเดียวกัน ได้ขออนุญาตคุณยายผันพาคุณแม่ไปสมัครเล่นละครกับคณะจารุกนกเพื่อหารายได้แทนการทำงานที่ร้านเสริมสวย

จารุกนก เป็นชื่อบริษัทโรงละครและคณะละครวิทยุ มีผลงานการแสดงละครวิทยุเป็นประจำทางสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างๆ คุณพจน์ จารุณนิช เป็นทั้งหัวหน้าคณะและนักร้อง

หลังจากทดสอบกับคุณครูพิมพ์ พวงนาค แล้วพบว่าคุณแม่มีเสียงและหน่วยก้านดี มีความสามารถทั้งการแสดงและร้องเพลงจึงรับเข้าคณะ เนื่องจากละครวิทยุแต่ละเรื่องต้องมีเพลงเอกประกอบ คุณแม่ได้แสดงละครเรื่องแรกชื่อเรื่อง “ครูสอนขับร้อง” เป็นละครชวนหัว

ครูพิมพ์เป็นครูสอนร้องเพลงคนที่ ๔ ของคุณแม่

คณะจารุกนก

พจน์ จารุณนิช (ยืนคนที่ ๔ จากซ้าย) มณฑนา โมรากุล (นั่งคนที่ ๔ จากซ้าย)

ก๊าวที่สี่อง - นักร้องเพลงอัดแผ่นเสียง

ตั้งแต่นั้นแต่ไร คุณแม่สามารถร้องเพลงได้ทั้งเพลงไทยเดิมและเพลงสากล แต่ชอบร้องเพลงไทยสากลมากกว่า

ประมาณ ปี ๒๔๘๒ ครูเฟิมและครูพิมพ์ พวงนาค ได้ทดลองแต่งเพลงไทยสากลให้คุณแม่ร้องปรากฏว่าคุณแม่ร้องได้ดี เห็นว่าดีพอที่จะบันทึกแผ่นเสียงได้

เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเป็นนักร้องเพลงไทยสากลอย่างครบเครื่อง ครูเฟิมตั้งชื่อใหม่ให้คุณแม่ว่า “จรี”

ครูพิมพ์ พวงนาค พาคุณแม่ไปพบนายห้าง ต. เง็กชวน ผู้ผลิตแผ่นเสียงตรากระต่าย เสนอขายเพลง “น้ำเหนือป่า” ที่เพิ่งแต่งเสร็จใหม่ๆ ให้โดยมีเงื่อนไขว่าต้องให้ จรี โมรากุล เป็นผู้ขับร้องเท่านั้น แน่ใจว่าเป็นเงื่อนไขที่นายห้างปฏิเสธในการเจรจาครั้งแรก เพราะไม่ประสงค์จะเสี่ยงกับเด็กหางเปียที่ไม่มีชื่อเสียง แต่ในการเจรจาครั้งหลัง นายห้างตอบตกลง และคุณแม่ได้ร้องอัดเสียง ๒ เพลงในวันเดียวกัน คือ “น้ำเหนือป่า” ของครูพิมพ์ และ “จันทร์แจ่มฟ้า” ของครูเฟิม คุณแม่ได้รับค่าตอบแทนจากการอัดเพลงครั้งแรก ๕ บาท หลังจากนั้นไม่นานก็ได้อัดเพลงอีก ๔ เพลง คือ “สกุณาพาคู” ของครูพิมพ์ “ใจชาย” กับ “ฉันและเธอ” ของครูเฟิม และ “สุดอาลัย” ของครูบุญให้ (ไม่ทราบนามสกุล) อย่างไรก็ตาม นายห้าง ต. เง็กชวนก็ยังไม่กล้าผลิตแผ่นเสียงเพลงที่คุณแม่ร้องไว้ออกจำหน่ายทันทีเพราะเกรงว่าจะขาดทุน

ระหว่างนั้นคุณแม่ก็ยังคงรับบทนางเอกของละครวิทยุคณะจารุกนก เป็นผู้ร้องเพลงเองประจำเรื่องแต่ละเรื่องอย่างต่อเนื่อง

อีกหนึ่งปีต่อมาก็ถึงปี “แจ้งเกิด” ในฐานะนักร้องอย่างแท้จริงของคุณแม่

พ.ต. วิลาส โอสธานนท์

อธิบดีกรมโฆษณาการคนแรก (พ.ศ. ๒๔๘๒-๒๔๘๔)

เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ คุณพจน์ได้แต่งละครขึ้นเรื่องหนึ่งชื่อ “แม่ค้าทุเรียน” ให้สอดคล้องกับช่วงที่ทุเรียนออกสู่ตลาด มีเพลง “ทุเรียนดีดี” ที่ครูพิมพ์แต่งเป็นเพลงเอกประจำเรื่อง ละครเรื่องนี้ได้รับความสนใจมากและเพลงที่นางเอกร้องได้จุดประกายความคิดอันแยบยลให้แก่ พ.ต. วิลาส โอสธานนท์ อธิบดีกรมโฆษณาการ ในสมัยนั้นด้วย

คุณแม่ถูกตามตัวให้ไปฝึกร้องเพลงทุเรียนดีดีกับวงดนตรีกรมโฆษณาการ เพื่อเตรียมไปร้องจริงในงานฉลองวันประสูติพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในรัชกาลที่ ๘ กำหนดจัดในคืนวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ในโอกาสเดียวกันนี้จะมีการหารายได้เพื่อการกุศลด้วย

ดังกล่าวแล้วว่าช่วงเวลาที่จัดงานเป็นหน้าทุเรียน แผนระดมทุนของท่านอธิบดีคือให้คุณแม่นั่งผ้าลาย สวมเสื้อแขนกระบอก สวมงอบแดง เดินร้องเพลงทุเรียนดีดี โดยมีจ่มม่านมิตยน์เรศ (เฉลิม เสวตนันท์) หัวหน้ากองกระจายเสียง กรมโฆษณาการ กระเดียดกระจาดทุเรียนเดินตามหลังไปเสนอขายตามโต๊ะในงาน ในวันงานบรรดาแขกผู้มีเกียรติและนักการเมืองพากันอุดหนุนทุเรียน ให้ราคาสูงกว่าราคาท้องตลาดเนื่องจากการกุศล ทำให้ได้เงินเป็นจำนวนมาก

เมื่องานจบ ท่านอธิบดีกรมโฆษณาการ พ.ต.วิลาศ โอสถานนท์ ได้พบกับคุณยายผันซึ่งไปงาน เป็นเพื่อนลูกสาว ท่านกล่าวขอใจพร้อมสั่งว่าวันรุ่งขึ้นให้คุณแม่ไปสมัครเป็นนักร้องของกรมโฆษณาการ บ่ายวันรุ่งขึ้น คุณยายผันก็พาคุณแม่ไปยังกรมโฆษณาการเพื่อพบกับท่านอธิบดีวิลาศตามเวลานัด

วงดนตรีของกรมโฆษณาการเพิ่งก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ เพื่อเล่นดนตรี ประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น มีครูเอื้อ สุนทรสนาน เป็นหัวหน้าวง ครูเวส สุนทรจามร เป็นผู้ช่วยหัวหน้าวง และจมีนมานิตย์นเรศ เป็นหัวหน้าแผนก นักร้องประจำวงมีแต่นักร้องชาย

ภิญโญ สุรวาทน์, เฝิม วันชนะเวทย์, เวส สุนทรจามร, ปิยะ วาหิตตาคม, สนั่น กมลวาทิน, สมบูรณ์ คงสวัสดิ์, สมพงษ์ ทิพย์กลิน
ทองอยู่ เปียสกุล, คีติ ศีตากร, เอื้อ สุนทรสนาน, สวี ยงยุทธ, แดงหลังเย็น สมบูรณ์ ศิริภาค, สาลี กล่อมอาภา

วงดนตรีกรมโฆษณาการรุ่นแรก
ถ่ายเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๒

ภาพหน้าขวา

วงดนตรีกรมโฆษณาการ พ.ศ. ๒๔๘๓
รุจิ อุทัยกร เอื้อ สุนทรสนาน มัณฑนา โมรากุล

ก้าวต่อไป - นักร้องหญิงคนแรกของวงดนตรีกรมโฆษณาการ

เป็นความจริงที่ว่าคุณแม่เป็นนักร้องหญิงคนแรกที่กรมโฆษณาการรับไว้ แต่ด้วยขณะนั้นคุณแม่มีอายุเพียง ๑๖ ปี จึงบรรจุเป็นข้าราชการไม่ได้ ต้องเป็นลูกจ้างไปก่อน แต่นับเป็นโชคดีที่ได้รับเงินเดือนขั้นต้นสูงถึงเดือนละ ๓๐ บาท (ในสมัยที่ถ้วยเตี้ยราคาชาวมละ ๑-๒ สตางค์)

หลังจากที่รับ น.ส.จูลี โมรากุล เข้ามาเป็นนักร้องคนแรกแล้ว จมื่นมานิตยัณเรศ ในฐานะหัวหน้ากองกระจายเสียง ได้ปรารถนาให้นักร้องผู้หญิงเพิ่มอีกหนึ่งคนเพื่อไม่ให้คุณแม่วางตัวลำบาก เพราะวงดนตรีมีแต่ผู้ชาย ปรากฏว่านักร้องหญิงคนที่ ๒ ที่รับเข้ามาคือ น.ส.รุจี อุทัยกร นักร้องนักแสดงจากคณะของครูเพ็ญ ปัญญาพล ผู้ใหญ่ในกรมโฆษณาการทราบประวัติและความสามารถในการขับร้องเพลงและแสดงละครวิทยุของเธอแล้วเป็นอย่างดี

จมีนมานิตยัณเรศ (เฉลิม เสวตนันท์)

ในปีต่อๆ มา มีการรับนักร้องเพิ่มอีกทั้งชายและหญิงเพื่อให้เพียงพอสำหรับภารกิจขับร้อง เพลงปลุกใจที่แต่งขึ้นมากมายหลายแบบตามนโยบายของ “ท่านผู้นำ” ได้แก่ คุณล้วน ควันธรรม คุณสุภาพ รัชมิตต์ คุณเลิศ ประสมทรัพย์ คุณวินัย จุลละบุษปะ คุณสุภาณี พุกสมบุญ และคุณชวลี ช่วงวิทย์

จมีนมานิตยัณเรศ (เฉลิม เสวตนันท์) เคยเป็นมหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นถึงยุคจอมพล ป. ท่านก็เป็นผู้ประพันธ์เนื้อเพลงร่างมาตรฐานประจำชาติ ๔ เพลง ที่คนไทยคุ้นเคย ได้แก่ กามแสงเดือน ชาวไทย ราชมาร่า และคืนเดือนหงาย รวมทั้งเพลงปลุกใจ ตลอดจนเพลงจังหวะลีลาศของกรมโฆษณาการอีกหลายเพลง ท่านแสดงความกรุณาต่อคุณแม่หลายวาระ ในขั้นต้น ท่านเป็นผู้ไปตามตัวคุณแม่ตามบัญชาของท่านอธิบดี เป็นผู้กระเดียดกระจาดทุเรียน ตามคุณแม่ในการแสดงเพื่อการกุศล เป็นผู้กรอกใบสมัครให้คุณแม่เมื่อวันสมัครเข้าทำงาน ในการแสดง ครั้งหนึ่งของกรมโฆษณาการ ท่านเป็นหนูมาน คุณแม่มีฉันทนาเป็นนางเบญกาย

ที่วงดนตรีกรมโฆษณาการ คุณแม่ได้พบครูเวส สุนทรจามร ครูคนที่ ๕ และครูศรี ยงยุทธ ครูคนที่ ๖ ครูเวส สอนเรื่องการหยุดหายใจและการลงเสียงระหว่างขับร้องให้ คุณแม่เล่าว่าในการร้อง เพลงไทยสากลรุ่นแรกบางเพลง เช่น เพลง เย็น เย็น ซึ่งกำหนดให้ รุจิร้องประสานเสียงกับจู้ นักร้อง จะต้องร้องเป็นเสียงประสานหรือที่เรียกว่าเสียงสอง คุณแม่บ่นว่ายาก แต่ครูเวสก็ให้กำลังใจว่า ร้องเถอะ อีกหน่อยก็เก่งเอง

ครูศรีสอนร้องเพลงฝรั่ง ทำให้คุณแม่เป็นนักร้องหญิงของกรมฯ ที่ได้ร้องเพลงฝรั่งออกอากาศ ทางวิทยุกระจายเสียงและร้องในงานต่างๆ

เหตุเกิดในยุคจอมพล ป.

จอมพล ป. พิบูลสงคราม
ครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๔๘๓

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีคนที่ ๓ ของประเทศไทย ดำรงตำแหน่งเป็นเวลารวมกันยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ประเทศไทย คือ ๑๔ ปี ๑๑ เดือน ๑๘ วัน ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๓ กับ พ.ศ. ๒๔๘๖-๒๕๐๐ อาจกล่าวได้ว่าชีวิตการเป็นนักการเมืองอาชีพของคุณแม่มีนาคมอยู่ในช่วงเวลาที่ขนานกันไปกับช่วงอายุขัยของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เราจึงไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตและงานของคุณแม่ได้ครบถ้วนโดยไม่กล่าวถึงท่านผู้

ในช่วงที่คุณแม่เริ่มทำงานที่กรมโฆษณาการ เหตุการณ์ทางการเมืองค่อนข้างรุนแรง ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าคุณแม่ย้ายผันได้แยกทางกับคุณตาชัยอย่างเด็ดขาดตั้งแต่หลายปีก่อนหน้านั้นแล้วเนื่องจากคุณตาชัยเล่นการเมือง พ.ศ. ๒๔๘๑ คุณตาเคราะห์ร้ายถูกจับในข้อหาเป็นปรปักษ์ต่อคณะรัฐบาล ในชั้นศาลถูกปล่อยตัวออกมาครั้งหนึ่งแต่ไม่นานก็ถูกจับอีก ครั้งนี้ถูกพิพากษาให้จำคุกตลอดชีวิต คุณแม่มีนาคมได้ติดตามไปเยี่ยมและเจียดเงินรายได้จำนวนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายและค่าอาหารให้คุณตาชัย โดยมอบหมายให้พี่สะใภ้เป็นคนจัดการให้ ซึ่งเป็นภาระที่คุณแม่รับไว้ตลอดระยะเวลาถึง ๘ ปี ด้วยความรักและกตัญญูต่อบิดา

จอมพล ป. พิบูลสงคราม สั่งการให้กำหนดนโยบายส่งเสริมวัฒนธรรมสมัยใหม่ขึ้นหลายประการ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้มีความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ เช่น รณรงค์และบังคับให้ประชาชนสวมหมวกทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน (รัฐนิยม “มาลान้ำไทย”) ส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยทำสวนครัวให้ตกทายกันด้วยคำว่า “สวัสดี” เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล กรมโฆษณาการจึงจัดให้มีการร้องเพลงรณรงค์ออกอากาศทุกวัน ทั้งเพลงสร้างระเบียบ เพลงส่งเสริมวัฒนธรรม เพลงส่งเสริมการสวมหมวก (เชิญซิคะ เชิญมาร่วมกันสวมหมวก แสนสะดวกสบายด้วยทั้งสวยหรู...) เพลงส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยทำสวนครัว (พวกเรา来做สวนครัว ทั่วครอบครัวพร้อมทั่วกัน หมั่นปลูกหมั่นทำทุกวัน ผลได้นั้นนับค่า...) ฯลฯ เพลงเหล่านี้ถ้าคุณแม่ไม่ขับร้องเดี๋ยวก็น่าจะเป็นเพลงหมูที่คุณแม่เป็นนักร้องนำหรือเป็นต้นเสียง กล่าวได้ว่าในช่วงเวลาแห่งการรณรงค์ของรัฐบาลจะมีเพลงที่คุณแม่ขับร้องออกอากาศทุกวัน

คุณแม่เคยเล่าเรื่องบางเรื่องเกี่ยวกับจอมพล ป. ที่เกิดขึ้นกับคุณแม่โดยตรงให้ฟัง ดังนี้

เรื่องแรก เมื่อนักร้องเพลงเชิญชวนให้ประชาชนสวมหมวก ไม่สวมหมวกเสียเอง

คุณแม่เล่าว่า “เย็นวันหนึ่ง นางสาวจูนั่งรถสามล้อจากกรมโฆษณาการที่เชิงสะพานผ่านพิภพลีลากลับบ้าน มาตามถนนประชาธิปไตย ผ่านสี่แยกโรงเรียนนายร้อยมาจนถึงเขตสวนสุนันทาบังเอิญลมแรง หมวกที่สวมหลุด เมื่อเห็นว่าสามล้อกำลังจะเข้าบ้านพักที่ดำหนักสวนสุพรรณแล้ว ก็เลยถอดหมวกวางไว้บนตัก เพื่อยุ้ยคร้าย ฯลฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นั่งรถออกมาจากโรงเรียนการปกครองซึ่งตั้งอยู่ในเขตสวนสุนันทาเมื่อเห็นคนร้องเพลงเชิญชวนให้ประชาชนสวมหมวกละทิ้งหน้าที่ไม่สวมหมวกตามรัฐนิยม ท่านก็ขุนเคืองใจนัก ให้ส่งหนังสือกล่าวโทษมายังกรมโฆษณาการและให้ตั้งกรรมการสอบสวนนางสาวจูนี โมรากุล สองประเด็นคือขัดคำสั่งรัฐบาลและไม่ทำความเคารพท่านผู้นำ ทั้ง ๆ ที่เห็นท่านแล้วอย่างใกล้ชิด”

บทสรุปคือแม่จะถูกเรียกไปสอบสวนแต่คุณแม่ก็ไม่ได้ถูกลงโทษเพราะผู้หลักผู้ใหญ่เมตตาทำหนังสือชี้แจงเหตุผลต้นปลายให้เป็นที่เข้าใจของ “ท่านผู้นำ” ได้ในที่สุด

ภาพซ้าย: มัณฑนา โมรากุล กับรุจิ อุทัยกร

ภาพขวา: นักร้องวงกรมโฆษณาการสวมหมวกขับร้องเพลง ตามรัฐธรรมนูญ “มาลानาไทย”

เรื่องที่สอง ท่านผู้นำไม่ชอบชื่อของนักร้องที่ชื่นชอบ

ในช่วงปี ๒๔๘๔-๒๔๘๕ ผลงานการขับร้องของคุณแม่เป็นที่ชื่นชมของท่านนายกรัฐมนตรี และภริยาเป็นอย่างมาก หลายครั้งที่ร้องเพลงออกอากาศจบลง จะมีเงินรางวัลใส่ซองตราครุฑหรือตราไก่ ส่งโดยตรงจากทำเนียบรัฐบาลมาถึงมือคุณแม่ เงินรางวัลเหล่านั้นเป็นรายได้พิเศษที่คุณแม่ใช้ในการดูแลครอบครัว

อยู่มาวันหนึ่งท่านนายกรัฐมนตรีเกิดความคิดขึ้นว่าชื่อจุรีไม่เหมาะกับผู้หญิงที่มีเสียงไพเราะ เพราะจุรีแปลว่าพู่สีแดงที่ปลายหอก ท่านจึงตั้งชื่อใหม่มาให้เลือก ๔ ชื่อ ได้แก่ มัทนา มัณฑนา วัชรา รุจิรา คุณแม่พอใจชื่อ มัณฑนา (แปลว่าเครื่องประดับ) การเปลี่ยนชื่อของนักร้องคนโปรดกลายเป็นเรื่องโด่งดังเพราะมีการประกาศอย่างเป็นทางการผ่านสถานีวิทยุของรัฐบาลด้วยว่าบัดนี้ นางสาวจุรี โมรากุล นักร้องประจำวงดนตรีกรมโฆษณาการได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นนางสาวมัณฑนา โมรากุล แล้ว

ผลก็คือตั้งแต่นั้นคุณแม่ก็เป็นที่รู้จักและจดจำในนามมัณฑนา โมรากุล ตลอดมา

ยุคจอมพล ป. เรื่องร้ายก็มี เรื่องดีก็มาก

มีเหตุการณ์สำคัญ ๒ เรื่องที่เกิดขึ้นในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ที่ต้องกล่าวถึงก็คือสงครามโลกครั้งที่ ๒ และน้ำท่วมกรุงเทพฯ ทั้ง ๒ เหตุการณ์ปะทุขึ้นในปีเดียวกัน คือ พ.ศ. ๒๔๘๕ ต้นปี รัฐบาลประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม (หลังจาก ไทยถูกกองทัพญี่ปุ่นบุกยึดครองตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้ว) ปลายปี ปริมาณน้ำฝนที่ตกหนักทางตอนเหนือของประเทศก็หลากลงมาก่อให้เกิดมหาอุทกภัยในกรุงเทพฯ ต่างกันที่ว่า สงครามโลกครั้งที่ ๒ กินเวลายาวนานไปจนถึง พ.ศ. ๒๔๘๘ ในขณะที่น้ำท่วมกรุงเทพฯ อยู่เพียง ๓ เดือน ระหว่างเดือนกันยายน-พฤศจิกายน เท่านั้น

เหตุการณ์ทั้งสองส่งผลกระทบของต่อวิถีชีวิตของประชาชนชาวไทยโดยเฉพาะคนกรุงเทพฯ อย่างมหาศาล แต่กิจกรรมประจำวันและกิจกรรมสังคมก็ยังคงต้องดำเนินต่อไป ขอเล่าเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณแม่ฉันทนา ดังต่อไปนี้

สงครามโลกครั้งที่ ๒

ช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นช่วงเวลายากลำบากของคุณแม่ เพราะนอกจากเจียดรายได้ไปดูแลคุณตาชายแล้ว คุณแม่ยังต้องอุปการะหลานที่เป็นลูกของพี่สาว เนื่องจากพี่สาวเสียชีวิตเพราะโรคมาเลเรียอีกด้วย แต่ก็ยังโชคดีที่มีงานพิเศษมาช่วยคืองานร้องเพลงก่อนฉายหนัง

ช่วงสงครามโลกหนังฝรั่งจากฮอลลีวูดขาดแคลน (เพราะรัฐบาลไทยจำเป็นต้องประกาศ สงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร) แม้จะมีภาพยนตร์จากเยอรมนีและญี่ปุ่นเข้ามาฉายโดยมีการพากย์ไทย แต่ไม่ค่อยเป็นที่นิยม เพื่อเรียกความสนใจ ทางโรงภาพยนตร์ เช่น ศาลาเฉลิมกรุง ศาลาเฉลิมบุรี

พัฒนากร และโอเดีย น จึงจ้างวงดนตรีมาแสดงสดก่อนฉายหนังให้ผู้ชมได้เห็นตัวจริงของนักร้อง วงดนตรีที่มีชื่อเสียงในยุคนั้นมีหลายวง เช่น วงดุริยางค์โยธินของกองทัพบก วงของครูเมย์ เอื้อเฟื้อ วงฮอนหาญบุญตรง เป็นต้น ครูเอื้อจึงดำริให้นางของกรมโฆษณาการไปแสดงบ้าง โดยมีการเตรียมเพลงใหม่ๆ เป็นพิเศษ ส่วนมากจะรับแสดงที่โรงภาพยนตร์โอเดีย น นอกจากแสดงดนตรีแล้วครูแก้วยังรับทำบทพากย์ภาพยนตร์เรื่องที่ฉายต่อจากการแสดงดนตรี ให้ครูเอื้อและครูเวสพากย์ฝ่ายชาย และคุณแม่มณฑนาพากย์ฝ่ายหญิงอีกด้วย การแสดงบางครั้งประสบความสำเร็จอย่างมากจนต้องแสดงซ้ำถึง ๒๑ รอบ มีประชาชนเข้าชมแน่นทึบรอบ อย่างไรก็ดีตาม หากบังเอิญคืนที่ไปแสดงดนตรีมีเครื่องบินมาทิ้งระเบิด ทั้งคนดู นักร้อง นักดนตรีต่างก็ต้องวิ่งหนีตายกันอูตลุด

กรุงเทพฯ ถูกโจมตีทางอากาศหลายครั้ง โดยเฉพาะในช่วงปลายของสงคราม แต่คุณแม่ก็ยังอยู่ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามปกติโดยไม่ได้อคิดจะย้ายไปอยู่ต่างจังหวัด ครั้นเครื่องบินทิ้งระเบิดหนักเข้าก็โยกย้ายคุณยายผันและน้องที่ยังเล็กไปอยู่ในสวนเพื่อความปลอดภัย มีเรื่องขำๆ ที่คุณแม่เล่าให้ฟังคือตัวคุณแม่เองเป็นคนชอบซื้อรองเท้าสะสมไว้สวมออกงานแสดง ครั้งหนึ่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดคุณแม่และน้องชายที่อยู่ด้วยกันพากันกลับบ้านไปเก็บรองเท้าห่อใส่ตะกร้าแบกวิ่งไปหลบในท้องร่อง

ดังกล่าวแล้วว่าแม้ในยามสงคราม ชีวิตก็ยังต้องดำเนินต่อไป คุณแม่ไปทำงานไม่ได้ขาดตี ๕ ทุกเช้าคุณแม่ต้องขึ้นรถรางจากสะพานเสี้ยวหรือไปขึ้นที่ต้นสายสามเสน ไปสถานีวิทยุศาลาแดงให้ทันสถานีเปิดเวลา ๖.๐๐ น. ในขณะนั้นยังไม่มีการบินทิ้งระเบิด ต้องแสดงสด มีนักร้องพลัดเวรกันร้องบ้าง เพลงร้องตอนเปิดสถานีต้องเป็นเพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมก่อน ต่อมาจึงเป็นเพลงอื่นๆ กว่าจะได้กลับบ้านก็ล่วงเข้าไป ๓ ทุ่ม การต้องกลับบ้านตอนค่ำๆ มีดๆ ก็เป็นปัญหาไม่น้อย

โดยรวมทุกเช้าและค่ำ คุณแม่ต้องไปสถานีวิทยุศาลาแดงทำหน้าที่ผู้ประกาศกับนายมัน-นายคง ในรายการของรัฐบาล แม้กลางคืนบางวันต้องไปร้องเพลงที่โรงภาพยนตร์ก่อนฉาย แต่คุณแม่ก็ไม่เคยขาดราชการกลางวันเลย ด้วยคุณความดีดังนี้ คุณแม่จึงได้รับเข็มเชิดชูเกียรติและรางวัลสำหรับ “แนวหลัง” จากรัฐบาล

น้ำท่วม

แผ่นเสียง ต. เจ๊กชวน
เพลงน้ำเหือบ่า
บันทึกเสียงเมื่อปี ๒๔๘๒

เดือนตุลาคม ปี ๒๔๘๕ เมื่อน้ำท่วมกรุงเทพฯ การเดินทางไปทำงานทั้งงานประจำที่กรมโฆษณาการและการเดินทางไปทำหน้าที่ผู้ประกาศที่วิทยุกระจายเสียงที่ศาลาแดงก็ยังเป็นเรื่องลำบากหลายเท่า แต่ก็ไม่สามารถขาดงานได้ อีกทั้งในบางวันก็ต้องไปเล่นละครกับคณะจารุกนกซึ่งเป็นผู้มีพระคุณด้วย อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์น้ำท่วม ๒๔๘๕ ก็มีคุณอยู่ นั่นคือทำให้เพลง “น้ำเหือบ่า” ที่คุณแม่ร้องอัดแผ่นไว้กับห้าง ต. เจ๊กชวน ตั้งแต่ปี ๒๔๘๒ ได้รับความนิยมสูงสุด ขายดีเป็นเทน้ำเทท่า

“น้ำเหือบ่า” จึงนับเป็นเพลงไทยสากลเพลงแรกของคุณแม่ที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและวงศ์ตระกูล

เรื่องราวและเรื่องในปี ๒๕๕๖

วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ท่านเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ถึงแก่พิราลัย

เมื่อสิ้นร่มโพธิ์ร่มไทรที่ให้ความคุ้มครอง ใ้ที่พัก อาหาร ความรัก ความเมตตาแก่คุณยายฉัน และลูกสืบเนื่องมาเป็นเวลายาวนาน คุณยายกับลูกๆ ก็ต้องย้ายออกจากตำหนักสวนสุพรรณไปเช่าบ้าน อยู่แถวซอยนามบุญญิตี ถนนประชาธิปไตย ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าเอง เต็มที่ อย่างไรก็ตาม เพราะคุณยายเป็นผู้มีความสามารถ จึงได้เข้าทำงานเป็นครูสอนรำที่กรมศิลปากร รุ่นเดียวกับครูมัลลี คงประภัสร์ ครูลมูล ยมะคุปต์ และครูยอแสง ภัคดีเทวา

ละครพันทางเรื่อง ราชาริราช ตอนสมิงพระรามรบกามนี

คณะคุณครูผู้ถ่ายทอดกระบวนการทำรำและนักแสดง
แถวยืนจากซ้าย:

ครูสะอาด แสงสว่าง

ครูมัลลี คงประภัสร์

กามนี - กฤษณา บัวสว่าง

ครูฉัน โมรากุล

พระเจ้ากรุงจีน - ปราณี สำราญวงศ์

เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมโฆษณาการ จัดการประกวดร้องเพลงชิงตำแหน่งนักร้องอาชีพยอดเยี่ยมแห่งประเทศไทย เพื่อเฉลิมฉลองวันรัฐธรรมนูญ และเพื่อคัดเลือกนักร้องคุณภาพเข้ามาเสริมทัพวงดนตรี กรมโฆษณาการ หลวงสุขุมมนัยประดิษฐ์ อธิบดี กรมโฆษณาการเป็นประธานคณะกรรมการจัดการประกวด พระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยากร) เป็นประธาน คณะกรรมการตัดสิน นับเป็นการประกวดครั้งประวัติศาสตร์เพราะมีรูปแบบและบริบทการจัดการประกวด ที่ปรับเข้าสู่มาตรฐานแบบแผนทางดนตรีอย่างเต็มตัว ปรากฏว่ามีผู้เข้าประกวดที่เป็นนักร้องอาชีพ จำนวนมากถึง ๒๐๐ คน นอกจากนักร้องที่มีชื่อเสียงแห่งยุค เช่น คุณเบญจา ตุ้งกมณี คุณถวัลย์ วรวิบูลย์ แล้วกรมโฆษณาการเองก็ส่งนักร้องในสังกัด ๔ คน คือ คุณชวลี ช่วงวิทย์ คุณสุภาพ รัศมิทัต คุณล้วน วัณธรรม และมณฑนา โมรากุล เข้าประกวดด้วยเช่นกัน

การประกวดแบ่งเป็น ๓ รอบ ในการประกวดไม่แจ้งชื่อนักร้อง ใช้หมายเลขเรียงไปตามลำดับ รอบแรก จัดประกวดที่กรมโฆษณาการให้ร้องเพลงบังคับ เพลงชื่อ ชโยวีระชนชาติไทย รอบที่สอง จัดที่ศาลาเฉลิมกรุง ใช้เพลงของอาจารย์วินพัตรา มีสุข เพลงชื่อ ศรีวัฒนา รอบที่สามเป็นรอบชิงชนะเลิศ ให้นักร้องเลือกเพลงเอง คุณแม่มณฑนาเลือกร้องเพลง เพื่อนหญิงไทย ของท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

สถานที่จัดประกวดคือกรมโฆษณาการแต่มีการออกอากาศสดไปทั่วประเทศ ให้ประชาชน มีส่วนร่วมส่งหมายเลขประจำตัวนักร้องที่ตนชื่นชอบเข้ามา ปรากฏว่า มณฑนา โมรากุล ได้คะแนน “โหวต” จากประชาชนท่วมท้นจนทำให้เป็นผู้ชนะเลิศฝ่ายหญิง ส่วนผู้ชนะเลิศฝ่ายชายคือ ถวัลย์ วรวิบูลย์ รางวัล ที่ได้รับประกอบด้วยเข็มกลัดรูปคทาทองคำลงยาพร้อมเงินสดสองพันบาท เดิมทีคุณแม่คิดว่าอาจจะซื้อ หรือปลูกบ้านเป็นของตนเองสักหลัง แต่เมื่อได้รับเงินก็ระลึกถึงผู้มีพระคุณที่ช่วยเหลือมาจึงแบ่งเงิน นำไปมอบบูชาครู ในที่สุดมีเงินเหลืออยู่เพียง ๕๐๐ บาท

เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้คือความเพียรพยายามของคุณแม่ คุณแม่ฝึกการร้องเพลงให้มี เสียงสั้นพล้วในลูกคอแบบนักร้องอุปรากรตะวันตก ด้วยการลงดำน้าในคลอง กลั่นหายใจ ทำเสียงฮัม ในคอพลงใช้ฝ่ามือกระแทกแรงๆ ที่หน้าท้องพลง จนทนไม่ไหวก็จะโผล่ขึ้นมาหายใจสักทีหนึ่ง ฝึก ซ้ำๆ อยู่จนสามารถออกเสียงได้ตามความตั้งใจ

หลังสงครามโลก

ในที่สุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็จบลง ประเทศไทยประกาศสันติภาพในวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี สถานการณ์ต่างๆ เริ่มคลี่คลาย ประเทศไทยได้ประกาศ “พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พ.ศ. ๒๔๘๘” เพื่อลบล้างความผิดทางการเมืองและปล่อยตัวนักโทษที่ต่อต้านรัฐบาลในยุคนจอมพล ป. พิบูลสงคราม คุณตาชัยก็ได้รับอภัยโทษในโอกาสนี้ ได้ออกมาใช้ชีวิตอิสระอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อเล่าถึงตรงนี้ ต้องขอบันทึกไว้ว่าคุณตาชัยชื่นชมในความดีงามของคุณแม่มณฑนาเป็นอย่างยิ่ง ท่านชมเชยว่าลูกสาวคนนี้เป็นอภิชาติบุตรและยกบ้านาญของท่านให้เป็นรางวัลตอบแทน

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชีวิตของคุณแม่พ่อนคลายความตึงเครียดลง การทำงานเริ่มง่ายขึ้น เพราะกรมโฆษณาการสามารถบันทึกเพลงลงบนแผ่นครั้งชนิดอ่อนที่เรียกว่าแผ่นดิบ ใช้งานได้ถึงแม้จะใช้งานได้ดีเพียงในระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น แต่ก็อำนวยความสะดวกให้ได้มาก นั่นคือ ช่วยให้คุณแม่ไม่ต้องออกจากบ้านแต่เช้ามืดเพื่อไปร้องเพลงเปิดสถานีเพียงเพลงเดียว เพราะสามารถเปิดเพลงจากแผ่นแทนได้

ภาพซ้าย:

มณฑนา โมรากุล กับชวลี ช่วงวิทย์

ภาพขวา:

มณฑนา โมรากุล กับจันทนา โอบายะวาทย์
เพื่อนรักตลอดชีวิต

ยุคทองของมณฑนา โมรากุล

ช่วงเวลานับแต่ พ.ศ. ๒๔๕๐ จนถึง พ.ศ. ๒๔๕๔ เป็นช่วงเวลาแห่งความมีชื่อเสียงของนักร้องเสียงทองที่ชื่อว่า มณฑนา โมรากุล

ปี ๒๔๕๐ คุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งวงดนตรีกรมโฆษณาการได้กลับมาเป็นอธิบดี แม้จะเป็นเพียง ๕ เดือนเท่านั้น แต่ท่านได้ทำให้มีการผลิตเพลงไทยสากลที่ไพเราะได้มาตรฐาน เพลงฝรั่งไว้หลายเพลง อาทิ ลี้นรักลื่นสุข เมื่อไหร่จะให้พบ เกาะสวาท และ ชายไร่เชิงซึ่งคุณแม่เป็นผู้ขับร้อง และยังมีเพลงคณิงครวญที่เพ็ญศรี พุ่มชูศรี ขับร้อง เพลงรักไม่ลืมที่วินัย จุลละบุษปะ ขับร้อง เพลงไม่เอยจากเธอที่ครูเอื้อ ขับร้อง นอกจากนั้น หม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์ ยังนิพนธ์เพลงประทานให้ขับร้องอีกหลายเพลง อาทิ สวนรัก กล่อม น้ำค้างกลางหวาย สายลมว่าว สายลม ซึ่งล้วนมีท่วงทำนองไพเราะและลีลาเป็นเพลงสากล

ปี ๒๔๕๑ หลังจากที่ประเทศไทยไม่ได้มีการผลิตเพื่อจำหน่ายตั้งแต่ปี ๒๔๔๕ กรมโฆษณาการร่วมมือกับบริษัทนำไทย เริ่มบันทึกแผ่นเสียงออกจำหน่ายเป็นครั้งแรก เป็นแผ่นเสียงตราสุนัขหน้าสีเขียว โดยมีคุณประไพ รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์ เป็นผู้จัดการ และคุณสวัสดิภาพ บุนนาคเป็นผู้ช่วย คุณแม่ได้บันทึกเสียงเพลง “ชีวิตกับความหวัง” ลงแผ่นหมายเลข ๑ นอกจากนั้นก็ยังมีเพลงหนูเอย ทาษประเพณี สนต้องลม คนอะไร รักอะไร สวนรัก น้ำค้างกลางหวาย รอยรักรอยร้าง ภาษารัก มองฉันทำไม ทางชีวิต ถิ่นไทยงาม ดาวที่อับแสง เพลงชุดนี้ถือว่าเป็นเพลงสุนทราภรณ์ที่หายากที่สุดในปัจจุบัน

ปี ๒๔๕๒ บันทึกเสียงกับห้างแผ่นเสียงตรากระต่ายของนาย ต. เจ็กชวน ในชุดนี้มีเพลงที่คุณแม่มณฑนาร้อง ได้แก่ ยอดสน สักรัก สายลม แสนวิโยค กลิ่นราตรี หวนคำนึง ชีวิตหญิง กล่อม เกาะสวาท คำรำพัน ผาเงอบ ปัจจุบันแผ่นเสียงเพลงชุดนี้ก็ถือว่าเป็นของหายากเช่นกัน

วงดนตรีกรมโฆษณาการ

แถวหลังจากซ้าย: ครูแก้ว อัจฉริยะกุล ครูเวส สุนทรจามร ครูเอื้อ สุนทรสนาน

แถวหน้าจากซ้าย: ชายไมตรีบาม เพ็ญศรี พุ่มชูศรี จันทนา โอบายะวาทย์ มณฑนา โมรากุล จูรี ไอศิรี
วินัย จุลละบุษปะ

ปี ๒๔๕๓ บันทึกเพลงชุดใหญ่กับบริษัทโคลัมเบียของกมลสุโกศล ทั้งเพลงเดี่ยว เพลงคู่ ได้แก่ ศาสนารัก เต้นดวงดาว เพลงราตรี เมื่อไหร่จะให้พบ เรณูดอกฟ้า สิ้นรักสิ้นสุข ชุดจุฬาทรีคุณ ลมโซย อาลัยรัก อารมณ์รัก วิญญาณรัก เสียงเทียน สาวน้อยร่ำร้องซึ้ง ชุดนี้เป็นชุดที่ดีทั้งคุณภาพเนื้อแผ่น คุณภาพเสียงและนักร้อง เพราะคุณแม่ได้ผ่านการร้องเพลงมาแล้ว ๘ ปี จึงมีเสียงเป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างแท้จริง

ที่สุดแห่งความปิติ

ในช่วงเวลาที่ถือได้ว่าเป็นยุคทองของคุณแม่ มีการร้องเพลงที่ประทับใจแน่นอยู่ในความทรงจำ คือการมีโอกาสร้องเพลงหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึง ๒ พระองค์

ครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๘๕ เมื่อรัฐบาลจัดวงดนตรีกรมโฆษณาการไปบรรเลงในพระที่นั่งอัมพรสถาน ถวายพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ในเหตุการณ์นั้น พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ขณะทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระอนุชาธิราช) ได้ทรงร่วมเป่าแซกโซโฟนถวายด้วย

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ เมื่อรัฐบาลจัดวงดนตรีกรมโฆษณาการไปบรรเลงเฉลิมฉลองพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสระหว่างสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร (พระราชอิสริยยศในขณะนั้น) ซึ่งจัดขึ้นอย่างเรียบง่ายที่วังสระปทุม คุณแม่ได้ร้องเพลงพระราชนิพนธ์ “ดวงใจกับความรัก”

ปรากฏการณ์ “จุฬาตรีคูณ”

งานแสดงละครวิทยุของคุณแม่ยังคงดำเนินต่อมาแม้ระหว่างรับราชการเป็นนักร้องของกรมโฆษณาการ นอกจากละครเรื่อง “แม่ค้าทุเรียน” ที่เปิดทางให้คุณแม่เข้าสู่วงการดนตรีระดับชาติแล้ว ยังมีละครอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญต่อคุณแม่คือ “จุฬาตรีคูณ” ซึ่งคุณแม่รับบทนางเอกทั้งภาคละครวิทยุและละครเวที

จุฬาตรีคูณ เป็นจินตนิยายภารตะของพนมเทียน (ฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ) ที่เขียนเสร็จในปี ๒๔๕๑ แต่ไม่มีสำนักพิมพ์ได้รับพิมพ์เนื่องจากเขาเป็นนักเขียนมือใหม่วัยเยาว์ (อายุเพิ่ง ๑๗ ปีเท่านั้น) อย่างไรก็ตาม เมื่อต้นฉบับถูกนำไปส่งถึงมือครูแก้ว อัจฉริยะกุล ครูแก้วก็สนใจ นำไปทำเป็นบทละครวิทยุ แต่งเพลงประกอบขึ้น ๕ เพลง โดยร่วมมือกับครูเอื้อ สุนทรสนาน และเพื่อให้บทได้รับการต้อนรับและไว้นิพนธ์ใจจากแฟนละครวิทยุ ต้องขอใช้ชื่อพ่วงเป็น “แก้วฟ้า-พนมเทียน” เพราะในเวลานั้นยังไม่มีใครรู้จักพนมเทียน ละครวิทยุเรื่องนี้ออกอากาศทางสถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ประสบความสำเร็จมาก

บทเพลงที่ประกอบละครวิทยุ ๕ เพลง ได้แก่ จุฬาตรีคูณ (มณฑนา โมรากุล ร้องและรับบท “ดรรารายพิลาส”) จำวไม่มีศาล (วินัย จุลละบุษปะ ร้องและรับบท “จิตติยะราเชนทร์”) อ้อมกอดผี (ครูเอื้อ ร้องและรับบท “อริยวรรต”) ไตรัมมลูลี (วินัย-เพ็ญศรี พุ่มชูศรี ร้องและรับบท “อาภัสรา”) และปองใจรัก (ครูเอื้อ-มณฑนา)

เรื่องจุฬาตรีคูณถูกนำไปทำเป็นละครเวทีในปี ๒๔๕๓ ก่อนที่จะได้รับการตีพิมพ์เป็นเล่มหนังสือซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ๒๔๕๖

ละครเวทีเรื่อง จูพাত্রีคุณ จัดโดยสมาคมศิษย์เก่าชิราวุธ เมื่อปี ๒๕๕๓
 มณฑนา โมรากุล ฉลอง สิมะเสถียร แสดงนำ
 เป็นละครที่ประสบความสำเร็จและโด่งดังที่สุดในขณะนั้น

ผู้นำบทละครเรื่องจูพাত্রีคุณ มาดัดแปลงเป็นบทละครเวทีก็คือครูแก้วอีกเช่นกัน เป็นการ
 จัดแสดงตามคำเชิญของสมาคมศิษย์เก่าชิราวุธ เพื่อระดมทุนนำรายได้ไปบำรุงรักษาพระราชานุสาวรีย์
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ณ บริเวณลานหน้าสวนลุมพินี ละครเล่นอยู่ประมาณ
 ๑ เดือน ประสบความสำเร็จยอดเยี่ยม มีผู้เข้าชมเต็มทุกรอบ

นักแสดงในฉบับละครเวที ได้แก่ ฉลอง สิมะเสถียร เป็น “อริยวรรต” มณฑนา โมรากุล เป็น
 “ดารา-rayพิลาส” ชาลี อินทรวิจิตร เป็น “จัตติยะราเชนทร์” สวลี ผกาพันธุ์ เป็น “อาภัสรา” พฤษ
 บุญ-หลง เป็น “พระเจ้ากรุงพาราณสี” ชูศรี มีสมมนต์ เป็น “พระพี่เลี้ยงของดารา-ray”

ในปี ๒๕๓๕ คุณแม่ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์เล่าย้อนความหลังถึงละครเวทีเรื่องนี้ว่า

“ตอนซ้อมบทตัวละครชื่อดาราราย ต้องร้องให้ไป หัวเราะไป ยายข้างบ้าน
เป็นคนจีนก็นึกว่าดิฉันบ้า (ฮา) มันเดินไปถามพี่สะใภ้ คุณมันหนาอืเป็นอะไร
อืเข้าห้องน้ำก็ร้องให้ไป หัวเราะไป พี่สะใภ้บอก มันซ้อมละคร อายุจะตาย
ตอนนั้น”

นอกจากนี้ วันหนึ่งหลังซ้อมละคร คุณแม่เกิดอ่อนเพลีย ไม่ค่อยสบาย ญัฐ จิตระจินดา
(ผู้แต่งเพลง รักเร่) จึงชวนนั่งสามล้อไปกินน้ำขมน้ำเต้าทองที่สามแยก ขากลับบังเอิญเจอเพื่อนของญัฐ
คนหนึ่งเข้า เพื่อนคนนี้เฝ้าว่าไปกินน้ำขม ไม่รู้หรือว่าเขาใช้คางคกแห้งเป็นส่วนผสมของตัวยา ได้ยิน
เช่นนั้น คุณแม่ก็เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนไปตลอดทาง ผิวมีผื่นขึ้นลายทั้งตัว สร้างความโกลาหลกับ
ทีมงานต้องตามหอมารักษาเป็นกรณีพิเศษ นางเอกจึงถูกกระเช้าว่าเป็น “ดาราลาย”

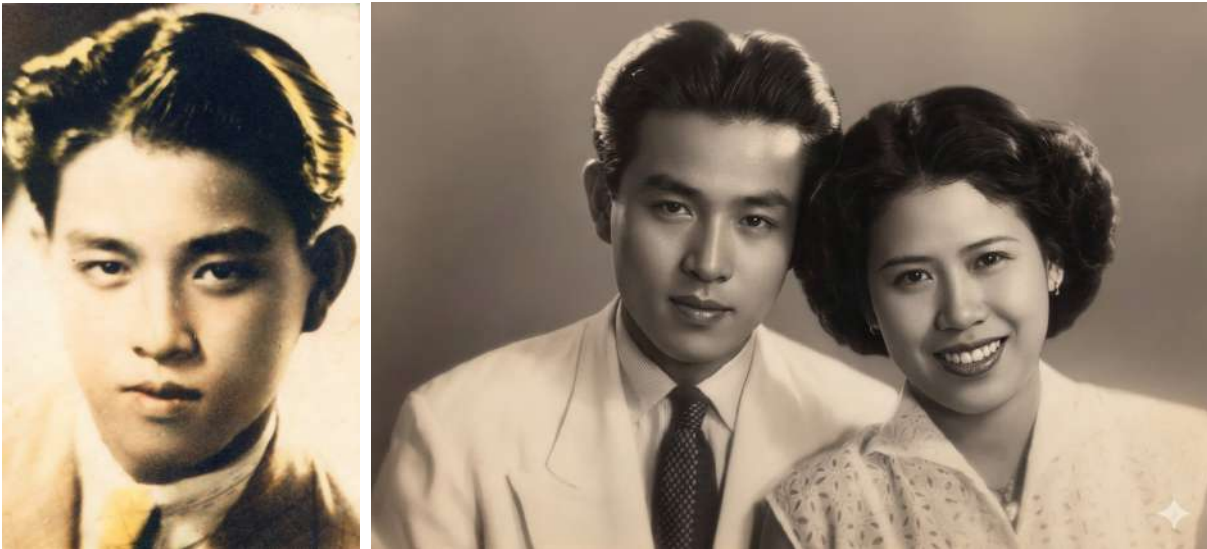
“จุฬาตรีคูณ” เป็นละครที่โด่งดังมาก คุณแม่มณฑนาได้ค่าตัวสูงถึง ๘ พันบาท เป็นการแสดง
ละครเวทีครั้งแรกและครั้งเดียวของคุณแม่ หลังจบการแสดงละครเวที จึงนำเพลงทั้งหมดมาอัดแผ่นเสียง
ในปี ๒๔๕๓ กับห้างกมลสุโกศล ตราโคลัมเบีย และก็เป็นแผ่นชุดที่ขายดีที่สุด

(ภาพบน) เพลงจุฬาตรีคูณ แผ่นครั้ง สปีด ๗๘ ตราโคลอมเบีย
บันทึกเสียงออกจำหน่าย ปี ๒๔๕๓ โดยห้างกมลสุโกศล
(ภาพซ้าย) มณฑนาในชุดดารารายพิลาส จากเรื่องจุฬาตรีคูณ

พ.ศ. ๒๔๙๔ ชีวิตเปลี่ยนเส้นทาง

แต่งงาน

ด้วยเหตุที่คุณแม่มณฑนาเป็นนักร้องสาวสวย นับวันชื่อเสียงของคุณแม่ก็ยิ่งขจรขจายขึ้นเป็นลำดับ แน่نونว่า “มณฑนา โมรากุล” ย่อมเป็นที่หมายปองของหนุ่มน้อยหนุ่มใหญ่มากมายหลายวงการ แต่ด้วยภาระครอบครัวที่คุณแม่ต้องช่วยคุณยายประการหนึ่ง และด้วยความเป็นผู้หญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาตามขนบคนในวังมาแต่น้อยคุณก็ยิ่งอีกประการหนึ่ง จึงทำให้คุณแม่ดำรงตนอยู่อย่างระแวดระวัง และสามารถรักษาเนื้อรักษาตัวมิให้หมองมัวด้วยเรื่องผู้ชายพ่ายเรือได้ตลอดมา

ผู้ชายที่เอาชนะใจคุณแม่ได้ในที่สุด เป็นหนุ่มไทยเชื้อสายจีน รูปหล่อ ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง อายุรุ่นราวคราวเดียวกับคุณแม่ ชื่อบุญยงค์ เกียรติวงศ์ เป็นเพื่อนที่คุณวินัย จุลละบุษปะชักนำให้มารู้จักกัน

คุณแม่กับคุณพ่อแต่งงานกันเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๔

ลาออกจากงาน

ตลอดระยะเวลา ๑๒ ปีที่เป็นนักร้องประจำของวงดนตรีกรมโฆษณาการ คุณแม่ร้องเพลงไว้มากมายนับร้อยๆ เพลง นอกจากนั้น การมีโอกาสดำทำงานกับครูเก่งๆ ถึงสามท่าน คือครูเอื้อ ครูแก้ว และครูเวส ทำให้คุณแม่ได้เรียนรู้ทักษะหลายอย่างและได้ทำงานหลากหลายทั้งร้องเพลงพากย์หนัง เป็นโฆษก รวมทั้งการแต่งเพลงด้วย

คุณแม่มีผลงานประพันธ์เนื้อเพลงอยู่ ๕ เพลง ได้แก่ เพลงใจหนอใจ (ทำนองโดยครูเอื้อ) วาสนากระต่าย สุดคะนึง เสียงดูเหว้า ฟ้าคลุ้มฝน (ทำนองโดยครูเวส)

หลังจากแต่งงาน คุณแม่ก็ยื่นใบลาออกจากราชการเพื่อไปทำหน้าที่แม่บ้านเต็มตัว

ผลงานหลังจากลาออกจากงาน

ร้องเพลงอัดแผ่นเสียง-ทำแผ่นเสียงจำหน่าย

คุณแม่ลาออกจากราชการกรมโฆษณาการ ปลายปี ๒๔๙๔ ปีรุ่งขึ้น วันที่ ๘ มีนาคม กรมโฆษณาการก็เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมประชาสัมพันธ์”

หลังลาออกจากรมโฆษณาการแล้ว คุณแม่ไม่กลับไปร้องเพลงบนเวทีในฐานะนักร้องอาชีพอีกเลย แต่ความรักในการร้องเพลงไม่เคยจืดจางไปจากใจ หากครูเอื้อมาตามให้ไปร้องบันทึกแผ่นเสียง ก็ยังยินดีไปร้องให้เป็นครั้งคราว

ช่วง พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๕๑๔ คุณแม่ยังร้องเพลงใหม่บันทึกแผ่นเสียงอยู่บ้าง เช่น ลาแล้วจามจุรี อาลัยลา งอนแตงาม (บันทึกให้ห้างกมลสุโกศล) รอยริ้ว (บันทึกให้เอกชัย ผาสุข) ผู้แพ้รัก เพชรบุรี แดนใจ ดอกฟ้าร่วง ลาแล้วสามพราน (บันทึกให้สุนทราภรณ์) แว่วสวาท เดนรัก (บันทึกให้พรพิรุณ) นอกจากนั้นยังมีเพลงที่คุณแม่บันทึกจำหน่ายด้วยทุนส่วนตัวเป็นแผ่นครั้งตราดอกกุหลาบ เป็นเพลงที่แต่งใหม่ เช่น ดอกราตรี แว่วรักลอยลม ตกตึกนิกเสร์รา คอยความรัก ดอกทานตะวัน และมีการนำเพลงที่เคยร้องไว้นานแล้วมาร้องบันทึกเสียงรวมกับเพลงใหม่ เป็นแผ่นลองเพลย์ ปิดท้ายด้วยแผ่นลองเพลย์ชุด “รักยิ่งชีพ” ซึ่งประกอบด้วยเพลงเด่นคือรักยิ่งชีพ บทประพันธ์ของท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม กับ เพลงแนวหลัง พระนิพนธ์ของพระนางเธอ ลักษมีลาวัณ

การขึ้นเวทีร้องเพลงของแม่ที่ลูก ๆ มีโอกาสได้เห็นเป็นบุญตาเพียงครั้งเดียว คือ การร้องเพลงกับวงสุนทราภรณ์ในรายการดนตรีสำหรับประชาชนที่สังคีตศาลา เมื่อราว พ.ศ. ๒๕๐๘ ภาพประชาชนจำนวนมหาศาลที่มารอคู รอฟังแม่ร้องเพลง เนืองแน่นตั้งแต่หน้าเวทีในสนามช้างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จนถึงสนามหลวงทำให้ลูกตื่นเต้นและตื่นตันใจไม่รู้ลืม

เป็นเรื่องที่น่าชื่นใจว่าแม่อุณแม่จะทิ้งร้างห่างเวทีไปนานและไม่ได้หวนกลับไปสู่เวทีแล้ว แต่เสียงเพลงของคุณแม่ยังคงออกอากาศทางวิทยุและดังจากเครื่องเล่นแผ่นเสียงตามบ้านเรือนไม่ได้ขาด

รายการดนตรีสำหรับประชาชน
ที่สังคีตศาลา
ราว พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นหัวข้อมาการศึกษา-เป็นดารารับเชิญ

นอกจากเสียงเพลงที่บันทึกไว้ให้ฟังได้เสมอเมื่อคิดถึงแล้ว คุณแม่มายังได้รับเกียรติจากทั้งนักวิชาการและ “มิตรรักแฟนเพลง” ให้ไปร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงนักร้องในดวงใจของเขาอีกหลายครั้ง ได้แก่

ปลายปี ๒๕๒๘ คุณแม่ไปปรากฏตัวในรายการพิเศษ ซึ่งคุณหมอพูนพิศ (ศาสตราจารย์พิเศษ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล) จัดขึ้นที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ เชิงสะพานผ่านฟ้า เป็นรายการที่มีผู้เข้าชมแน่นจนคนไม่มีแม่แต่ที่ยืน

วันอาทิตย์ที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ไปร่วมงาน “ดาวประดับฟ้า มัณฑนา โมรากุล” ที่หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ ชมรมนักร้องรายการเพลงเก่า และฝ่ายบันเทิง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ช่วง พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๘ คุณแม่เป็นกรณีศึกษาของโครงการวิจัย “การวิจารณ์ในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย ภาค ๒” โดยศาสตราจารย์เกียรติคุณเจตนา นาควัชระ และคณะ โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

วันเสาร์ที่ ๑๕-วันอาทิตย์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ คุณแม่รับเชิญเข้าร่วมการสัมมนา “มัณฑนาวิชาการ” และการแสดงดนตรี “เบิกฟ้า มัณฑนา โมรากุล” ของวงสุนทราภรณ์ที่คณะผู้วิจัยจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ จัดโดยกรมศิลปากรร่วมกับกรมประชาสัมพันธ์ ณ โรงละครแห่งชาติ การสัมมนาและการแสดงดนตรีครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การวิจารณ์ในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย ภาค ๒” วันอาทิตย์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ร่วมงานคอนเสิร์ต “นิมิตใหม่ ไซ่เพียงฝัน ๘๐ ปี มัณฑนา โมรากุล” ดังกล่าวข้างต้น

วันอาทิตย์ที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะบุคคลที่รักคุณแม่ อาทิ ดร.วิษณุ วัลญญ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล และคุณจารุลินทร์ มฤคพงศ์ได้ร่วมกันจัดคอนเสิร์ต “ย้อนเวลากับมัณฑนา โมรากุล” ฉลองวาระที่คุณแม่มีอายุครบ ๗ รอบ ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เป็นศิลปินแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ กระทรวงวัฒนธรรมได้ประกาศเกียรติคุณยกย่องให้คุณแม่เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๕๒

ผู้ที่ได้รับยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติรุ่นเดียวกับคุณแม่ทั้งหมดได้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่และเข็มเชิดชูเกียรติจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

วันอาทิตย์ที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ คุณแม่ไปร่วมชมคอนเสิร์ต “ดาวประดับฟ้า มัณฑนา โมรากุล ศิลปินแห่งชาติ” จัดขึ้น ณ หอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ ในโอกาสได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ และมีอายุครบ ๘๗ ปี

ชีวิตครอบครัว

เปล็กีไกวดาบกี้แกว่ง

หลังจากคุณแม่ลาออกจากราชการกรมโฆษณาการและการเป็นนักร้องอาชีพตามความประสงค์ของคุณพ่อแล้ว คุณพ่อกับคุณแม่ได้ไปเช่าตึกแถวริมถนนกรุงเกษม ย่านตลาดนางเลิ้งอยู่ ที่นี้คุณแม่เปิดห้องชั้นล่างเป็นร้านเสริมสวยและตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีชื่อร้าน “มณฑนา” พร้อมกับทำหน้าที่เป็นแม่บ้านเต็มตัว

ผู้ที่ใกล้ชิดกับคุณแม่จะทราบว่าคุณแม่มีความสามารถไม่เพียงด้านร้องเพลงเท่านั้น อีกทั้งยังมีความอดสาหะเป็นเลิศ เมื่อคิดจะทำสิ่งใดก็จะลงมือทำ พยายามทำให้ได้และทำให้ได้อย่างดีด้วย คุณแม่เป็นคนที่มีหัวในด้านความสวยงาม ทำให้ผมก็เป็น ออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าก็ได้ ชุดเก๋ๆ ที่สวมร้องเพลงเองมากมายหลายชุดคุณแม่ก็ออกแบบตัดเย็บเอง ปกติชุดที่คุณแม่ใส่ออกงานส่วนใหญ่จะเป็นชุดที่คุณแม่ตัดเย็บออกแบบเองแทบทั้งสิ้น

จึงไม่ต้องสงสัยเลยที่คุณแม่สามารถดำเนินกิจการร้าน “มณฑนา” ได้โดยราบรื่นในขณะที่คุณพ่อทำงานรับเหมาก่อสร้างต่อไป

ระหว่างปี ๒๔๘๕-๒๔๘๘ คุณแม่ให้กำเนิดลูก ๓ คน คนโตเป็นลูกสาว (ยุ้ย - ธนภร) เกิด พ.ศ. ๒๔๘๕ ลูกสาวคนที่สอง (ยิ้ม - นิชนา) เกิด พ.ศ. ๒๔๘๗ และลูกคนที่สามเป็นลูกชาย (เล็ก - ชุตติเดช) เกิด พ.ศ. ๒๔๘๘

ปี ๒๕๐๓ คุณพ่อได้งานสร้างโรงพยาบาลที่อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย คุณแม่ปิดร้านแล้วหอบลูกๆ ย้ายตามคุณพ่อไปอยู่ที่พะเยา พวกเราได้สมาชิกใหม่เป็นน้องสาวคนสุดท้อง (หยวก - ยวนุช) และเสียชีวิตยายผันไปในปีนั้น

หลังจากนั้น สถานการณ์กิจการรับเหมาก่อสร้างของคุณพ่อไม่สู้ดี คุณแม่กับคุณพ่อ จึงจับอาชีพใหม่คือเดินสายหนัง ที่เรียกกันว่า “หนังเร่” คุณแม่ตระเวนเดินทางไปกับคุณพ่อเพื่อส่งฟิล์มหนังเข้าฉายตามโรงภาพยนตร์ต่างจังหวัด นอกจากนั้น คุณแม่ยังนำทักษะจากการแสดงละครวิทยุ มาใช้ทำงานพากย์หนังไปพร้อมๆ กันด้วย

ราว พ.ศ. ๒๕๐๓ คุณพ่อคุณแม่ก็กลับมาอยู่กรุงเทพฯ ลงมือทำธุรกิจใหม่ คุณพ่อร่วมหุ้นกับเพื่อนก่อสร้างและดำเนินการโรงภาพยนตร์ศรีพรานนก ถนนอิสราภาพ (เปิดฉาย พ.ศ. ๒๕๐๔) ตามด้วยศรีพรสวรรค์ ถนนพหลโยธิน และอีกแห่งหนึ่งที่จังหวัดราชบุรี ชื่อโรงภาพยนตร์ศรีรัตน์ หรือศรีรัตน์ราม่า

ความมุ่งมั่นของแม่

ในช่วงที่คุณพ่อดูแลกิจการโรงภาพยนตร์ คุณแม่ไปช่วยงานคุณพ่อบ้าง แต่มักใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่บ้านอบรมเลี้ยงดูลูกๆ อย่างใกล้ชิด ชีวิตครอบครัวดูเหมือนจะเข้ารูปเข้ารอยดี กิจการโรงภาพยนตร์ดำเนินไปได้ดีอยู่เกือบ ๑๐ ปี หลังจากนั้นก็เริ่มประสบปัญหา ทயอยปิดตัวลงหรือเปลี่ยนมือไปจนหมดทั้ง ๓ แห่ง ศรีพราณนกเป็นแห่งสุดท้ายที่ต้องวางมือ คุณพ่อหันกลับมาทำงานก่อสร้างเต็มตัวอีกครั้งหนึ่ง แม้จะไม่ได้งานใหญ่ๆ แต่ก็ยังมีรายรับพอที่จะประคับประคองครอบครัวไปได้

อย่างไรก็ตาม คุณแม่ได้กำหนดไว้ในใจแต่แรกแล้วว่า จะสนับสนุนให้ลูกๆ ไปเรียนต่อต่างประเทศทุกคน และแน่นอนว่าเมื่อตั้งใจจะทำได้แล้ว คุณแม่ต้องทำให้สำเร็จจริงได้เหมือนที่เคยทำได้มาแล้วในเรื่องอื่นๆ และในที่สุดความมุ่งมั่นของคุณแม่ก็บรรลุผล คุณแม่กับคุณพ่อสามารถส่งลูกสาวคนโตและคนที่สอง “ยุ้ย” กับ “อ๋ม” ไปเรียนที่ประเทศอังกฤษได้ เมื่อลูกสาวทั้ง ๒ คนเรียนจบกลับมาก็มาร่วมด้วยช่วยคุณแม่ส่งน้องเรียน “หยวก” ลูกสาวคนเล็กไปเรียนที่สหรัฐอเมริกา “เล็ก” ลูกชายคนเดียวจบปริญญาตรีที่ธรรมศาสตร์แล้วไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกา จบปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ เมื่อกลับมาได้ทำงานกับบริษัท IBM ส่วนหยวกจบปริญญาเอกจาก UC Berkeley ได้ทำงานกับรัฐบาลอเมริกัน เมื่อคุณแม่อายุมากขึ้นก็กลับมาช่วยพี่ๆ ดูแลคุณแม่ด้วยความรักและห่วงใย

คุณพ่อนุญยงค์ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕

คุณแม่มีแผนการใช้ชีวิตธรรมดา ๆ ที่มีความสุขกายสบายใจบ้าง มีความทุกข์กังวล โรคภัยไข้เจ็บบางเวลา อยู่กับลูกหลานตามประสาแม่และยาย-ย่า ที่บ้านละแวกถนนพุทธมณฑลสาย ๒ トラบจนถึงวาระสุดท้าย

วันอาทิตย์ที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา ๒๑.๔๐ น. คุณแม่มีแผนที่ได้จากไปอย่างสงบในวงล้อมแห่งความรักของลูกหลาน

ภาพถ่ายในวันที่ไปส่งลูกสาวคนโตไปเรียนที่ประเทศอังกฤษ

ภาพถ่ายวันรับพระราชทานปริญญาบัตรของลูกชายคนเล็ก

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดแสดงดนตรีโดยเสด็จพระราชกุศล รวม ๒ ครั้ง

แต่ดาวดวงที่ล่องลับ

คำไว้อาลัย
นางมณฑนา เกียรติวงศ์ (มณฑนา โมรากุล)
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง)
พุทธศักราช ๒๕๕๒

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ขอแสดงความอาลัยต่อการจากไปของนางมณฑนา เกียรติวงศ์ (มณฑนา โมรากุล) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๕๒ ผู้เป็นตำนานแห่งวงการเพลงไทยสากล ซึ่งได้ถึงแก่กรรมอย่างสงบ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ นับเป็นการสูญเสียดวงประทีปดวงสำคัญที่เคยเปล่งประกายอยู่บนฟากฟ้าของไทยมาอย่างยาวนานกว่าหนึ่งศตวรรษ

นางมณฑนา เกียรติวงศ์ คือศิลปิน ๕ แผ่นดิน ผู้บุกเบิกและวางรากฐานอันสำคัญให้แก่วงการดนตรีไทยสากล ท่านเป็นนักร้องหญิงคนแรกประจำวงดนตรีกรมโฆษณาการ (กรมประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน) และเป็นศิษย์รุ่นแรกที่เป็นแม่แบบของวงดนตรีสุนทราภรณ์ ด้วยน้ำเสียงอันเป็นเอกลักษณ์หวานใส กังวานและมีชีวิตชีวา ท่านได้สร้างสรรค์เทคนิคการร้องที่เรียกว่า “เสียงสมอ” หรือที่นักดนตรีตะวันตกรู้จักกันในนาม Head Voice ทำให้การร้องโน้ตสูงของเพลงไทยสากลมีความกังวานและงดงามในแบบที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยบทบาทสำคัญที่ทำให้ท่านเป็นที่รักของประชาชน คือ การเป็นนักร้องผู้ขับกล่อมบทเพลงปลุกใจ และเพลงไทยสากลผ่านวิทยุกระจายเสียงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เพื่อช่วยสร้างขวัญกำลังใจและคลายความกังวลให้กับคนไทยในยุคที่บ้านเมืองวิกฤต โดยผลงานของท่านมีมากกว่า ๒๐๐ บทเพลง อาทิ บัวกลางบึง วังน้ำวน สิ้นรักสิ้นสุข จันทน์กะพ้อร่วง และจุฬาตรีคูณ รวมถึงบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร อาทิ ดวงใจกับความรัก และเทวาพาผู้ฝัน

การขับร้องที่เป็นเอกลักษณ์ พร้อมมอบความสุขให้คนไทยผ่านเสียงที่ไพเราะ กังวาน หวานใส มีชีวิตชีวา และถ่ายทอดอารมณ์เพลงอย่างประณีต สร้างความประทับใจแก่ผู้ฟัง รวมถึงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านได้ดำรงตนเป็นศิลปินผู้มีมาตรฐานสูงยิ่ง มีความเคร่งครัดในอักขรวิธี เป็นแบบอย่างให้แก่ศิลปินรุ่นใหม่ในด้านออกเสียงอักขระถูกต้อง ชัดเจน รักในอาชีพ และอุทิศตนเพื่อส่งต่อองค์ความรู้สู่คนรุ่นหลังด้วยความเมตตาเสมอมา จึงได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๕๒

ด้วยคุณูปการและความทุ่มเทตลอดชีวิตของนางมณฑนา เกียรติวงศ์ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ขอน้อมรำลึกถึงคุณงามความดี รวมถึงผลงานอันทรงคุณค่าของท่านไว้ตราบนานเท่านาน ขออนุภาพแห่งคุณความดีที่ท่านถือปฏิบัติมาตลอดชีวิต โปรดคลบบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่านได้ไปสถิตเสวยอุดมสุขในทิพย์วิมานสุขคติสถานในสัมปรายภพด้วยเทอญ

นางยุธิกา อิศรางกูร ณ อยุธยา
อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

พื้มณฑนา โมรากุลกับวราวุธ สุมาวงศ์ (วราห์ วรเวช)

ตั้งแต่เด็กสิ่งที่คุ้นเคยกับพื้มณฑนา โมรากุลคือเพลงเด็กแล้วคุณขา หมดเวลาขอลาก่อน เป็นเพลงที่ได้ฟังเสียงพื้มณฑนาขับร้องอำนวยการปิดสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยทุกคืน

ในช่วงเวลาต่อมามีเพลงที่ผมชอบมากจำพวกเพลงรักที่เพลงหนึ่งคือเพลงผู้แพ้รัก ผมยังจำได้จนถึงปัจจุบันนี้แม้จะจำเนื้อเพลงได้ไม่สมบูรณ์ เป็นเพลงพื้มณฑนา โมรากุล ขับร้อง กลุ่มเด็กชายวราวุธ สุมาวงศ์ ช่วงประถมและมัธยมศึกษาและสถานีวิทยุนำมาเปิด

ต่อมาผมก็ได้คุ้นเคยกับกลุ่มนักร้องวงดนตรีกรมโฆษณาการเพราะพี่ชายสนิทกับพี่วินัย จุลละบุษปะมัทจะไปเยี่ยมเยือนชาววงดนตรีซึ่งมีพื้มณฑนารวมอยู่ด้วย นอกจากนี้ ยังพาผมไปคลุกคลีกับชาววงดนตรีกรมโฆษณาการในวันที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียลไม่สอนในวันพฤหัสบดีอีกด้วย

ช่วงนี้ผมเป็นนักเรียนรุ่นที่ ๑๒ ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาจึงได้มารู้จักมักคุ้นกับคุณแม่ของพื้มณฑนาคือคุณครูผัน โมรากุลที่ได้มาสอนรำเชิงในช่วงเตรียมงานฉลอง ๑๒ ปี โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

หลังจากนั้นผมเข้าศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีโอกาสดูคลุกคลีกับพื้มณฑนาและคุณแม่ผัน โมรากุล ทราบจนกระทั่งข้ามฟากไปเรียนแพทย์จึงห่างเหินกับพื้มณฑนาไปบ้าง จนจบแพทย์ก็ได้ทุนไปศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกา

เมื่อกลับมาก็ต้องไปรับราชการที่คณะแพทยเชียงใหม่อยู่ ๖ ปี จึงย้ายกลับมาทำงานที่กรุงเทพฯ ที่ศิริราชและย้ายไปประจำที่คณะแพทยรามาริบดี

ตอนนี้เกิดหัวเลี้ยวหัวต่อทางดนตรีที่พื้มณฑนาได้มีบทบาทช่วยเหลือวราวุธ ชีวิตมาสัมพันธ์กันเพราะวราวุธชอบแต่งเพลงเล่นๆ เพลงที่เขียนจบแต่งแล้วก็เก็บไว้ไม่ได้ทำอะไรกับเพลงนั้นๆ

เนื่องด้วยพื้มณฑนามาแต่งงานกับเพื่อนสนิทซึ่งเป็นพี่ชายของผม มาทราบว่าผมแต่งเพลงเก็บไว้ก็อยากได้เห็นได้ดูเนื้อเพลง วันหนึ่งผมนำเนื้อเพลงไปให้ดูและฮัมทำนองให้ฟัง พื้มณฑนาพูดว่าน้องใหม่ (วรารุช) อย่าเก็บเพลงไว้เฉยๆ เลย จากนั้นก็มาถึงการทำเนื้อทำนองเป็นเพลงและเกิดเป็นแผ่นเสียงเพราะอยากได้เสียงนักร้องที่ชอบพอรวมเพลงไว้ฟังตอนแก่ จึงเกิดแผ่นเสียง ๑๒ เพลง ๑๒ นักร้อง ที่ผุดผกไปจากแผ่นเสียงที่ตามร้านทำจำหน่ายคือของวรารุชหนึ่งแผ่นมี ๑๒ เพลง ๑๒ นักร้อง แต่ที่ผลิตจำหน่ายกันหนึ่งแผ่น ๑๒ เพลง มีเพียง ๑ นักร้อง

วรารุชซึ่งบัดนี้ชื่อวราห์ วรเวช ตามที่พระครูซึ่งมาทำบุญที่บ้านเห็นชอบว่าไม่มีอักษรที่ไม่ดีอยู่ในชื่อใหม่ที่เลือกไว้

สำหรับผู้เรียบเรียงเสียงดนตรี พื้มณฑนา โมรากุลแนะนำ ผมขอร้องพื้มณฑนาให้ช่วยร้องเพลงแรกให้ผม ที่ชื่อเพลง “บึงน้ำฟ้า” เพลงนี้พื้มณฑนามอบให้คุณครูชัยยุทธ เวชสวรรค์ เรียบเรียงดนตรี

หลังจากนั้นในแผ่นเสียงชุดที่ ๒ เกิดมีเพลงที่แต่งเป็นที่นิยมกันทั่วประเทศคือเพลงรักต้องห้ามที่ทำให้วรารุชหรือวราห์ วรเวช ต้องกระโดดเข้ามาอยู่ในวงการเพลง

สุดท้ายพื้มณฑนยังก็ได้พาให้ครอบครัวพื้มณฑนามาอยู่ที่ปิ่นเกล้า การ์เด็นซี้ดี พุทธมณฑลสาย ๒ มีความสุขกับครอบครัวและลูกๆ จนอายุ ๑๐๐ กับอีก ๓ ปี

มัทนา โมรากุล ศิลปิน ๕ แผ่นดิน

ศิลปินเพลงผู้มีอายุยืนยาวถึง ๕ แผ่นดิน มัทนา โมรากุล ศิลปินแห่งชาติ นักร้องหญิงเพียงคนเดียวที่มีน้ำเสียงทุ้ม นุ่มนวล มีเสน่ห์ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนใคร ได้ลาจากแฟนเพลงไปร้องเพลงบนสวรรค์แล้ว เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ สิริอายุ ๑๐๓ ปี

ถึงเธอจะมีอายุยืนยาวแต่ก็ต้องถือว่าเป็นความสูญเสียยิ่งใหญ่ของวงการเพลงในเมืองไทย

ผมได้รู้จักกับพี่มัทนา ซึ่งโดยส่วนตัวผมจะเรียกเธอว่าพี่รี่ (จรี โมรากุล) เพราะพี่มนัส รมโยธิน อดีตนักร้องวงดนตรีกรมโฆษณาการ นักแสดงละครเวทีรุ่นพี่ที่ช่วยให้ผมได้ตั้งคณะละครวิทยุ แสดงที่สถานีวิทยุ ๑ ปณ. บางครั้งมาช่วยร่วมแสดงด้วยเป็นผู้แนะนำให้ผมรู้จักกับพี่รี่

พี่มนัส รมโยธิน บอกกับผมว่าต้นปี ๒๔๙๓ ได้รับงานจากพี่พฤษ บุญ-หลง หัวหน้าคณะละครเทปไทย ให้เป็นผู้กำกับเวที กำกับบท ละครเวทีเรื่อง “จุฬาตรีคูณ” ของ ‘แก้วฟ้า-พนมเทียน’ ซึ่งกำลังโด่งดังทางวิทยุของกรมโฆษณาการ แสดงโดยชาวคณะสุนทราภรณ์ มีเพลงไพเราะมาก แฟนติดตามฟังกันทั้งเมือง

พี่มนัสชวนให้ผมไปฝึกเป็นผู้ช่วยบอกบทตัวละครข้างหลับ ถึงผมจะคุ้นเคยกับการใช้เสียงเล่นละครวิทยุ แต่งานใหม่นี้ถือเป็นการก้าวไกลชีวิต และเป็นโชคดีที่ผมมีโอกาสได้รู้จักดารานักแสดงชื่อดังหลากหลายรวมทั้งพี่มัทนา ซึ่งคนในวงการเรียก พี่จรีหรือพี่รี่

กลางปี ๒๔๙๓ ละครเรื่องจุฬาตรีคูณได้จัดแสดงเป็นละครเวทีที่โรงละครเฉลิมไทย โดยเชิญมัทนา โมรากุล มาแสดงละครเวทีเป็นครั้งแรกในชีวิตของเธอในบทบาทารายพิลาส นางเอกของเรื่อง ด้วยค่าตัวสูงสุดในยุคนั้นถึง ๘,๐๐๐ บาท คู่กับพระเอกดัง ฉลอง สิมะเสถียร ซึ่งมัทนาได้แสดงอย่างตีบตลกเรียกน้ำตาจากผู้ชมได้ทุกรอบ

ปกติละครเวทีทุกเรื่องจะแสดงโปรแกรมละไม่เกิน ๒ สัปดาห์ แต่ละครเรื่องจุฬาทริคุณ ต้องต่อวันแสดงเพิ่มไปอีก ๒ สัปดาห์ เกือบหนึ่งเดือน ซึ่งต้องบันทึกการแสดงที่ยาวนานของละครเรื่องนี้ไว้เป็นตำนาน

พีรีเป็นคนพูดเก่ง ความจำเยี่ยม ผมเคยสัมภาษณ์พีรีทางโทรศัพท์เรื่องที่กรมโฆษณาการจัดให้มีการประกวดการขับร้องเพลงไทยสากลระดับประเทศ เมื่อปี ๒๕๔๖ ซึ่งพีรีได้รับรางวัลชนะเลิศ เพื่อนำข้อมูลไปออกอากาศในรายการอดีตรำลึก ทางวิทยุ จ.ส FM 94.5 MHz ซึ่งผมจัดอยู่เป็นประจำ ทุกคืนในช่วง ๒๓.๐๐ น. ในสมัยนั้น

พีรีเล่าขั้นตอนการประกวดอย่างละเอียดและพูดเร็วมากจนผมจดไม่ทัน ต้องเอาเทปไปสัมภาษณ์พีรีที่บ้านถึง ๒ ครั้ง เพราะการประกวดครั้งนั้นเป็นตำนานสำคัญที่ทางภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ

เมืองไทยไม่เคยขาดนักร้องหญิงยอดเยี่ยม เสียงใส ร้องเพลงแสนไพเราะ แต่นักร้องหญิง “เสียงทุ้ม” นุ่มนวล สื่อสารอารมณ์ในน้ำเสียงที่เป็นเอกลักษณ์อย่างมณฑนา โมรากุล ศิลปินแห่งชาติ จนถึงวันนี้ยังหาใครแทนไม่ได้

ขอให้งานด้านศิลปะการใช้เสียงและลีลาที่สวยงามของพีรี เป็นที่ศึกษาของลูก หลาน เหลน ที่จะสืบสานงานด้าน “คีตกรรม” ที่มีคุณค่าของพีรีสืบต่อไป

ขอให้พีรีพบสุขในทิพย์พิมานเพลงแห่งสวรรค์ครับ

นคร ถนอมทรัพย์

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

สวดาลิ ไมซ์ต้นแบบให้ลอกเลียน

มณฑนา โมรากุล มีหนึ่งเดียว การขับร้องของท่านมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว นักร้องที่ตามหลังท่านมา ถ้ารู้จักที่จะใช้ผลงานอันยิ่งใหญ่ของท่านให้เป็นแรงดลใจมิใช่เป็นต้นแบบให้ลอกเลียนก็จะพบทางที่เป็นของตัวเองได้

ไม่มีคำพูดใดที่จะพรรณนาการร้องเพลงของท่านได้อย่างครบถ้วน จะทำได้ก็แต่เพียงเล่าๆ สิ่งแรกที่สังเกตได้คือความเป็นธรรมชาติของการขับร้อง ไม่มีการปรุงแต่งด้วยมณฑนศิลป์ทางดนตรีจนเกินงาม แต่สิ่งที่เราได้ยินนั้นเปี่ยมด้วยอารมณ์ที่มีความหลากหลาย ถ้าจะพูดถึงความซาบซึ่งกินใจก็โปรดลองฟัง “วิมานทลาย” ฟังแล้วเกิดอารมณ์ร่วมพร้อมความเห็นอกเห็นใจอย่างเลื่องไม่ได้ แต่นักร้องคนเดียวกันนี้สามารถ “เล่น” กับลีลาที่เล่นที่จริงของ “ปรีชญาจีเมา” ได้อย่างแยบยลในขณะที่คุณมณฑนา ก็สามารถตอบสนองความท้าทายของวรรณศิลป์ที่มากับ “เพชรบุรีแดนใจ” ได้อย่างน่าทึ่ง เพราะถ้าขาดความสมดุล เพลงนี้อาจกลายเป็นอนุสาวรีย์กำมะลอที่ไม่สะท้อนความเป็นจริงก็ได้ ความยิ่งใหญ่ของคุณมณฑนาที่เหนือนักร้องจำนวนมาก คือความสามารถในการตีความ ท่านสามารถใช้การขับร้องสื่อความแทนคนจำนวนมากได้ เท่ากับเป็นการไปนั่งในใจพวกเขา เช่น “ลาแล้วจามจุรี” ท่านไม่ใช่ศิษย์เก่าจุฬาฯ แต่ทำให้คนจุฬาฯ ต้องน้ำตาซึมได้

ความเป็นธรรมชาติที่กล่าวถึงในตอนต้น มิใช่สิ่งที่พรุ้งพรูออกมาโดยปราศจากการใคร่ครวญไตร่ตรอง คุณมณฑนาเป็นผู้มีวิชา จากการได้สัมภาษณ์ท่านในการเตรียมสัมมนา “มณฑนาวิชาการ” (๒๕๕๗) ท่านเล่าว่าท่านเรียนโน้ตสากลและฝึกเล่นไวโอลินกับครูสมพงษ์ ทิพยกะลิน มิน่าเล่า การร้องของท่านจึงมีลักษณะสั่นไหวที่พ้องกับเครื่องสาย อาจเรียกเป็นศัพท์ดนตรีสากลได้ว่า “portamento” นักร้องวงดนตรีกรมโฆษณาการจำนวนมากเดินตามปรมาจารย์เอื้อ สุนทรสนาน ในการร้องโดยไม่ใช้เสียงสั่น (vibrato) แต่คุณมณฑนาทำตรงกันข้ามโดยใช้เทคนิคนี้เสริมอารมณ์ได้อย่างดีเยี่ยม ท่านบอกว่าได้วิชานี้มากจากครูล้วน ควันธรรม ซึ่งมาร่วมงานกับวงดนตรีกรมโฆษณาการเพียงชั่วระยะเวลาอันสั้น

เทคนิคอีกประการหนึ่งคือการสลับใช้เสียงจริงกับ “เสียงสมอง” (falsetto) ซึ่งคุณมัทนาใช้อย่างชำนาญจนผู้ฟังทั่วไปแยกไม่ออก

แต่มรดกอันยิ่งใหญ่ที่สุดที่คุณมัทนาทิ้งไว้ให้แก่วงการเพลงไทยสากลคือ การแสดงให้เห็นถึงการประสานสัมพันธ์อันแนบสนิทระหว่างเนื้อร้องกับทำนอง หรือระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์ ทำนุให้สัมภาษณ์ไว้อย่างชัดเจนว่านักร้องต้องทำความเข้าใจเนื้อร้องให้ถ่องแท้เสียก่อนจึงจะเข้าใจแก่นของเพลงได้ ความโดดเด่นของศิลปินแห่งชาติ มัทนา โมรากุล สะท้อนยุคทองของเพลงไทยสากล

ถ้าจะกล่าวถึงการสืบทอดมรดกของมัทนา โมรากุล ที่ลึกซึ้งที่สุด เราคงต้องกล่าวถึงศิลปินแห่งชาติ รวงทอง ทองลั่นธม ผู้เขียนโชคดีมากที่ได้เป็นประจักษ์พยานของการขึ้นเวทีครั้งแรกของคุณรวงทองที่โรงละครแห่งชาติหลังเก่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓ (คุณรวงทองขึ้นเวทีล่าสุดวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เมื่ออายุ ๘๕ ปี) ผู้เขียนสังเกตได้ว่าเธอคงได้เรียนรู้วิชาขับร้องในบางลักษณะมาจากคุณมัทนา แต่ก็รู้สึกได้ว่าเธอกำลังเดินไปในเส้นทางที่เป็นของตัวเอง ศิลปินผู้ยิ่งใหญ่ย่อมรู้จักซึมซับมรดกจากรุ่นพี่โดยมิได้ลอกแบบ

มัทนา โมรากุล คือแรงคลใจอันมหาศาลที่เป็นรากฐานอันมั่นคงให้แก่เพลงไทยสากล ซึ่งผู้เขียนยืนยันมาตลอดว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของวงการศิลปะสมัยใหม่ของไทย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณเจตนา นาควัชระ

จบตำนาน ๑๐๓ ปี ศิลปินเอกสาวชาววังผู้ดั่งเดิม ในงานศิลปะการแสดงของชาติไทย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานเพลิงศพคุณมณฑนา โมรากุล ศิลปินแห่งชาติ นับเป็นพระมหากรุณายิ่งใหญ่ที่พระราชทานแก่ครอบครัวของผู้ตายและยังนับว่าเป็นพระมหากรุณาสืบต่อมายังวงการศิลปินของชาติไทยอีกด้วย ต้องนับเป็นวันสิ้นสุดแห่งประวัติชีวิตอันยาวนาน ๑๐๓ ปี ของคุณมณฑนาที่ได้สร้างสมคุณความดี ความสามารถอันงดงามด้านศิลปะการแสดงปรากฏไว้ เป็นสมบัติของชาติไว้อย่างมากมาย

ชีวิตของคุณมณฑนา โมรากุล สามารถสรุปเป็นข้อความสั้นๆ ตามลำดับได้ดังนี้

ท่านเกิดมาเป็นเด็กชาววัง ณ วังสวนสุพรรณ ในปลายสมัยรัชกาลที่ ๖ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ วังนี้ตั้งอยู่ใกล้เขตพระราชวังสวนดุสิต ริมคลองสามเสน เดิมคิดว่าพระราชธิดาองค์ที่สองคือกรมขุนสุพรรณภาควดีอันประสูติด้วยเจ้าคุณพระประยุรวงศ์ (แพ บุนนาค) พระสนมเอกคนแรกจะเสด็จมาประทับที่นั่นแต่สิ้นพระชนม์เสียก่อน ดังนั้นพระมารดาของพระองค์คือเจ้าคุณพระฯ ผู้เป็นเจ้าของจึงได้ย้ายมาอยู่ในปลายสมัยรัชกาลที่ ๖ คุณมณฑนาเกิดที่นี่จึงได้อยู่กับเจ้าคุณพระฯ เป็นผู้ได้ใกล้ชิดกับท่านที่วังนี้ตลอดมา ได้เรียนรู้การขับร้องเพลงไทย เพลงละคร ทุกชนิดกับคุณครูเจอ บุรานนท์ (เป็นสาขาหนึ่งของสกุลบุนนาค) ซึ่งเป็นหลานเจ้าคุณพระฯ คุณมณฑนาจึงเป็นนักร้องชาววังมาแต่เกิดทีเดียว

บิดาของคุณมณฑนาเป็นขุนนางชื่อหลวงสิริราชทรัพย์ มารดาของท่านคือครุผัน โมรากุล ตัวละครเอก ของคณะละครจำโนอุปถัมภ์ของเจ้าคุณพระประยุรวงศ์ เจ้าของวังสวนสุพรรณ ซึ่งมีคณะละครที่มีชื่อเสียง เดิมอยู่ในวังหลวง สมัยต้นรัชกาลที่ ๕ และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๗ ท่านได้เป็นแม่ครูผู้ใหญ่ สอนรำที่กรมศิลปากร ซึ่งแม่ครุผันนี้ ท่านเป็นลูกสาวของหม่อมเครือ แม่ครูละครของคณะละครเก่าแก่สมัยรัชกาลที่ ๔ คือคณะละครปรีณัษเฐียรเตอร์ของเจ้าพระยามหินทรศักดิธำรง (เพ็ง เพ็ญกุล แห่งวังท่าเตียน) จะเห็นว่าสายเลือดข้างมารดาเป็นศิลปินละครอยู่ในวังที่มีชื่อมีฝีมือมาตลอด

คุณมณฑนามีชื่อตอนเด็กว่าเจริญ เมื่อเข้าวัยรุ่นสาวได้ร่วมในคณะละครบ้านบรรทมสินธุ์ของพระยาอนิรุทธเทวา ท่านตั้งชื่อให้ว่าแสงจำเริญ ได้เล่นละครและบันทึกแผ่นเสียงครั้งแรก ร้องเพลงไทยสากลคู่กับพระเอกของคณะละครชื่อแสงสม สายาคม (ต่อมาคือครูอาคม สายาคม) เป็นแผ่นเสียงตราหนูมานหน้าเขียวของห้างแผ่นเสียงเต็กฮวด เว็มนาครเขมม

คุณมณฑนาเรียนรู้การขับร้องจากครูฝรั่ง รู้หลักการใช้เสียงจากทรวงอก และการใช้กระบังลมจากฝรั่งมิชชันนารีเมื่อครั้งย้ายไปเรียนอยู่ที่ปักษ์ใต้กับบิดา จึงรู้วิธีเปล่งเสียงลึกๆ จากทรวงอกเป็นอย่างดีและมีพลัง ที่สำคัญรู้วิธีการใช้เสียงต่ำอย่างไพเราะ จึงขับร้องได้แนวเสียงที่กว้างกว่าการร้องอย่างไทยเดิม รู้วิธีใช้เสียงอาศัย (Falsetto) ที่ทำให้เสียงสูงขึ้นและยาวขึ้น รู้การใช้ลมหายใจอย่างเชี่ยวชาญขึ้นเสียงสูงได้อย่างดีและไพเราะชวนฟัง

คุณมณฑนายังได้ครูสอนการขับร้องเพลงไทยสากลเพิ่มมาอีกสองท่านคือครูเฟิม ผู้ใช้นามปากกาว่ามิตรา หรือชื่อจริง สกนธ์ มิตรานนท์ ผู้นำเธอเข้าสู่คณะละครวิทยุหลายคณะที่สำคัญคือคณะจารุกนก ครูสกนธ์แต่งเพลงให้ร้องอัดแผ่นเสียงกับห้างแผ่นเสียงตรากระต่ายและเขียนบทความยกย่องความเป็นนักร้องที่เก่งและฉลาดเฉลียวให้ ครูอีกท่านชื่อครูพิมพ์ พวงนาค เพื่อนรักของพรานบุรพ์ ผู้แต่งเพลงน้ำเหนือบ่าให้เธอร้อง และยังมีเพลงร้องคู่กับครูพิมพ์อีกหนึ่งเพลง คุณมณฑนาได้เป็นนางเอกร้องเพลงประจำกับคณะละครวิทยุจารุกนกของครูพจน์ จารุณิช จนมีชื่อเด่นดัง ทำให้ได้รับเชิญให้ไปร้องเพลงในงานวันประสูติของพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์รัชกาลที่ ๘ ในต้นสมัยรัชกาลนั้นที่สถานลีลาศสวนอัมพร ได้ร้องเพลงชื่อทุเรียนดี ๆ หาเงินช่วยสหภาพชาด

เธอเป็นที่รู้จักว่าเป็นนักร้องเสียงดี ทางวิทยุกระจายเสียงกรมไปรษณีย์โทรเลขในนามนางสาวจู้ โมรากุล เป็นที่คุ้นเคยกับทางราชการ นักการเมือง ตำรวจ ทหาร และบุคคลสำคัญระดับชาติ มีผลให้ได้รับคัดเลือกเป็นนักร้องสตรีคนแรกประจำวงดนตรีลีลาศกรมโฆษณาการใน พ.ศ. ๒๔๘๓ เป็นนักร้องเอกที่นายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ชื่นชมในน้ำเสียงและเปลี่ยนชื่อจากชื่อเดิมจู้ มาเป็นมณฑนา ได้ใช้ต่อมาจนวันสุดท้ายของชีวิต เธอเคยได้รับเลือกให้แสดงเป็นนางเอกในละครเวทีเรื่องจุฬาตรีคูณและร้องเพลงสดในฉากตลอดหลายเดือนของการแสดง

เธอเป็นแบบฉบับของนักร้องเพลงไทยสากล ด้วยมีวิธีและเทคนิคการขับร้องเพลงไทยสากลเป็นเลิศ ได้รับราชการและมีผลงานร้องเพลงปลุกใจให้รัฐบาลจำนวนมาก จำนวนเพลงที่เธอขับร้องไว้ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๒-๒๔๙๕ มีมากถึง ๒๖๗ เพลง ล้วนเป็นเพลงดีที่นักสะสมพยายามหามาเก็บรักษาไว้อย่างหวงแหน แผ่นเก่าๆ ของเธอบางเพลงปัจจุบันมีค่าเป็นเงินหลายหมื่น เพลงของเธอเป็นที่นิยมขับร้อง ตั้งแต่เป็นเพลงกล่อมนอนเด็กไปจนถึงเพลงลีลาศ และเพลงประกอบการแสดงจินตลีลา และเพลงละครเวที เพลงประกอบภาพยนตร์ เมื่อแต่งงานจึงลาออกจากราชการ แต่ก็ยังได้รับเชิญให้กลับมาร้องเพลงในโอกาสพิเศษเรื่อยมา เช่น ไปขับร้องถวายในวันที่ ๒๘ เมษายน วันที่รัชกาลที่ ๙ ทรงอภิเษกสมรส ณ วังสระปทุม รวมทั้งอัดแผ่นเสียงเพิ่มในเพลงเอกเป็นการเฉพาะต่อเนื่องกันหลายครั้ง อาทิ เพลงพระราชนิพนธ์แก้วตาขวัญใจ เพลงเพชรบุรีแดนใจ และเพลงพุทธศาสน์คู่ไทยที่เปิดประจำในวันพระ

หลังออกจากราชการแล้วได้เปิดร้านทำอาชีพเสริมสวຍอยู่หลายปีที่ย่านนางเลิ้ง พร้อมกับเป็นคุณแม่เลี้ยงลูกอีกสี่คนซึ่งได้เจริญเติบโตจนมีหลักฐานดียิ่ง หลานยายคนหนึ่งเป็นนายแพทย์ได้ดูแลคุณยายอย่างใกล้ชิดตลอดมา แล้วต่อมาได้หันมาทำงานด้านธุรกิจการแสดงอีกโดยเป็นนักพากย์หนังเดินสายไปพากย์หนังจนสุดแดนภาคเหนือ และพากย์ประจำที่โรงหนังอีกหลายแห่งในกรุงเทพฯ เธอใช้เสียงของเธอเป็นประโยชน์ในการเลี้ยงชีพ เลี้ยงลูกทั้งสี่คนเจริญเติบโตมีหลักฐานมั่นคงอย่างดียิ่ง นอกจากนี้ เธอยังผลิตแผ่นเสียงตราดอกกุหลาบแล้วกลับมาร้องลงแผ่นลองเพลย์เป็นสินค้าของตนเอง ทั้งร้องเพลงของนักแต่งเพลงรุ่นใหม่เช่นหมอราห์วรเวช อีกด้วย เธอได้รับเกียรติยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติที่ทุกคนยินดีด้วยอย่างสุดหัวใจ เพราะนี่ไม่ถึงว่าจะได้กับการยกย่องในวัยชราเพราะได้หยุดร้องเพลงมานาน

ชีวิตของคุณมณฑนา โมรากุล จากเด็กหญิงชาววังที่เกิดมาแวดล้อมด้วยสิ่งดีงามด้านศิลปะผสมผสานกับเลือดเนื้อเชื้อไขของบรรพชนผู้เป็นศิลปินเอกการละครระดับชาວวังและระดับชาติ และด้วยความสามารถส่วนตัวที่สั่งสมมาอย่างมากมายทำให้เธอเป็นพลเมืองที่มีคุณค่ายิ่ง มีความสามารถจนได้เป็นศิลปินแห่งชาติและเป็นต้นแบบที่ดียิ่งของวงการศิลปินนักร้องมาจนวันสุดท้ายแห่งชีวิต

บทความนี้ขอกราบมอบให้ท่านด้วยความรัก ชื่นชม นิยมยินดียิ่ง จากเด็กคนหนึ่งที่จดจำและร้องเพลงของท่านได้มากมายเพลงแล้วเพลงเล่ามาตั้งแต่อายุสามขวบครึ่ง เคยทั้งใช้เพลงชื่อหนูเอ๋ย ที่ท่านเป็นต้นแบบนำไปร้องประกวดงานวัดหัวหินเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ ขณะนั้นอายุได้ ๘ ขวบเศษ ได้รับเงินรางวัลมา ๒๕ บาท ซึ่งนับว่ามากมายเหลือเกิน ยังจำไม่ลืมมาจนทุกวันนี้

ขอวิญญานท่านจงประสบสุขอันยอดเยี่ยม จงทุกประการในสัมปรายภพนั้น

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล
เขียนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕ อายุ ๘๕ ปี

อาลัยมณฑนา โมรากุล ดาวที่ไม่เคยดับแสง

มีคำกล่าวซึ่งว่ากันว่าสืบเนื่องมาจากท่านฮิปโปเครติส (Hippocrates) บิดาแห่งวิชาแพทยศาสตร์ ที่ว่า Ars longa, vita brevis (หรือข้อความดั้งเดิมในภาษากรีก Ὁ βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρή) และแปลเป็นภาษาไทยว่า “ศิลปะยืนยาว ชีวิตสั้น” ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบกับชีวิตของคุณป้ามณฑนา โมรากุลแล้วเห็นจะต้องยอมรับว่าศิลปะการร้องเพลงของท่านที่ตกทอดมาจนทุกวันนี้ยืนยาวมั่นคงจริงๆ และแม้ท่านจะถึงแก่กรรมไปเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ในวัย ๑๐๓ ปี ก็ยังรู้สึกว่าเป็นช่วงอายุที่สั้นเพราะพวกเราอยากรู้ให้ท่านอยู่ต่อไปอีกนานๆ อันเป็นความอบอุ่นใจของผู้ที่ได้รับความสุขจากเสียงร้องและศิลปะการร้องเพลงของท่าน

น่าแปลกที่ผมมีความรู้สึกว้าเหว่ร้องเพลงของคุณป้ามณฑนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผมมาอย่างยาวนานจนกระทั่งทุกวันนี้ ทั้งๆ ที่ท่านเริ่มร้องเพลงจนเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศและเลิกอาชีพร้องเพลงไปตั้งแต่ผมยังไม่เกิดด้วยซ้ำ แต่โดยที่คุณพ่อคุณแม่และทุกคนที่บ้านผมติดตามฟังเพลงของวงดนตรีกรมโฆษณาการ วงกรมประชาสัมพันธ์ และต่อมาคือวงสุนทราภรณ์มาอย่างต่อเนื่องทำให้ผมคุ้นเคยกับเพลงและเสียงร้องของศิลปินนักร้องคณะนี้มาตั้งแต่เด็กๆ โดยไม่รู้ตัว และมีความรู้สึกว่าคุณป้ามณฑนาท่านเป็นนักร้องอันดับหนึ่ง (La Prima Donna) ในใจมาโดยตลอด

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ หลังจากที่ผมสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว ต่อมาได้รับคัดเลือกให้รับทุนจากรัฐบาลฝรั่งเศสเพื่อไปศึกษาระดับปริญญาโท-เอกทางกฎหมายที่ประเทศฝรั่งเศสเป็นระยะเวลาในเบื้องต้น ๔ ปี ๕ เดือน และต่อมาขยายเวลาศึกษาต่อจนจบปริญญาเอกรวมเป็นระยะเวลานานถึง ๗ ปี ในตอนที่เตรียมตัวจะเดินทางนั้นมีความรู้สึกว้าเหว่จากเมืองไทยไปนานแสนนาน สิ่งหนึ่งที่คิดว่าจะช่วยคลายความคิดถึงบ้านคิดถึงเมืองไทยได้ก็คือการนำเทปบันทึกเสียงเพลงที่โปรดปรานติดไปฟังด้วย ผมรวบรวมแผ่นเสียงที่สะสม

อยู่ที่บ้านไปให้ร้านขายเทปและแผ่นเสียงที่รู้จักกันเพื่อดำเนินการถ่ายทอดจากแผ่นเสียงลงตลับเทป (ตอน พ.ศ. ๒๕๒๓ กฎหมายลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ เพิ่งประกาศใช้ไม่นาน ถ้าเป็นสมัยนี้ทางร้านคงปฏิเสธไม่ทำให้เพราะเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์) โดยเขียนชื่อเพลงที่เลือกไว้เพื่อขอให้บรรจุลงในตลับเทป เมื่อไปถึงฝรั่งเศสแล้วจึงได้พบว่าเพลงที่ขอให้อัดลงเทปไปนั้นล้วนแต่เป็นเพลงที่ขับร้องโดยคุณป้ามัณฑนาล้วนๆ เช่น “ดวงใจที่ไร้รัก” “เหลือลืม” “รักเร่” “สายลมว่าว” “เพลिनเพลงคำ” “สายลมครวญ” “สิ้นรักสิ้นสุข” “ดอกไม้กับแมลง” “สนต้องลม” “ยอดสน” “อาลัยลา” “ดอกไม้สายลม” “บัวน้อย” “มาลัยดอกกรัก” “ใจเจ้าเอ๋ย” “สิ้นแสงจันทร์” นี่แสดงว่าคุณป้ามัณฑนาเป็นนักร้องในดวงใจอย่างแท้จริง และเสียงเพลงของท่านก็ช่วยให้ผ่านความคิดถึงบ้านความคิดถึงเมืองไทยมาได้เป็นอย่างดี

ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ผมได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรคนหนึ่งในการอภิปรายทางวิชาการในงาน “เบิกฟ้ามัณฑนา โมรากุล” จัดที่มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยเข้าร่วมอภิปรายในหัวข้อเรื่อง “มัณฑนาวิชาการ” ผมได้กล่าวถึงเหตุผลที่หลงใหลเพลงของคุณป้ามัณฑนาว่ามีอยู่ ๔ ประการ (ในการอภิปรายในคราวนั้นคุณป้ามัณฑนาได้มานั่งฟังอยู่ในแถวหน้าด้วย และเมื่อผมเปิดเพลงสาธิตประกอบการบรรยายสังเกตเห็นท่านขยับปากร้องตามไปด้วยเป็นที่ประทับใจยิ่งนัก)

ประการแรก คุณป้ามัณฑนามีพื้นฐาน (Basic) ในการที่จะเป็นนักร้องที่ดี กล่าวคือมีองค์ประกอบพื้นฐานทางกายภาพเฉพาะตัว อันได้แก่มีปอดใหญ่ทำให้หายใจได้ลึก มีโครงสร้างของปากที่ทำให้เปล่งเสียงเปล่งคำได้ชัด ผู้ที่มีโอกาสได้สนทนากับคุณป้ามัณฑนาจะพบว่าคุณป้ามัณฑนาจะเปล่งเสียงที่ประกอบกันทั้งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ได้อย่างชัดเจนชัดถ้อยชัดคำ องค์ประกอบพื้นฐานอีกอย่างหนึ่งคือน้ำเสียง (Timbre) ที่มีเอกลักษณ์ นอกจากนั้น ในการเปล่งเสียงร้องเพลงของท่านมีการใช้เทคนิคที่เรียกกันว่า Appoggio (breath support) คือการเกร็งหน้าท้องเพื่อใช้กระบังลมควบคุมให้ลมผ่านขึ้นมายังเส้นเสียง ทำให้ท่านร้องเพลงประโยคยาวๆ ได้อย่างดีและสามารถทำเสียงฮัมได้อย่างหนักแน่น (ตัวอย่างเช่น ตอนขึ้นต้นของเพลง “เทพบุตรในฝัน” หรือเพลง “ปาริชาติ” เป็นต้น) โดยที่เมื่อครั้งที่ผมไปสัมภาษณ์ท่านที่บ้านย่านพุทธมณฑล ผมได้พูดถึงเรื่องนี้ ท่านก็เล่าถึงการปฏิบัติฝึกฝน

ของท่านโดยไม่ได้ใช้ศัพท์แสงทางดนตรีแต่อย่างใด อันเป็นที่น่าประหลาดใจว่าท่านได้ไปเรียนเรื่องพวกนี้มาจากที่ใด หรือว่าท่านค้นพบเทคนิคนี้ด้วยตนเอง

พื้นฐานอีกประการหนึ่งคือคุณป้ามัณฑนามีช่วงเสียง (étendue) ที่กว้างมาก คือมีทั้งเสียงธรรมชาติและเสียงสมอง (Head tone) ที่สามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างแนบสนิท มีตัวอย่าง ๓ เพลงที่ท่านบันทึกเสียงไว้ที่แสดงให้เห็นคุณสมบัติข้อนี้อย่างชัดเจนคือ “เทวาพาคู่ฝัน” “ชั่วชีวิต” (๒ เพลงนี้ท่านใช้เสียงสมองกับเสียงธรรมชาติสลับกันได้อย่างกลมกลืนกัน) และเพลง “ความรักดั่งเมฆฝน” (เพลงนี้ร้องด้วยเสียงสมองล้วนๆ ทั้งเพลง)

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ดีมากของการร้องเพลงของคุณป้ามัณฑนาอย่างไรก็ตาม เมื่อมีพื้นฐานที่ดีแล้วท่านมิได้หยุดอยู่เพียงเท่านั้นยังพัฒนาพื้นฐานดังกล่าวขึ้นไปอีกขั้นหนึ่งให้เป็นเทคนิคประจำตัวของท่านในการร้องเพลงด้วย

ประการที่สอง คุณป้ามัณฑนาได้พัฒนาองค์ประกอบพื้นฐานที่ได้กล่าวในประการแรกให้เป็นเทคนิคในการร้องเพลงประจำตัวท่าน เช่น เมื่อมีปอดใหญ่ หายใจได้ลึก ก็พัฒนามาเป็นการกักลมหายใจและการผ่อนลมหายใจเพื่อให้ร้องเพลงที่มีประโยคยาวๆ ได้ด้วยลมหายใจเดียว อันนี้นับเป็นเครื่องมือในการร้องเพลงที่ดีมาก ทำให้ร้องเพลงได้ทุกประเภท สามารถเปล่งคีตวลี (phrasing) ของเพลงที่จะร้องได้ทุกรูปแบบ ดังตัวอย่างในเพลง “มาลีแดนสรวง” นอกจากจะผ่อนลมหายใจได้ดีแล้ว คุณป้ามัณฑนายังมีเทคนิคในการควบคุมลมหายใจ ถ้าสังเกตจากการบันทึกเสียงจะเห็นว่าเกือบไม่ได้ยินเสียงของลมหายใจเลย ในประเด็นนี้มีตัวอย่างหลายเพลง เช่น “ใจตรงกัน” “ธรรมชาติกล่อมขวัญ” (ผู้ฟังเกือบจะไม่รู้เลยว่าคุณป้ามัณฑนาหยุดพักหายใจช่วงใด) และเพลง “ใจชาย” อีกเทคนิคหนึ่งคือการพัฒนาเสียง vibrato ขึ้นมาใช้ในการร้องเพลงนับเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งอันเป็นเสน่ห์ในการร้องเพลง คุณป้ามัณฑนามีสักยภาพที่จะทำให้เพลงน่าฟัง

ในหนังสือประกอบงานคอนเสิร์ต “นิมิตใหม่ ไซ่เพียงฝัน ๘๐ ปี มัณฑนา โมรากุล” มีข้อเขียนแนะนำวิธีการร้องเพลงที่ถูกต้องเพื่อให้ฟังไพเราะ เข้าใจว่าผู้จัดทำคงไปสัมภาษณ์ท่านมาสรุปลงไว้ดังนี้

๑. ยืนตัวตรง ยืดอก ตั้งลำตัวและศีรษะให้ตรง
 ๒. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ไม่คับ
 ๓. เปล่งเสียงจากลำคอออกทางริมฝีปาก อย่าบีบเสียงขึ้นจมูกจะทำให้เสียงไม่มีกังวานไม่ชวนฟัง
 ๔. เสียงที่มีกังวานนุ่มนวล นอกจากธรรมชาติของแก้วเสียงแล้วยังต้องหมั่นฝึกซ้อมและรักษาสุขภาพให้แข็งแรง
 ๕. คำร้องต้องร้องให้ชัดเจนเข้ากับเสียงดนตรี ต้องพยายามเลียนเสียงเครื่องดนตรี การอ้าปากก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เสียงมีกังวาน
 ๖. ทำนองและลีลา นอกจากยึดตัวโน้ตเป็นหลักแล้ว ที่สำคัญยังต้องพิจารณาถึงความหนัก-เบาของเพลง ซึ่งแฝงอยู่ในทำนองเพลงบทนั้นด้วยเสมอ
 ๗. อารมณ์เพลงทั้งคำร้องและทำนอง นอกจากจะเป็นไปตามบทเพลงและโน้ตเพลงแล้ว ต้องใส่ความรู้สึกทางใจของผู้ขับร้องด้วย เพื่อให้เพลงนั้นรู้สึกว่ามีชีวิตชีวาขึ้น
- ข้อที่ผมประหลาดใจในคำแนะนำนี้คือในข้อ ๕ ที่ว่าต้องพยายามเลียนเสียงเครื่องดนตรี เพราะยังไม่เคยได้ฟังคำแนะนำนี้จากครูสอนร้องเพลงในเมืองไทยท่านใดเลย การเลียนเสียงเครื่องดนตรีในการร้องเพลงนั้นเป็นเทคนิคในการสร้าง sonority ของเสียงร้องให้มีความเฉพาะตัว ที่ประหลาดใจก็เพราะไม่ทราบว่าท่านไปเรียนเทคนิคนี้มาจากที่ไหน แต่ผมเคยอ่านเจอคำแนะนำเดียวกันนี้จากคำสัมภาษณ์ของนักร้องโอเปร่าชื่อก้องโลก Placido Domingo ในหนังสือพิมพ์ The Washington Post, March 5, 1983 ซึ่งนำมาลงไว้ในหนังสืออัตชีวประวัติของท่านศิลปินเอกระดับโลกท่านนี้ชื่อว่า “My First Forty Years” (London, Weidenfeld and Nicolson, 1983) โดย Placido Domingo บอกเล่าว่าเวลาท่านร้องเพลงท่านพยายามเลียนน้ำเสียงของการเล่น cello ของท่าน Mstislav Rostropovich ในขณะที่ท่าน Rostropovich ก็ตอบกลับว่าไม่มี cello เครื่องใดในโลกนี้เสียงเพราะเท่า Placido Domingo ฉันใดก็ฉันนั้น อยากจะพูดแบบเดียวกันว่าไม่มีเครื่องดนตรีใดสร้างเสียงได้ไพเราะเท่าเสียงคุณป้ามัณฑนา โมรากุล

ประการที่สาม การมีพื้นฐานที่ดี การมีเทคนิคที่ดียังไม่เพียงพอ เพราะถ้าใช้สิ่งเหล่านี้พร่ำเพรื่อ ก็จะไม่น่าฟัง คุณป้ามัณฑนายังสามารถใช้เทคนิคได้อย่างถูกกาลเทศะ อันนี้เราเรียกว่าการมีรสนิยมที่ดี การมีรสนิยมที่ดีเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สอนกันยาก แต่คนฟังฟังออกได้อย่างชัดเจน

ประการที่สี่ การร้องเพลงไทยเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์แบบไทยกับคีตศิลป์แบบตะวันตก ในจุดนี้คุณป้ามัณฑนามีความสามารถนำประสบการณ์ทางวรรณศิลป์มาประกอบในการร้องเพลง จากการที่ได้มีโอกาสสัมภาษณ์คุณป้ามัณฑนาพบว่า มีปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คุณป้ามัณฑนาตีความเพลงได้อย่างลึกซึ้ง นั่นคือท่านมีประสบการณ์อื่นๆ อีกหลายอย่างนอกจากการร้องเพลง ได้แก่ การร้องเพลงไทยเดิม ความสนใจในวรรณกรรม ประสบการณ์ในการพากย์ภาพยนตร์ เล่นละครวิทยุ (การพากย์ภาพยนตร์ต้องอาศัยความสามารถในการอ่านภาษาไทยที่แตกฉาน ในการตีความอารมณ์ ความรู้สึกของบท การเล่นละครวิทยุก็เช่นเดียวกัน) ประสบการณ์ลักษณะนี้ทำให้คุณป้ามัณฑนาตีความอารมณ์เพลงได้อย่างลึกซึ้ง

โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวได้ว่าการที่ผมหลงใหลเสียงร้องเพลงของคุณป้ามัณฑนามาตลอดนั้น ไม่ใช่สิ่งที่เป็นเรื่องบังเอิญ ความสามารถของท่านไม่ใช่สิ่งที่อธิบายเป็นเหตุเป็นผลทางวิชาการไม่ได้ และนอกจากท่านจะเป็นนักร้องที่อ่อนน้อมถ่อมตนและเคารพผู้มีพระคุณแล้วคุณป้ามัณฑนายังเคารพผู้ฟัง (อันนี้เป็นสิ่งที่แสดงความยิ่งใหญ่ของศิลปิน) จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติการณ์ดนตรีของคุณป้ามัณฑนานั้นไม่ว่าจะในการแสดงจริงหรือการซ้อม คุณป้ามัณฑนาจะทำหน้าที่อย่างเต็มที่เสมอ ไม่ว่าการร้องครั้งนั้นจะมีผู้ฟังเพียงไม่กี่คน หรือเป็นพันคน หรือในการร้องออกอากาศ ท่านจะต้องแสดงเต็มที่ที่สุดความสามารถเสมอ สิ่งนี้เป็นวิญญานศิลปินที่สำคัญประการหนึ่ง ถึงแม้ท่านจะจากพวกเราไปแล้ว ผมแน่ใจว่าศิลปะของท่านจะยืนยงยาวนาน

ด้วยความรักและอาลัย

ดร.วิษณุ วรัญญู

รองประธานศาลปกครองสูงสุด

(QR code เสียงร้องสด เพลง “ลูกน้อย” ของคุณป้ามัณฑนา โมรากุล)

(ที่มา: [https://drive.google.com/drive/folders/1tNuQ8ieHJrNjznADCUEX-](https://drive.google.com/drive/folders/1tNuQ8ieHJrNjznADCUEX-UQynEnUTHu0s?usp=sharing)

[UQynEnUTHu0s?usp=sharing](https://drive.google.com/drive/folders/1tNuQ8ieHJrNjznADCUEX-UQynEnUTHu0s?usp=sharing))

มนตร์ลึงของเพลง ‘วังบัวบาน’

ขอกล่าวสตุติรूंพีที่มีผลงานยิ่งใหญ่เสมือนท่านมีเสียงเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดมี
รวงทอง ทองลั่นธม จากเสียงของพื้มณทนานี้เองที่ดังมาจากวิทยุข้างบ้านเปิดมาได้ยินแทบทุกวัน
เพราะบ้านในสวนไม่มีเสียงรถ ในบ้านของรวงทองก็ไม่มีไฟฟ้า จึงยังขอโมทนากับบ้านใกล้ๆ ที่เปิดเสียง
วิทยุทั้งข่าวและเพลงมาให้ได้ยินจนจำได้ และด้วยวัย ๑๒ ปี รวงทองเป็นนักเรียนที่ช่างจดจำด้วย ภายหลัง
จึงรู้ว่าสถานีวิทยานั้นคือกรมโฆษณาการและสถานีวิทย ๑ ป.ณ. ไปรษณีย์โทรเลข เพลงเพราะ และแรง
แห่งความชอบช่วงนั้นมีเพลง เช่น สนต้องลม จุฬาทรีคุณ พุทธศาสน์คู่ไทย ห่วงน้ำลึกและวังบัวบาน
(ทราบในภายหลัง)

รวงทองยังเชื่อเรื่องของชีวิตมนุษย์ที่เกิดมาได้เป็นอะไร จะมีจะจน พระพุทธเจ้าทรงสอนให้
เชื่อเรื่องกรรมว่าเราจะได้เป็นก็สุดแต่สิ่งที่ได้ทำมาในอดีตชาติ คงจะเป็นเส้นทางเดินของรวงทอง
ที่ฝักใจชอบและฝักใจจำกับบทเพลงเหล่านั้น ทั้งๆ ที่เป็นเด็กยากจน เป็นนักเรียน สิ่งแวดล้อมมิได้
เอื้ออำนวยแต่ประการใด แต่รวงทองคงจะทำบุญไว้ในอดีตชาติจึงได้เสียงมาให้มวลชนได้ฟังในชาตินี้

อานิสงส์แห่งบุญนั้นเกิดเพราะบ้านติดกันเป็นบ้านไม้หลังใหญ่ในที่ของทรัพย์สิน
ส่วนพระมหากษัตริย์เชื้อชอยวัดสุคันธาราม ตรงข้ามสถานีตำรวจดุสิต เป็นชอยถนนแคบๆ ไม่ลาดยาง
บ้านหลังใหญ่นั้นมีครอบครัวยิ่งใหญ่เช่นกัน ทำไมหนอจึงมีสุภาพบุรุษข้าราชการที่สนิทสนมรักกับ
ท่านครูเอื้อมาอยู่ที่นี่เป็นครอบครัวด้วยเล่า รั้วบ้านติดกันเป็นต้นมะขามเทศ สุภาพบุรุษผู้นั้นชื่อ
สนั่น เศตะจันท์ ทำงานกรมชลประทานเป็นน้ำของนางสาวไทย อกันตร์ ประยูรเทศนีย์ พี่สนั่นได้หัวใจ
ครูเอื้อเพราะในวันหยุดพี่สนั่นจะใช้รถจี๊ปพาครูเอื้อไปพักผ่อนตามป่าเขาชมธรรมชาติโดยไปกันแต่สองคน
ท่านว่าปูเสื่อนอนและดูความงดงามของบรรยากาศรอบๆ ตัว เพราะได้เห็นเหนื่อยมาตลอดเวลา พี่สนั่น
ดูแลรู้ใจและจะว่างให้ครูเสมอเมื่อครูว่าง นี่เองคือบันไดทองที่ทอดให้รวงทองเดินไปสู่อ้อมอกของ

สุนทรภรณ์และกรมประชาสัมพันธ์นั่นเอง เพราะพี่สั่นบอกครูว่าเด็กนี้เสียงดีร้องเพลงดังไปถึงบ้านของท่าน ครูเอื้อจะไม่รับถ้าไม่ใช่พี่สั่นนำไปฝากตัวให้ร้องเพลง นี่คือเหตุที่เกิดจากอานิสงส์แห่งบุญของรวงทองทำไว้ในอดีตชาติค่ะ

เอาละ เดี่ยวท่านจะไม่ทราบว่สภาพเช่นรวงทองทำไมจึงไปถึงจุดๆ นี้ เราผ่านไปถึงคุณพ่ิ มัณฑนาว่า รวงทองได้ฝึกหัด ๒ ปีครั้งที่กรมประชาสัมพันธ์ แล้วได้ออกแสดงเวทีศาลาเฉลิมไทย ก่อนหนังฉายมีวงดนตรีตั้งบรรเลงก่อน ๑ ชั่วโมง เป็นห้วงเวลาของความโชคดีของคนดูหนังและคนไปซื้อตั๋วฟังเพลงของวง และ ณ โอกาสนั้นรวงทองได้ออกแสดงหน้าเวทีด้วยเพลงรักบังใบ แต่งให้ใหม่เอี่ยมโดยพี่ชุ่ม ปัญจพรรค

พี่มัณฑนาไปชมอยู่ด้วยและได้ฝากกล่าวชมผ่านม่าวว่าเด็กนี้เสียงดีร้องคำไทยชัดเจนนมาก นี่ละค่ะรวงทองจึงภาคภูมิใจกับคำชมนี้และรักภาษาไทยมากยิ่งขึ้นต่อๆ มา ได้มีโอกาสพบตัวจริงพี่มัณฑนา ๒ ครั้งเท่านั้นตั้งแต่รวงทองรับราชการมา

รวงทองระลึกในพระคุณของมนตรีแห่งวังบัวบานโดยเสียงของพี่จนถึงตรากาลนาน รวงทองได้แสดงละครและร้องเพลงวังบัวบานให้หนังล้วนแต่เป็นไปตามบุญวาสนาที่ได้เกิดมา ขอส่งพี่สู่สุคติโลกสวรรค์สมกับเวลาอันเกินร้อยได้อยู่ในโลกซึ่งหาได้ยาก น้องกราบพี่ด้วยดวงใจที่ระลึกคุณตลอดนานเท่านาน

รวงทอง ทองลั่นธม
ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๔
มิถุนายน ๒๕๖๕

แต่ผู้สร้างมาตรฐานการร้องเพลง

วงการเพลงได้สูญเสียศิลปินแห่งชาติ บุคลากรผู้ทรงเกียรติและคีตศิลปินคนแรกของวงดนตรีกรมโฆษณาการ ผู้ได้มอบความสุขทางเสียงเพลงอันเป็นอมตะตลอดเวลายาวนานเกือบศตวรรษ นับเป็นประวัติศาสตร์คู่ควรแก่การจารึกตราบนานเท่านาน

เสน่ห์ในน้ำเสียงของท่านเปี่ยมด้วยมนตร์ขลังสะกดให้ต้องหันกลับมาฟังวนไปวนมาหลายรอบ และรู้สึกประทับใจในแนวทางขับกล่อม เปรียบเสมือนครูเพลงที่น่าเคารพ ท่านได้สร้างมาตรฐานการร้องเพลงเป็นที่ประจักษ์และเป็นแบบอย่างที่นักร้องรุ่นหลังได้นำมาเป็นแนวทางในการฝึกฝนพัฒนาศักยภาพจากรุ่นสู่รุ่น

ด้วยความที่ตัวเองมี range เสียงกว้าง ร้องเพลงเต็มเสียง คุณครูเอื้อ สุนทรสนาน (หัวหน้า) ได้มอบหมายให้ขับร้องหลายบทเพลงของท่านในวาระต่างๆ ซึ่งนับเป็นเกียรติและเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง

ขอกราบลาพี่มัทธนาด้วยความเคารพรักเสียงเพลงของท่านจะอยู่คู่วงการเพลงไทยและกรมประชาสัมพันธ์ตลอดไป

มาริษา อมาตยกุล

นักร้องต้นแบบของดิฉัน

ขอกราบส่งคุณมัทธนา โมรากุล ศิลปินแห่งชาติ นักร้องผู้ยิ่งใหญ่ในตำนาน ท่านเป็นนักร้องต้นแบบคนแรกของดิฉัน และได้แนะนำวิธีการขับร้องเพลงของท่านไปเป็นแบบอย่างในการร้องเพลงตลอดมาจนถึงปัจจุบัน การจากไปของท่านจึงเป็นการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักยิ่งของพวกเราทุกคน ขอให้ความดีและความสามารถของท่านจะยังคงจารึกไว้ในใจของพวกเราทุกคนตลอดไป ขอตั้งจิตอธิษฐานให้ดวงวิญญาณของท่านจงสถิตสถิตย์ในสัมปรายภพด้วยเทอญ

กราบอาลัยด้วยความรักและเคารพอย่างที่สุดค่ะ

รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓

มรดกทางวัฒนธรรมที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ รอยารึกที่คุณมณฑนาฟากไ้วร่วมกับชื่อเสียงของวงสุนทราภรณ์

เป็นความจริงที่ปฏิเสธไม่ได้ว่ามรดกทางวัฒนธรรมดนตรี โดยเฉพาะคุณค่าทางสุนทรียะที่ คุณมณฑนา โมรากุล ฟากไ้วให้กับวงสุนทราภรณ์นั้นคือความงามอันยิ่งใหญ่ ทรงคุณค่า และนับได้ว่าเป็นสมบัติของชาติ ยากนักที่จะเลื่อนหายไปกับกาลเวลา นับแต่ พ.ศ. ๒๔๘๓ ที่ท่านเข้ามาร่วมงานกับ คุณพ่อ เป็นนักร้องหญิงคนแรกของวง ได้ขับร้องบันทึกแผ่นเสียงไว้มากกว่า ๒๐๐ เพลง และแม้ว่าจะลาออกไปแล้วเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ ก็ยังหวนกลับมาช่วยงานร้องเพลงอีกหลายครั้ง จนถึงครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็ได้กลับมาขับร้องบันทึกเสียงให้กับคุณพ่ออีก จวบจนถึงวันนี้นับเป็นเวลานานกว่า ๗๐ ปี แต่ผลงานเพลงของคุณมณฑนายังคงยืนหยัดออกอากาศทางวิทยุและทางสื่อออนไลน์ร่วมสมัยอื่นๆ ไม่เว้นสักวัน ยังขับกล่อมให้คนรุ่นหลังได้สัมผัสทั้งรสและความงดงาม หากท่านเป็นผู้หนึ่งที่สนใจในศาสตร์และศิลป์แห่งสุนทราภรณ์แล้ว คุณมณฑนา โมรากุลและเพลงของท่านน่าจะเป็นสิ่งแรกๆ ที่ควรจะต้องศึกษาวิเคราะห์เป็นงานวิชาการ และรับฟังด้วยความชื่นชมอย่างหลีกเลี่ยงมิได้

คุณมณฑนาเป็นนักร้องที่เปี่ยมไปด้วยพรสวรรค์และมีความสามารถเป็นเลิศ ท่านร้องเพลงได้ทุกแนว จึงไม่น่าแปลกใจที่คุณพ่อได้ป้อนเพลงที่ถือเป็น “เพลงสุดยอด” ของสุนทราภรณ์ให้ท่านร้องเป็นคนแรกอย่างมากมาย และคุณมณฑนาไม่เคยทำให้ “หวั่นๆ” ผิดหวังเลย เพราะขับร้องได้อย่างวิเศษสุดจนบทเพลงนั้นๆ ได้รับความนิยมไปทั่วประเทศ สุดยอดเพลงที่คุณมณฑนาได้ขับร้องไว้นั้นมีทั้งที่ร้องสดและบันทึกแผ่นเสียงไว้กับคณะดนตรีอื่นๆ พบว่ามีอยู่ประมาณ ๒๖๕ เพลง ล้วนมีความหลากหลายครอบคลุมทุกแนว ทั้งบรรดาเพลงที่ดัดแปลงมาจากทำนองไทยเดิม อาทิ เสียงเทียนและดำเนินทราย เพลงที่มีท่วงทำนองแจ่มอย่างเช่นสิ้นรักสิ้นสุขและเมื่อไหร่จะให้พบ เพลงที่มีท่วงทำนองฝรั่งแบบคลาสสิก เช่น ผีเสื้อยามเช้า เพลงประกอบละครเวที เช่น จุฬาทรีคุณและจันทน์กะพ้อร่วง เพลงประจำจังหวัดและสถานที่ท่องเที่ยว เช่น หนองคาย เพชรบุรีแดนใจ ถิ่นไทยงาม ผาเงบ และภูกระดึง เพลงเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาชีวิต เช่น พุทธศาสน์คู่ไทย ทางที่ต้องกลับ ศาสนารัก และ

ทางชีวิต เพลงคู่หวานๆ อย่างเช่น ดาวประดับฟ้า เงาแห่งความหลัง เพลงชมธรรมชาติ เช่น ธรรมชาติ
 กลุ่มขวัญ รักเร่ เรณูดอกฟ้า สักรัก เพลงสลับหน้าม่าน เช่น คนธรรมดา กับ พิณทิพย์ และ ปาริชาติ
 เพลงประจำสถาบันการศึกษา เช่น ลาแล้วจามจุรี และ นักเรียนพยาบาล เพลงร้องประสานเสียง เช่น
 เย็นเย็น ลอยลำสำราญ เพลงสนุกสนานชวนหัว เช่น ถ้ารักกันลั่นเปรี๊ยะ ปรัชญาขี้เมา งามแต่งาม และ
 สงครามเพศ เพลงในจังหวะเต้นรำ เช่น ดอกไม้กับแมลง ในจังหวะควิกวอลซ์ ดาวที่อับแสง ในจังหวะแทงโก้
 เพลงราตรีในจังหวะควิกสตีป เพลงปลุกใจ และ เพลงตามนโยบายรัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 เพลงรางวัลอีกมากมาย ที่สำคัญเพลงพระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ ๙ ที่ร้องยากมาก เช่น ดวงใจกับความรัก
 และ เพลงเทวาพาคุณฝัน เหล่านี้ยังไม่นับรวมถึงเพลงดังอื่นๆ ที่ถือเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของคุณมณฑนา
 อย่าง บัวกลางบึง ดอกไม้ใกล้มือ สาสนรัก วังน้ำวน หนูเอย งานของคุณมณฑนาที่ยกมาเพียงเล็กน้อย
 เหล่านี้ ล้วนเป็นต้นแบบงานขับร้องที่ท่านทำให้ไว้อย่างประณีต หอมจืด สมบูรณ์แบบ สื่อความหมาย
 ได้ดีคือตีความได้ชัดเจน ทั้งสอดใส่อารมณ์และออกเสียงคำร้อง ผันวรรณยุกต์ได้ชัดตรงกับโน้ต
 ที่กำหนด มีความชัดเจนในอักขระเสียงภาษาไทยแท้ ล้วนเป็นความสามารถที่โดดเด่นทั้งสิ้น จนทุกวันนี้
 กลายมาเป็นแบบอย่างในการขับร้องเพลงไทยสากลที่นักร้องรุ่นหลังของวงสุนทราภรณ์ยังคงใช้เป็นหลัก
 ยึดถือและพยายามปฏิบัติตามจนถึงทุกวันนี้

ความอยู่ยั้งยืนยงของผลงานอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมดนตรีที่คุณมณฑนาได้สร้างสรรค์ไว้
 จึงเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่ควรแก่การศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์ทางวิชาการ ทั้งยังท้าทายถึงสัจธรรม
 ที่ว่า “โลกนี้ไม่มีอะไรเที่ยงแท้” ก็จริง แต่ผลงานของท่านกลับยังยืนยงคงอยู่ได้ตลอดเวลากว่า ๗๐ ปี
 ที่คุณมณฑนาออกจากวงการและแทบไม่เคยปรากฏตัวหรือออกรายการแสดงสดเลย แต่ประชาชนคนฟัง
 ก็ไม่เคยลืมท่าน กาลเวลาไม่อาจทำให้ชื่อเสียงของท่านเลือนหายไปจากความทรงจำ ไม่ว่าสุนทราภรณ์
 จะผลิตนักร้องหญิงขึ้นมาใหม่อีกหลายต่อหลายรุ่น ดิฉันเชื่ออย่างเต็มที่ว่าคุณมณฑนาจะยังคงเป็น
 เพชรเม็ดงามที่พรายแสงเจิดจรัสอยู่คู่กับชื่อของสุนทราภรณ์อย่างไม่เสื่อมคลายและจะยืนยงไปอีก
 ตราบนานเท่านาน

อดิพร วราภรณ์ และอรอนงค์ สุนทรสนาน เสนาะวงศ์
 มุลนิธิสุนทราภรณ์ในพระราชูปถัมภ์ฯ และวงดนตรีสุนทราภรณ์

รุ่นพี่ผู้บุกเบิกวงการ

คุณมณฑนา โมรากุลเป็นนักร้องหญิงคนแรกของวงดนตรีกรมโฆษณาการหรือกรมประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน ดิฉันเป็นเด็กรุ่นหลังที่เข้าไปไม่ทันได้ร่วมวงกับท่าน แต่ทั้งนี้ ดิฉันก็อาศัยความเป็นรุ่นน้องในวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์เข้าไปเยี่ยมท่านที่บ้านพักและมีโอกาสได้รู้จักท่าน จนพบว่าท่านเป็นผู้มีอารมณ์ขันและเล่าเรื่องราวต่างๆ ในอดีตได้อย่างมีอรรถรส โดยเล่าเรื่องตลกให้หัวเราะตามได้ และเล่าเรื่องชีวิตให้รู้สึกถึงความเข้มข้นได้ด้วยเช่นกัน ท่านบอกกับดิฉันว่าเพลงไหนใครร้องไม่ได้ส่งมาให้ท่านร้อง ท่านร้องได้หมด

เมื่อท่านเล่าถึงตรงนี้ ดิฉันก็รู้สึกแปลกใจเพราะน้ำเสียงของท่านกังวานใสและทรงพลัง อีกทั้งยังเต็มเปี่ยมไปด้วยความประณีต ท่านสามารถถ่ายทอดเนื้อหาออกไปได้อย่างสมบูรณ์จนผู้ฟังเข้าถึงอารมณ์เพลง จึงมีผลงานเพลงหลายรูปแบบทั้งเพลงช้า เพลงเร่วนับร้อยเพลง อาทิ บทเพลงพระราชนิพนธ์เทวพาคุณุ์ฝน เพลงประกอบภาพยนตร์ “จุฬาทรีคุณ” และเพลงอมตะอื่นๆ ดังเพลงวังน้าววนสุดคะนึง และผู้แพ้รัก เป็นต้น

คุณมณฑนาได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๕๒ ดิฉันในฐานะนักร้องรุ่นหลัง รู้สึกเป็นเกียรติที่วงการนักร้องของเรามีคุณมณฑนา โมรากุล เป็นศิลปินนักร้องหญิงผู้บุกเบิกวงการเพลงไทยสากล ในการนี้ ขอกราบอวยพรให้ดวงวิญญาณของคุณมณฑนา โมรากุล สถิตไปสู่สุคติภูมิสมกับคุณงามความดีที่ท่านได้บำเพ็ญมาตลอดชีวิตอันยืนยาวร่วม ๑๐๓ ปี และความสุขที่ท่านได้มอบให้กับปวงชนชาวไทยผ่านศิลปะการขับร้องที่ไม่มีผู้ใดเทียบเคียงได้

โณมฉาย อรุณฉาน

นายกสมาคมนักร้องแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ฯ

เสียงสวรรค์มณฑนา

หลายท่านที่เคยสนใจอ่านประวัติการเป็นนักร้องของคุณมณฑนา โมรากุล มักจะชินกับประวัติที่ตัวท่านเองเล่าไว้ว่าท่านเป็นเด็กสาวไว้ผมเปียที่ครูพิมพ์ พวงนาค พาไปร้องเพลงบันทึกแผ่นเสียง เพลงน้ำเหนือป่า แล้วย้ายห่าง ต. เจ๊กชวน ปฏิเสธเพราะเป็นเด็กนักร้องหน้าใหม่ที่ยังไม่มีชื่อเสียง แต่ก็มีอีกหลายท่านไม่ทราบว่าคุณมณฑนาเคยอัดแผ่นเสียงร้องเพลงไทยสากลมาก่อนหน้านั้น โดยร้องคู่กับ ครูอาคม สายาคม พระเอกหนุ่มคณะละครบ้านบรรทมสินธุ์ ของพระยาอนิรุทธเทวา ในเพลงที่ชื่อว่า “คนึงรัก” อัดเสียงกับห้างแผ่นเสียงเต็กฮวด เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๒ ซึ่งนักสะสมนิยมเรียกกันว่าแผ่นเสียงตราลิง การบันทึกครั้งนั้นท่านใช้ชื่อเดิมว่าแสงจำเริญ โมรากุล ฝ่ายครูอาคมใช้นามแฝงว่าแสงสม สายาคม ซึ่งเป็นนามแฝงที่ท่านเจ้าของคณะละครตั้งให้เป็นการเฉพาะ แสดงว่าท่านเป็นผู้มีความสามารถดีเคยเป็นศิลปินของคณะละครบรรทมสินธุ์มาตั้งแต่อายุน้อย ซึ่งคุณมณฑนาได้เล่าให้ฟังว่า ท่านเจ้าคุณเจ้าของคณะได้มาขอตัวเธอไปร่วมแสดงละครโดยพูดกับคุณแม่ของท่านด้วยตนเอง ด้วยเหตุที่ว่า ท่านมีความสามารถในการขับร้องเพลงไทยได้ไพเราะมาตั้งแต่เด็ก โดยเรียนร้องมากับ ครูเจอ บุรานนท์ ครูร้องของวังสวนสุพรรณ อันเป็นที่ตั้งของคณะละครเก่าของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ (อดีตเจ้าคุณจอมมารดาแพ พระสนมเอกท่านแรกในรัชกาลที่ ๕) ซึ่งคณะละครของเจ้าคุณพระฯ นี้มีศิลปินทั้งนักร้อง นักรำจำนวนมาก และศิลปินของท่านยังมีความเกี่ยวพันร่วมแสดงกับคณะละครเก่าๆ เช่น คณะละครปรีชเชียวเตอร์ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง (เพ็ง เพ็ญกุล) เนื่องด้วยญาติฝ่ายข้างมารดาของคุณมณฑนาเป็นตัวละครสำคัญอยู่ในคณะของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ฯ และเจ้าคุณมหินทรฯ (หมายถึงครูผัน โมรากุล คุณแม่ของท่าน และคุณยายคือหม่อมเครือ เครือสุวรรณ) สรุปลแล้ว คุณมณฑนาได้รับการสืบทอดความรู้ความสามารถทั้งในด้านการขับร้องและการแสดงมาเป็นอย่างดี จึงได้รับความไว้วางใจให้ร่วมงานในคณะละครบรรทมสินธุ์จนได้อัดแผ่นเสียงเป็นครั้งแรกในชีวิต

ไม่นานหลังจากนั้น ชื่อของมณฑนา โมรากุล ก็โด่งดังไปทั่วทุกสารทิศจนขึ้นแท่นกลายเป็น นักร้องเอกของวงดนตรีลีลาศกรมโฆษณาการ ถึงขนาดที่นาย ต. เก๊กชวน ยอมรับและมีจิตเจازงยินดีที่จะบันทึกเสียงให้เธอ ถึงขนาดที่ว่ามีบางเพลงที่นักร้องชายบางคนในวงของกรมฯ เคยร้องไว้ก่อน เมื่อจะมาบันทึกเสียง นายห้างฯ เจาะจงขอเปลี่ยนเป็นเสียงของคุณมณฑนาเป็นผู้ร้องบันทึกแผ่นเสียงหลายเพลงด้วยกัน ซึ่งเรื่องนี้ท่านเป็นคนเล่าเองให้ได้ฟังกันหลายครั้งหลายหน ข้อเขียนนี้จะพาทุกท่านไปร่วมค้นหาคำตอบกันว่าอะไรที่ทำให้คุณมณฑนาสามารถก้าวขึ้นมาเป็นนักร้องแถวหน้าของวงการเพลงไทยสากลได้อย่างภาคภูมิใจ

ธรรมชาติน้ำเสียงของคุณมณฑนา นับว่าเป็นเสียงร้องที่แปลกและไม่เหมือนใคร เพราะมีเนื้อเสียงค่อนข้างใหญ่ ลงเสียงต่ำได้ลึกหนักแน่นและชัดเจนทุกตัวโน้ต เสียงช่วงกลางก็นุ่มนวล ฟังสบายและที่พิเศษที่สุดคือเธอสามารถขึ้นเสียงสูงได้อย่างไพล่ด้วยวิธีการเฉพาะตัวที่เธอเรียกว่า “เสียงสมอง” ซึ่งตรงกับเทคนิคของการร้องแบบ Falsetto โดยศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ได้กรุณาอธิบายเรื่องนี้ไว้ว่า “เป็นวิธีใช้กล้ามเนื้อรอบลำคอและเพดานอ่อนในช่องปาก บังคับลมให้ม้วนขึ้นเบี่ยงสูงขึ้นจนมากขึ้นๆ แล้วม้วนให้ลมนั้นอ่อนลงสู่เบื้องล่างเป็นไปอย่างราบเรียบไม่สะดุด ขลุ่ยหลัก รวมแล้วมีผลให้ความกว้างของเสียงมีความสมบูรณ์ดี”

ในส่วนตัวของผมมีความเห็นว่าเทคนิคการเปล่งเสียงร้องในแต่ละช่วง ไม่ว่าจะเป็นช่วงเสียงสูง กลาง หรือต่ำ ต่างก็ใช่วิธีของร่างกายทำหน้าที่เป็นช่องเสียงที่แตกต่างกัน การร้องเพลงที่มีท่วงทำนองสูงต่ำขึ้นลงมากๆ ต้องใช้การเปลี่ยนช่องเสียงสลับไปมาอย่างมากไปด้วย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาการร้องเพลงเสียงหลงหรือผิดเพี้ยนได้ง่าย แต่สำหรับคุณมณฑนาแล้ว เธอสามารถเปลี่ยนช่องเสียงแต่ละช่องได้อย่างชำนาญ ฟังแล้วแนบเนียน เสียงที่ออกมาแต่ละช่วงมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ไม่มีอาการสะดุดแต่อย่างใด ยกตัวอย่างเช่นท่อนแยกในเพลง “ศาสนารัก” ที่ร้องว่า

“...มีพระเจ้าแห่งรักเพียงหนึ่ง เป็นที่พึ่ง นับถือให้ซึ่งฤทัย
ชูเท้ากับมารพาลหัวใจ ไซ้พ่อพระควรอาลัย ใจอย่าได้นำพา...”

ผู้ฟังจะสังเกตได้ว่าคุณมณฑนาร้องเสียงต่ำในคำว่า “ฤทัย” ได้ทุ้มลึกหนักแน่น และสามารถร้องเสียงสูงในคำว่า “พ่อพระ” ได้อย่างใสพริ้ว จากความสามารถในการเปลี่ยนช่วงเสียงสูง กลางและต่ำได้อย่างชำนาญ

ในการร้องเพลงให้ไพเราะ นักร้องจะต้องร้องเพลงให้ถูกสไตล์ตามที่ผู้แต่งเพลงกำหนดไว้ เพลงที่มีลีลาแบบตะวันตกก็ควรใช้ลูกคอ (Vibrato) ให้เป็นคลื่นที่พลิ้วไหวเพื่อประดับประดาประโยคเพลงและหางเสียงแต่ละวรรคให้สวยงามอย่างฝรั่ง ส่วนเพลงที่มีท่วงทำนองแบบไทยก็ต้องมีการใช้ลูกเอื้อนเชื่อมต่อกำและวลีต่างๆ อย่างเหมาะสมตามขนบไทย ซึ่งเรื่องนี้คุณมณฑนาเธอทำได้พอเหมาะพอดีอย่างมีรสนิยม ไม่มากไม่น้อยเกินไป

นักร้องที่มีเสียงดีและร้องเพลงด้วยเทคนิคอันยอดเยี่ยมนั้นมีมากมาย แต่นักร้องที่สามารถตีความแล้วสนองอารมณ์เพลงจนทำให้ผู้ฟังรู้สึกสะเทือนใจได้นั้นมีไม่มาก และคุณมณฑนาก็เป็นหนึ่งในนั้นที่ทำได้เป็นอย่างดี เพราะเธอสามารถตีความบทเพลงได้อย่างชาญฉลาดและมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าเพลงนั้นๆ มีลีลาอารมณ์เป็นอย่างไร เพลงเศร้าก็ฟังแล้วเศร้าสร้อย เพลงหวานก็นุ่มนวล เพลงสนุกสนานก็ร่าเริงแจ่มใส ยกตัวอย่างเช่นเพลง “สายลมครวญ” ในท่อนที่ร้องว่า

“...เสียง...แว่ว แ่วเบาๆ แสนเศร้าจับใจ...”

คุณมณฑนาจงใจลากคำว่า “เสียง” ก่อนข้างยาวด้วยลมเอื้อยๆ และทอดเสียงคำว่า “เบาๆ” ให้มีความอ่อนโยนกว่าคำอื่นๆ ทั้งหมดในวรรคเดียวกัน แล้วไปเน้นใส่อารมณ์ในคำว่า “เศร้า” จนเด่นชัดตรงตามอารมณ์ของบทเพลง นับว่าเป็นการตีความได้อย่างละเอียดละไมและสื่อความหมายด้วยความลึกซึ้งให้ผู้ฟังเกิดมโนภาพชัดเจน นอกจากนี้ยังร้องคำว่า “เออหนออะไร” ให้ความรู้สึกอย่างสำนวนคำพูดคนไทยโบราณเป็นเชิงวิจารณ์เปรียบเทียบได้อย่างนุ่มนวลสมเป็นเพลงของไทย

เรื่องที่ผู้นิยมชมชอบคุณมณฑนาต้องรู้สึกเสียดายเป็นอย่างมากก็คือการตัดสินใจลาออกจากกรมโฆษณาการในช่วงที่เธอกำลังมีชื่อเสียงรุ่งโรจน์สูงสุด โดยไม่ทราบและเข้าใจเหตุผลในการลาออกอย่างกะทันหัน แม้จะออกจากราชการไปแล้วก็ยังมีผู้อัลลัยรักและอยากให้กลับมาขับร้องอีก พิสูจน์ได้

จากงานเพลงที่เธอกลับมาร้องใหม่ในภายหลังก็ยังคงติดอันดับความนิยมอย่างมิเสื่อมคลาย เช่น ผู้แพ้รัก และเพชรบุรีแดนใจ เป็นต้น

เสียงของคุณมณฑนาในช่วงหลังแม้ว่าจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัยที่มากขึ้นและพละกำลังลมหายใจอาจจะถดถอยลงไปบ้าง แต่เธอก็ยังคงร้องเพลงได้อย่างไพเราะน่าฟังด้วยเทคนิคอันแพรวพราวที่กลั่นกรองจากวุฒิภาวะที่สั่งสมมาตลอดชีวิตการเป็นศิลปินนักร้องของเธอ ยกตัวอย่างเช่น เพลง “บึงน้ำฟ้า” ผลงานของวรหวัธ วรเวช ซึ่งมีนักร้องบันทึกเสียงเพลงนี้ไว้ถึงสามครั้งสามครา ได้แก่ คุณมณฑนา โมรากุล คุณบุษยา รัสสี และ พญ.พันธุ์ทิวา สินรัชตานันท์ เมื่อฟังเปรียบเทียบกันทั้งหมด ผมมีความเห็นส่วนตัวว่าถึงแม้เสียงคุณมณฑนาจะไม่ใสเท่ากับนักร้องอีกสองท่านที่อ่อนเยาว์กว่ากันหลายปี แต่วิธีการร้องของเธอนั้นสื่ออารมณ์เพลงได้ชัดเจนมากกว่าอย่างชัดเจน

คุณมณฑนาถือว่าเป็นนักร้องต้นแบบที่ครูเอื้อ สุนทรสนาน ยึดถือเป็นมาตรฐานมาโดยตลอด เราจะสังเกตได้ว่าเมื่อมีนักร้องรุ่นใหม่ๆ ที่มีความโดดเด่นขึ้นมา ครูเอื้อก็มักจะมอบหมายให้ขับร้องเพลงของคุณมณฑนาทั้งนั้น เช่น คุณรวทอง ทองลั่นธม คุณบุษยา รัสสี และคุณมาริษา อมาตยกุล เป็นต้น

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าคุณมณฑนา โมรากุล สมควรแล้วที่ได้รับการยกย่องให้เป็นนักร้องแถวหน้าของวงการเพลงไทยสากล และเสียงสวรรค์ของมณฑนาจะยังคงติดตรึงในความนิยมของพวกเราตราบนานเท่านาน บัดนี้เสียงสวรรค์ได้ล่องลอยกลับสู่สรวงสวรรค์ไปตามวิถีแห่งสังขารเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ขอขอบพระคุณทายาทของคุณมณฑนา โมรากุล ที่กรุณาให้โอกาสผมเขียนคำรำลึกในหนังสืออนุสรณ์เล่มนี้ในฐานะผู้ที่อุทิศชีวิตสามสิบกว่าปีคลุกคลีอยู่ในวงการเพลงสุนทราภรณ์ทั้งในด้านการบรรเลงและการฝึกสอนนักร้อง รวมทั้งการศึกษาชีวิตและผลงานของนักร้องผู้ยิ่งใหญ่ท่านนี้ด้วยความรักและเคารพ

อาลัยรำพึงถึงมณฑนา นักร้องสูงค่า ร้องเพลงเก่ง

มณฑนา โมรากุล นักร้องคู่เมืองสยาม ให้ความสุขกับผู้ฟังมานานและจะเป็นอมตะตลอดไป เพราะความสามารถของผู้ร้องที่สามารถร้องเพลงได้มีชีวิตชีวาน่าฟังหลายๆ อาร์มณีย์ หลายลีลา ฟังแล้วเต็มอิมในอารมณ์นั้นๆ

เพลงที่มีลีลาท่วงทำนองทำท่ายการร้อง พี่มณฑนาก็สามารถ เช่น เพลง “สายลม” ของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ที่เนื้อร้องตอนหนึ่งว่า “...ยามเมื่อแสงตะวันส่องนภา ฟ้างาม มวลเมฆน้อยลอยยามเมื่อสายลมพัดมา...” เป็นเพลงที่มีลีลาว่าเรีกร้องโหนเสียงสูงได้แจ๋ว

และอีกเพลงที่ประพันธ์โดย “ท่านจักร” คือเพลง “น้ำค้างกลางหาว” ก็ร้องได้ดีน่าฟัง โดยเฉพาะท่อนแยกที่เนื้อร้องว่า “...เหมือนหยาดน้ำค้างกลางหาว นำจิตคนเราแปรเปลี่ยนไป รักแรกนั้นหวานปานใด แค้นเคืองใจหลัดหลัดก็มาพลัดกัน...”

อีกเพลงในเชิงนี้คือมีท่วงทำนองลดล่ายขึ้นสูงลงต่ำเชื่อมต่อกันไป ผู้ร้องต้องผันเสียงไปตามท่วงทำนองนั้นๆ ที่ผู้แต่งต้องการคือเพลงที่มีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า “...เหล่าผีเสื้อแสนงามยามเช้า คลอเคล้าลัดดา ลอยเล่นลมเร้าตาเริงสุภาพนิม บ้างลงไล่ไต่ตอมน้อมนุ่มสุขสมจันดมผกา...”

เพลงนี้ถือเป็นเพลงชั้นครู แต่งเนื้อโดยสุรวัฐ พุกกะเวส แต่งทำนองโดยเอื้อ สุนทรสนาน ชื่อเพลง “ผีเสื้อยามเช้า” เป็นเพลงที่พี่มณฑนาร้องไว้ได้ดียอดเยี่ยมจริงๆ ทั้ง ๓ เพลงที่กล่าวมานี้ ท่วงทำนองจะออกไปทาง “ลูกฝรั่ง” หน่อยๆ ซึ่งพี่มณฑนาสามารถขับร้องได้เยี่ยม

ที่นึกถึงเพลงที่มีท่วงทำนองบรรยากาศไทยๆ ผมนึกถึงเพลง “กล่อม” ที่เนื้อร้องตอนหนึ่งว่า “ลูกเอ๋ยนอนเถิดนอนเสียเจ้า ยังอ่อนยังเยาว์ ขวัญเจ้าดวงจิตแม่เอ๋ย...” เพลงนี้สำคัญที่ตอนร้องแบบ “ฮัม” ซึ่งต้องหุบปาก ใช้เสียงลำคอ เส้นเสียง พลังลมผ่านหน้าอกทำให้เกิดการสั่นที่เรียกว่า

“ไวเบรชั่น” (vibration) เกิดเสียงฮัมออกทางจมูก และใช้การกลั่นการหายใจตลอดการฮัม
 หือ ฮือ, ฮือ หือ, หือฮือ, ฮือ หือ ฮือ ฮือ เพลงนี้ผมเคยอนุรักษ์ให้นักร้องคนหนึ่งมีชื่อเสียงมาก
 ร้องตั้งหลายเทคไม่ผ่าน ต้องใช้ตัดต่อ!? แต่พี่มัทธนาฮัมติดต่อ กลั่นลมเดียวจบ เยี่ยมมาก
 เพลงที่มีฮัมและอารมณ์รักถนอมกลม่อเด็กนี้เพลง “กล่อมครุณ” ก็แจ๋ว

พี่มัทธนาร้องเพลงได้แจ๋วทั้งทำนอง “ลูกฝรั่ง” หวานไทยๆ และลีลาสนุก มีคุณค่าและ
 ความเก่งที่จะกล่าวอีก แต่หมดหน้ากระดาษตามที่เขาขอให้เขียน จึงขอจบด้วยจิตแทนใจพี่มัทธนา
 อำลาแฟนๆ ด้วยเพลงที่เนื้อร้องตอนหนึ่งว่า “จากไปใจหายจากลา โอ้ใครจะมาปลอบใจ มิใช่จะร้าง
 ห่างไกล ถึงตัวจะจากไปสัมพันธ์ทางจิตใจ จะไกลหรือใกล้ใจอยู่ด้วยเฮย”

กุลชาติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

“เพื่อนรัตติกาล”

ดาวประดับฟ้า มัณฑนา โมรากุล

‘ดาวประดับฟ้า มัณฑนา โมรากุล’ เป็นชื่อคอนเสิร์ตที่กรมประชาสัมพันธ์ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและชมรมนักจัดรายการเพลงเก่า จัดขึ้นที่หอประชุมศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยเมื่อ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘

ก่อนหน้าที่จะจัดคอนเสิร์ตนี้ คุณนันทา อรุณไชยซึ่งเป็นหลานของคุณมัณฑนา ได้เกริ่นให้ดิฉันทราบว่าวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ คุณมัณฑนาจะอายุ ๗๒ ปี พวกเราน่าจะจัดงานอะไรสักอย่าง เพราะคุณมัณฑนาหายหน้าไปจากวงการเพลง ๔๐ ปีแล้ว แต่เรายังชื่นชอบหลงใหลในเสียงของคุณมัณฑนาและอยากจะได้ยินอยากจะได้พบท่าน ด้วยเหตุนี้จึงตกลงกันจะจัดเป็นคอนเสิร์ตให้ยิ่งใหญ่ และหลังจากประชุมกันหลายครั้ง ก็ได้แบ่งงานกันรับผิดชอบทั้งด้านสูจิบัตร ชีดีเพลง รายการบนเวที และการจำหน่ายบัตร เช่น ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.พูนพิศ อมาตยกุล และคุณนันทารับผิดชอบข้อมูลในสูจิบัตร ซึ่งต้องไปพบคุณมัณฑนาทุกวันเพื่อบันทึกข้อมูลเพลงทุกเพลงที่คุณมัณฑนาขับร้อง และคุณทวีทย์ จงวิไล เป็นผู้จัดพิมพ์ (เป็นสูจิบัตรที่มีข้อมูลครบถ้วนที่สุด)

ดิฉันใช้รายการวิทยุที่ดิฉันจัดที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเป็นหลักในการประชาสัมพันธ์และจำหน่ายบัตร โดยผู้จะต้องไปรับบัตรที่อาคารเขาอัน ศูนย์การค้าที่กรมประชาสัมพันธ์ไปปฏิบัติงานที่นั่น เพราะอาคารที่ถนนราชดำเนินกลางถูกเผาเสียหาย นอกจากนี้เพื่อนนักจัดรายการท่านอื่นๆ ก็ช่วยกันประชาสัมพันธ์อีกแรง เช่น คุณอัจฉรา วรรณสูตร เป็นต้น

ระยะแรกๆ ที่เริ่มงาน มีผู้ปราชญ์ว่างานนี้ไม่มีคนมาดูแน่นอนเพราะไม่มีใครรู้จักคุณมัณฑนาแล้ว ทำให้พวกเรายิ่งร่วมแรงร่วมใจกันหนักขึ้น ผลปรากฏว่าถึงวันงานผู้ชมเต็มทุกที่นั่ง สูจิบัตรและชีดีเพลงผลงานคุณมัณฑนาพร้อมจำหน่าย

นักจัดรายการเพลงเก่าผู้มีชื่อเสียง ๔ ท่าน คือ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.พูนพิศ อมาตยกุล คุณนคร รัตนอมทรัพย์ ศิลปินแห่งชาติ คุณกุลชาติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา และ นาวาอากาศเอกพิเศษ เมธี ยิ่งยวด) พร้อมทำหน้าที่บนเวที ท่านอาจารย์ธรรณี ชังชู เจ้าของและผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนปรางโมชวิทยา

รามอินทรา พร้อมสนับสนุนด้านศิลปกรรมและการแสดงประกอบบนเวที วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ พร้อมบรรเลงขับร้องเพลงที่กำหนดทั้งหมด ๓๖ เพลง (สถานีวิทยุโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ บันทึกเทป ไปออกอากาศในเวลาต่อมา)

เปิดตัวคุณมัทธนาด้วยเพลงหวานคำนึงและปิดด้วยเพลงเด่นดวงดาว ที่คุณมัทธนาให้ข้อมูลไว้ในสื่อบันทึกว่าร้องเป็นเพลงสุดท้ายก่อนจะลาออกจากกรมประชาสัมพันธ์ใน พ.ศ. ๒๕๔๓ คอนเสิร์ตปิดม่านลงพร้อมกับเสียงปรบมือที่กึกก้องยาวนานซึ่งยังประทับอยู่ในความทรงจำดิฉันจนถึงบัดนี้

รายได้ทั้งหมดนั้นทายาทและผู้จัดนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเข้ามูลนิธิในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความประสงค์ของคุณมัทธนา และอีกส่วนหนึ่งเข้ากองทุนศิลปินแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม

คอนเสิร์ต ‘ดาวประดับฟ้า มัทธนา โมรากุล’ เป็นคอนเสิร์ตแรกที่ทำให้คุณมัทธนาและเป็นคอนเสิร์ตประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์แบบด้วยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ด้วยความรักความผูกพันในน้ำเสียงอันเป็นพรสวรรค์และลีลาการขับร้องที่เป็นพรแสวงของท่าน

คุณมัทธนา โมรากุล ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๕๒ จากไปแล้วเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ ดิฉันเชื่อว่าหนึ่งในดาวที่ประดับฟ้าระยิบระยับ ร้อยพันหมื่นแสนดวงนั้น คือคุณมัทธนา โมรากุล ซึ่งไม่เคยเลยลับฟ้าเช่นเดียวกับเพลงเด่นดวงดาว ชั่วฉินิรันดร์

เธอแพรวพราวกว่าดาวอันแพรวพราว
ยิ่งกว่าจันทร์อันกระจ่างกลางเวหา
เสนาะเสียงจำเรียงถ้อยร้อยวิญญา
เธอนั้นคือมัทธนา โมรากุล

จารุลินทร์ มุสิกะพงษ์

หมายรับสั่งที่.....๒๖๕๖

สำนักพระราชวัง

๕ มีนาคม ๒๕๖๕

นางฉันทนา เบือริวงศ์ จ.ก. อายุ ๕๐๑ ปี คือปิ่นแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) การบวชอายุวัฒนะอันมีเกียรติจากพวกราชบัณฑิตยธรณ์ ณ บ้านเลขที่ ๑๐๕/๖๕ ซอยพหลโยธินซอย ๒ ซอย ๒๕ แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๒๑.๔๐ น.

วันจันทร์ ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ น. ขอรับพระราชทานบำนาญอาภัพ พร้อมเครื่องบริวารประกอบศพ ณ ศาลา ๓ วัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร พระมกุฎมุนีราชครูเจ้า ๑ พระราชทานเงินล้านแปดร้อยบาท

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เจ้าภาพศพนางฉันทนา เบือริวงศ์
	เพื่อทราบ
	สืบค้นเครื่องบริวารหลวงพ่อบุญราชทานที่กระทรวงวัฒนธรรม ไปปฏิบัติ

พลอากาศเอก

(สตีเฟ่น สุวโม)
 เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๓๘๔๓

สำนักพระราชวัง

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมกุฎมุนีราชครูเจ้า ๑ ได้ พัดกวระเอก ณวัด เสด็จขึ้น ณ เชิงพวงมาลาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และขอสมเด็จพระนางเจ้า ๑ พระบรมราชินี ไปประทับที่วัดศพนางฉันทนา เบือริวงศ์ จ.ก. คือปิ่นแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) ณ ศาลา ๓ วัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

วันพุธ ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๐๐ น.
 แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไร้ทุกข์

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เจ้าภาพศพนางฉันทนา เบือริวงศ์
	เพื่อทราบ

พลอากาศเอก

(สตีเฟ่น สุวโม)
 เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๓๗๑๒

สำนักพระราชวัง

๕ มีนาคม ๒๕๖๕

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณ วรราชภักดี สิริกิจการิทธิพรพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี พระมกุฎมุนีราชครูเจ้า ๑ ได้ นายสมเกียรติ ขอบผล เชิญพวงมาลาไปวางที่หน้าศพนางฉันทนา เบือริวงศ์ จ.ก. คือปิ่นแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) ณ ศาลา ๓ วัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ น.
 แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไร้ทุกข์

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เจ้าภาพศพนางฉันทนา เบือริวงศ์
	เพื่อทราบ

พลอากาศเอก

(สตีเฟ่น สุวโม)
 เลขาธิการพระราชวัง

สำนักพระราชวัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงศพ
นางฉันทนา เกียรติวงศ์ จ.ภ. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง)
ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

สำนักพระราชวัง

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณฯ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุกิจศรีพินิจพัฒนา รัฐวิสาหกิจกรมศิลปากร ศึกษามณฑลราชบุรี เสด็จพระราชดำเนิน
ไปในการพระราชทานเพลิงศพนางมิ่งนาค เกียรติวงศ์ จ.ก. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

หน้าที	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพนางมณฑนา เกียรติวงศ์ เพื่อทราบ

Michael Fisher

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพนางมัลลิกา เกียรติวงศ์ เพื่อทราบ

11/1/19

(สถิตยพงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๙๙๔๙

สำนักพระราชวัง

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๙

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ ในการพระราชทานเพลิงศพนางมณฑนา เกียรติวงศ์ จ.ภ. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง) ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ ที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เวลา ๐๘.๐๐ น. เชิญหีบศพออกตั้งบำเพ็ญกุศล ณ ศาลาวัดโสมนัสวิหาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานหีบลายก้านแย่งประกอบศพ

เวลา ๐๙.๓๐ น. บำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานในการออกเมรุ พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์ จบ มีพระธรรมเทศนาถ้อยคำ ๑ แล้วพระสงฆ์ทั้งนั้นถวายพรพระ รับพระราชทานปันโตกัฏฐาหาร และบังสุกุล

เวลา ๑๘.๐๐ น. พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม

วันอาทิตย์ ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เวลา ๑๕.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปบังสุกุล เชิญหีบศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

เวลา ๑๗.๓๐ น. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิริยพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปในการพระราชทานเพลิง

วันจันทร์ ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เวลา ๐๗.๐๐ น. พระราชทานผ้าไตร และปันโตกัฏฐาหาร สามหาบ ในการเก็บอัฐิ

แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพนางมณฑนา เกียรติวงศ์
	เพื่อทราบ

พลอากาศเอก

(สตีตย์พงษ์ สุขวิมล)

เลขาธิการพระราชวัง

ประดับไว้ในโลกา

ทำเนียบเพลงที่มณฑนา โมรากุลขับร้อง

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๑	กระต่ายโง่	๒๔๕๒	แจ่มจันทร์ส่องมาฟ้าฟ่องเพ็ญเห็นเด่นตา	โคลัมเบีย
๒	กล่อม	-	ลูกเอ๋ยนอนเถิดนอนเสียเจ้า	กระต่าย T 9046
๓	กล่อมครุณ	๒๔๕๒-๕๓	ขวัญเอยขวัญแม่ จงหลับแต่โดยดี	โคลัมเบีย
๔	กล่อมwana	๒๔๘๕-๘๖	ฉันต้องหลงอ้างว้างกลางป่า	-
๕	กลิ่นราตรี	๒๔๘๑	ลมพระพายชายชั้นในคืนนี้	กระต่าย T 1023
๖	เกิดเป็นไทย	๒๔๘๔	เกิดเป็นไทย เป็นไทย ดังนาม	-
๗	เกาะสวาท	๒๔๕๐	สวयर่ามๆ เป็นเกาะทิ้งาม	กระต่าย T 9047
๘	เกาะสี่ซัง	๒๔๘๕	ฉันมาเห็นสถานลานตา	สุนัขเขียว รุ่น ๒ JOB 27 หน้า ๑
๙	เกียรติคุณะราษฎร์	๒๔๘๔	-	-
๑๐	เกียรติทหารไทย	๒๔๘๕	ทหารชาติองอาจหาญชาติต้องการ	-
๑๑	ขวัญใจประชา	๒๔๘๓	-	โคลัมเบีย
๑๒	ขวัญไทย	๒๔๘๕	ยามเข้าที่คับขันขวัญต้องดี ยามราวี	โคลัมเบีย
๑๓	ดนตรีรฟ์กับพิณทิพย์	๒๔๕๓	ดนตรีรฟ์บรรเลงเพลงพิณ	แผ่นดิบ
๑๔	คนอะไร	๒๔๕๓	ยามความรักหลุดเลื่อนเลื่อนลอย	สุนัขเขียว JOB 32
๑๕	คำรำพัน	๒๔๘๗	มานี้กรำพึงกะเน้งถึงตัว	กระต่าย T 9060

ข้อมูลเกี่ยวกับเพลงที่มณฑนา โมรากุล เป็นผู้ขับร้องคนแรกหรือได้บันทึกเสียงลงแผ่นเสียงเป็นคนแรก เมื่อผู้ประพันธ์แต่งเสร็จ เท่าที่รวบรวมได้เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๖๗ เพลง ผู้รวบรวม: ศ. นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล จารุลินทร์ มุสิกะพงษ์ และนันทา อรุณไชย (บันทึกเมื่อวันที่ ๔ มี.ค. ๒๕๕๓)

ถ่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	เพลงนี้ต่อเสร็จแล้วบันทึกเสียงทันที ไม่เคยร้องก่อนบันทึกแผ่นเลย
จารุณก	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	พจน์ จารุณิช	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	โรงพยาบาลนครไธย
กรมโฆษณาการ	ทรง สาลิตุล	เอื้อ สุนทรสนาน	บันทึกแผ่นเสียง ๒ ครั้งนี้ เวลาไม่พอครบทั้งเพลง บันทึกครั้งที่ ๓ ครูเอื้อร้องจึงบันทึกได้ครบทั้งเพลง
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	นารถ ถาวรบุตร	แผ่นดิบ ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓๑ ม.ค. ๒๔๘๔ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น”รักชาติยิ่งชีพ”
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	หลวงสุมนนัยประดิษฐ์	ร้องหมู่
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ร้องหมู่
-	-	-	ร้องหมู่ร้องเป็นต้นเสียง ร้องครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๗ ส.ค. ๒๔๘๔
-	ทองสุข คำศิริ	เวส สุนทรจามร	
กรมโฆษณาการ	-	-	ร้องหมู่ ไม่ได้บันทึกนามผู้แต่ง อาจจะเปลี่ยนชื่อภายหลัง ออกอากาศเมื่อวันที่ ๑๕ ต.ค. ๒๔๘๓
-	-	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	มีแต่แผ่นดิบ ประกอบจินตลีลาเฉลิมไทย ร้องคู่กับวินัย
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
กรมโฆษณาการ	สุรัฐ พุกกะเวส	เวส สุนทรจามร	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำค้น	แผ่นตรา
๑๖	คติรัก	-	รักเราสุดมั่งหมาย เสียดายไม่วาย	กระต่าย
๑๗	ครวญสวาท	-	ไอ้เดือนฟ่องเพ็ญประกายเอือกเย็นเด่นตา	กระต่าย T 9019
๑๘	ความรักเหมือนเมฆฝน	๒๔๘๗	ไอ้รักเอ๋ยเคยหวานชื่นฉ่ำ	โคลัมเบีย
๑๙	ความรักความหลัง	๒๔๘๒-๘๓	ไอ้รักของเราเอย ก่อนนี้เคยชื่นฉ่ำ	-
๒๐	คอยความรัก	๒๕๑๔	ครั้งก่อนเคยชื่นใจเคียงกัยคู่ปอง	ดอกกุหลาบ
๒๑	คอยคู่	๒๔๕๐	หอมริน สายลมโชยชื่นฉนักรวญไกร	โคลัมเบีย GET 178
๒๒	คืนนี้เธอ	๒๔๘๓	-	-
๒๓	กุหาสวรรค์	๒๔๕๑	ถิ่นหนึ่งงามตื่นตา เรียกว่ากุหาสวรรค์	สุนัษแดง
๒๔	คู่ทุกข์คู่สุข	-	มีคู่หัวใจที่ไร้ราศี เราต่างหวังดี	-
๒๕	คู่รักคู่ร้าง	๒๔๘๗	รักล่วงห้วงยอดจิตใจที่ได้ฝากคำ	-
๒๖	ใครงามกว่ากัน	๒๔๘๔	-	-
๒๗	คู่รักคู่ชื่น	๒๔๘๔	-	โคลัมเบีย
๒๘	งอนแต่งาม	๒๔๕๐	เธอยิ่งงอนแล้วไม่งาม	โคลัมเบีย
๒๙	เงาของใคร	๒๔๕๑	แจ่มจันทวันเพ็ญ แสงเย็นยั่วชวน	โคลัมเบีย
๓๐	เงาแห่งความหลัง	๒๔๕๕	ความรักเอ๋ยรักเราที่เคยผูกใจ	โคลัมเบีย
๓๑	จันทร์กะพ้อร่วง	-	ดอกจันทร์กะพ้อร่วงพรุ	โคลัมเบีย
๓๒	จันทร์แจ่มฟ้า	๒๔๘๒	ไอ้จันทร์แจ่มฟ้าแสงเย็นตา	กระต่าย
๓๓	จันทร์เอย			
๓๔	จ๊ะจ๊ะจ๊ะ	-	จ๊ะจ๊ะจ๊ะ ทิงโห่งทิง	โคลัมเบีย
๓๕	จามจุรีศรีจุฬา	๒๔๘๔	เมื่อต้นปีจามจุรีงามล้น	โคลัมเบีย
๓๖	จุฬาแซมบ้า	๒๔๕๒	เอ้า เฮ ฮา เฮ ฮา เฮ แซมบ้า เราสุขใจหนักหนา	โคลัมเบีย
๓๗	จุฬาตรีคูณ	๒๔๕๒-๕๓	ข้าแต่คงคาจุฬาตรีคูณ ดวงใจข้าอาดูล	โคลัมเบีย

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	นารถ ถาวรบุตร	ร้องคู่กับวินัย
กรมโฆษณาการ	เอิบ ประไพเพลงผสม	เวส สุนทรจามร	
จารุกนก	พจน์ จารุณิช	ญู่ปุ่น	ชื่อภาษาญู่ปุ่น โขชู ยากีโอโก (ความงามยามค่ำคืน)
สุนทรจามร	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ละครวิทยุ คณะสุนทรจามร ออกอากาศเมื่อวันที่ ๒๐ ม.ค. ๒๔๘๔
มณฑนา	ช่อม ปัญญาพรรค	สมพงษ์ ทิพยกลิน	
สุนทรจามร	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
กรมโฆษณาการ	-	-	ไม่ได้บันทึกแผ่น ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๐ พ.ย. ๒๔๘๓
กรมประชาสัมพันธ์	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องคนแรกต่อมาเพ็ญศรี บันทึกลงแผ่น
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องคู่กับวงสุนทราภรณ์
-	-	-	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๖ ก.พ. ๒๔๘๔
กรมโฆษณาการ	-	-	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๘ ก.พ. ๒๔๘๔
กรมโฆษณาการ	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ร้องคู่กับวินัย
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องคู่กับวินัย
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	สกันธ์ มิตรานนท์	สกันธ์ มิตรานนท์	
	มล.พวงร้อย	มล.ประพันธ์	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	ร้องหมู่
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	เริ่มด้วยละครวิทยุของคณะแก้วฟ้า เรื่อง”จุฬาทรีคูณ” ของพนมเทียน

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำค้น	แผ่นตรา
๓๘	ใจเจ้าเอ๋ย	-	ใจหนอใจเจ้าเอ๋ย ก่อนเคยชื่นใจ	ดอกกุหลาบ
๓๙	ใจชาย	๒๔๘๓	น้ำใจชายช่างร้ายอะไรจะปาน	ดอกกุหลาบ
๔๐	ใจเราเอ๋ย	๒๔๘๔	-	-
๔๑	ใจหนอใจ	๒๔๙๓-๙๔	โอ้ใจหนอใจกระไรไม่ลืมไม่เลือน	กระต่าย
๔๒	ใจตรงกัน	๒๕๑๗	ใจตรงกันหรือเล่าเห็นเฝ้าหลีกยามา	สถิติคนคู่
๔๓	ฉันเกลียดคำว่าลาก่อน	๒๕๑๗	เมื่อยามเธออยู่กับฉัน เธอเพื่อรำพันคำมั่นสัญญา	โคลัมเบีย
๔๔	ฉันคนไทย	๒๔๘๕	ฉันคนไทย ภายใจเป็นไทยแท้ฉันคิดแต่.....	โคลัมเบีย
๔๕	ฉันและเธอ	๒๔๘๒	ฉันและเธอ (ฮัม) ฉันและเธอ.....	โคลัมเบีย
๔๖	ฉันเห็นใจ	๒๕๑๗	ฉันเห็นใจเห็นใจเธอไม่วาย	ดอกกุหลาบ
๔๗	โหมงาม	๒๔๘๔	โหมเอ๋ยโหมงาม หลงเฝ้าแลตาม	-
๔๘	ชมดอกฟ้า (ชมนภา)	๒๔๘๔	โน่นแน่ะ เดือนดารา เด่นบนฟ้าดาราพ้อง	-
๔๙	ขานลีลาศ	๒๔๘๓	เสียงเพลง ดังวังเวงเพลนใจ	-
๕๐	ขอซ่อนกลิ่น	๒๔๘๓	-	-
๕๑	ชั่วชีวิต	๒๔๘๔	ชั่วชีวิตขอเซยชิดไม่หน่าย	สุนัขเหี่ยว NAT 74
๕๒	ชายไร้เชิง	๒๔๙๓	พี่เฝ้าจ้องเผลอมองน้องทำไม	-

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ต่อมาได้ซื้อลิขสิทธิ์มาทำแผ่นตราดอกกุหลาบ ในชุด”รักยิ่งชีพ”
มัทนา	สกันธ์ มิตรานนท์	สกันธ์ มิตรานนท์	เดิมชื่อโอ้ใจชาย ร้องออกอากาศเมื่อวันที่ ๘ ก.ย. ๒๔๘๓ บันทึกเสียงเมื่อลาออกแล้ว รุจีก็เคยร้อง บันทึกแผ่นตราดอกกุหลาบ ชุดเดียวกับรักยิ่งชีพ
กรมโฆษณาการ	-		ร้องออกอากาศคลื่นสั้น วันอาทิตย์ที่ ๒๓ พ.ย. ๒๔๘๔
สุนทราภรณ์	มัทนา โมรากุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องเมื่อแต่งเองเสร็จ ร้องครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๓ ส.ค. ๒๔๘๔ ต่อมาให้คุณจันทนาอัดแผ่นเสียง ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๓ ส.ค. ๒๔๘๔
มัทนา	สุริเยศ	เวส สุนทรจามร	ซื้อจากครูเวส สุนทรจามร มาร้องให้ครู ขายให้นายห้างตราสถิตคนคู่
-	พรพิรุณ	พรพิรุณ	
-	คงศักดิ์ คำศิริ	เวส สุนทรจามร	แผ่นดิบ
-	สกันธ์ มิตรานนท์	สกันธ์ มิตรานนท์	
มัทนา	พรพิรุณ	เวส สุนทรจามร	
จารุณก	พจน์ จารุณิช	พจน์ จารุณิช	ร้องคู่กับเล็ก อำเทียงตรง
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๖ มี.ค. ๒๔๘๔ มาเปลี่ยนชื่อเป็น “ชมดอกฟ้า” ออกอากาศอีกครั้งเมื่อวันที่ ๒ ธ.ค. ๒๔๘๔
-	เอื้อ สุนทรสนาน	สุรัฐ พุกกะเวส	จังหวะรumba ร้องนำหมู่ครั้งแรก ร้องนำหมู่ ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๕ ต.ค. ๒๔๘๓
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ร้องสลับกับรุจีเป็นบางครั้ง ออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันที่ ๕ เม.ย. ๒๔๘๔
จารุณก	พจน์ จารุณิช	พจน์ จารุณิช	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	หลวงสุมนนัยประดิษฐ์	ศรีสุตา รัชตะวรรณ บันทึกแผ่น

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๕๓	ชีวามาลา	๒๔๕๓	ลมโชยโบกมาหอมกลิ่นมาลาน่าชื่นใจ	สุนัษแดง
๕๔	ชีวิตกสิกร	๒๔๘๖	กสิกรแท้จริง เป็นกระดูกสันหลังของชาติ	โคลัมเบีย
๕๕	ชีวิตกับความหวัง	๒๔๕๐	คนเรามีกรรมมัน เกิดมาต้องฝัน	สุนัษเขียว JOB 1
๕๖	ชีวิตกับเพลง	๒๔๕๓	เมื่อรำพึงสุดซึ่งจะนิ่งในใจ	โคลัมเบีย
๕๗	ชีวิตลำเค็ญ	๒๔๘๘	ชีวิตฉันช้ำยากลำเค็ญ มีเวรมีกรรม	โคลัมเบีย GET 117
๕๘	ชีวิตหญิง	๒๔๕๓	โอ้ชีวิตหญิงเอย น่าเชยก็ครั้งยังสาว	กระต่าย T 9041
๕๙	เชื้อผู้นำ	๒๔๘๕	การสร้างชาติ เพื่อประสาทสุขให้ไทยนิรทุกข์...	-
๖๐	ชุ่มกล้วยไม้	๒๔๘๔	กล้วยไม้ที่อยู่ริมธารตามห้วยระหาน	-
๖๑	แซมบ้าพารัก	๒๔๕๒	รักเอยขึ้นเขยชิดใกล้ มาเถิดชื่นใจ	-
๖๒	แซมบ้าหาคู่	๒๔๕๒	ฮา เฮ ฮา ฮา เฮ เฮ ฮา เฮ แซมบ้าเราสุขใจหนักหนา	โคลัมเบีย
๖๓	ดวงใจ	๒๔๘๓-๘๔	โอ้ว่าดวงใจอยู่ไกลลิบ	โคลัมเบีย
๖๔	ดวงใจกับความรัก	๒๔๕๓	คำคือนภาดาราวราว	กระต่าย T 9057
๖๕	ดวงใจที่ไร้รัก	๒๔๘๕	โอ้ดวงใจเอย ยามไร้รักขึ้นเขย	โคลัมเบีย
๖๖	ดอกฟ้าร่วง	๒๔๕๐	ดอกเอยดอกฟ้า ดอกไม้เทวา	กระต่าย T 9058
๖๗	ดอกมะลิ	๒๔๘๔	งามหนักหนาเมื่อเวลามะลิบาน	-
๖๘	ดอกไม้กับแมลง	๒๔๘๒-๘๓	ดอกไม้แรกบานรูปสคราญหอมชวนใจ	โคลัมเบีย
๖๙	ดอกไม้ใกล้มือ	๒๔๕๓	มวลเหล่าดอกไม้ใกล้มือ	โคลัมเบีย
๗๐	ดอกไม้ของชาติ	๒๔๘๕	ผู้หญิงไทยเปรียบได้ดั่งดอกไม้ของชาติ	โคลัมเบีย
๗๑	ดอกไม้ถิ่นไทยงาม	๒๔๕๒	หอมกลิ่นดอกไม้ หอมกลิ่นดอกไม้ที่ในสวนศรี	โคลัมเบีย
๗๒	ดอกไม้โรย	๒๔๘๒	หน้าแล้งดินแห้งใบไม้ร่วงหล่น	กระต่าย T 1073

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	เป็นคนแรกที่ร้องเพลงนี้ ต่อมาชวลี บันทึกแผ่นเสียง
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
จารุกนก	พจน์ จารุณิช	พจน์ จารุณิช	
จารุกนก	พจน์ จารุณิช	พจน์ จารุณิช	คุณลัดดา ศรีวรรณท์ ขับร้องลงฟิล์มภาพยนตร์ เรื่อง “มารรัก” ปี ๒๕๑๖
สุนทราภรณ์	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พระราชธรรมนิเทศ	นารถ ถาวรบุตร	แผ่นดิบ
-	พจน์ จารุณิช	พจน์ จารุณิช	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องหมู่
กรมโฆษณาการ	พระราชนิพนธ์ ร.๖	เอื้อ สุนทรสนาน	แผ่นดิบ ร้องเป็นคนแรก ออกอากาศเมื่อวันที่ ๓ ธ.ค.๒๔๘๔ ต่อมาเพ็ญศรี บันทึกเสียง
-	พระราชนิพนธ์ ร.๘		บันทึกแผ่นเสียง ก่อนลาออก
จารุกนก	พจน์ จารุณิช	พจน์ จารุณิช	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ร้องคู่กับวินัย กลับมาร้องกับวินัยอีกครั้งหนึ่ง หลังจากลาออกไปแล้ว ๑๐ ปี
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ร้องครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓ ธ.ค. ๒๔๘๔ ต่อมา สุภาพ รัศมีทัต ร้อง
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	สมัยออกอากาศที่วิทยุศาลาแดง
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	คงศักดิ์ คำศิริ	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	ทรง สาลิตุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
จารุกนก	จารุกนก	จารุกนก	บันทึกเสียงเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕-๕๐

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๗๓	ดอกไม้สายลม (ดอกไม้วัฒนธรรม)	๒๔๘๒	คืนวันนี้มีพระพายโชยชายเฉื่อย	ดอกกุหลาบ
๗๔	ดอกราตรี	-	ดอกเอ๋ยดอกราตรี ไม่มีสีสวยสด	แผ่นดิบ
๗๕	ดาวประดับฟ้า	-	คืนวันนี้ไม่มีพระจันทร์เจ้า	-
๗๖	ดาวที่อับแสง	๒๔๙๒	มองดูดาว สุกสกาพร่างพรายนภา	สุนัขเหี่ยว JOB 2
๗๗	ดำเนินทราย	๒๔๘๘	แสงจันทร์นวลฟ่องเมื่ออยู่กับคู่ประคอง	โคลัมเบีย
๗๘	दनรัก	๒๕๑๕	ความรักของคุณที่มอบให้ฉันมันเหลือเดน	-
๗๙	เด่นดวงดาว	๒๔๙๓	ฟ่องเพริศแพร้วแวววาว	-
๘๐	เดินตามผู้นำ	๒๔๘๕	ท่านผู้นำไปทางไหน ฉันจะตามไปด้วย	โคลัมเบีย
๘๑	เดือนค้างฟ้า	๒๔๘๔	เพลิณพิศเดือนดวงกลมแสงหมดงาม	กระต่าย
๘๒	เดือนดวงเด่น	-	แดนฟ้ามีเดือนเด่น	ดอกกุหลาบ
๘๓	ถ้าฉันมีคนรัก	๒๔๘๒-๘๓	ถ้าฉันมีคนรักสักคน	-
๘๔	ถ้ารักกันลั่นเปรี้ยง	๒๔๙๓	ถ้ารักกันลั่นเปรี้ยงเกิดเสียงปึงปึง	โคลัมเบีย
๘๕	ถิ่นไทยงาม	๒๔๘๓-๘๘	เห็นแดนแผ่นดินทองถิ่นไทยงาม	สุนัขเหี่ยว JOB 25
๘๖	ทรัพย์ในดิน	๒๔๘๕	ทรัพย์ในดิน ถิ่นทองของไทย ไทยทำ ไทยใช้	-
๘๗	ทางชีวิต	๒๔๙๐-๙๑	ชีวิตมนุษย์เป็นของไม่เที่ยง	สุนัขเหี่ยว JOB 29
๘๘	ทางที่ต้องกลับ	๒๔๙๒	ทางที่ต้องกลับของคนบ้านปลาย	โคลัมเบีย GET 86
๘๙	ทางสร้างชาติ	๒๔๘๕	การที่ชาติจะดำรงคงอยู่มั่น อยู่ในขั้น....	โคลัมเบีย
๙๐	ทาสประเพณี	๒๔๘๘-๘๙	ปวดด้วยใจถูกหนาม	สุนัขเหี่ยว JOB 26
๙๑	ทุเรียนดี ๆ	๒๔๘๑-๘๒	ทุเรียนดี ๆ เชิญทางนี้เจ้าคะ	ดอกกุหลาบ
๙๒	เทพบุตรในฝัน	๒๔๙๐	คืนหนึ่งเทวบันดาล	-

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
มณฑนา	ทรง สาลิตุล	เอื้อ สุนทรสนาน	กลับมาบันทึกเสียงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๓, บางฉบับว่าพระราชธรรมนิเทศเป็นผู้แต่งบท
มณฑนา	สำราญ กัลยาณมิตร	ชนิด ผลประเสริฐ	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องคู่กับวินัย
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	แผ่นใหญ่พิเศษ ๑๒"
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องคู่กับวงสุนทราภรณ์
-	พรพิรุณ	พรพิรุณ	
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	หลวงวิจิตรวาทการ	หลวงวิจิตรวาทการ	แผ่นดิบ
-	ชูทิศ สิงหนิตย์	นารถ ถาวรบุตร	ร้องครั้งแรก คลื่นสั้นเมื่อวันที่ ๘ พ.ย. ๒๕๔๔ แล้วบันทึกแผ่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖
มณฑนา	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องนำหมู่
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	นโยบายรัฐบาลส่งเสริมให้คนภาคกลาง ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่เชียงใหม่
-	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	วีณาพัชตรา	
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	บันทึกแผ่นเสียงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	ศุภรหัทธน์	นารถ ถาวรบุตร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พจน์ จารุณิข	พิมพ์ พวงนาค	บันทึกเสียงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ร้องครั้งแรกเมื่ออายุ ๑๕ปี ก่อนเข้ากรมโฆษณาการ บันทึกเสียง เมื่ออายุ ๕๐ ปี
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำค้น	แผ่นตรา
๕๓	เทวาพาคู่ฝัน	๒๔๕๓	ช่างงามทัศนทิวเขตคามงดงามนำดู	โคลัมเบีย GET 5007
๕๔	ไทยคงไทย	๒๔๘๕	ขอพี่น้องพองไทยในยามนี้ ร่วมชีวี ร่วมจิต.....	โคลัมเบีย
๕๕	ไทยช่วยไทย	๒๔๘๕	ประเทศไทยเป็นของไทยไซ้ใครอื่น	โคลัมเบีย
๕๖	ไทยไม่ทำลายไทย	๒๔๘๕	ขออย่างเดียวไทยด้วยกันอย่าผลาญไทย	โคลัมเบีย
๕๗	ไทยมุ่งหน้า	๒๔๘๕-๘๖	มวลมนุษยทั่วไปในโลกนี้	-
๕๘	ไทยรวมกำลัง	๒๔๘๕-๘๖	ไทยรวมกำลังตั้งมั่น	-
๕๙	ไทยวิวัฒน์	๒๔๘๖	เราเกิดมาเป็นไทย สมศักดิ์ชาติไทย.....	-
๑๐๐	ไทยสามัคคี	๒๔๘๕-๘๖	อย่าเห็นแก่ตัวมัวพะวง	-
๑๐๑	ธรณีกรรแสง	๒๔๕๒	พลัดพรากจากคู่อยู่เดียว	โคลัมเบีย
๑๐๒	ธรรมชาติกล่อมขวัญ	๒๔๘๗	แสนงามแนวป่าโกรกผาและถ้ำ	แผ่นดิบ
๑๐๓	ธรรมชาติยามเย็น	๒๔๕๒	ลมเย็น เย็น พัดโชยมากขึ้นฉ่ำ	สุนัษแดง
๑๐๔	ธรรมชาติสร้างสรรค์	-	โลกนี้ล้วนมีที่คู่กัน	กระต่าย T 8200
๑๐๕	ธารน้ำรัก	๒๔๘๖	อยู่ริมธาร นั่งคอยหวานใจ	สุนัษเขียว
๑๐๖	เธออยู่ไหน	๒๔๕๑-๕๒	เธออยู่ไหน ฉันใครเจอ	กระต่าย T 9077
๑๐๗	โธ่ ผู้ชาย	๒๔๕๐	เอ๊ะผู้ชายอะไรนั่น ไม่น่าห้วน	สุนัษเขียว รุ่น ๒ JOB 43 หน้า ๒
๑๐๘	นครจำปาศักดิ์	๒๔๘๔	นครจำปาศักดิ์ เป็นที่รักของชาวไทย	-
๑๐๙	นอนฝันไป	๒๔๕๒	นอนฝันไป ฝันว่าเที่ยวในสวนวิมาน	-
๑๑๐	นักเรียนพยาบาล	๒๔๕๒	อันความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับ	-
๑๑๑	นิยมไทย	๒๔๘๕	ขอเชิญชวนมวลพี่น้องพองเผ่าไทย	-
๑๑๒	แนวหลัง	๒๔๘๔	ขอสหายชายหญิงอย่านิ่งช้า	-
๑๑๓	น้ำค้างกลางหา	๒๔๕๑-๕๒	เมื่อยามแสงทองส่องฟ้างาม	สุนัษเขียว JOB 40

ถ่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	-	หัวหน้าเอื้อ สุนทรสนาน ตามตัวกลับมาจับร้องก่อนลาออก
-	หลวงสารานุประพันธ์	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	ศุภรหัตน์	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	-	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	ศุภรหัตน์	นารถ ถาวรบุตร	ศุภรหัตน์ เป็นนามแฝงของนายเฉลิม เสวตนันท์
-	พระราชนิพนธ์ ร.๖	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พระราชนิพนธ์ ร.๖	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ภาพยนตร์เรื่อง “จอมมาร”
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	นารถ ถาวรบุตร	บันทึกลงแผ่นดิน
จารุกนก	จารุกนก	จารุกนก	
ศิษย์จามร	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องคู่วินัย
-	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องหมู่
กรมโฆษณาการ	-	-	แผ่นดิน ดันเสียงร้องนำหมู่ ออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓๑ ก.ค ๒๔๘๔
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม		บทพระราชนิพนธ์ บทละครเรื่องเวนิส-วาณิชของ ร. ๖
-	คงศักดิ์ คำศิริ	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พระนางเธอลักษมี ลาวัณ	เอื้อ สุนทรสนาน	ออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๗ ส.ค. ๒๔๘๔
-	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๑๑๔	น้ำคำชาย	๒๔๘๔	หัวใจสุดซึ้ง คำของเธอที่ฝากเอาไว้	-
๑๑๕	น้ำตกแม่สา	-	น้ำตกแห่งนี้ทิ้งามตา	โคลัมเบีย GET 334
๑๑๖	น้ำใจทหารไทย	๒๔๘๕	พวกเราทหารไทย ล้วนมีใจร่วมรักชาติ	-
๑๑๗	น้ำเหนือป่า	๒๔๘๒	น้ำเหนือป่าเมื่อหน้าน้ำ	กระต่าย
๑๑๘	บ้านเกิดเมืองนอน	๒๔๘๗-๘๘	บ้านเมืองเรารุ่งเรืองพร้อมอยู่หมู่เหล่า	โคลัมเบีย
๑๑๙	บ้านแสนสุข	๒๔๘๔	สถานบ้านของเรา.....	-
๑๒๐	บึงน้ำฟ้า	๒๕๑๒	ร้อน ลมที่เป่าหน้าแล้ง	ลองเพลย์
๑๒๑	บัวกลางบึง	๒๔๙๐	อนาถเหลือน้ำ บัวบานเหนือน้ำ	สุนัขเขียว JOB 46
๑๒๒	บัวน้อย	๒๕๑๗	บัวน้อยเห็นลอยเด่นกลางบึง	ดอกกุหลาบ
๑๒๓	บุปผางาม	๒๔๘๓	โอ้งามแสนงาม เมื่อยามฉันทม	สุนัขเขียว
๑๒๔	บุปผารมชาติ	๒๔๙๓	เห็นพันธุ์พกาสวยคราฉันทม	โคลัมเบีย
๑๒๕	ปองใจรัก	๒๔๙๓	โอ้ความรักเอย สุดชื่นสุดเชย	-
๑๒๖	ปรัชญาขึ้นมา	๒๔๙๒	ชีวิตที่เกิดมาหวังสุขอุราไม่ว่าผู้ใด	-
๑๒๗	ปลุกไทย	๒๔๘๓	แม้หวังตั้งสงบ ควรเตรียมรบ	โคลัมเบีย
๑๒๘	ปางหลัง	-	ปางหลังฉันยังจำได้	โคลัมเบีย
๑๒๙	ปาริชาติ	๒๔๙๓	กลิ่นล่องลมมา หอมปาริชาติสวรรค์	-
๑๓๐	ปิดทองพระ (ร่ำวง)	๒๔๙๒	วันนี้นันปิดทองพระ สาวเอยสวส	-
๑๓๑	ผาเงอบ	๒๔๙๐	งามผาเงอบสวงาม ได้ชมยิ่งงาม	กระต่าย T 9081
๑๓๒	ผีเสื้อยามเช้า	-	รุ่งอรุณเรืองแสงทอง	สุนัขแดง
๑๓๓	ผู้แพ้รัก	๒๔๘๘	เธอมีรักใหม่จึงได้หลงลืมรักเก่า	-

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	เวส สุนทรจามร	เวส สุนทรจามร	ร้องครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๗ ก.ย. ๒๔๘๔ นำกลับมาบันทึกเสียงใหม่
จารุกนก	จารุกนก	จารุกนก	
-	คงศักดิ์ คำศิริ	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พิมพ์ พวงนาค	พิมพ์ พวงนาค	เพลงแรกในชีวิตที่บันทึกลงแผ่นเสียง
กรมประชาสัมพันธ์	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ลองเพลย์ ละครเรื่องราชันย์ผู้พิชิต
-	-	เวส สุนทรจามร	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๔ ม.ค. ๒๔๘๔ ต่อมามาริษา อมาตยกุลร้อง
วราห์ วรเวช	วราห์ วรเวช	วราห์ วรเวช	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	บันทึกเสียง ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ อีกครั้ง พร้อมกับเพลง “เพชรบุรีแดนใจ” เมื่อ อายุ ๕๐ ปี
มณฑนา	สุริเยศ	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	สมัยวิทยุศาลาแดง ออกอากาศ ขครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ ร้องอีกครั้งเมื่อเดือน มิ.ย. ๒๔๘๔
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
สุนทราภรณ์	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องคู่กับวงสุนทราภรณ์
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
กรมประชาสัมพันธ์	พระราชนิพนธ์.๖	เอื้อ สุนทรสนาน	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๘ ก.ย. ๒๔๘๓ ร้องหมู่กับล้วน เอื้อ และรุจิ
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
จารุกนก	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๑๓๔	ฝนต้งเค้า	๒๔๘๔	ยามเมื่อฝนต้งเค้า....	โคลัมเบีย
๑๓๕	ฝากใจพี่	-	ฝากหัวใจไปกับพี่ ฝากฤดีติดตามไป	โคลัมเบีย
๑๓๖	ฝากอาลัย	๒๔๘๓	ขอฝากอาลัยไว้นิด ขอให้เธอคิด	โคลัมเบีย
๑๓๗	พันธมิตร	๒๔๘๕	ญี่ปุ่นไทยผูกมั้นพันธมิตร สิ่งศักดิ์สิทธิ์รู้เห็น....	โคลัมเบีย
๑๓๘	พันธุ์ดอกไม้	๒๔๘๔	ยามเช้าแลดูหมู่พันธุ์ไม้ดอก	-
๑๓๙	พิบูลย์สวัสดิ์	๒๔๘๕	เดินเถิดเดิน...ท่านพิบูลย์สงคราม	-
๑๔๐	พระปฐมเจดีย์	๒๔๘๗	ศรี ศรี วันนี้เป็นศรีชาวไทย	โคลัมเบีย
๑๔๑	พรารัก	-	พรารักซ่อนไว้ให้ชื่น	โคลัมเบีย
๑๔๒	เพลินชมดง	๒๔๘๗	มาในดงหลงเดิน แสนจะเพลิน	-
๑๔๓	เพลินนาวา	-	มาซิพวกเรามาอย่าได้ช้าเร็วไว	สุนัขเขียว
๑๔๔	เพลินอรุณ	๒๔๘๔	-	-
๑๔๕	เพลินเพลงคำ	๒๔๘๗	ยามคำ ทำให้ใจครันเครง	-
๑๔๖	พลเมืองดี	๒๔๘๘	พลเมืองดีนั้นเป็นศรีเสริมชาติสง่า	-
๑๔๗	พุทธศาสน์กุไทย	๒๔๙๔	ไทยเป็นชาติมีน้ำใจใสสุทธิ	-
๑๔๘	เพชรบุรีแดนใจ	๒๕๑๕	เพชรเอ๋ยเพชรบุรีศรีไทยแผ่นดิน	-
๑๔๙	เพลงราตรี	๒๔๘๖-๘๙	คืนนี้เดือนหงายจันทร์ฉายสดแสง	-
๑๕๐	ไฟสุ่มขอนแก่น		คำคืนเดือนเด่นแสงเพ็ญพ่องฟ้า	โคลัมเบีย
๑๕๑	ภาพลวงตา	๒๔๘๕-๘๖	ยามข้างแรมฟ้าหม่น จันมองเบื้องบน	โคลัมเบีย GET 231
๑๕๒	ภาษารัก	๒๔๘๕-๘๖	หนุ่มสาวเมื่อถึงคราวชื่นชู	สุนัขเขียว รุ่น ๒ JOB 21 หน้า ๑
๑๕๓	ภูกระดึง	๒๔๙๑	เขาภูกระดึงเสน่ห์ตรึงใจจริง	โคลัมเบีย
๑๕๔	มณฑลบูรพา	๒๔๘๔	มณฑลบูรพา เคยได้เป็นของเรา	-
๑๕๕	มองฉันทำไม	-	นั่นเธอนั่งมองจ้องอยู่ทำไมกัน	โคลัมเบีย JOB 28

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
กรมโฆษณาการ	ล้วน ควันธรรม	ล้วน ควันธรรม	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ ก.ย. ๒๔๘๔ ต่อมาสุภาณีร้อง แล้วมาริยาบันทึกแผ่น
-	สุริเยศ	เวส สุนทรจามร	
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ออกอากาศคลื่นสั้น กรมโฆษณาการ เมื่อวันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๔๘๔
กรมโฆษณาการ	-	เอื้อ สุนทรสนาน	แต่งเมื่อร่วมมือกับญี่ปุ่นประกาศสงคราม
-	-	เวส สุนทรจามร	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๔๘๔
-	-	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	สภาวัฒนธรรม	เอื้อ - เวส	จังหวะรำวง
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	จารุกนก	จารุกนก	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	แผ่นใหญ่พิเศษ
กรมโฆษณาการ	-	-	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๓ พ.ย. ๒๔๘๔
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	นารถ ถาวรบุตร	
-	หลวงสารานุประพันธ์	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	หลวงสารานุประพันธ์	เอื้อ สุนทรสนาน	บันทึกเฉพาะแผ่นดิบ
-	ศรีสวัสดิ์ พิจิตรวรการ	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	สมัยร้องที่โรงหนังโอเดียนก่อนหนังฉาย
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	-	-	ร้องเป็นต้นเสียง ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓๑ ก.ค. ๒๔๘๔
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๑๕๖	มาลัยดอกกรัก	๒๔๘๓	มาลัยดอกกรัก เชิญสมัครกันร้อย	ดอกกุหลาบ
๑๕๗	มาลีแดนสรวง	๒๔๘๑	ฉันเพลินวิญญานสำราญฤทัย	สุนัขเจียว JOB 12
๑๕๘	มาลีรุ่งอรุณ	๒๔๘๒	เมื่อยามรุ่งรางฟากฟ้าก็จางพร่างพราว	กระต่าย T 9078
๑๕๙	เมื่อเธอกลับมา	-	โอ้เมื่อเธอกลับมา รักพามาให้หรือเปล่า	-
๑๖๐	เมื่อไหร่จะให้พบ	-	เมื่อไหร่เธอจะเจอฉันได้	โคลัมเบีย
๑๖๑	ไม่มีแม่คำลา	๒๕๑๒	ฝนกระเซ็นเย็นชานสะท้อนหนาวอารมณ์	โคลัมเบีย
๑๖๒	ยอดสน	๒๔๘๑	สายลมโบกพริ้วพัดปลิวผ่านมาเมื่อใด	กระต่าย T 9017
๑๖๓	ยามห่างกัน	๒๔๘๐	ยามฉันไกลเธอยังหลงละเมอฝันไฟ	-
๑๖๔	ยามอรุณ	๒๔๘๕	ยามอรุณรุ่งราง สว่างฟ้าแสงทองจ้า แจ่มภพจบสมัย	โคลัมเบีย
๑๖๕	เย็น เย็น	๒๔๘๔	เย็น - เย็น แดกลมรมเย็นใจ	-
๑๖๖	เย็นลมเย็น	๒๔๘๗-๘๘	เย็น เมื่อยามน้ำค้างพร่างพรอม	-
๑๖๗	รอยระกำ	-	เมื่อยามรักไกลจากกัน	-
๑๖๘	รอยรักรอยร้าว	๒๔๘๕-๘๐	รอยรักยังฝัง...ฉันนี้ยังจำได้	สุนัขเจียว JOB 32
๑๖๙	รอยร้าว	๒๔๘๖	ใจฉันยังรักเธอมันสัมพันธ์ไม่เคยเปลี่ยน	-
๑๗๐	ระบำชาวไร่	-	ระบำทางไหนเล่าเอ๋ย	-
๑๗๑	รัก	๒๔๗๕-๘๐	ชื่นใจหาใดเปรียบเท่า เหมือนรักเก่าเราได้ชื่นชม	ตราลิง เบ้เต็กฮวด
๑๗๒	รักคนองคองก้า	-	โชคดียี่ฉันเจอ ควรหรือเธอจะทำเมิน	กระต่าย T 8143
๑๗๓	รักจำพราด	-	สองยามยามที่รักจำพราด	โคลัมเบีย
๑๗๔	รักชาติยิ่งชีพ	๒๔๘๕	เกิดเป็นไทย เป็นไทย ดังนาม เทียบด้วยความรักชาติยิ่ง	-
๑๗๕	รักยิ่งชีพ	-	ความรักยิ่งจริงใจ ในชีวิต	ดอกกุหลาบ

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เอื้อ สุนทรสนาน	บันทึกเสียงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เวส สุนทรจามร	
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	หลวงสุกมุนัยประดิษฐ์	
-	พรพิรุณ	จิระ แก้วสมัย	
จารุกนก	สนิท ศ.	พจน์ จารูนิช	
จารุกนก	พจน์ จารูนิช	เวส สุนทรจามร	
-	ศุภรทัศน์	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	เอิบ ประไพเพลงผสม	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องครั้งแรกกับรุจิ เมื่อวันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๔๘๔ ร้องประสานเสียงกับเพ็ญศรี พุ่มชูศรี พ.ศ. ๒๔๘๕
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เอื้อ สุนทรสนาน	เพลงประสานเสียง ๖ คน
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	สุรพล พรภักดี	สุรพล พรภักดี	
กรมโฆษณาการ	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	จังหวะรำวง
บรรทมสินธุ์	พรานบุรพ์	พรานบุรพ์	ละครเรื่องเหิรรัก ร้องคู่ อากม สายาคม ใช้นามว่า แสงจำเริญ เป็นเพลงลงแผ่นเพลงแรก ตราลิงหน้าเขียว อายุ ๑๓-๑๔ ปี
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พระราชธรรมนิเทศ	นารถ ถาวรบุตร	ร้องหมู่
-	ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม		

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๑๓๖	รักที่ถูกลวง	-	อนาถนักรักพาให้ตรม	-
๑๓๗	รักเธอคนเดียว	๒๔๘๓	เธอคนเดียวเท่านั้นที่ฉันรัก	-
๑๓๘	รักเร่	-	รักเอ๋ยรักเร่ พราวเสน่ห์พะพรวง	สุนัษแดง
๑๓๙	รักแรมไกล	-	ยามเมื่อย่ำค่ำแล้วดูหมู่ดารา	สุนัษเขียว 119
๑๔๐	รักอะไร	๒๔๕๐	รักอะไร พลอดคำพราครวญ	สุนัษเขียว JOB 18
๑๔๑	ราตรีสวรรค์	๒๔๕๒	ยามค่ำคืนเดือนหงายแสงพราย	กระต่าย T 8277
๑๔๒	ราตรีสวรรค์ (จารุกนก)	๒๕๑๔	คืนวันนี้มีแจ่มจันทร์ ดั่งโคมสวรรค์	-
๑๔๓	ราตรีสุดท้าย	๒๕๑๔	ยามราตรีมีพระจันทร์เจ้าพราวผ่องนวล	-
๑๔๔	แรกอรุณ	๒๔๘๔	-	-
๑๔๕	รำพันสาวท	๒๔๕๑	มองดูเดือนเลื่อนตา แสงจันทร์ลับตา	-
๑๔๖	รื่นเริงใจ	๒๔๕๐	เมื่อรื่นเริงใจในเวลามีงาน	กระต่าย T 8277
๑๔๗	เรณูดอกฟ้า	๒๔๕๒	เรณู...กลืนเจ้าขึ้นชูอยู่เหนือกลิ่นใด	-
๑๔๘	เริงระบำรับบา	๒๔๕๑	แจ่มจันทร์วันเพ็ญ แลเห็นอำไพ	สุนัษเขียว รุ่น ๒ JOB 28 หน้า ๒
๑๔๙	ไว้รักไว้พล	๒๔๘๖	เรานี้เกิดมาแล้วชาติหนึ่ง	-
๑๕๐	รำวงปรัชญาวนิพก	-	ท่านเอยมตดาโน้มนำอร่างดี เราขอทาน	-
๑๕๑	ลมโชย	๒๔๕๐	รื่น รื่น ลมโชย โรยโรย กลิ่นหอม	-
๑๕๒	ลมสวาท	๒๔๘๓	“แผ่นไม้ได้บันทึก “	-
๑๕๓	ล่องนาวา	๒๔๘๖	ลอยล่องนาวาลอยมาในสาคร	-
๑๕๔	ลอยลำสำราญ	๒๔๕๒	เดือนส่งฟ้าตระการ น้ำเต็มฝั่งธาร	-
๑๕๕	ลาแล้วจามจรี	๒๔๕๒	ลาแล้วจามจรีที่เตือนใจ	โคลัมเบีย GET 231

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	สมัยวิทยุศาลาแดง ออกอากาศเมื่อวันที่ ๒ ก.พ ๒๔๘๔
-	ณัฐ จิตระจินดา	เอื้อ สุนทรสนาน	
จารุกนก	พจน์ จารุณิข	ญี่ปุ่น	ทำนองเดิมชื่อ เซนโดกาวาอียา (แปลว่าคนขับเรือรูบาม)
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
สุนทราภรณ์	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
จารุกนก	พรพิรุณ-มณฑนา	จารุกนก	
-	พรพิรุณ-มณฑนา		
-	-	-	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๗ ก.ค. ๒๔๘๔
-	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	ศุภรทัศน์	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	ละครเรื่องราชันย์ผู้พิชิต
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พระราชนิพนธ์ ร.๖	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
กรมโฆษณาการ	ม.ล.กุศทิน สนิทวงศ์	เอื้อ สุนทรสนาน	จินตลีลา บุษบาเล่นธาร อิเหนาเฝ้าดู
ส.น.อ.	สมาคมนักเรียนเก่า อังกฤษ		จังหวัดพะเยา ร้องออกอากาศ กรมโฆษณาการ เมื่อวันที่ ๘ ก.ย. ๒๔๘๓ คู่กับ รุจี อุทัยกร
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องครั้งแรก วิทยุคลื่นสั้น วันอาทิตย์ที่ ๕ พ.ย. ๒๔๘๔
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำตัน	แผ่นตรา
๑๕๖	ลาแล้วสามพราน	-	ลาแล้วสามพราน ถิ่นสถานที่รัก	ดอกกุหลาบ
๑๕๗	ลูกน้อย	-	ลูกเอ๋ยลูกน้อย ยอดสร้อยกลอยใจ	-
๑๕๘	ลูกน้ำเค็ม	๒๔๕๐-๕๒	เราชาวประมง เป็นลูกน้ำเค็ม	-
๑๕๙	วังน้ำวน	๒๔๕๓	วังน้ำวนสายชลวนเชียว	-
๒๐๐	วัฒนธรรม	๒๔๘๗-๘๘	วัฒนธรรมจะนำไทยแผ่ไพศาล	แผ่นดิบ
๒๐๑	วังบัวบาน	๒๔๕๑-๕๒	ร้อนลมหน้าแล้ง ใบไม้แห้ง	โคลัมเบีย
๒๐๒	วาสนากระต่าย	-	ดูเดือนดวงเด่นช่างงามวิไล	-
๒๐๓	วาสิษฐี	๒๔๕๒	ยังมีนางรูปงาม อันมีนามวาสิษฐี	สุนัขแดง
๒๐๔	วิญญูณรัก	๒๔๘๗-๘๙	อารมณ์ฉันวังเวงวาทวิวิ	-
๒๐๕	วิมานทลาย	-	โอวิมานทลายกลับกลายเป็นลม	-
๒๐๖	วิศวะรับน้อง	๒๔๘๖-๗	พี่ชายทุกคนคิดถึง คณีน้องน้อยคอยหา	ไม่ได้บันทึกลงแผ่น
๒๐๗	แว่วรักลอยลม	-	คืนนี้แสงจันทร์ส่งฟ้าสกา	ดอกกุหลาบ 03
๒๐๘	แว่วสวาท	-	สายลมเจ้าเอื่อยอย่าเลยผ่านไป	ดอกกุหลาบ
๒๐๙	ศักดิ์ไทย	๒๔๘๕	ทหารไทยนำชัยมาให้แล้ว ไทยผ่องแผ้วภูมิจิต	-
๒๑๐	ศรงามเทพ	-	ศรงามเทพติดตรึง	โคลัมเบีย
๒๑๑	ศาสนารัก	-	หลักศาสนาทั่วไป	โคลัมเบีย
๒๑๒	สงครามเพศ	๒๔๕๓	นึกถึงผู้ชายฉันละลายใจหนักหนา	
๒๑๓	สวนครัว	๒๔๘๓	พวกเราทำสวนครัวพร้อมครอบครัวล้วนทั่วกัน หมั่นปลูก...	กระต่าย
๒๑๔	สวนรัก	-	ชมเหล่ามาลีนี้เพลินใจ	-
๒๑๕	สนต้องลม	๒๔๕๒	ลมพัดโชยพริ้วมา เขือกเย็นอุรา	สุนัขเขียว JOB 7
๒๑๖	สร้างระเบียบ	-	อันการใดมีระเบียบและเรียบร้อย	-

ถ่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	ศรีสวัสดิ์ พิจิตรวรการ	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องเป็นคนแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ บันทึกพร้อมกับ “เพชรบุรีแดนใจ”
-	พรพิรุณ	พรพิรุณ	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พระราชธรรมนิเทศ	เอื้อ สุนทรสนาน	พระราชธรรมนิเทศชื่อจริง นายเพียร ตริยดินานนท์
จารุกนก	จารุกนก		
กรมโฆษณาการ	มณฑนา โมรากุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	บทร้องยาว บันทึกลงแผ่นไม่ครบ
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	สรี ยงยุทธ	
สุนทราภรณ์	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	มณฑนาเพิ่มนี้่กออกเมื่อ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓
-	มนัส รามโยธิน	มนัส รามโยธิน	
-	พรพิรุณ	เวส สุนทรจามร	
-	ศุภรทัศน์	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	สกนธ์ มิตรานนท์	นารถ ถาวรบุตร	
-	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ		แผ่นใหญ่พิเศษ
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	นารถ ถาวรบุตร	บันทึกลงแผ่นดิบ

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๒๑๗	สวามหวกไทย	๒๔๘๒	เชิญสีกะ เชิญร่วมกันสวามหวก	-
๒๑๘	สกุณาพาคู่	๒๔๘๒	ดูนั่นแนะนกเขา มันคลอเคล้าเคียงคู่	กระต่าย
๒๑๙	สดุดีชาติไทย	๒๔๘๖	ประวัติศาสตร์ชาติไทยแผ่นไพศาล...	-
๒๒๐	สั่งรัก	-	ยามสายัณห์แสงตะวันลับเลื่อนหายไป	กระต่าย T 3814
๒๒๑	สายลม	-	ยาม เมื่อแสงตะวันส่งนภาฟ้างาม	กระต่าย T 9045
๒๒๒	สายลมครวญ	๒๔๙๓	ฟังเสียงเยือกเย็นไม่เห็นอะไร	-
๒๒๓	สายลมเย็น	๒๔๘๓	สายลมโบกมาหอมกลิ่นลัดดาพาให้ชื่นใจ	-
๒๒๔	สายลมว่าว	๒๔๙๓	ไอ้สายลมว่าว เมื่อยามร้อนเร่า	-
๒๒๕	สายลมแสงตะวัน	๒๔๙๒	ยามเมื่อแสงตะวันส่องนภางาม ปวงเมฆน้อย	-
๒๒๖	สาส์นรัก (สารรัก)	๒๔๙๑	ในลักษณะนี้ว่าน่าประหลาด	โคลัมเบีย
๒๒๗	สาริกาชมเดือน	-	งามแสงเดือนสว่าง สีนวลกระจ่าง	โคลัมเบีย
๒๒๘	สาวน้อยร้อยซึ้ง	๒๔๙๑	สาวน้อยร้อยซึ้ง รูปแมงาม	-
๒๒๙	สาวริมธาร	-	สายลมครวญคำ โบกขึ้นฉ่ำลำน้ำงามตา	กระต่าย
๒๓๐	สิ้นรัก	๒๕๑๖	ก่อนเคยมีรักขึ้นฉ่ำ กลับกลายระกำ	สถิติคนคู่
๒๓๑	สิ้นรัก - สิ้นสุข	-	รักเจ้าเอ๋ยเคยไฟฝันรักกระสัน	-
๒๓๒	สิ้นแสงจันทร์	-	สิ้นแสงจันทร์ เหมือนรักสิ้นกันไป	ดอกกุหลาบ
๒๓๓	สุดคะเน	-	หรีดหรีงเร่าร้องเสียงก้องแสนจะกังวาน	ดอกกุหลาบ
๒๓๔	สุดรำพัน	-	คิดไปใจห้วงรักเคยเลยล่วง	-
๒๓๕	สุดเสียงสั่ง	๒๔๘๓	ฉันมองดูเดือน เห็นลอยคล้อยเคลื่อน	-
๒๓๖	สุดอาลัย	๒๔๙๒	สุดอาลัยแล้วอดชีวา ข้าอุราเสียนี้กระไร	-
๒๓๗	เสียงดุเหว่า	๒๔๘๔	-	-
๒๓๘	เสียงเพลงรัก	-	ได้ยินเสียงเพลงวังเวงแว่วไกล	-

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	จมีนมานิตยันเรศ	เอื้อ สุนทรสนาน	เดิมชื่อ “หมวกไทย “
จารุกนก	พิมพ์ พวงนาค	พิมพ์ พวงนาค	ร้องคู่กับครูพิมพ์ พวงนาค
-	หลวงรณสิทธิ์พิชัย	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องหมู่
	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	บทร้องยาว บันทึกลงแผ่นไม่ครบ
กรมโฆษณาการ	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ		
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ		
-	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	พอจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ	
-	พระราชนิพนธ์ ร.๖	เอื้อ สุนทรสนาน	ร้องครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓ .ค. ๒๔๘๔ เรื่อง”ท้าวแสนปม”
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	พรพิรุณ	พรพิรุณ	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	หลวงสุกุนนัยประดิษฐ์	
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	มณฑนา โมรากุล	เวส สุนทรจามร	
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ออกอากาศทางวิทยุครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ ต.ค. ๒๔๘๓
-	บุญใจ พงษ์พิพัฒน์	บุญใจ พงษ์พิพัฒน์	
-	-	เวส สุนทรจามร	ออกอากาศ ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๗ ส.ค. ๒๔๘๔ ต่อมา มาริษา ร้องบันทึกแผ่นเสียง
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำต้น	แผ่นตรา
๒๓๕	เสียงเสน่ห์	๒๔๘๓	-	-
๒๔๐	เสียงเทียน	-	อ้างอิงพุทธาภิเษมาข้าน้อมเศียร	โคลัมเบีย
๒๔๑	แสนวิโยค	๒๔๘๘	แสนวิโยคโศกไม่รู้หาย	กระต่าย T 8311
๒๔๒	แสนห่วง	๒๔๘๔	-	-
๒๔๓	หญิงสาวกับความรัก	-	ชีวิตวัยสาวนารี ย่อมมีความคิดคำนึง	-
๒๔๔	หนามยอกอก	๒๔๕๒	โอ้กระไรหนออกเอ๋ย ก่อนไม่เคยซ้ำ	-
๒๔๕	หนาวลม	๒๔๘๒	หนาวลมพัดมา ลมหนาวเย็นอุรา	-
๒๔๖	หนึ่งไม่ใช่สอง	๒๕๑๕	ตราบสิ้นลมหายใจ	-
๒๔๗	ห่วงรัก	-	เธอหรือจะมาตาม หรือความรักยังคงอยู่	-
๒๔๘	หนองคาย	๒๔๘๔	หนองคาย เป็นจังหวัดอยู่ชายแดน	-
๒๔๙	หนูเอย	๒๔๘๘	หนูเอยหนูจงฟัง พี่จะสอนพี่สั่ง	สุนัขเหี้ยว JOB 8
๒๕๐	หวังสาวท	๒๔๘๓	-	-
๒๕๑	ห้วงน้ำลึก	๒๔๕๐	สายน้ำหลังไหลน้ำใจบุคคล	โคลัมเบีย GET 132
๒๕๒	ห้วยงาม	-	ห้วยเอยแสนงาม ยามเมื่อน้ำไหล	-
๒๕๓	หวานคำ	-	หวานน้ำ ฝักน้ำคำให้น้ำหัวใจชื่น	-
๒๕๔	หวานคำนึง	๒๔๘๔	พบครึ่งหนึ่งคิดถึงไม่วาย	กระต่าย T 1034
๒๕๕	หัวใจรัก	๒๔๘๔	หัวใจรัก รักร่วมใจ อะไรจะเท่า	-
๒๕๖	หัวใจครวญ	๒๔๘๕	จันทร์เพ็ญพราวฟ้าแจ่มจ้าเฉิดฉาย	-
๒๕๗	หากภาพเธอมีวิญญาณ	-	ภาพเตือนฤดี หากภาพเธอมีวิญญาณ	-

ค่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
-	-	-	ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ พ.ย. ๒๔๙๓ คลื่นสั้นภาคหลัง
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	-		ร้องครั้งแรก ออกวิทยุคลื่นสั้น เมื่อวันที่ ๒๓ พ.ย. ๒๔๙๔
-	สุรัฐ พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	
-	พยงค์ มุกดา	พยงค์ มุกดา	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	-	-	ร้องหมู่ครั้งแรก เมื่อไปราชการจังหวัดหนองคาย เมื่อเดือน ก.ย. ๒๔๙๔ มีผู้เดินทางทั้งหมด ๒๐ คน
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เวส สุนทรจามร	ออกอากาศครั้งแรก คลื่นสั้น เมื่อวันที่ ๒ ก.พ. ๒๔๙๔
-	สมาคมนักเรียนเก่า อังกฤษ		จังหวัดวอลซ์ ร้องกับครูเอื้อ ออกอากาศเมื่อวันที่ ๘ ก.ย. ๒๔๙๓
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เวส สุนทรจามร	
จารุกนก	จารุกนก	จารุกนก	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	เอิบ ประไพเพลงผสม	เอื้อ สุนทรสนาน	ออกอากาศ คลื่นสั้น กรมโฆษณาการ เมื่อวันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๔๙๔
-	-	-	ออกอากาศ คลื่นสั้นเมื่อวันที่ ๑ เม.ย ๒๔๙๔ ต่อมา ศรวณี ร้อง
-	สุรัฐ พุกกะเวส	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	สรี ยงยุทธ	

เลขที่	ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.	คำตัน	แผ่นตรา
๒๕๘	เหลื้อมลิ้ม	-	เหลื้อมลิ้มไม่ลงใจคงยัดมัน	โคลัมเบีย
๒๕๙	เหลื้อมอ้าย	-	เหลื้อมอ้ายดวงใจนี้ก้อยู่	-
๒๖๐	อกหัก	-	เมื่อพลาดรักจักอ้ออาย	-
๒๖๑	อันมาลี	๒๔๘๓	-	-
๒๖๒	อารมณ์รัก	-	แสนระทมสิ้นคู่ซุ้มนไ้ชื่น	-
๒๖๓	อาลัยรัก	๒๔๙๑-๙๒	รำพึงรำพันแสนจะหวนอุราร้อน	-
๒๖๔	อาลัยลา	-	ดึกแล้วคุณขา หหมดเวลาขอลาก่อน	-
๒๖๕	อุตสาหกรรมไทย	๒๔๘๕	ไทยทำ ไทยใช้เท่ากับไทยช่วยไทย	-
๒๖๖	ไอ้ใจชาย	-	-	-
๒๖๗	ไอ้เดือนเอ๋ย	-	ไอ้เดือนนี้มีเดือนมาเยือนฟ้า	-

หมายเหตุ - มัณฑนา โมรากุล เริ่มร้องเพลงไทยเดิมก่อน ตั้งแต่อายุ ๔ ขวบ ร้องเพลงไทยสากลเมื่ออายุประมาณ ๑๕ ปี มีครูสกันธ์ มิตรานนท์ และครูพิมพ์ พวงนาค สอนให้แสดง และขับร้องในละครวิทยุคณะจารุกนก จึงร้องเพลงประกอบละครร่วมกับคณะจารุกนกมาก่อนคณะใด ๆ ทั้งสิ้น

- ขับร้องเพลงทุเรียนดี ๆ งานลีลาศ ณ สวนอัมพร เพื่อเก็บเงินบำรุงสภาอากาศไทย ทำให้เป็นที่พอใจของผู้หลักผู้ใหญ่ ถึงเดือน พ.ย. ๒๔๘๐ รัฐบาลก่อตั้งวงดนตรีลีลาศของกรมโฆษณาการขึ้น จึงมีผู้มาติดต่อกับมารดาเชิญให้ไปเป็นนักร้องประจำวงดนตรี ลีลาศกรมโฆษณาการ ซึ่งมีครูเอื้อ สุนทรสนานเป็นหัวหน้าวง จึงเป็นนักร้องสตรีคนแรกของทางราชการ

- การค้นคว้าปรากฏชื่อมัณฑนา โมรากุล ขับร้องเพลงไทยสากล ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ มีหลักฐานบันทึกชัดเจน วันที่ ๓ ก.ย. ๒๔๘๓

- คุณมัณฑนา ลาออกจากกรมโฆษณาการ เมื่อเดือน พ.ย. ๒๔๙๔ และยังถูกตามตัวมาบันทึกเสียงเป็นครั้งคราว การบันทึกเสียงครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ครูเอื้อ สุนทรสนานให้ร้องเพลง “เพชรบุรีแดนใจ”

ถ่าย	คำร้อง	ทำนอง	หมายเหตุ
จารุกนก	จารุกนก	จารุกนก	บันทึกเสียงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖
จารุกนก	จารุกนก	จารุกนก	ร้องเมื่ออายุประมาณ ๑๖ ปี
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เอื้อ สุนทรสนาน	
วิทยุสมัครเล่น	คณะสมาคมวิทยุสมัครเล่น		จังหวัดสโลว์ฟ็อกซ์, ออกอากาศทางวิทยุเมื่อวันที่ ๘ พ.ย. ๒๔๘๓
-	สุรัสวดี พุกกะเวส	เวส สุนทรจามร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	นารถ ถาวรบุตร	
-	แก้ว อัจฉริยะกุล	เอื้อ สุนทรสนาน	
	ศุภรหัทธน์	เอื้อ สุนทรสนาน	
-	-	-	ออกอากาศวิทยุคลื่นสั้น เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๖ ก.พ. ๒๔๘๔
-	ทรง สาลิตุล	เอื้อ สุนทรสนาน	

บทเพลงที่รวบรวมในวาระ ๗๖ ปี มัณฑนา โมรากุล

กระต่ายโง่

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ญ.	แจ่มจันทร์สองมาฟ้าฟ่องเพ็ญเห็นเด่นตา
กระจางอยู่กลางหาวสกาฟ่อง
กระต่ายตะกายหมายจะโลมโลมพรางพราย
อยากจูบและจูบไล่เพราะใจกระสัน
มันไม่เจียมตัวมัน
เพ็ญโลมโลมใจ
ไม่หลับไม่นอนร้อนกมลลั่นอุรา
อยากมองก็มองสมหนอยยังทะยานจะชม	กระต่ายออกมาผวมอง
กระต่ายจึงปองผูกพัน
ตะเกียกตะกายหมายจันทร์
แต่ว่าจันทร์นั้นอยู่ไกล
เหิมใจกระไรนั้นแล้วมันก็หมองไหม้
อ่อนนวลละมุนละไมโลมไล่ให้มันอยากชม
อุตส่าห์ออกมาคว่ำลม
หนอยมันก็ตรมใจตาย
ช.	อย่าเปรียบอย่าเปรยเย้ยว่ามันนั้นไม่เทียม
ได้ขึ้นแต่เพียงแสงมิแห่งหน้า
ไม่ใช่ว่ามันนั้นเห่อเหิมเคลิ้มโง่งม
เมื่อจันทร์เจ้าจากฟ้าลืบทาจากสรวง
จันทร์สิ้นเพ็ญเป็นเงา
มันรู้ตัวมัน
เสน่ห์แห่งจันทร์นั้นอยู่ที่ศรีฟ่องเพ็ญ
จะส่องเวลาไหนใด มันก็มองรำไป	กระต่ายนะเจียมเหนียมอาย
ใช้จะตะกายโอบดวง
โคกหนักมักตรมถมทรวง
มืดหมดดวงไร้ฟ่องพรรณ
แล้วมันก็ปล้นศรัทธาหยาและเหงานั้น
ว่าจันทร์เฉยเมยกับมัน จันทร์นั้นไม่มีห่วงใย
กระต่ายโลดเต้นเขี้ยวใจ
ซื่อสัตย์ด้วยใจจริงเอย

เพลงนี้เมื่อแต่งเสร็จใหม่ ๆ ดิฉันร้องออกอากาศทางวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ประมาณปี ๒๔๙๒ โดยร้องคู่กับวินัย จุลบุษปะ ต่อมาวันหนึ่งไปร้องที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดฟลอร์กลางแจ้งข้างหอประชุมพอดนตรีขึ้นอันไพเราะก็ขึ้นเพลงนี้ ฝ่ายหญิงจะต้องร้องก่อน ยังไม่ทันที่ดิฉันจะเดินออกไปถึงไมโครโฟน พันตำรวจเอกพุด บุรณสมภพ อัศวินแหวนเพชรคนหนึ่งของพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจยุคนั้น ซึ่งเป็นนายตำรวจรูปหล่อมาก แดมเป็นพระเอกหนังเรื่อง “นักสืบพราวน” ชอบร้องเพลงมากได้เดินไปหาคุณวินัยแล้วบอกกับคุณวินัยว่า “วันนี้ขอเป็นกระต่ายโง่เอง วินัยไม่ต้องร้องหรอก” พอถึงท่อนผู้ชายร้อง พตอ.พุด ก็ออกมาร้อง และเป็นเช่นนั้นอีกหลายต่อหลายครั้ง นายตำรวจผู้นี้ นอกจากชอบเพลงกระต่ายโง่แล้ว ยังชอบร้องเพลงชื่อ “ดอกไม้ใกล้มือ” อีกเพลงหนึ่ง และมักจะขอร้องเพลงร่วมกับวงสุนทราภรณ์เสมอ ๆ

คัดลอกจากหนังสือ ดาวประดับฟ้า มัณฑนา โมรากุล

จัดพิมพ์ในโอกาสจัดงาน “ดาวประดับฟ้า มัณฑนา โมรากุล” วันอาทิตย์ที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

กล่อม

คำร้อง - ทำนอง

ม.จ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์

ลูกเอ๋ยนอนเถิดนอนเสียเจ้า	ยังอ่อนยังเยาว์ขวัญเจ้าดวงจิตแม่เอ๋ย
ห่วงจริงแม่ไม่ทิ้งไปเลย	นอนเสียเอ๋ยตื่นได้เชยชมกัน
ฟังกล่อมฟังเถิดจอมขวัญ	ฟังแม่รำพันให้สวรรค์คุ้มครองเจ้า
ทวยเทพครองป่าครองเขา	ลูกยังอ่อนเยาว์โปรดเฝ้าดูแล.....
หลับเสียดวงหทัยของแม่	แม้อยู่ดูแลขวัญแม่นอนเกิดลูกนอน
ลูกเอ๋ยแม่เฉลยคำพร	บุญครั้งก่อนแม่เคยทำมา
ขอให้บุญช่วยรักษา	วอนไหว้เทวาให้ฟากฟ้ามาปกป้อง
คุ้มเหตุภัยเภททั้งผอง	เทพเจ้าครองปกป้องดวงใจ.....

เพลงนี้มาพร้อมกับเพลงสวนรักท่านให้ซั่มเดียนั้นและบันทึกแผ่นทันที โดยที่ไม่เคยได้ร้องมาก่อน

กล่อมwana

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ฉันต้องหลงอ้างว้างกลางป่า	สุดเหลียวแลหาผู้อื่น
ป่าเปลี่ยวเช่นนี้ไม่ขึ้น	ตึกตื่นคำคืนทอดถอน
เหงาสุดเหงาต้องทรุดลงนั่ง	ต้องพักหยุดยังพลาญก่อน
เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าแรงอ่อน	อกสั่นรอน ๆ ถอนใจ
หวาดกลัว	อกเต้นระรัวแว่วไป
เสียงดังมาไกล ๆ	ดุจดั่งผีพรายเรียกฉัน
ขอภูตผีนางไม้ในป่า	โปรดคุ้มรักษาภัยนั้น
ยิ่งตึกยิ่งหนาวจนสิ้น	หวาดหวั่นไม่รู้ทาง
โถ คำนั่นนอนไหนกันเล่า	ยิ่งคิดยิ่งเหงาไม่สร้าง
ยิ่งตึกยิ่งนึกต่าง ๆ	หยุดหว่างกลางทางอยู่นาน
หนูน ก่อนไม้แทนหมอนนอนป่า	อาศัยเขตฟ้าแทนบ้าน
กิ่งโคกแทนมุ้งและม่าน	อุตสาห์กักฝัน แข็งใจ
ไหวว่อน	ลูกมาขนอนกลางไพร
เข้าชั้นลูกจะไป	โปรดจงคุ้มภัยเกิดหนา
เสียง หวังร้องแซ่ซ้องสนั่น	ส่งเสียงกระชั้นลั่นป่า
เปรียบหนึ่งเพลงซึ่งวิญญา	กล่อมป่าคราฉันนอน

สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยังไม่เลิก วงดนตรีไปบรรเลง
ประจำที่โรงพยาบาลนครไทรโยค โดยบรรเลงหนึ่งชั่วโมงก่อน
หนังฉาย วันหนึ่งบางที่มี ๒-๓ รอบ บางครั้งหนังดีคนดูมาก
ต้องไปร้องติดต่อกันถึง ๑๕ วัน ที่ยาวที่สุด ๒๑ วัน เพลง
กล่อมwana นี้ ดิฉันได้ร้องออกเวทีที่ไทรโยคเป็นครั้งแรก
ครั้นถึงคราวจะบันทึกเสียง เป็นระยะที่ลาออกจากกรม
ประชาสัมพันธ์แล้ว หัวหนายังอุตสาห์ให้คนมาตาม ไปร้อง
อัดเสียงที่ห้องบันทึกเสียงศาลาเฉลิมไทย ตอนนั้นกำลัง
ตั้งห้องลูกคนแรก (ยังลักษณะ) มาร้องได้เพียงไม่กี่เพลงก็
ถูกตามให้กลับบ้าน เลยไม่ได้บันทึกเพลงนี้ และชวลิ
ช่วงวิทย์ ได้ร้องบันทึกแผ่นเสียงแทน

กลืนราตรี

คำร้อง : ทรง สาลิตุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ลมพระพายชายขึ้นในคืนนี้
ดอกไม้อื่นตื่นไปในดินแดน
เจ้าโศกกลืนต่อเมื่อสิ้นแสงอาทิตย์
คิดคำนึงถึงราตรีที่เราเคย

กลืนราตรีหอมระรื่นชื่นใจแสน
จะเหมือนแม่นราตรีไม่มีเลย
เหมือนให้คิดปริศนารাত্রีเอ๋ย
ได้ชมเขยขึ้นชวนรัญจวนใจ

พอลันคินคินลันกลืนเสาวรส
ทิ้งแต่รอยรัญจวนป่วนฤทธิ์
กลืนโอเจ้าเจ้าใจให้ไฟฝัน
โอราตรีเจ้าเอ๋ยที่เคยเยียน
(แผ่นเสียงเก่า ร้องไว้เท่านั้น)

ความซ้อยชดสดชื่นคืนไปไหน
ฝากเอาไว้กับราตรีไม่มีเลื่อน
ทุกคืนวันพรุ่งใจใครจะเหมือน
ยังตามเตือนใจอยู่ไม่รู้วาย

มาคืนนี้กลืนราตรีที่ไหนหนอ
อกระทิกนึกระหวั่นพริ้งกาย
เพื่อทวนถามความนัยให้ประจักษ์
โอราตรีที่เคยขึ้นรื่นอร่า

ลอยมาล่อล่อให้ใจคอยหา
หรือราตรีที่หมายชายกลืนมา
เหมือนถามทักทวนเล่ห์เสนหา
ลอยทวนมาหรืออย่างไรใครรู้เอ๋ย

เพลงนี้ร้องเพราะมาก ๆ ดิฉันร้องออกอากาศครั้งแรกที่
วิทยุศาลาแดงเวลาร้องสด ร้องเนื้อเต็มหมดครบทั้งสามท่อน
จำได้ว่าคุณทรง สาลิตุลมายืนเอาใจช่วยตรงหน้าต่างกระจก
ยังจำหน้าตาท่าทางใจดียิ้มเศร้า ๆ มาจนทุกวันนี้ เมื่อครั้ง
อัดเสียง เต็มหัวหน้าจะร้องเอง แต่นายต.เจ็กชวนมา
บอกว่า เพลงนี้ขอให้มันทนาร้อง จึงได้ร้องอัดเสียงกับ
แผ่นตรากระต่าย ก็อัดเสียงได้เพียง ๒ ท่อน แผ่นก็เต็มพอดี
ต่อมาหัวหน้า อัดใหม่ร้องเนื้อเต็มหมดทั้งสามท่อน ซึ่งร้อง
จังหวะเร็วกว่าที่ดิฉันร้องไว้ ทรง สาลิตุลแต่งคำร้อง ยังมีอีก
หลายเพลงที่ดิฉันร้อง เช่นเพลงดอกไม้สายลม (คืนวันนี้มี
พระพายโศกชายเฉื่อย.....)

เกาะสวาท

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : หลวงสุขุมนัยประดิษฐ์

สวयर้าม	สวयर้าม
เป็นเกาะที่งามเพราะความชุ่มชื้น	ข้าววันข้าวคืนชื่นชวน
เกาะที่ยั่วชวน	เพื่อรัญจวน
ต้องการชื่นชวนรักชม	สายลมพริ้วพรมทุกถิ่น
เมื่อน้ำซัดฝั่ง	น้ำพัดฝั่ง
กระฉอกดุจดั่งเพชรพลอยลอยดิน	หาดทรายพรางพรายโชดหิน
กรวดทรายขอบดิน	ลี้ดงนิล
ดุจดั่งเกล็ดนิลสดใส	แสงงามสดใส
คลื่นลมประโคมดัง	ได้ฟังเคลิ้มใจ
เพราะพริ้งเหนือเพลงใด	คอยกล่อมใจให้เพลินครัน
ร่วมไม้หอม	เขียวชอุ่ม
ดังฉัตรปกคลุมภิรมมาถิ่น	รื่นรมย์ร่วมเย็นสุขสันต์
เกาะที่ผูกพัน	ฝังใจมั่น
เกาะนี้เรียกกันอันใด	ฉันให้ชื่อไว้ว่าเกาะสวาทเอ๋ย

เพลงของหลวงสุขุมนัยประดิษฐ์เพลงนี้เป็นเพลงที่ฮิตมากในงานเดินรำสมยนั้น แต่งขึ้นในราวปี ๒๔๙๐-๒๔๙๒ มาอัดเสียงในราวปี ๒๔๙๓ ก่อนดิฉันลาออกจากกรมประชาสัมพันธ์ไม่นานนัก บทร้องครูแก้วแต่งเพราะมาก มองเห็นภาพชัดตรงคำร้องที่ว่า“กระฉอกดุจดั่งเพชรพลอยลอยดิน...” ยิ่งตอนประสานเสียงกัน “คลื่นลมประโคมดัง.....” นั้นหัวหน้ามาช่วยร้องประสานเสียงสอง ยิ่งเพราะมาก มังงานเดินรำที่ไหน เพลงนี้ต้องร้องทุกครั้งไป ลูกคู่เพลงนี้ มีหัวหน้า ขวลิ จันทนา และเพ็ญศรี ร่วมร้องด้วย

เกาะสีชัง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ฉันมาเห็นสถานลานตา
ลอยอยู่หว่างกลางน้ำลำพัง
เหลียวทางไหนสดใส่วิญญา
ยวนยั่วใจยิ่งเหลือประมาณ

งามเหมือนเกาะฟ้าสมญาสีชัง
มีฝั่งหาดทรายแลลาน
แลสูงหนักหนาประกาศาร
สำราญสถานที่งาม

เพริศแพรว
สมนาม

เห็นหาดแก้วบัวงาม
เหมือนดั่งแก้วแสนเพลิน

ณ แห่งนี้เห็นศรีราชา
คลื่นลมเสียงดังได้ฟังแล้วเพลิน
สวยงามแท้แลแล้วชื่นฉ่ำ
งามเด่นดีมีแหลมท่าวัง
สายลมพริ้วอยู่ทุกนาที
มียอดแหลมดูแหลมแทงใจ

ภูผาดูสูงสง่าเหลือเกิน
ดูค่าเชื้อเชิญเรียกดัง
ชมแล้วชมซ้ำถึงนามสีชัง
ดูช่างชื่นชวนยวนใจ
แห่งนี้จะเห็นเจดีย์วิไล
พิศไปสุดในน้ำชม

เสียงคลื่น
เสียงลม

ชัดฟังครืนครืนโครม
เสียงกล่อมกลมเสียงดัง

เห็นเกาะนี้สดสิ่งงามตา
โอ้ใครหนอใครให้นามสีชัง

สุดที่จะหามาเทียบให้ฟัง
ไม่ซังเหมือนดังชื่อเลย

เพลงนี้ออกพร้อม ๆ กับเพลง “เกาะลอย” ที่หัวหน้า
เอื้อ สุนทรสนาน ร้อง ประมาณปี ๒๔๘๙ ดิฉันร้องเสียงสอง
ประสานกับขวลิมาตั้งแต่ต้น ได้มาบันทึกเสียงเมื่อราวปี
๒๔๙๑-๒๔๙๒ อัด ๒ ครั้งก็ใช้ได้ ตอนที่อัดเสร็จ ฝรั่งผู้
ควบคุมการอัดเสียงโผล่หน้าเข้ามาในห้องอัดเสียง ปรบมือ
แล้วยิ้มให้แสดงว่าพอใจการร้องประสานเสียงของนักร้อง
มาก

คนธรรพ์กับพิณทิพย์

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ญ. คนธรรพ์บรรเลงเพลงพิณ	ติดดินพรายพริ้วเบา ๆ
วิเวกวังเวงเปลี่ยวเปล่า	ชวนเศร้าชวนฝัน
ช. ฟากฟ้าและดินห่างกันแสนไกล	อากาศไซ้ร้เป็นกำแพงขวางกั้น
นางอยู่สูงสุดมุ่งแนบขวัญ	ข้านี้ต่ำสุดหมายมั่นยึดถือ
ข้าน้อยคอยแต่ชะเง้อหา	อนิจจาจะไขว่จะคว้าได้หรือ
สิ่งเดียวเท่านั้นที่เป็นสื่อ	สิ่งนั้นคือทิพย์ดนตรีจากใจ
ญ. สุตาฟ้าได้ยิน	เพลงพิณทิพย์คนธรรพ์
หลงรักจับพลัน	หลงรักจับพลันทันใด
แต่เมื่อเสียงพิณลั่นไป	นางไซ้รัลลิ้นรักผูกพัน
สิ่งที่นางรักคือเสียง	จำเรียงขับกล่อมเท่านั้น
มิใช่รักตัวคนธรรพ์	ศักดิ์นั้นห่างกันฟ้าดิน
ช. ออกเอยสร้างรักและอารมณ์	เพื่อคนอื่นชื่นชมอาจิน
ส่วนตัวนั้นหนอย่าถวิล	นี้แหละคือศิลปินเราเอย

ปี ๒๔๙๓ โรงละครเฉลิมไทยกำลังแสดงละครเรื่องจอมภพมฤตยู ของ สุวัฒน์ วรดิลก ส.อาสนจินดา และ สุพรรณ บูรณพิมพ์ แสดงนำ เพลงคนธรรพ์กับพิณทิพย์นี้ ใช้แสดงเป็นจินตลีลาเป็นการแสดงดนตรีหนึ่งชั่วโมงก่อนละครแสดงจริง เพลงนี้คณะสถาปัตยกรรมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาช่วยออกแบบฉาก เวลาจะร้อง คุณมณฑนาจะต้องปีนบันไดขึ้นไปร้องกับฉากก่อนเมฆเป็นนางฟ้า วินัยจะเดินออกมามือหนึ่งถือพิณทำท่าดีด แต่เสียงพิณจริงเป็นเสียงกีตาร์ฝีมือของคีติ คีตากร (บิลลี่) เพลงนี้มี ๔ ท่อน ร้องสลับกัน ดนตรีเพราะมาก ฉากประกอบก็สวย เพลงนี้ไม่ได้เป็น เพลงที่สร้างสำหรับละครประกอบเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ แต่สร้างเพื่อการแสดงเป็นรีวิวเท่านั้น

คนอะไร

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ยามความรักหลุดเลื่อนเลื่อนลอย	หัวใจละห้อยพะวงหลงคอยฝากคำ
คนอะไรไม่มีคุณธรรม	โอ้อวยเวอร์กรรมช่างทำให้ซ้ำจิตใจ
กรรมครั้งเก่าเข้าผจญ	ช่างร้ายเหลือทนคนอะไรคบไม่ได้
หวานแต่คำพร่ำไป	ไม่เหมือนดังใจพูดจาอะไรผิดคน
เธอหลงฉันให้ตรมร่ำไป	ฉันจึงหมองไหม้ทุกวันหวานให้สุดทน
คนอะไรใจเปลี่ยนเวียนวน	ยากแค้นยอมทนหลีกไปไม่พ้นบาปกรรม
ครวญวิโยคโคกอุรา	ชาตินี้เกิดมาบุญไม่พาค้นจึงซ้ำ
หลงว่าชื่อเชื่อคำ	ทนรับเวอร์กรรมดวงใจจะจำจนตาย
เธอและฉันเกิดมาชาติใด	ฉันวอนขอให้รักไกลแสนไกลเคลื่อนคลาย
คนอะไรจึงพูดกลับกลาย	พรวักทำลายจิตใจโหดร้ายน่ากลัว
หลงรักเล่นเช่นสุขใจ	ชอกซ้ำร่ำไปคนอะไรคิดแต่ชั่ว
ร้าวอกใจขุนมัว	คนเห็นแก่ตัวทำไมไม่กลัวเวอร์กรรม

เพลงนี้ น้ำเวส สุนทรจามรแต่งทำนอง ครูแก้วแต่งบทร้อง
น้ำเวสนั้น แต่งทำนองฟังง่าย จำง่ายแถมเพราะด้วย เดิม
ดิฉันร้องออกอากาศในรายการวิทยุธรรมดาก่อน แต่
แปลกที่หัวหน้าไม่จัดให้มีการแยกเสียงประสาน ทั้งที่เป็น
เพลงที่เพราะมาก เป็นเพลงที่เกิดในเวลาใกล้เคียงกับเพลง
“ฉันไม่งาม” ที่วินัยร้อง ซึ่งไม่ได้มีการแยกเสียงประสาน
ทั้งสองเพลง เรื่องเพลงของน้ำเวสนี้ ดิฉันตั้งข้อสังเกตว่า
ค่อนข้างอาภัพ ทั้งที่เป็นเพลงเพราะ แต่มักจะไม่ได้มีการ
แยกเสียงประสานเวลาบันทึกเสียง น่าเสียดายนะคะ

คติรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : นารถ ถาวรบุตร

ญ. รักเราสุดม่งหมาย	เสียดายไม่วายเศร้าเราเคยมัน ฮัม.....
ช. เพราะมีศีลธรรมขวางกัน	โอ้รักอันนั้นผันแปรไปได้
พ. โอ้เพราะจำเป็นจึงจากกันโอ้ขวัญใจ	
แม้จะรักกันปานใด	ต้องจำจากไป เพราะไม่ได้ชมคู่เรา
ช. รักเราไม่อาจหวัง	สมดังที่เคยหวังไว้ใจฉันเศร้า ฮัม.....
ญ. วิมานหลายหลายเปล่า	โอ้รักต้องเนาเหมือนเราเคยว่า
พ. นี่เพราะเป็นเวรกรรมที่กีดกันจึงร้างรา	
เห็นแต่รักจะไกลตา	ต่างคนต่างลาเหมือนว่าจะจรจากเลย
ช. คติที่จริงเพื่อหญิงและเพื่อชาย	จะคิดฝากกายมอบหมายความรักเพื่อนเอย
ญ. จงเลือกคู่ชมได้สมแล้วจึงเซย	ผิดรักล่วงเลยจะต้องชอกช้ำหทัย
ช. ใครปองรักมันจงหมั่นแล	
ญ. ตรองดูเห็นแน่จึงปักใจ	
ช. มีสติความคิดก็จงใช้	
ญ. ตัวอย่างมิไฉยอย่าให้ซ้ำ	
พ. รักค่อยเลือกไปพอใจจึงใคร่ฝากคำ	
แล้วจะพบสบสุขน้า	ควรจำน้ำคำเตือนเอย

เพลงนี้ครู นารถแต่งทำนอง ครูแก้วแต่งบทร้อง เดิมทีเดียว
ดิฉันเคยร้องออกอากาศคู่กับวินัย จุลบุษปะ แล้วต่อมา พอ
ถึงเวลาร้องออกอากาศ หัวหน้าร้องคู่กับชวลี เป็นเพลงที่มี
ทำนองอย่างไทย ๆ มีดนตรีบรรเลงสอดร้อง น่าฟังมาก
เสียดายที่เพลงนี้เกือบจะไม่มีใครรู้จักในยุคนี

ครวญสวาท

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ไอ้เดือนผ่องเพ็ญประกายเอือกเย็นเด่นตา	เบื่องบนปากฟ้านวลโย
แต่เรายังมองยิ่งหมองสุดตรองหทัย	ตื้นตันหวั่นไหวอารมณ์
คร่ำครวญออกเอยคู่เซยลวงเลยสุดหวัง	ไอ้ความเบื่องหลังรอนรม
ไม่เอยากเอยคำให้ซ้ำจกทำให้ตรม	ยอด้ขู้ช่มลิมฉิน
ร่วมไม้ไบบังเหมือนดังเรือนหอรออยู่	เงาไม้หุบหู่รักคู่ผูกพัน
เคยฝังดวงใจไว้ได้ดวงเดือนด้วยกัน	ภิรมย์ชมจันทร์สุขสันต์ไม่เลือน
จากกันสุดไกลแต่ใจไม่เคยจิตจาง	เปลี่ยวใจอ้างว้างแรมเดือน
ฝากรอยให้เราเฝ้าฝันโคกศัลย์ไม่เลือน	คำคืนยิ่งเตือนหัวใจ

เพลงนี้เป็นเพลงที่ ยาชอบ (โชติ แพร่พันธุ์) ชอบมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะตรงเนื้อร้องที่ว่า “แต่เรายังมองยิ่งหมองสุดตรองหทัย.....” ในส่วนตัวคุณเมกษณาเห็นว่า เป็นเพลงที่ทำนองเรื่อย ๆ ไม่มีอะไรเด่นนัก คิดเหมือนกันว่าเพลงนี้คงจะไม่ดังเท่าที่ควร

ความรักเหมือนเมฆฝน

จารุณก

โอ้รักเอยเคยหวานชื่นน้ำ	ยังจดจำไว้ได้มันไม่ลืม
นึกขึ้นมาแล้วพาให้ใจปลื้ม	ยังแสนดูดีมีอยู่ไม่วาย
เคยพะนอคลอเคล้าสองเราะริน	เป็นสุขสดชื่นยามแนบแอบอุ่นกาย
แต่รักนั้นพลันเปลี่ยนเป็นแห่งหน่าย	แสนสุดเสียดายไม่วายจะคิดไป
ดังเมฆฝนลมบนพัดผ่าน	รักก็เปรียบปานเหมือนลมที่ผ่านไป
จากไปแล้วมิทวนย้อนมาใหม่	ชอกช้ำฤทัยทุกคืนวัน
ต้องขึ้นชมระทมอุราหมองหม่น	ตื้นตันกมลพะวงหลงผูกพัน
โอ้รักเอยเคยเฝ้านึกหมายมั่น	แต่กลับแปรผันรักนั้นมาร้างไกล

ยุคสงครามโลกเลิกล้มใหม่ ๆ กำลังนิยมนำทำนองต่างประเทศมาใส่เนื้อร้องเป็นไทย เพลงนี้ทำนองเป็นของญี่ปุ่น แต่คุณพจน์ จารุณนิช หัวหน้าคณะจารุณกนำมาใส่เนื้อภาษาไทย อัดแผ่นกับตราโคลัมเบียหน้าแผ่นสีม่วงแก่ แล้วยังถ่ายมาลงแผ่นทองเพลย์ซ้ำอีก ยังนิยมฟังกันจนทุกวันนี้ สมัยก่อนไม่มีเรื่องลิขสิทธิ์ ถ้าเป็นสมัยนี้ เพลงนี้คงถูกฟ้องละเมิดลิขสิทธิ์แน่นอน

ความรักความหลัง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ไอ้รักของเราเนี่ย
เคยขึ้นแต่ในคำพริ้ง
ขึ้นใจนัก
ร่วมรักสัมพันธ์กันในหทัย
รักนั้นไหนจึงชื่นชม
ไอ้หนอน้ำใจชาย
แสร้งรักก็ว่าไว้ว่า
ครั้นสมรัก

เราหรือเจ็บใจเชื่อในคำหวาน
รักกำลังหวานกลับชื่นชม
อย่างนี้เองหนอชายเอ๋ย
ข้าหรือสู้ถนอม กล่อม
สิ้นลงหลาย
อันรักผู้ชายกลับกลายเป็นกลอกกลิ้ง
รักแล้วก็ ทั้งยังร้าย

ก่อนนี้เคยชื่นฉ่ำ
ไอ้รักยังจำได้
เคยร่วมสมครม้นรักปักใจ
ครั้งเราาร่วมรักต่อไป
ต้องระทมในใจ
ก่อรักง่ายแล้วหน่ายไป
จะรักให้ยืนนาน
เขาก็พลันผลึกทำรักหักราญ
หาคิดว่าเขารักพาล
ต้องระบมระบอม
ไม่คิดเลยจักตรอม
ไอ้รักเคยยอมใจ
รักแล้วมาหน่ายช่างร้ายเสียจริง
น้ำใจไม่แท้แน่จริง
ไอ้กระไรชายหนอ

เพลงนี้เป็นเพลงเก่ามาก ๆ ดิฉันร้องกับคณะละครของครูเวส สุนทรจามร มาตั้งแต่ต้น เคยร้องออกอากาศที่สถานีวิทยุ ศาลาแดง บางครั้งก็เปลี่ยนให้รุจิ อุทัยกร ร้อง เป็นเพลง ทำนองไทย ๆ สำเนียงมอญกลาย ๆ รุ่นเดียวกับเพลง สายลมเย็น ที่คุณประภาศรี อัจฉริยะกุล (นรินทร์กุล ณ อยุธยา) ภรรยา ครูแก้ว ร้อง ซึ่งมีทำนองออกเป็น สำเนียงมอญคล้าย ๆ กัน ดิฉันคิดว่า ทำนองเพลงนี้เป็น ของครูเวส แต่หนังสือเพลงอาจจะพิมพ์ชื่อเจ้าของผิด

คอยความรัก

คำร้อง : ช่อม ปัญญาพรรค

ทำนอง : สมพงษ์ ทิพยกลิน

ครั้งก่อนเคยขึ้นใจเคียงถ้ายคู่ปอง	สุขดังครองสวรรค์
กรรมใดพรากรักไกลไม่เห็นหน้ากัน	ทิ้งให้เราเฝ้าฝันเฝ้ากระสันรักมันอุรา
ขอฝากลมช่วยพาอนวาทต่อเธอ	ว่าละเมอพราห์มา
วอนลมต้องระทมขึ้นชมอุรา	เพื่อเพียงถ้อยคอยหาสิ้นวาทก็เหมือนสิ้นใจ
คอย คอย รักลอยไม่เห็นกลับคืน	ฉันนี้ยังคอยขึ้นคอยรับความรักคืนใจ
เธอคะเธอ อยู่ไหนใดฝากรักไปคิดใคร่	ให้รักเรียกรักกลับมาจะร่ำร้างไปทำไม
รักช่างไม่เมตตาคอยคืนวันกลับมา	คร่ำครวญหาอยู่ไหน
อวรณ์ไอรักจรออยู่ถึงถิ่นใด	ฉันเฝ้าคอย คอยหาหยอ้อาลัยรักไม่กลับคืน

เพลงนี้ซื้อมาอัดเองในเครื่องหมายตราดอกกุหลาบในปี ๒๕๑๔

คอยคู่

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

หอมรีน	สายลมโชยขึ้นฉันครวญใคร่
หอมใด	ดมกลิ่นดอกไม้ชื่นใจยามนี้
สีชมพู	เหมือนใครมาแต้มไว้งามนี้
สดสี	แย้มบานเต็มที่ต่างสีพรายไป
นั่งดู	แต่ขาดซึ้งใจ
หากว่ามีคู่ไซ้	ซึ้งดมดอกไม้หัวใจคงชื่นชู
ชวนให้	คิดถึงเมื่อไหร่รักคงอยู่
อยากรู้	ฉันยังคอยดูยอดซึ้งใจ

เพลงนี้เป็นของครูเวส สุนทรจามร ครูแก้วแต่งเนื้อ ร้องง่าย จำง่าย และไพเราะชวนฟัง เมื่อประมาณ ปี ๒๕๓๐ ก่อน
ลาออกก็ได้ร้องเพลงนี้ กับแผ่นโคลัมเบียของห้างกมลศุโกศล

कुहासवर्क

คำร้อง : สุรสน์ พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ญ. ถิ่นหนึ่งงามตื่นตา	เรียกว่าคุหาสวรงค์
ช. งามแน่นแดนผืน	เหมือนเทวีทูนปั้นขึ้นมา
ญ. มีน้ำตกไหล	ช. เย็นใจน้ำจากผา
ญ. ไหลจากตอยไหลย้อยลงมา	น้ำใสไหลปานาชวนดู
ช. เสียงกระชั้นอันใด	ญ. เสียงไก่อกระชั้นชั้นดู
ช. เสียงอะไรดังไกลสุดกู่	ญ. เสียงชะนีเรียกข้อยูไหนด
ช. งามล้ำถ้ำหินย้อย	ญ. ลอยย้อยหยาดไหล
ช. โชดเขาชะง่อนยังเคลื่อนคลอนกร่อนกลายไป	ญ. โยน้ำใจคนหรือไม่เคลื่อนคลาย
(พร้อม) เพลิดเพลینگามขอบเนินโชดเขินเลื่อมลาย	
เกิดประกายเจิดฉายวิโรลายงามตา	
ช. หมู่วิหคโบกบิน	ผกผินบินร้องเรียกหา
ญ. เพลินดูปักษา	เร้าวิญญูงามตาเพริดพราว
ช. งามแท้แลเห็น	ญ. ลมเย็นพัดชายเขา
ญ. เขางามสามร้อยยอดทอดยาว	ช. เหมือนดังคอยเฝ้าเจ้าคู่ควร
ญ. หอมดอกไม้รายริน	ช. หอมกลิ่นกล้วยไม้ชื่นชวน
ญ. เสียงอะไรพาใจปั่นป่วน	ช. เสียงลมครวญลมหวนดอกหนา
ญ. คุหาดังห้องหอ	ช. คอยรอหอคู่หา
ญ. งามล้ำถ้ำสุดกล่าวกำพร้าพรรณา	ช. ใครได้มาคงเหมือนว่าลืมหาย
(พร้อม) ถิ่นไพรงามดังไครวาดไว้ในนิยาย	
เลื่อมลวดลายเกล็ดคล้ายเพชรพรายพราวตา	

เพลงนี้แต่งเมื่อ ประมาณปี ๒๔๙๑ โดยยึดความงามของถ้ำคุหาสวรงค์ และเทือกเขาสามร้อยยอดมาบรรยาย
 เถียงจริง ๆ ยาวมาก มี ๒ ท่อน แต่ลงแผ่นได้เพียงครั้งเดียว ท่อน สองของเพลงนี้ สุรสน์ พุกกะเวสแต่งแล้วบอกสถานที่
 ของถ้ำไว้ด้วย แต่เสียดายถูกตัดเนื้อทิ้งไป เพราะลงแผ่นได้ไม่หมด

คู่ทุกข์คู่สุข

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

มีคู่หัวใจที่ไว้ราศี
ความสุขเลิศล้ำปรนเปรอ

เราต่างหวังดีต่อกันเสมอ
สุขล้ำบำเรอคงมันเรื่อยมา

เราาร่วมรักกันสุขสันต์นานไป
ร่วมสุขร่วมทุกข์กันมา

ไม่หวั่นหัวใจหากใครอิจฉา
ไม่รู้แรมราจนกว่าจะตาย

เราคงรักแนบแอบอิง
ร่วมกมลรักจนตาย

หวานยิ่งด้วยใจรักจริงยิ่งหลาย
จนกว่าโลกสลายมีคลายคลี

เราต่างสาบานฝากรักให้กัน
เราเกิดชาติไหนก็ดี

จะร่วมสัมพันธ์ไม่เพียงชาตินี้
ก็ขอให้เรามีเราอยู่คู่กัน

เป็นเพลงที่ดิฉันร้องและชอบมาก ๆ โดยเฉพาะ
บทร้องที่ครูแก้วแต่งนี้ ความหมายดีมาก เพลงนี้คู่รักที่
รักกันมาก ๆ ร้องแล้วจะต้องชอบทุกคน เพราะความหมาย
ส่งเสริมให้รักกัน ยิ่ง ๆ ขึ้น ต่อมา เพ็ญศรี ก็ร้องเพลงนี้ และ
ร้องได้ไพเราะมาก

งอนแต่งาม

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ช. เธอยิ่งงอนแล้วไม่งาม	ฉันอยากถามสักคำว่า
เมื่อไรขวัญตา	ก็ลยาจะคลายงอน
แม้ไม่งอน เธอจะงาม	ขึ้นอีกสามเท่าของก่อน
จะคลายร้าวรอน	เพราะเธองอนเปรียบใครก็ไม่ทัน
จิตพะวงหลงใจนัก	นางลักษณะยิ่งงอนทุกวัน
เจ็บใจเหลือเบื่อสัมพันธ์	เธอนั้นงอนสำคัญฉันเห็นใจ
ฉันไม่กลัว ข้ายั่วเธอ	หวังจะเจอด้วยรักใคร่
โกรธเคืองฉันใด	งอนอย่างไรหากงามก็ใคร่ลอง
ญ. หญิงไม่งอน แล้วไม่งาม	ฉันอยากถามให้สมปอง
ผู้ชายเขามอง	รักอยากลองอย่างไรกัน
รักทั้งงามหรือทั้งงอน	ฉันจะสอนอย่างนิกหวน
ผู้หญิงสาวนั้น	เขาชอบกันต้องงอนจึงจะงาม
เจ็บฤทัยเข้าใจนัก	เธอทักว่างอนไม่งาม
เปลี่ยนความคิดจิตรักตาม	จึงจะพบสาวงามสมตั้งใจ
แม้ไม่พึงหวังไม่เจอ	หรือว่าเธอจะพบได้
ก็คงเหงาใจ	ดีอย่างไรไม่งอนก็ไม่งาม

เพลงนี้เมื่อแต่งใหม่ ๆ ร้องที่ทำเนียบรัฐบาลคู่กับหัวหน้ามาก่อน โดยหัวหน้าบังคับให้ร้องเพราะว่าสมัยนั้นงอนกันอยู่บ่อย ๆ บางทีถึงกับไม่ไปร้องเพลงเพราะงอนกันไปงอนกันมา ตอนที่บันทึกเสียงเพลงนี้ ลาออกจากกรมฯ ไปแล้ว ครูเอื้อมาขอร้องให้ไปอัดเสียงที่ศาลาเฉลิมไทย โดยกำหนดเวลาอัดเสียงเพียง ๒ ชั่วโมงต้องเสร็จ ๕ เพลง ปรากฏว่าอัดเพียง ๓ เพลงก็หมดเวลาเพราะไฟดับ สามก็มาคอยรับ สามเพลงที่อัดได้ครั้งนั้นก็มีเพลงนี้ อาลัยลา และลาแล้วจามจู้รีเพียงเท่านั้น ซึ่งเป็นการอัดเสียงที่ไม่สนใจที่สุด ทั้ง ๆ ที่คุณแม่มานั่งคอยให้กำลังใจ และตอนนั้นมีครรภได้ ๓ เดือน กำลังแพ่ท้องด้วยเสียตาย ที่ไม่ได้อัดเสียงอีก หก เพลงได้แก่ กล่อมwana หวานคำ วาสิฐฐี ฯ

เงาของใคร

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

- ช. แจ่มจันทร์วันเพ็ญ แสงเย็นยั่ววนชวนชื่น
 ญ. เมื่อยามค่ำคืน แสงขึ้นต้นตา
 ช. และมีดวงดาวเห็นพราวอยู่บนฟ้า ดาวล้อมจันทร์อยู่เรียงราย
 ญ. เห็นน้ำในธารเบิกบานสำราญอารมณ์ ชื่นชมไม่วาย
 ช. ดูนน้ำเลื่อมลายยามต้องพระพาย ไม่วายชื่นใจ
 ญ. ได้ธรรวารีนั้นมีอะไรอีกเล่า แปลกใจในเรา เอ๊ะ เงาอะไร
 ช. นั้นเงาเลื่อมลาย ฉันทายว่าเงาไม้ ช่างงามวิไลเพลลิตา
 ญ. เมื่อยามมองไป มิใช่จะเป็นเงาไม้
 ช. ก็เงาอะไรขอให้ตอบมา
 ญ. แปลกใจครามครัน ถ้ามจันทร์อยู่บนฟ้า จันทรเอยเมตตาตอบเป็นไร
 ช. น้ำพรวิ้งงามตาเมื่อครานภามีจันทร์ ผ่องพรรณวิไล
 ญ. ดูนน้ำรำไร ยามเมื่อคิดไป อะไรเป็นเงา
 พ. แปลกใจไม่วายหญิงชายนั่งเรียงเคียงคู่ เมื่อเราแลดูเขาคู่ดูจเรา
 เมื่อเราพนอ เขาก็คลอเคล้า ก็เงาของเรานั้นเอง

เพลงนี้ น้ำเวส สุนทรจามร และครูแก้วแต่งให้ร้องคู่กับวินัย
 จุลบุษปะ ร้องออกวิทยุคู่กันมาก่อนบันทึกแผ่นเสียงหลายปี
 มาบันทึกเสียงกับห้างโคลัมเบียตอนหลัง คนฟังชอบกันมาก

เงาแห่งความหลัง

ทำนอง : แก้ว อัจฉริยะกุล

คำร้อง : เอื้อ สุนทรสนาน

- ญ. ความรักเอยรักเราที่เคยผูกใจ เรื่องสดใสเหลือเงาไว้ให้ไผ่ฝัน
 ช. สิ่งที่ปองสองเราพราเป็นเงาสัมพันธ์ เรื่องรักเรื่องหลังนั้นผันทุกสิ่ง
 ช. คำคืนคืนนั้นแรมเดือน รักเราแรมเดือนทุกสิ่ง
 ฟีกอดน้องนางแนบนิ่ง จวบยอศหญิงรักจริงเทวี
 ญ. น้องยังกระซิบเสียงสั่น น้ำคำราพันรักพี่
 คำที่วนนออดอ้อนวจี เดือนฤดีรักใคร่
 ช. ชื่นนักชื่นรักพี่ไฉครีดวงใจ ฟีกอดหัวใจไม่ให้กับใครรักใคร่คนเดียว
 ญ. หริตหรีงเราร้องประโคน รักพรหมชะโลมโน้มเหนี่ยว
 หากมีรักใดมาเกี่ยว พ้ออย่าเหลียวรักน้องคนเดียวดวงใจ
 ญ. กรรมเอ๋ยกรรม เชื้อแต่คำรักจำลาไกล
 สุดจะปองหมองใจ ดวงฤทัยก็ให้หวน
 ช. พี่ซ้ำรำพึง สุดไผ่ถึง คณิงคร่ำครวญ
 ไธเอ๋ยใจสุดจะเซยชิตชวน ใจเพื่อพราจะกำซ้ำคร่ำครวญ
 ญ. ชอกซ้ำคร่ำครวญ
 ช. หวนให้
 พ. หัวใจ ครวญป่วนใจ

ร้องที่เวทีเฉลิมไทย ก่อนการแสดงละครเรื่อง "จอมมาร"
 คุณยอดเยี่ยม สุวรรณนคร สร้างและแสดงคู่กับ คุณสุพรรณ
 บุรณะพิมพ์ บทประพันธ์ของครูแก้ว อัจฉริยะกุล ต่อมาได้
 อัดแผ่นเสียงกับวินัย จุลบุษปะ เสียงคุณวินัยที่ร้องเพลงนี้
 ไพเราะถูกใจมาก

จันทน์กะพ้อร่วง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ดอกจันทน์กะพ้อร่วงพรุ	เจ้ามิใช่ร่วงสู่แผ่นดินแห่งไหนโดยง่าย
ลมพาเอากลับกระจาย	ร้อนปลิวพราวพริ้วพรายไม่มีที่หมายใด
ดูดังฝูงผึ้งแตกรัง	เมื่อไรกำลังหล่นก็ลงฝังทั่วไป
ไร้ผู้จะเหลียวใส่ใจ	ไม่มีใครที่ไหนเก็บเอาไปเพื่อไว้บูชา
บางกลีบเขาเหยียบบลง	แหลกเป็นผงอย่างไร้เมตตา
กลีบจมแผ่นดินสิ้นสูญราคา	กลิ่นนั้นหนายังหอมเป็นค่าผูกพัน
จันทน์กะพ้อคือเหล่าสตรี	มีราศีเพราะชายขี้พรหมจรรย์
ความสาวแหลกเหลวสิ้นกัน	ไร้ค่าผูกพันเหมือนจันทน์กะพ้อร่วงพรุ

เป็นเพลงประกอบละครเวที เรื่อง “แผ่นดินของเรา” บทประพันธ์ของ “แม่นงศ์” (มาลัย ชูพินิจ) แสดงที่เฉลิมไทย สวลิ
 ผกาพันธ์ ร้องเป็นคนแรกในละครเรื่องนี้ แต่เมื่อบันทึกแผ่นเสียงได้ให้ดิฉันเป็นผู้ขับร้อง คำร้องในตอนแรกของเพลงเพลงนี้ ครู
 แก้วนำมาจากบทประพันธ์ของแม่นงศ์ ซึ่งขึ้นต้นบรรยายถึงดอกจันทน์กะพ้อที่กำลังร่วงหล่นลงดิน... ที่นั่นนิด...ที่นั่นนอย
 ภายในคฤหาสน์หลังใหญ่ซึ่งกำลังไร้ผู้คน

จันทร์แจ่มฟ้า

สกนธ์ มิตรานนท์

ไอ้จันทร์แจ่มฟ้าแสงเย็นตาลอยนภาสว่างงาม
จับกิ่งไม้เหลืองอร่ามเมื่อยามสดสล้างพร่างพราว
สายลมเย็นช่างชุ่มชื่น เหมือนใจเรตื้นตันแสงจันทร์สกา
จันทร์แจ่มฟ้าคล้ายพารักเราสุดสะท้อนเสน่ห์หนาวรักของเราจะขึ้นเพราะจันทร์

ไอ้จันทร์แจ่มฟ้า คล้ายรักข้ากระสันซ้ำทุกวี่วัน
สุขด้วยสองเราสัมพันธ์ร่วมกันสดสะพร้งยังยืน
ถึงจันทร์เจ้าจะลาไกล รักเราก็ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอื่น
จันทร์จากฟ้าเพราะมาร้างขึ้น แต่รักข้าไม่คืนเหมือนดังจันทร์เจ้าลาไป

ไอ้จันทร์แจ่มฟ้าแสงยังจำเหมือนใจข้าสดไสว
ขึ้นเมื่อรักร่วมหัวใจร่วมกายมอบให้ไว้แก่กัน
ขอสัญญาต่อจันทร์เพ็ญ รักไม่ลงเล่นต่างใจหมายมั่น
จันทร์แจ่มฟ้าสองมารักกันสดชื่น ชื่นชีวันรักเรานั้นคงคำสัญญา

ไปหัดร้องกับครู และครูพาไปอัดแผ่นที่ห้างนายต.รุ่นเดียวกับเพลงน้ำเหนือบ้า ปี ๒๔๘๔ อายุได้เพียง ๑๕ ปี

จามจุรีศรีจุฬา

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เมื่อต้นปีจามจุรีงามล้ำ
 เครื่องหมายของสิ่งมงคลทุกคนเริ่มต้นสนใจ
 เริ่มเวลารับชาวจุฬาน้องใหม่
 เบิกบานสำราญฤทัยน้องเรามาใหม่หลายคน
 เห็นจามจุรีศรีงาม ทุกยามช่างงามล้ำล้ำ
 น้องเราเข้ามาทุกคน เบิกบานกมลเริ่มต้นด้วยดี
 พร้อมกันเริ่มวันนี้เอง ร้องเพลงครื้นเครงเต็มที่
 หมายถึงจามจุรี เป็นเกียรติเป็นศรีของชาวจุฬา

เมื่อกลางปีต้นจามจุรีผักหล่น
 ถึงเวลาหน้าฝนลำต้นก็สิ้นหนักหนา
 ผักหล่นไปทั้งยางก็ไหลลงมา
 ถ้าเดินพลั้งพลาดท่าจะล้มทันที
 ฉันทิดก็ดียางจามจุรีเตือนใจ
 ว่ายางที่ไหลนั้นคือยางอายเรา
 พลาดการศึกษาถึงอายหนักหนาทั้งตาปี
 จำยางจามจุรีเตือนใจ

เมื่อปลายปีดอกจามจุรีร่วงหล่น
 ทั้งใบเกลื่อนถนนเหลือเพียงลำต้นยืนไว้
 เหล่าจุฬาทั้งความสุขาทันใด
 พ่อแม่ น้องพี่ใครใครอยู่ไหนลืมพลัน
 ที่กินถีนนอนมิได้อารมณ์นำพา
 มีความปรารถนาเหลือเพียงตำราเท่านั้น
 เพื่อนเชือนชักทั้งจนคนรักสละพัน
 หวังมิให้ตกชั้นรีไทร์

แต่งรุ่นเดียวกับลาแล้วจามจุรี และเพลงประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 เพลงนี้เดิมคุณมัทนาเล่าว่า ร้องเดี่ยวคนเดียว แต่ต่อมาเมื่ออัดเสียง
 ครูเอื้อมาตามให้ไปร้องและแปลงมาเป็นการร้องหมู่

จุฬาแช่มบัว

คำร้องและทำนอง

ม.จ.จักรพันธุ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์

มาพวกเราเหล่าจุฬา	มาเถิดมามาเดินมารำ
มาแสดงแจงบะระบำ	เห็นแล้วจำไปลองซิเล่า
มาพวกเราเดินรำกัน	มาประชันแอ้ เอากี้ เออ
ผลัดกันนำ รำเถอะพวกเรา	โอเค เออซิเรา เชิญชม
แบบแช่มบัว นี่แบบแช่มบัว	ระบำงามตา
สวยงามหนักหนา	น่านิยม
แบบแช่มบัว โปรดเชิญชม	สไตล์นิยม สาวดาวสังคมชวนรำ
พวกเรามีชื่อระบิล	อัศวินการเดินการรำ
มาแสดงแจงบะระบำ	เห็นแล้วจำไปลองซิเล่า
มาพวกเราเดินรำกัน	มาประชันแอ้ เอากี้เออ
ผลัดกันนำรำซิพวกเรา	โอเค เออซิเรา เชิญชม
แบบแช่มบัว นี่แบบแช่มบัว	ระบำงามตา
สวยงามหนักหนา	น่านิยม
แบบแช่มบัว โปรดเชิญชม	สไตล์นิยม สาวดาวสังคมชวนรำ

สมัยที่ท่านจักร์ นิพนธ์เพลงนี้ บรรดานักเดินรำ
เท่าไฟต่าง ๆ กำลังคลั่งจังหวะแช่มบัว กันมาก
ครั้งหนึ่งต้องไปบรรเลงที่หอประชุมจุฬาในตอน
ค่ำ ๆ ครูเอื้อก็ขอให้ท่านชายทรงนิพนธ์เพลง
จังหวะแช่มบัวประทานแก่ชาวจุฬา ท่านช่างหา
ด้อยคำแปลก ๆ มาใส่ลงในเพลงจังหวะนี้ ซึ่ง
เป็นเพลงที่เก่ามากในยุคนั้น นิสิตจุฬาสนุกสนาน
เฮฮากันมาก

จุฬาตรีคูณ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ข้าแต่คงคาจุฬาตรีคูณ	ดวงใจข้าอาตुरหนักเออย
ความงามวิไลข้ามิได้ปรารถนา	ข้าซึ้งหนักหนาเจ้าเออย
เพราะชนนี้ข้าวิไล	จึงถูกสังเวทเสียในสายชลด้วยรักเออย
จุฬาตรีคูณ ชนนี้ชีพสูญ	ในสายจุฬาตรีคูณนี้เออย
ดรรารายเลิศโสภา	ข้าไม่นำพาเพราะกลัวว่าจะถูกสังเวท
โปรดสาปสรรคขอให้โฉมอันน่าเซย	สิ้นสวเลยไร้ค่า
ให้ข้านำขงลิ้นหวังชื่นชม	ขอให้ไร้ผู้นิยมนำพา
ขอให้สมใจในปรารถนา	นะจุฬาตรีคูณเจ้าเออย

เรื่อง “จุฬาตรีคูณ” เป็นบทประพันธ์ของ “พนมเทียน” แก้วฟ้า (แก้ว อัจฉริยะกุล) ดัดแปลงบทมาเป็นบทละครวิทยุ ออกอากาศที่กรมประชาสัมพันธ์ประมาณ ปี ๒๔๙๓ มีเพลง ๕ คือ จุฬาตรีคูณ ปองใจรัก อ้อมกอดพี่ ได้ร่มมะลูลี และจ้าวไม่มีศาล เพลงสำเนียงแขกที่หัวหน้าแต่งทำนองและครูแก้วแต่งบทร้อง คนฟังติดละครวิทยุเรื่องนี้มาก สมาคมศิษย์เก่าวิชาวุธ ให้คุณจิตตเสน ไชยยาคำ มาขอให้แปลงบทแล้วแสดงเป็นละครเวทีเก็บเงินสร้างพระราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๖ ที่หน้าสวนลุมพินี ซึ่งต้องใช้เงินประมาณ ๖ แสนบาท เดิม ส.อาสนจินดาแสดงเป็นพระเอก คุณมณฑนา เป็นนางเอกร้องเพลงเอง แต่บทของ ส.อาสนจินดา หัวหน้าต้องมายื่นร้องเพลงที่ข้างหลับ ต่อมา ส.อาสนจินดาไปแสดงภาพยนตร์ จึงได้ฉลอง สิมะเสถียรมาเป็นพระเอกแทน ก็ร้องเพลงเองได้ ผู้เล่นคนอื่น ๆ ก็มี ชาลี อินทรวิจิตร ร้องเพลงจ้าวไม่มีศาล สวลี ผกาพันธ์ เป็นเจ้าหญิงอาภัสรา ร้องเพลงได้ร่มมะลูลี กับชาลี อินทรวิจิตร ละครเรื่องนี้โด่งดังมาก ได้ค่าตัวสูงมาก ถึง ๘,๐๐๐.๐๐ บาท มาบันทึกแผ่นในปี ๒๔๙๔ กับห้างแผ่นเสียงกมลศุโกศล ตราโคลัมเบีย เป็นแผ่นชุดที่ขายดีที่สุด มีวินัย เพ็ญศรี ร้อง “ได้ร่มมะลูลี” หัวหน้าร้อง “ปองใจรัก” กับ “อ้อมกอดพี่” เป็นเพลงดังต่อมาอีกหลายสมัย จนถึงสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์

ใจเจ้าเอ๋ย

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ใจหนอใจเจ้าเอ๋ย	ก่อนเคยขึ้นใจไม่เว้นสักคืน
รักหายกลายอื่น	คำคืนตื่นตาพาเพลอ
เคยหวานกระไร หวานใจชื่นชู	รักเอ๋ยเคยอยู่คู่กันเสมอ
แม้ตื่นก็เพื่อ	ครั้นหลับละเมอ เพื่อคลั่งยังจำ
กรรมหนอกรรมกระไร	จากไปไกลแล้วไม่แคล้วระกำ
รักเอ๋ยเคยจำ	ขึ้นใจในคำสนอง
เคยฝันละเมอ เพื่อใจวังค์	น้ำตาไหลหลังเมื่อฟังคำหมอง
เข้าคำรำร้อง เขาไม่หมายปอง	แล้วต้องจำทน

เป็นเพลงของศิษย์จามร คุณประภาศรีร้องอยู่ แต่ไม่ได้บันทึกแผ่นเสียงไว้ เมื่อทำแผ่นเองจึงนำมาบันทึก แผ่นตราดอกกุหลาบในชุด “รักยังชีพ”

ใจชาย

คำร้อง - ทำนอง

สกนธ์ มิตรานนท์

น้ำใจชายช่างร้ายอะไรจะปาน	ยามเขาทรمانให้ชำระกำใจ
มาฝากรักให้เชื่อพอเบื่อแล้วก็กลาย	หน่ายใจคล้ายจะยั่ว
ชั่วเพียงพัวพัน	ส่วนตัวเขานั้นก็พลันหาใหม่ให้ขึ้น
กลับกลายไม่อาจจะคืน	รักเคยชมชื่นกลายเป็นอื่นไป
แม้ใจชายกลับร้ายกลายเป็นดี	โลกนี้คงจะมีแต่ลวงบันเทิงใจ
คำที่เพราะคงจริงเป็นสิ่งที่กระไร	ไม่ยกย่อนเป็นอื่น
ยังยืนชื่นชิต	อยู่ประคองมิตรสนิทฝังใจไว้มั่น
สิ่งใดไม่เปลี่ยนแปรผัน	แม้จริงดังนั้นรักจะมั่นคง

เพลงเก่าที่ไม่ได้บันทึกเสียงเมื่อมาทำแผ่นตราดอกกุหลาบ
จึงได้นำมาร้องเอง

ใจหนอใจ

คำร้อง : มณฑนา โมรากุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

โอ้ใจหนอใจกระไรไม่ลืมไม่เลือน
 รักติดรักเตือนให้ใจเราเฝ้าคิดคะนึง
 โอ้ใจหนอใจนั้นทำให้ฉันรำพึง
 รักปักรักตรึงคิดถึงแต่เธอไม่วาย
 แม้แต่จะอยู่แสนไกล แต่หัวใจยังเฝ้าฝันหมาย
 ใจฉันยังไม่คิดแทนงอนนาย
 จะขอรักเธอไม่คลายไม่หน่ายรักเธอ
 โอ้ใจหนอใจกระไรให้ฉันหลงเพ้อ
 ฉันเฝ้าละเมอส่วนตัวเธอกลับกลายไปได้
 โอ้ใจหนอใจเธอมีสักกี่หัวใจ
 ถึงพลักรักง่ายหัวใจไม่แน่มั่นนอน
 ฉันนึกถึงเมื่อครั้งก่อน เธออดอ้อนพร่ำวนฝากรักกับฉัน
 เต็มวันเธอลืมถ้อยคำรำพัน โอ้หนอน้ำใจเธอนั้นไม่มันไม่คง
 โอ้ใจหนอใจกระไรไม่ซื่อไม่ตรง
 รักล่อให้หลงหลอกให้ซึ้งระกำใจเศร้า
 โอ้ใจหนอใจทำไมนะใจของเรา
 เชื่อง่ายใจเบาเชื่อเขาจึงเศร้าไม่วาย
 ถล่ำจิดได้คิดเมื่อสาย แต่ไม่วายจะเฝ้าคะนึงถึง
 รักนั้นยังฝังใจตรึง ทำให้ฉันเฝ้ารำพันนึกถึงไม่วาย

เพลงนี้หัวหน้าแต่งทำนองมาให้ก่อน โดยให้สมพงษ์
 ทิพยกลินเขียนเป็นโน้ตส่งมาให้ โดยไม่ได้กำหนดว่าใครจะ
 เป็นคนแต่งเนื้อร้อง จึงได้พยายามทดลองใส่บทร้องลงไป
 เป็นแล้วทดลองร้องเองสามครั้ง หัวหน้ายังชมว่าแต่งบทร้อง
 เข้ากับทำนองได้ดี พอถึงตอนที่จะอัดเสียง จึงได้ขอให้คุณ
 จันทนาร้อง เพราะเห็นว่าเหมาะกับคุณจันทนา และไม่
 อยากรได้ชื่อว่าแต่งเอง ร้องเอง

ใจตรงกัน

คำร้อง : สุริเยศ

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ใจตรงกันหรือเล่าเห็นเฝ้าเหลียวมา	มองด้วยสายตาที่ปรารถนาหวังจะจูบชม
ใจตรงกันหรือเปล่าคอยเฝ้าทะโลม	ใช้เล่ห์ล้นลมถ้อยคำคารมคำคมชวนใจ
ใจตรงกันวันละนิดหนึ่งครั้งหทัย	ห้วงสวรค์อยู่ไม่ไกลใกล้เธอนั้น
ใจตรงกันเสียเถิดยอมเกิดวิมาน	เราสุขร่วมกันซาบซ่านชื่นบานสำราญคู่เคียง

เป็นเพลงที่ “พรพริณ” ซึ่งมาพักอยู่ด้วยที่บ้านขอให้ช่วย
ร้องให้ในตราของ “สถิตคนคู่”

ฉันเห็นใจ

คำร้อง : “พรพริณ”

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ฉันเห็นใจเห็นใจเธอไม่วาย	แสนเสียดายรักเธอไม่คลายอารมณ์
แต่เราเจอกันมันช้าเกินไปจึงได้ตรม	เพราะเธอมีคู่ชมจึงจำต้องชมอาลัย
ฉันรู้ใจรู้ใจเธอได้ดี	ทุกวี่ของเธอไม่มีลวงใคร
เมื่อเธอเจอเดือนเธอทั้งดวงดาวคงเศร้าใจ	รักเดือนดาวคู่ไปที่ไหนใครต้องการ
โถแสนซื่อโธเธอคือชายกล้า	ฉันเมตตาฉันศรัทธาเธอดังนาน
แม้หลอกลวงเดือนต้องตรมทรวงดวงมาลัย	เธอไม่พลาญเธอมีต้องการลงฉันเลย
ฉันเห็นใจเห็นใจตัวอย่างชาย	เห็นหลายรายเขามีอุปบายลงเซย
แต่เธอปรานีมีศีลธรรมดั่งที่เปรย	ขอเพียงใจแอบเซยออกเอ๋ยใครเปรียบเธอ

เพลงนี้ “พรพริณ” แต่งให้ร้องในแผ่นตราดอกกุหลาบชุดที่ ๒
ประมาณปี ๒๕๑๗-๒๕๑๘

โหมงาม

จารุกนก

- ช. โหมเอยโหมงาม หลงเฝ้าแลตาม โหมเจ้าช่างงาม พี่ตามชะเง้มอง
หัวใจใฝ่ปอง พี่มองแต่โหมเจ้า พี่เฝ้าแต่ฝันใฝ่
สวຍเอยสวຍจริง สวຍยิ่งนางใด แม้จะหาใครที่ไหนธานี
เห็นจะไม่มีผู้ใดเทียมเท่า เจ้างามเหลือชม
อยากพะนอนเคลียคลอคู่ซิด อยากจะร่วมสนิท หวังเชยชิดร่วมภิรมย์
แต่คงจะเห็นไม่สม ได้แต่ตรมและถอนใจ
โหมเอยโหมงามหลงเฝ้าแลตาม โหมเจ้าช่างงาม กว่าหญิงใด ๆ
พี่มันหมายใจจะได้เคียงคู่ ไม่รู้แห่งหน่าย
- ญ. น้ำเอยน้ำคำ แสนไพเราะล้ำ ช่างพูดช่างพริ้ว ช่างร่ำมาบรรยาย
ล้นลมคมคาย เมื่อหมายจะเคลียเคล้า ก็เฝ้าแต่คิดล่อ
หญิงต้องระทม เพราะหลงคารม เมื่อชายจะชมระดมเย็นยอ
ครั้นได้เคลียคลอ พอสมทุกสิ่งก็ทิ้งให้เหินห่าง
เมื่อแรกรัก ชายมักเสกสรรหวานล้อมรำพัน ช่างสรรเอามาอ้าง
รักแล้วก็จิตจาง กลับโรยร้างหมองระกำ
น้ำคำของชาย นั้นเชื่อไม่ได้ เมื่อแรกรักใคร่ ล่อให้ชื่นฉ่ำ
แม้ใครเชื่อคำ ต้องกล้ำกลืนเศร้า เฝ้าแต่หมองหม่น

เพลงนี้เป็นเพลงของคณะจารุกนก ร้องคู่กับ เล็ก อ่ำ
เที่ยงตรง ดนตรีจะเล่นในจังหวะพื้นเมืองเล็กก็จะรำไป
ตามจังหวะเป็นที่สนุกสนานกันมาก

ชั่วชีวิต

จารุกนก

ชั่วชีวิตขอเซยชิดไม่หน่าย	จวบดินฟ้าสลายรักไม่คลายเปลี่ยนไป
มั่นคงนักฉันรักเธอจริงใจ	รักอยู่ตลอดไปขวัญใจคือเธอผู้เดียว
ชั่วชีวิตขออุทิศใจให้	จะรักเธอเรื่อยไปคนอื่นจะไม่เหลียว
ชื่อตรงนักฉันรักเธอผู้เดียว	รักฉันนั้นแน่นเหนียวรักแท้แน่นอนคือเธอ
ขวัญใจจงโปรดได้เมตตา	ชื่นชีวาเฝ้าครวญคร่ำพราเพื่อ
ทุกวันฉันฝันใฝ่ละเมอ	หากขาดเธอฉันคงเหงาไม่วาย
ชั่วชีวิตไม่ขอคิดเป็นอื่น	จะรักเธอยังยืนทุกวันคืนไม่คลาย
ขออุทิศมอบชีวิตใจกาย	ถึงแม้ชีพมลายจะไม่ขอหน่ายจากเธอ

เพลงนี้เป็นของคุณพจน์ จารุกนิษฐ์ เจ้าของคณะดนตรี และละคร “จารุกนก” ซึ่งดิฉันสังกัดอยู่ในคณะนี้ ทั้งร้อง เพลงและแสดงละครวิทยุมาก่อนที่จะย้ายมาอยู่กับกรมโฆษณาการ เพลงนี้ดิฉันชอบมาก ๆ ทั้งทำนองและบทร้อง เยี่ยมมาก เพลงนี้เก่าพอ ๆ กับเพลงน้ำเหนือบ่าของครูพิมพ์ พวงนาค ดิฉันร้องมาตั้งแต่อายุได้ ๑๕-๑๖ ปี แต่มา อัดเสียงลงแผ่นเอาเมื่ออายุ ๒๐ ปีแล้ว ถึงกระนั้นก็ร้องได้ดี และพอใจในผลงานเพลงนี้มาก

ชายไร้เชิง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : หลวงสุขุมนัยประดิษฐ์

พี่เฝ้าจ้องเผลอมองน้องทำไม	อยากทราบน้ำใจรู้ว่าคิดพิสมัย
เหลือบ แลไปครั้งใดเห็นแต่มอง	หวังจะได้ตัวน้องไปครอบครอง
รักเอ๋ยยิ้มเฉยได้	สุดจิตคิดปองเห็นแต่ยิ้ม ยิ้มกับน้อง
	ยิ้มแล้วจ้องจนน้องต้องหลบตา
	เจียมคำเจียมใจหรือเกรงสิ่งใด
	หรือใจไม่กล้า
หน้าไม่อายเชื้อชายไร้ปัญญา	อกไอนิจจาทำเจ้าชู้รู้หรือหนา
	รู้ว่ากล้าแต่สายตาจ้องไป
บุปผชาติเฝ้าวนชวนให้มอง	หากฝั่งหวังปองแม้ไม่เคล้าเอาแต่มอง
	เพื่อแต่จ้องจะสมปองอย่างไร
อ้อยกับตาลหวานรสผดพอใจ	หากว่ามดใดมัวแต่ยังรังเอาไว้
	แล้วเมื่อไหร่จะรู้ว่าหวาน
หวานนักรสรักใคร่	ชมชิมอาลัยรสตรึงติดใจ
	รสใดไม่ปาน
พี่เป็นชายเชื้อชายไร้เชิงชาญ	จ้องอยู่ช้านาน แม้ไม่คิดมิตรสมาน
	รักจะผ่านจะเสียการอดชม

เพลงของหลวงสุขุมนัยประดิษฐ์กับครูแก้วอัจฉริยะกุลเพลงนี้
แต่งเมื่อประมาณปี ๒๔๙๓ ได้ขับร้องเป็นคนแรก โดย
หัวหน้าเป็นคนมาดื้อให้ร้อง คุณหลวงสุขุมฯ มาขัดเกลาให้
ในขณะที่นั่งรถไปงานด้วยกัน ร้องออกอากาศราวหนึ่งปี
เป็นเพลงสุดท้ายที่หลวงสุขุมฯ แต่ง เมื่อลาออกแล้ว ต้อง
การบันทึกแผ่นเสียง คุณศรีสุตาได้มาต่อเพลงนี้ที่ร้านดัดผม
“มณฑนา” ที่นางเลิ้ง คุณศรีสุตาก็ร้องได้ดีมาก

ชีวิตกับความหวัง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

คนเรามีกรรมมัน	เกิดมาต้องผันด้วยกันทุกคน
ยอมล่าเค็ญเพราะเป็นคน	วันหนึ่งคงดลผลไกล
ชตาเวรกรรมชั่วร้าย	บุญกลับกลายเป็นภัยเมื่อไร
ดวงชีวิ้น้อย ๆ ลอยไป	ลมหายใจสิ้นพลัน
เกิดมาทุกคนชาตินี้	ทุกคนอยากดีด้วยกัน
ต่างมีหวังมันทุกวัน	ผูกพันมันหมาย
เมื่อความหวังพลาดขาดผล	ฝืนใจสุดทนความอาย
เกิดความแค้นหน่าย	ฉันตายยังดีเสียกว่า
หากเรื่องหวังไม่คลายหายคืน	สุขขุใจขึ้นชักพา
เปรียบปานหยาดธารไหลมา	ชลอมูราเร้าดวงใจ
เมื่อหมดหวังที่คอยหา	ฉันคงต้องลาโลกไป
เกิดมาเสียใหม่คงสนใจ	กว่าในชาตินี้

เพลงนี้ดิฉันร้องตั้งแต่อัดแผ่นเสียงครั้งแรกกับบริษัทนำไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นแผ่นตราสุนัขหน้าสีเขี้ยว ทำนองเป็นฝรั่ง ร้องยากคล้ายกับเพลงทาสีประเพณี (ปวดด้วยใจถูกหนาม ครกถามทำความเศร้าใจ.....) เป็นเพลงที่ดิฉันไม่ค่อยชอบเท่าไร เพราะรู้สึกว่าร้องไว้ไม่ค่อยจะสมบูรณ์นัก

ชีวิตกับเพลง

จารุกนก

เมื่อรำพึงสุดซึ่งคะนึงในใจ
ชีวิตเหมือนเรือลอยใน
กรรมหรืออันใดมาพราง
ไอ้ชีวิตฉันจึงไม่สิ้น

ต้องอับจนทนทุกข์มันทรมาณ
เหมือนมารผจญแทบจะทนไม่ไหว
คงไร้คนมอง
โชคชะตาถึงคราเป็นไป

เริงสำราญเพลงสุข
ร้องเคล้าคลอกันมัน
เพลินอยู่ในเสียงเพลงสวรรค์
มาซิมาเพลินเพลงสวรรค์
มีหญิงชายครวญเพลง
ชวนฤดีปรีดิ์เปรม
จะไปมัวเศร้าใจเสียทำไมความทุกข์
เรามาเริงเร็นฤดีทุกข์ไม่มีนำมา

ถอนฤทัยครวญไปเศร้าใจเหลือ
สายชลเรื่อยไปไม่รู้ทิศทาง
ฉันจึงหมดทางเริงเร็น
ถอนใจสะอื้นฝืนทนเศร้าอยู่นาน
เคราะห์กรรมบันดาลสุดจะท้านสู้ทน
เพื่อคำพร่ำไปใครมาเห็นใจ
น้ำตาไหลนองน้อยใจ
ฉันจึงคงได้แต่ครวญ

ความทุกข์คล้ายครัน
ทุกวันไม่เบื่อเราใจ
ขวัญใจเป็นสุขพาเพลิน
ทุกวันไม่เบื่อเราใจ
เคล้าเสียงดนตรี
เหมือนดังในเพลงเคลิ้มไป
ทุกคนย่อมมี
ทั้งพาชื่นใจ

บันทึกเสียงเมื่อปี ๒๕๕๓ ให้กับคณะ “จารุกนก”

ชีวามาลา

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ลมโชยโบกมาหอมกลิ่นมาลาน่าชื่นใจ	ลมโบกโกรกไหวไกวแกว่ง
หลายพันธุ์มากมีแย้มบานงามดีสีนวลแซม	สอดแกมสีแดงแซมม่วง
มาลีดอกใดสวยสดชื่นใจได้ชื่นชม	เคยเก็บเสียบผมจนร่วง
ฉันชมว่างามเดี่ยวเดียวพลันทราชมช้าโรยร่วง	ดอกใบทั้งปวงโรยได้
คิดหวนครวญใคร่ทั่วไปหาใดแน	กลับกลายเป็นแปรทุกวันไป
ดอกไม้ยังโรยเหี่ยวโหยโรยไป	เราทั้งทันใดหล่นอยู่ในกลางดิน
คนเราเกิดมาแม้เปรียบมาลาก็คงเช่นกัน	มีแต่แปรผันกลายเป็น
นิจจาเปลี่ยนแปลงเดียวเจ็บและแก่ผันแปรอาจิด	ร่างกายผิงดินสิ้นเอย

เพลงนี้เป็นเพลงค่อนข้างเก่า ครูแก้วกับหัวหน้าแต่งหลังจากเลิกส่งกระจายเสียงที่ศาลาแดงไม่นานนัก ดิฉันร้องออกอากาศเป็นคนแรกในรายการเพลงทางวิทยุธรรมดา ต่อมาเมื่อบันทึกเสียงนั้นดิฉันลาออกจากการประชาสัมพันธ์แล้ว ชวลี ช่วงวิทย์ เป็นผู้ขับร้องและร้องได้ไพเราะมาก เพราะเขามีน้ำเสียงหวานน่ารัก บันทึกแผ่นเสียงตราสุนัขน้าสีแดง ของห้างกมลสุโกศล

ชีวิตลำเค็ญ

จารุกนก

ชีวิตฉันช้ายากลำเค็ญ	มีกรรมมีเวรเช่นใดหนอ
บาปกรรมชาติไหนฉันได้ก่อ	รันทศใจท้อสุดทรมาน
แค้นคับรับทุกข์ชาติสุขสันต์	รำพึงรำพันหวนวิญญา
ญาติมิตรสหายไม่นำพา	เปลี่ยวกายเอกาเหวว้านานปี
ความดีทำมาไม่พาให้ฉันได้ดี	ตกอับอย่างนี้ไร้ที่พึ่งพิง
วิงวอนทเวาไม่พาให้พ้นทุกข์จริง	ดังถูกทอดทิ้งเหงาจริงเปลี่ยวใจ
ตามบุญตามกรรมกล้ำกลืนทน	เจียมใจเจียมจนบ่นโณน
ฝ่าฟันขวากหนามไม่คร้ามใคร	ดิ้นรนสู้ไปให้พ้นเวรกรรม

เดิมเพลงนี้เป็นของคณะจารุกนกใช้ร้องส่งวิทยุธรรมดาดังแต่ปี ๒๔๘๘ เป็นต้นมา ทำนองเหมือนมาจากต่างประเทศ บันทึกเสียงกับห้างกมลย ตราโคลัมเบีย ประมาณปี ๒๕๑๖ ดิฉันสร้างหนังเรื่อง “มารรัก” ไพโรจน์ ใจสิงห์แสดงคู่กับ มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิ์เวช จึงนำเพลงนี้ไปประกอบในเรื่องโดยให้ ลัดดา ศิริวรรณ ขับร้อง

ชีวิตหญิง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

โอ้ชีวิตหญิงเอ๋ย

มีค่าเพียงครั้งคราว

เมื่อยางสาวนวลเต็มที

เมื่อหมดยางหายนวล

เทียบชีวิตหญิงงาม

พอหมู่แมลงรู้ท่า

ดูดซึมลิ้มรสกลิ่น

เมื่อได้ชมสนใจ

นี่แหละหนาหญิงเอ๋ย

เราต้องควรสงวนอารมณ์

หากชายหมายชมเล่น

เลือกคู่สู่สมพรหมจรรย์

นำเซยกก็ครั้งยังสาว

รุ่นราวเนื้อสาวยังนวล

สมสง่ามีราศียวน

ค่าควรก็ไร้ราคา

เปรียบความก็แม่นบุปผา

ต่างพากันมาทันใด

แล้วกลับบินอย่างสิ้นอาลัย

ก็จากไปดอกไม้ก็ตรม

อย่าเลยอย่าเชื่อคำคม

อย่าชื่นชมหลงลมรำพัน

เหลือแต่เดนต้องเร้นซ่อนกัน

ศักดิ์สาวนั้นจะไร้มลทิน

เพลงนี้เดิมรู้จัก อุทัยกร ร้องเป็นคนแรกที่โรงภาพยนตร์พัฒนากร แต่ไม่ได้บันทึกแผ่นเสียง เพราะลาออกจากกรมโฆษณาการไปก่อน ต่อมาดิฉันได้บันทึกแผ่นเสียงเพลงนี้ในปี ๒๔๙๓ กับห้างแผ่นเสียงตรากระต่าย

ซุ่มกล้วยไม้

จารุกนก

กล้วยไม้ที่อยู่ริมธาร	ตามห้วยระหานเป็นพวงพุ่มระย้า
ดอกเบ้งบานงามตระการนัยน์ตา	ห้อยระย้าน่าดู
ดอกต่างสีมากมีหลากหลาย	งามวิไลพาใจชื่นชู
สอด้สีแซมแถมกลีบพรางพรู	งามชวนดูเพลินเพลิน
สายน้ำในห้วยระหาน	เมื่อยามไหลผ่านกระเซ็นชานเป็นฝอย
หมู่ไม้จกนั้นต่างพากันผุดลอย	แตกเป็นฝอยเป็นฟอง
ไอซ่างงามหาใดบ่เหมือน	งามติดเตือนเมื่อยามฉันมอง
กลิ่นหอมเย็นเมื่อลมพัดต้อง	ใจหมายปองกล้วยไม้เอย

เป็นเพลงร้องในรายการวิทยุธรรมดาของคุณพจน์ จารุกนิช และคณะจารุกนก ไม่ได้ใช้ในละครเรื่องใด ทำนองเพลงเป็นลักษณะพื้นเมืองพายัพ หวานเย็น ๗ น้าพัง แต่ไม่เด่นอะไรเป็นพิเศษ

แซมบ้าพารัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

รักเอ๋ยชื่นเซยชิดใกล้ (ซ้ำ)	มาเกิดขึ้นใจเร็วไวอย่าเพลินเสียงเพลง
ชิดชวนยั่ววนครั้นครอง (ซ้ำ)	สื่อรักเราเองคือเพลงแซมบ้า
แซมบ้าพารักสลักใจ (ซ้ำ)	พี่เพลินฤทัยขวัญใจมองและยิ้มมา
สองเราครั้นครองด้วยเพลงพา (ซ้ำ)	ชีวิตชีวาแซมบ้าพาชื่น
ครั้นครองด้วยเพลงแซมบ้า (ซ้ำ)	มาเกิดแก้วตาเรามาเต้นตามเสียงเพลง
ชิดชวนยั่ววนครั้นครอง (ซ้ำ)	สื่อรักเราเองคือเพลงแซมบ้า
แซมบ้าพารักสลักใจ (ซ้ำ)	พี่เพลินฤทัยขวัญใจมองและยิ้มมา
สองเราครั้นครองด้วยเพลงพา (ซ้ำ)	ชีวิตชีวาแซมบ้าพาชื่น

เป็นเพลงสนุกสนานร้องหมู่ ตามสมัยนิยมที่นักเต้นรำสมัยนั้นกำลังคลั่งเพลงจังหวะแซมบ้า บันทึกเสียงประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๒

แฮมบ้าหาคู่

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

หมู่.	ฮา เฮ ฮา ฮา เฮ เฮ ฮา เฮ แฮมบ้า (เฮแฮมบ้า)	
	เราสุขใจหนักหนา	ร้องเพลงเกี้ยวพาในเพลงแฮมบ้า เราหาสุขด้วยกัน
	เราลืมหุ่กซ์สนุกร่วมกัน	สนุกร่วมกันให้มันลืมหุ่กซ์
ช.	งาม	แม่เทพธิดาพาที่งาม
	พืมองเห็นเจ้าลำพาที่งาม	พื่นี้หวาบหวามเมื่อยามสบตา
ญ.	ดู	ชาติชายเจ้าชู้ดูคุ้มง่าย
	ดูริมองเอาจมอญเอาจนอาย	ไม่วังเจิงชายนำอายหนักเอย
ช.	งอน	อย่างอนนั้กเลยทราวมเซยอย่าหมอง
	เจ้าจรงูไว้ว่าใจพื้ปอง	แต่ครั้งตัวน้องยังนอนเบาะเอย
ญ.	ตาย	หยาบคายบัดสื้ออย่างนั้้องอาย
	ดูรีวจาการมคมคาย	บัดสื้จะตายนำอายแท้เอย

ในการแสดงละครเรื่อง "จอมภพมฤตยู" ของสุวัฒน์ วรดิลก ก่อนเริ่มแสดงละคร จะมีดนตรีบรรเลงและขับร้องราว ๑ ชั่วโมงนำมาก่อน เพลงแฮมบ้าหาคู่ได้ถูกแต่งขึ้นเพื่อร้องก่อนเวลาแสดงละครเรื่องนี้ โดยมีฉันทนาเป็นคนร้องนำหมู่ มีคุณวินัย กับครูเอื้อ ร่วมร้องกันคนละท่อน ดนตรีสนุกและไพเราะเป็นที่นิยมมากในยุคนั้น อัดแผ่นเสียงกับบริษัทโคลัมเบีย ห้างกมลสุโกศล คุณวิสูตร กิวนนท์มาบันทึกเอง (ไม่มีฝรั่งช่วยอย่างเคย) บันทึกที่ห้องอัดเสียงซอยอรรถาวรประสิทธิ์

ดวงใจกับความรัก

พระราชนิพนธ์ในรัชกาลปัจจุบัน

คำคืนนภาดาราพราว
ดาขเรียงเคียงแสงดวงจันทร์
ที่จริงนั้นเดือนและดวงดาว
ด้วยแรงจากแสงดวงตะวัน
เปรียบดวงดาวและดวงเดือน
เปล่งแวไปเปลี่ยนใจชม
แน่นอนแท้จริงคือดวงใจ
เปรียบดั่งกับแสงตะวันตระการ

ตะวันฉายมาดารา
รื่นรมย์ชมแสงดวงจันทร์
มาตรมั่นสูญดวงตะวันไป
ผู้คนสัตว์ไม่ตายตาม
เปรียบดวงดาวและดวงเดือน
เปล่งแวไปต่างใจคน
ตะวันนั้นเหมือนดัง ดวงใจ
ขาดความรักเหมือนชีวาวย

ประกายแสงดาวพราวตา
เพลื่นชมแสงพรายนภาเห็นดวงดาราล้อมจันทร์
ต่างเรืองแสงวาวพราวพรรณ
จึงมีแสงเดือนงามครันแสงดาวประชันน้ำชม
ก็เหมือนมั่นแวมโนรมย์
ด้วยจินตนาอารมณ์นานาประการ
ส่องแวรักไปยืนนาน
ยังคงแสงงามสะคราญแสงทองยืนนานเรื่อยมา
ส่องแสงพริ้มพรายนัยน์ตา
ชมดาวล้อมเดือนงามตาพริ้งพรายนภาแสงงาม
ประดาแสงในฟ้าทรา
ตะวันสูญไปเป็นยามล้วนมีแต่ความมืดมน
ก็เหมือนแวมโนชน
เปลี่ยนแปลงไปตามใจตนเวียนวนจนตาย
หากสิ้นแสงไปรักคลาย
จะเป็นหรือตายทั้งใจและกายไม่วายโศกตรม

เพลงพระราชนิพนธ์เพลงนี้ ดิฉันมีความภาคภูมิใจเป็นที่
สุดที่ได้ร้องเป็นคนแรกและได้ถวายเสียงขับร้องเพลงนี้ในวัน
ฉลองอภิเษกสมรสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในตอนค่ำมี
การเลี้ยงที่สนามใหญ่ในวังสระปทุม ขณะที่ดิฉันร้องเพลงนี้
ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประทับมีรับสั่งอยู่กับ
สมเด็จพระยาชัยนาทเรนทร เมื่อร้องจบแล้ว สมเด็จพระ
ยาชัยนาทฯ เสด็จมาที่ดิฉันนั่งพักอยู่ข้างวงดนตรี
รับสั่งว่า “ในหลวงทรงถามว่า คนร้องเพลงดวงใจ
กับความรักนั้นชื่ออะไร ฉันก็เลยทูลตอบท่านไปว่า ชื่อ
มณฑนา โมรากุล เป็นลูกหลวงสิริราชทรัพย์ที่เคยติดคุกต้อง
ขังอยู่ที่บางขวางแดน ๖” เพลงนี้ดิฉันร้องสุดหัวใจทีเดียวและ
พอใจในผลงานที่ขับร้องเพลงนี้มาก

ดวงใจที่ไร้รัก

จารุกนก

ไอ้ดวงใจเอ๋ย ยามไร้รักสิ้นเซย	อกเอ๋ยมีแต่หมองหม่น
สุดจะดิ้นรน	ต้องทนกลืนกล้าน้ำตา
เผ้าคร่ำครวญไป	เจ็บซ้ำในฤทัยดังใครเอามีตมาผ่า
สุดจะเวทนา	เกิดมาชาตินี้มีแต่กรรม
เปรียบมั่นดังหนึ่งพฤษภา	ต้องแห้งเหี่ยวเมื่อคราไร้ฝนหล่นพรา
ดวงใจระกำ	สุดชอกช้ำยามเมื่อไร้รักสิ้น
ขาดรักเซยชม	ต้องหมองใจระทมตรอมตรมแสนจะขมขื่น
ยามนอนถอนสะอื้น	คำคินปวดร้าวเผ้าแต่ตรม

เพลงนี้ฉันร้องให้กับวงดนตรีคณะ “จารุกนก” เป็นเพลงที่ร้องได้ดีมากเพลงหนึ่ง จำได้ว่า คุณจำนรรจ์ กุลทลจินดา เป่าแซกโซโฟนเพลงนี้ไพเราะมาก แทบจะเรียกว่าเป่าเลียนเสียงขับร้องได้อย่างชัดเจน คุณจำนรรจ์ ต่อมาได้เป็นหัวหน้าวงดนตรีกรรมเกษม เป็นวงดนตรีลีลาศที่มีชื่อเสียงมากในยุคนั้น

ดอกฟ้าร่วง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ญ. ดอกเอยดอกฟ้า	ดอกไม้เทवादอกฟ้างามครัน
ดอกฟ้าลาวิญญ์	ชาวฟ้าพากันต่างผืนผีกไฟ
แต่ปวงดอกฟ้า	เป็นของเทวาชาวฟ้าพอใจ
ความรักอาลัย	ดอกฟ้าเต็มใจรักจะให้ดินชม
แต่เกียรติดอกฟ้า	อยู่สูงเกินกว่ายอมพราดำตรม
ดินชมจะสม	ควรเพียงสอยชมอย่าชมเกียรติหม่น
หากดินนำพา	ไม่สอยลงมาดอกฟ้าใจจน
ดอกฟ้าเมืองบน	อยู่สูงเกินคนไหนจะหล่นโรยลง
ช. ดอกเอยดอกฟ้า	ดอกไม้เทวาอยู่ฟ้าสุดส่ง
ลดใจรักลง	ตัวนั้นไม่ปลงทิ้งวงศ์เหินมา
อกดินรำพัน	ใช้ชั้นเดียวกันศักดิ์สรวงต่ำกว่า
แหงนมองสองตา	ไม่โน้มลงมา สุดมือจะคว้าชมใจ
มองสูงส่งเกินตา	เอื้อมมือสูงกว่าใด ๆ
ต่อตายแล้วมาเกิดใหม่	ร้อยพันชาติใดไหนได้แต่คอย
หากว่าดอกฟ้า	ไม่โน้มลงมาจากฟ้าสักหน่อย
หวังดินเห็นลอย	ดินนั้นจะคอยจะลองเอื้อมสอยดูที

เพลงร้องคู่เพลงนี้บันทึกเสียงสองครั้ง ครั้งแรกบันทึกกับห้างตรากระต่ายของนาย ต.เจ็กชวน ประมาณปี ๒๔๙๐ ครั้งที่สองก็ร้องคู่กับวินัย แต่ได้แยกเสียงประสานใหม่ ครั้งหลังนี้อัดเสียงที่ห้องบันทึกเสียงศรีกรุง คุณเกษม มลิณฑจินดาเป็นผู้บันทึก วันที่ไปบันทึกเสียงครั้งหลังนั้น ไม่ค่อยจะพร้อมนัก รับผิดชอบผลจึงไม่สู้จะเป็นที่พอใจนัก

ดอกไม้กับแมลง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ดอกไม้แรกบานรูปสละราญหอมหวานใจ
 กลิ่นจุงฟุ้งไกลหอมอวลอบพื้นดิน
 กลิ่นหอมปานใดย่อมยั่วใจผองภุมริน
 ว่อนเวียนวกบินอย่างยินดี
 ชมชิมลิ้มเล็มจนอ้มเอนน่าเปรมปรีดิ์
 ชิมลองของดีพอเสียมสีกี่หนิเลย
 ลิ่นรสล้นชมล้นอารมณ์สมใจเซย
 บินไปลับเลยเจ้าไม่เคยคิดอาลัย
 ห่างเหินمينจากไกลทอดทิ้งไปไม่กลับมา

ดอกไม้แรกบานเปรียบก็ปานสาวแรกรุ่ง
 ผลินวลละมุนเนื่อ นวลนุ่มโสกา
 แรกสาวแรกงามแรกก่อความเฝ้าอุรา
 เหล่าชายหมายตาอยากจะลอง
 แมลงเหมือนชายคอยกล้ำกลายใคร่ครอบครอง
 พอชมสมปองชายก็มองข้ามหัวไป
 ลิ่นสาวซุบโทรมถูกลูบโลมสาวเศร้าใจ
 พรหมจรรย์เสียไปไม่มีใครเชานิยม
 ลิ่นสาวก็ลื่นชมลื่นภิรมย์ตรมอยู่เดียว

เพลงนี้เกิดสมัยที่ยังออกอากาศที่วิทยุศาลาแดง ดิฉันร้อง
 เป็นคนแรกตั้งแต่มาประจำวงดนตรีกรมโฆษณาการใหม่ ๆ
 ต่อมาบันทึกเสียงกับแผ่นตราโคลัมเบียของห้างกมล สุโกศล
 เป็นเพลงไพเราะ จังหวะร่าเริงน่าฟัง

ดอกไม้ไกล้มือ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

มวลเหล่าดอกไม้ไกล้มือ	เป็นสื่อให้คนเด็ดถือชมเชย
เจ้าอยู่ในที่เปิดเผย	เขาใคร่เชยเห็นเจ้าก็เลยเด็ดมา
คนเด็ดก็เพราะมันไกล้	ใครใคร่เด็ดไปได้สมอุรา
บานล่อใจใครจะรู้ค่า	ต่างปรารถนาจะได้ชม
ทิ้งไว้หมองไหม้เสียเปล่า	ขึ้นปล่อยเจ้าฝังไม้เค็ล้าก็เนาด้วยลม
ทิ้งโยให้ตรมเหยื่อฝังเหยื่อลม	ให้คนเขาชมดีกว่า
ดีกว่าจะทิ้งคาตัน	รอยหล่นผู้คนไม่เห็นราคา
เจ้าไกล้มือเจ้าต้องถือว่า	ไม่ใช่ดอกฟ้าที่ห่างไกล

ร้องหน้าเวทีที่เฉลิมไทยรายการละครเรื่อง “จอมภพมฤตยู” บทประพันธ์ของ สุวัฒน์วรติสภ ส.อาสนจินดาและสุพรรณ
บุรณะพิมพ์ นำแสดงประมาณปี ๒๔๙๓

ดอกไม้ถิ่นไทยงาม

คำร้อง : ทรง สาลิดุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

หอมกลิ่นดอกไม้ หอมกลิ่นดอกไม้ในสวนศรี
 ลมพัดพากลิ่นมาลิ้มแต่ไหน
 จากทิศทางข้างเหนือ ข้างเหนือหรืออย่างไร
 กลิ่นจึงได้หอมรื่นหอมรื่นขึ้นอุรา
 หรือเป็นกลิ่นดอกไม้ถิ่นไทยงาม
 ทวนมาถามความกระสันไผ่ผินหา
 ถิ่นไทยงามยามนี้ ยามนี้มีผกา
 ทัวแนวป่าแนวไพรไม่น้อยเลย

เพลงนี้เกิดสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ส่งเสริมให้ผู้คนไปตั้งถิ่นฐานในภาคเหนือ และเป็นงานส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็น
 เพลงที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับเพลงจังหวัดพื้นเมืองภาคเหนือหลายเพลงด้วยกัน เช่น “เพลงกุหลาบเชียงใหม่” ที่วินัยร้อง เพลง
 “แว่วเสียงเธอ” (วินัยร้องคนแรก เพ็ญศรีร้องคนที่สอง) และเพลง “ผาเงอบ” อีกเพลงหนึ่ง

ดอกไม้โรย

คำร้อง-ทำนอง

คณะจารุณก

หน้าแล้งดินแห้งใบไม้ร่วงหล่น
 ทั้งใบและต้นก็เหี่ยวเฉา
 ครั้นพอแสงแดดแผดเผา
 ก็พากันเหี่ยวและเฉาร่วงโรย
 แต่ก่อนเคยงาม เมื่อยามฝนพริ้ว
 ชุ่มฉ่ำงามล้ำเมื่อคราฝนโปรย
 แต่แล้วก็พากันร่วงโรย
 เหี่ยวโหยร่วงโรยเมื่อขาดฝนพริ้ว
 โอ้รักของเราเจียบเหงาเศร้าใจ
 เหมือนดังดอกใบที่ร่วงหล่นซ้ำ
 รักเรานั้นก่อนเคยฉ่ำ
 กลับกลายเป็นชอกช้ำสุดทน
 เมื่อไหร่จะคืนกลับมาให้ชม
 เหลือชมตรอมตรมระทมหมองหม่น
 ยิ่งเหลือยมองดูเห็นดอกใบหล่น
 สุดทนหมองหม่นเหมือนดอกไม้โรย

เพลงนี้เป็นของคุณพจน์ จารุวณิช ร้องกับคณะจารุณกมาตั้งแต่แรกเริ่มแต่งเพลงนี้ใหม่ ๆ ตอนนั้นดิฉันอายุประมาณ ๑๖-๑๗ ปี แต่มาบันทึกเสียงเมื่ออายุได้ ๒๐ ปี แล้ว เมื่อบันทึกเสียงครั้งนั้นประมาณปี ๒๕๔๙-๒๕๕๐ กำลังอยู่ในระยะเวลาที่ กำลังสบายใจมาก เสียงและกำลังในการขับร้องดีมาก เพลงนี้เป็นเพลงที่ร้องได้เสียงใสเพลงหนึ่ง

ดอกไม้สายลม (ดอกไม้วัฒนธรรม)

คำร้อง : ทรง สาลิดุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

คืนวันนี้มีพระพาย โขยชายเฉื่อย
ลมโบกโบยโชนขึ้นร่อนอุรา
ลมยิ่งโชนกลิ้งยิ่งขึ้น ระรินนั้
ดอมแต่กลิ้งหรือจะลื่น ใจระทม

หอมเรื่อย ๆ รวยรินกลิ้งนบพลา
กลิ้งผกาหอมหวล ชวนดอมดม
อยากรู้จักเจ้าของกลิ้ง ประทินนม
ขอเชยชมลีเจ้าด้วย สวยเพียงใด

เดิมชื่อ “ดอกไม้วัฒนธรรม” ร้องสมัยวิทยุศาลาแดง เนื้อยาวมากนำมาบันทึกเสียงตราดอกกุหลาบประมาณปี ๒๕๑๗

ดอกราตรี

คำร้อง : สำราญ กลัยานมิตร

ทำนอง : ธนิต ผลประเสริฐ

ดอกเอ๋ยดอกราตรี.....
จึงมิใคร่มีใครใส่ใจดู
ครั้นคำคืนชื่นชมอารมณ์น้า
โอ้ราตรีนี้หนาน่าเห็นใจ
ความเอ๋ยความดี
แม้ทำไว้เท่าไรคนไม่พึง
หากถึงคราวคับแค้นแสนขุกเขี้ยว
เหมือนราตรีที่กลิ้งประทินนาน

ไม่มีสีสวยสดดงดงามหรร
หรืออยากรู้ว่าแฝงอยู่แห่งใด.....
กลิ้งเจ้าพรา่เตือนจึงนึกถึงได้
กลิ้งกล่อมให้นอนชื่นทุกคืนเอ๋ย.....
มิใคร่มีใครรู้สึกสำนึกถึง
ปรารถนาจะคำนึงให้ป่วยการ.....
จึงจะกลับแลเห็นเป็นแก่นสาร
จะรู้รสหอมหวานต่อคำเอ๋ย.....

เป็นเพลงที่ซื้อลิขสิทธิ์มาทำแผ่นตราดอกกุหลาบเป็นเพลงแรกคู่กับ “เพลงดอกทานตะวัน” ซึ่งร้องโดยประพนธ์ สุนทรจามร

ดาวที่อับแสง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

มองดูดาว สุกสกาพร่างพรายนภา	ดาวพร่างพรายนภา
ดวงดารา เจิดแจ่มตากว่าคืนครั้งก่อน	สวยงามกว่าคืนครั้งก่อน
ชวนรำพึง เห็นดาวดวงหนึ่งอับแสงรอน ๗	
ฉันอวรณ์ จะหลับจะนอนรอนรนดวงใจ	
ควรจะงาม แต่กลับทรมและงามน้อยไป	ดูเจ้างามน้อยไป
เป็นอะไร มีดมนไปสิ้นแรงแสงกล้า	แสงดาวสิ้นแรงแสงกล้า
แหงนมองไป ดวงหนึ่งทำไมไร้แสงมัวตา	
ดาวอื่นชิพราวท้องฟ้าประดับนภางามตาพรายไป	
ใจกังวล ต้องอับจนมีดมนฤทัย	พลอยมีดมนฤทัย
ครวญในใจ บ่นรำไปจิตใจไหวหวั่น	คิดไปจิตใจไหวหวั่น
ดวงดารา นั้นยังไม่กล้าแข่งแสงดวงจันทร์	
แสงเพ็ญจันทร์ จะแข่งตะวันแสงจันทร์ตกต่ำ	
ความเจือจุน สุดแต่บุญเกื้อกูลหนุนนำ	ตามแต่บุญหนุนนำ
เจียมใจจำ สุดแต่กรรมที่ทำครั้งก่อน	แล้วแต่บาปกรรมครั้งก่อน
ฉันเป็นคน ได้แต่ดิ้นรนหวังพ้นอวรณ์	
เมื่อบาปและกรรมซ้ำซ้อน จึงต้องร้าวรอน	
อวรณ์เหมือนดาว	

เพลงนี้เมื่อร้องออกอากาศครั้งแรก ร้องไปเรื่อย ๆ ไม่รู้สึกว่าเป็นเพลงที่พิเศษอะไร จนเมื่อมีการทำเสียงประสาน และร้องในจังหวะแทงโก้ให้คนเต้นรำ ปรากฏว่ายิ่งฟังยิ่งเพราะ จอมพล ป.พิบูลสงครามชมว่า ดิฉันเคยร้องแต่เพลงทำนองไทย ๆ เมื่อมาร้องเพลงที่มีท่วงทำนองเป็นฝรั่งอย่างเพลงนี้ ก็ร้องได้เพราะ เคยตกรางวัลให้เป็นเงินสดใส่ซองมาให้ถึง ๓๐๐ บาท ซึ่งในขณะนั้น ดิฉันมีเงินเดือนประจำเพียง ๔๕๐ บาท เท่านั้น บันทึกรับแผ่นตราสุนัขน้าสีเขียว แผ่นใหญ่ขนาด ๑๒ นิ้ว กับห้างนำไทย ของคุณประไพ รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์

ดาวประดับฟ้า

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

- ญ. คีนวันนี้ไม่มีพระจันทร์เจ้า
 ช. แต่มีดาววาววาวพราวเต็มฟ้า
 ญ. คีนข้างแรมฟ้าก็แจ่มด้วยดารา
 ช. แต่ดวงตาน้องนั้นหนาแจ่มกว่าดาว
 ญ. ดาวดวงนั้นสุภาพรรณคือตัวพี่
 ช. ดาวดวงนี้ก็น้องดูผ่องขาว
 พ. เราเป็นสุขเพราะดาวสุกสกา
 ราศีเราอยู่กับดาวเสมอไป
 ช. ฟ้าเปรศพราวด้วยดาวประดับฟ้า
 ญ. เหมือนเวลารักประทับประดับไว้
 พ. ยามจันทร์แรมดาวแจ่มงามวิไล
 เหมือนจากไกลรักไซ้แจ่มอุรา

เพลงนี้ ครูแก้วแต่งบทร้องได้ไพเราะวิเศษมาก ใช้คำชมดาวเปรียบเปรยกับคู่รักที่ร้องเพลงคู่กันได้ฉรรรจจริง ๆ ทำนองก็เป็นไทยของเก่า แต่เมื่อบันทึกแผ่นเสียงแล้ว กลับเห็นว่า เพลงนี้มีลักษณะเรื่อย ๆ ลอย ๆ ไป ไม่คมคายน่ารักน่าติดใจ สมกับความงามของบทร้องที่ครูแก้วแต่งไว้

เด่นดวงดาว

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ผ่องเพริศแพรวแวววาว
เหมือนจะเย้ยจันทร์รา
จ้องมองดาวเรียงราย
แสงอันไร้ ราคี
ดูดาราร่วงพรณ
บางดวงลอยจากฟ้าเลี้ยว
หมู่ดวงดาวเตือนตา
สวยามล้ำอำไพ
เหมือนดังแสงโคม

เด่นดวงดาวพรวดตา
วิไลนภานพากฟ้าราตรี
โคกก็คล้ายทันที
สวดังดวงมณีเด่นด้วยสีเงินยวง
แจ่มเจิดเจิดฉน์ร้อยพันหมื่นแสนดวง
เกิดประกายเย็นทรวงเห็นดวงนั้นร่วงไป
ส่องลงมาร่ำไร
แสงดาวเฝ้าใจเพลិនสดใสอารมณ์
เกลื่อนนภาชวนชมรื่นรมย์เร้าตา

โอ้วาดาราเอ๋ย
แม้นคืนไหนจันทร์รา
อยากจะฝากกวาจา
ซูที่รักแรมเดือน
ใจเรายังซื่อตรง
ดาวจงรักต่อฟ้าคงมั่น
เฝ้าแต่มองรำพึง
หลงแต่เหลียวเดียวดาย
ฉันทรมน้ำตา

ไม่เคยเลยลับฟ้า
มีอายฉายมาดาวก็พากันเลื่อน
ให้ดาราคอยเตือน
ร้างไกลแรมเดือนไม่เคยเยื่อนนานวัน
ถ้อยคำจางรักคงเช่นดาวนั้น
เช่นเดียวกันเรานั้นรักมั่นไม่เคยหน่าย
จ้องตะลึงลืมหาย
เพราะเธอนั้นกลายรักสลายโรยรา
ได้แต่มองดาราไม่พาทุกข์คลาย

เพลงนี้ ดิฉันร้องเป็นเพลงสุดท้ายก่อนจะลาออก
จากกรมประชาสัมพันธ์ในปี ๒๕๕๓ เป็นเพลงที่ร้องได้ดี
เต็มเสียง จังหวะสนุกกว่าเรื่งดี บันทึกเสียงที่ห้องอัดศาลา
เฉลิมไทย แผ่นตราโคลัมเบีย ของห้างกมลสุโกศล

เดือนค่างฟ้า

นารถ ถาวรบุตร

- ญ. เพลีนพิศเดือนดวงกลมแสงหมดงามเมื่อยามแสงทองใกล้จะเยือนขอบฟ้า
 ชวนหัวใจพะวงเฝ้าคอยหา เมื่อลาลับตาลับไกลฟากฟ้า
 เดือนนั้นยังลอยอยู่ค้ำฟากฟ้า เหมือนมายั่วยวนให้ชื่นชวนเสนาหา
 แลเห็นเดือนหมองหม่นไม่ตื่นตา แดนฟ้าสิ้นงามเมื่อเดือนจากไป
 มองเดือนเดือนจิดรำพึงถึงรัก หัวอกจะหักเมื่อยามรักร้างไปไกล
 รสซาบซาบเสนาหั้นในชวนใจนึกไผ่ฝัน ฉันเศร้าใจ
 พังพุกษาไกวแกว่งคล้ายสำเนียงเสียงเธอเรียกบนฟากฟ้าไกลนั้น
 นอนนึกยังละเมอพร่ำรำพันยามฉันรำพึงหม่นหมองอุรา
- ช. เพลงเพราะไพเราะเหลือเมื่อได้ฟังเหมือนดังเพลงกล่อมเทพวิมานเมืองแมน
 ฟังหนอเพลงนำคลออยู่แนบแน่น ด้วยใจแสนสุดรักเธอเป็นเพื่อน
 ฟังเสียงครวญของเพลงนั้นวังเวงครั้นเครงเสนาจะโน้มเหนี่ยวใจสะเทือน
 เพลีนเพราะเสียงศิลปินที่ขับร้องฉันยังไม่เลือนรอยยิ้มยั่ววนส่งมาแต่ไกล
 หัวใจฉันเพลีนไปตามเสียงเพลงบรรเลงกลมกลืนฟังไพเราะเหนือเพลงใด
 เป็นใครบ้างไม่นิยมชมว่าเพราะน่าฟังทุกเวลา
 ยามพะวงในเพลงฝังใจจำร้องคลอเต็นรำข้างเตียงตื่นตา
 เพลงเมื่อจวนจะจบให้อารมณ์ขอฟังอีกครายามร้างห่างไปจะได้ไม่เลือน

เพลงนี้ทำนองเพราะมาก ครูนารถ ถาวรบุตรเป็นผู้แต่ง
 ส่วนบทร้องนี้น่าจะเป็นฝีปากของครูเพิ่ม หรือ มิตรา ดิฉัน
 ร้องเป็นครั้งแรกกับล้วน ควันธรรม เพลงนี้เกิดคราวเดียวกับ
 เพลง สะพานสุขตา เพลงบางปู ของล้วน ควันธรรม สมัยนั้น
 ล้วนเป็นนักร้องที่ดังมาก เสียงกว้างลึก และมีกำลังอย่างฝรั่ง
 ต่อมาเพลงนี้บันทึกเสียงกับห้าง ด.เจ็กชวน บางลำพู วินัย
 เป็นคนร้องคู่กับชวลี

เดือนดวงเด่น

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

แดนฟ้ามีเดือนเด่น
งามแท้ดังเงินยวง
แดนฟ้ามีรัศมีของจันทร์
ฟ้าเป็นคู่เดือน
รักตลอดไปไร้ราศี

ดาวน้อยและดาวใหญ่
ดาวจ๋าเมื่อคราเยือน
เดือนหายไปใจก็หายไปคล้ายเดือน
ฟ้าประดับดาว
รักประดับใจฉันและเธอ

ผ่องจันทร์เห็นเด่นดวง
ฟ้าไม่ลวงฉันแน่ใจ
เหมือนใจฉันก็ยังมิเธอได้
เหมือนเธอเป็นคู่ใจ
เหมือนเด่นเดือน

ช่างเดือนใจไม่เลือน
แสงไม่เลือนเร้าจิตใจ
แสงเลยเลือนแต่มีดาวพราวไสว
แสงพราวสวยกระไร
นั้นอยู่เคียง

เพลงนี้เป็นเพลงที่ไม่มีอะไรเด่นเป็นพิเศษ ทำนองซ้ำ ๆ
เย็น ๆ ร้องฟังพอเพลินใจเท่านั้น ดิฉันได้ซื้อชื่อเพลงนี้
จากน้ำเวส ในราคาเพียง ๕๐๐ บาท เพื่อบันทึกเองกับแผ่น
เสียงตราดอกกุหลาบ (ตราของมัทนา)

ดำเนินทราย

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ญ. แสงจันทร์นวลผ่องเมื่ออยู่กับคู่ประคอง	เธอทอดตระกองให้มองจันทร์
ช. แสงจันทร์เจิดฉิน	แต่นวลน้องยิ่งนวลกว่านั้น
ญ. ปากค่านะช่างรำพัน	เปรียบเทียบน้องเทียมดวงจันทร์
ช. ไซ้แสรังรำพันเสกสรรดอกหนา	
ญ. ชื่นชวนเซย	ช. หอมเยอบุผา แก้มเธอนั้นหอมยิ่งกว่า
ญ. อ้วน่านึกขำข่างมาเพื่อได้	ช. เธอรักพี่บ้างไหม
ญ. ไม่รักจะมาด้วยทำไม	ช. ที่รักนั้นรักแคไหน
ญ. แคเพียงหัวใจก็ยอมได้	ช. จะอยู่กับพี่ทั้งคืนได้ไหม
ญ. จะอยู่ก็ได้เป็นไรขวัญใจเอย	ช. ใจพี่หลงทั้งไม่ลงแน่ ไม่ผันแปรแน่แท้เอย
ญ. โอ้ปากหนอปาก นี่แฉะหวานมากไม่ยากเลย	ช. แต่พี่หวังเซยชื่นใจ
ญ. โอ้ใจหนอใจ อย่าทิ้งอย่าขว้างอย่าร้างไป	ช. ชื่นชูชื่นระรื่นฤทัย รักด้วยใจจึงได้ไม่หักกลมกลาย
ญ. ขอเพียงรักเคียงคู่กัน	ช. ผูกพันไม่ลืมเลย
ญ. พี่เอยอย่ามีกลาย	
แม้รักเธอเลื่อนเคลื่อนคลาย	จะกลั่นใจให้ตายนะ
ช. ถ้าหากเธอตาย พี่ขอกลั่นใจตายตามเอย	

เพลงดำเนินทรายนี้ มีประวัติที่ยาว ครูแก้วแต่งเนื้อร้องคู่ หัวหน้านำทำนองจากเพลงเก่า คือลาวดำเนินทราย แต่สมัยนั้นรัฐบาลออกประกาศห้ามใช้คำว่าลาวนำหน้าเพลง ชื่อจึงเหลือแต่ “ดำเนินทราย” เท่านั้น บทร้องเพลงนี้ เดิมครูแก้ว แต่งตอนหนึ่งว่า

- ช. เธอรักพี่บ้างไหม
ญ. ไม่รักจะมาด้วยทำไม
ช. ที่รักนั้นรักแคไหน
ญ. แคเพียงหัวใจก็ยอมได้
ช. จะทอดจะจูบทั้งคืนได้ไหม
ญ. จะทอดจะจูบทำไมเสียใจเอย

ตอนที่เพลงนี้ร้องออกอากาศครั้งแรกภาคคำ “อิงอร” ทำคำบรรยายประกอบ นำมาก่อนขับร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้ยินเข้าก็คิดเถียงมาว่า ไม่สุภาพ ให้เปลี่ยนเนื้อร้องใหม่ แล้วมาร้องให้ฟังใหม่ในวันรุ่งขึ้นตอนเที่ยง จะเปิดวิทยุคอยฟังที่ทำเนียบรัฐบาล

ครูแก้วได้รับในดิสนี้ก็หงุดหงิดเรียกเหล้ามากิน กินไปจนตึกก็ยังไม่หลับใจ จึงกินเหล้าไปตลอดคืนนี้ พลันก็นึกขึ้นมาได้ว่า นั่งกินเหล้ามาทั้งคืน จึงเปลี่ยนบทร้องว่า

- ช. จะอยู่กับพี่ทั้งคืนได้ไหม
ญ. จะอยู่ก็ได้เป็นไรขวัญใจเอย

ท่านผู้หญิงละเอียด ฟังแล้วก็ชมว่า ส่วนใหม่นี้เป็นส่วนนักวิกลีความลึกซึ้งและสุภาพกว่าในตอนต้นมาก จึงให้รางวัลเป็นเงินใส่ซองมา ๒,๐๐๐ บาท

ดิฉันได้ส่วนแบ่งในฐานะผู้ร้องฝ่ายหญิง เป็นเงิน ๕๐๐ บาท ยังจำได้ดีมาจนถึงทุกวันนี้

ถ้าฉันมีคนรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ถ้าฉันมีคนรักสักคน	ฉันคงไม่หม่นหมอง
ฉันเฝ้านั่งตริตรอง	ยังมองไม่เห็นใคร
ถ้าฉันมีคนรักกับเขา	ฉันคงไม่เศร้าใจ
ฉันคงปลื้มทุกที	หัวใจฉันนั้นคงชื่นชม
โอ้แต่वासนาช่างไม่นำพา	ทำให้ข้าอกตรม
ขาดทั้งคู่ชิดชมช่างแสนระทม	อกระบมไม่วาย
ถ้าฉันมีคนรักสักนิด	ขออุทิศมอบกาย
ขอเป็นเรือนเพื่อนตาย	มอบกายเอาไว้ให้แก่เธอ
ถ้าฉันมีคนรักสักหน่อย	ฉันคงคอยหายเพื่อ
ฉันจะเฝ้าบ้ำเธอ	อยู่กับเธอไม่ห่างไกล
ถ้าฉันมีเธอแนบแอบชิด	ฉันไม่คิดจากไป
ฉันคงชื่นทุกที	หัวใจฉันนั้นคงชื่นชม
โอ้แต่वासนาช่างไม่นำพา	ทำให้ข้าอกตรม
ขาดแต่คู่ชิดชมช่างแสนระทม	อกระบมไม่คลาย
ถ้าฉันมีเธอคู่อยู่เกล้า	ฉันคงหายเหงาใจ
ฉันจะไม่จากไกล	จิตใจมอบไว้ให้แก่เธอ

เพลงนี้ เมื่อน้ำเวสแต่งใหม่ ๆ มอบให้รุจิ อุทัยกร ขับร้องเป็น
คนแรก รุจิไปร้องครั้งแรกที่สถานตากอากาศบางปู ในการ
เดินทางไกล ซึ่งตอนหนึ่ง หลวงเชวงศักดิ์สงคราม, หลวง
สารานุประพันธ์, จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ร่วมเป็นผู้นำ
เดินทางไปด้วย ถึงตอนค่ำพักผ่อน ก็มีการลีลาที่สถาน
ตากอากาศบางปู ต่อมารุจิ อุทัยกร ลาออกจากกรมฯ ไป
ดิฉันจึงเป็นผู้ร้องเพลงนี้แทนอยู่ระยะหนึ่ง แต่เมื่อถึงตอน
บันทึกเสียงกับห้างตรากระต่าย ขวลิ เป็นผู้ร้อง และร้องได้
เพราะดีมาก เสียหายทีเดียวนี้แทบไม่มีคนรู้จัก เพลงน้ำเวส
เพลงนี้อีกเพลงหนึ่ง ที่เวลาอัดเสียง ไม่ได้มีการแยก
เสียงประสาน

ถ้ารักกันลั่นเปรี๊ยะ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ถ้ารักกันลั่นเปรี๊ยะเกิดเสียงปึงปึง	(ถ้ารักดังปัง)
หรือรักมันดังเท่าฟ้าผ่า	
พวกเราได้ฟังหูคงซา	(จริงหูคงซา)
แผ่นพสุธาคงหวั่นไหว	
ทั้งโลกที่อยู่หนวกหูคนฟัง	(หนวกหูคนฟัง)
เดี๋ยวปังเดี๋ยวปังสุดฟังได้	
สุดจะอดทนทุกคนไป	(จะทุกคนไป)
เสียงรักกวนใจไหวหวั่น	
ถ้าเกิดดังครั้งใด	(ใช้อื่นไกลคนรักกัน)
ถ้าดังทั้งคืนและวัน	(จะรำคาญทุกนาที)
อยากให้รักกันมันดัง	(ทั้งโลกก็คลั่งนะซี)
เงียบได้เท่าใดยิ่งดี	(อ้อเงียบนะซีทุกวันมานี้รักเงียบเป็นใจ)
รักกันเงียบอยู่ยังรู้กันยิ่ง	(ยังรู้กันยิ่ง)
รักยิ่งคนึงอ้อยิ่งได้	
ดังไฟไหม้ฟางลูกโพล่งไป	(ฟางลูกโพล่งไป)
แล้วใครต่อใครรู้สิ้น	
จะปกจะปิด	ไม่มีติดใจ
ยิ่งปิดยิ่งปัง	ยิ่งดังขึ้นไป
ความรักและควั่นไฟ	ไม่มีผู้ใดบังได้เลย

เพลงนี้เป็นเพลงสนุก ๆ ชวนขัน ที่เกิดจากอารมณ์ขันของครูแก้วผู้แต่งเนื้อร้อง โดยที่วันหนึ่งมีการคุยกันขึ้นในวงเหล้าว่า ถ้าผู้หญิงกับผู้ชายรักกันแล้วเกิดเสียงระเบิดดังเปรี๊ยะปร้างขึ้นมา โลกนี้จะสนุกสนานหรือว่าหนวกหูแค่ไหน ดิฉันร้องสลับกับวินัยคนละตอน ลูกคู่มีจินตนา กับเพ็ญศรี และหัวหน้า อัดเสียงกับบริษัทโคลัมเบียของห้างกมล สุโกศล ในปี ๒๔๙๓ ร้องสบาย ๆ ไปตลอดเพลงและรู้สึกว่ามันสนุกดี

ถิ่นไทยงาม

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

เห็นแดนแผ่นดินทองถิ่นไทยงาม
อากาศก็ดีน่ายบายพระพายรื่นรมย์
สวยงามขึ้นจริงทุกสิ่งสะคราญ
น้ำตกกระเซ็นเป็นฟองละอองพราวไป

ดูอยู่ด้วยความเพลินใจนิยม
ใครได้มาชมคงชื่นในใจ
มีห้วยละหานลำธารแนวไพร
พลอยฉ่ำฤทัยชวนให้ชื่นบาน

เขาสูงเงื้อมงำคำฟ้าอยู่
สายน้ำซับซ้อนแลดูลาน
ไม้งามปกคลุมชุ่มคูเขียว
พันธุ์บุปผาชาติดาดาล้วนงามวิไล

ชวนชื่นชูแขนงดูอยู่นาน
เป็นวิมานสำราญแห่งไทย
ได้แต่แลเหลียวตะลึงลานใจ
ดมกลิ่นชื่นใจในเมื่อลมพา

หมายถึงแผ่นดินทองถิ่นทางเหนือ
ทั่วบ้านทั่วเรือนครอบครัวสวนครัวเคลื่อนตา
วัฒนธรรมล้ำเลิศงามครัน
สวมหมวกงาม ๆ ทั่วกันผิวยุพราพรณข้าม

ประเสริฐเลิศเหลือจะพรรณา
มีผักมีปลานาไรน่าชม
มีอยู่ทั่วกันตามความนิยม
ใครได้มาชมคงชื่นทรวงใน

สาว ๆ จิ้มลิ้มยิ้มชื่นฉ่ำ
สวยน่ารักสวล้าสาวชาวไทย
ขอเชิญพวกเราพองเฝ้าชาวไทย
มีที่งาม ๆ ทำกินพื้นดินมากมาย

งามด้วยธรรมชาติสร้างให้
งามวิไลทั้งใจและกาย
ไปอยู่ยังในที่สุขสบาย
น่ายุสบายยังถิ่นไทยงาม

เพลงนี้เกิดสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ส่งเสริมให้คนไปตั้ง
ถิ่นฐานภาคเหนือเป็นเพลงส่งเสริมการท่องเที่ยวระยะแรก ๆ
ทำนองเป็นของน้ำเวสแต่ ครูแก้วประพันธ์บทร้อง เป็นเพลง
เพราะที่มีเสน่ห์ในตัว สมัยนั้นคนร้องกันเกร่อมาก ดิฉันร้อง
กับวงดนตรีกรมโฆษณาการ อัดเสียงกับบริษัทนำไทยจำกัด
แผ่นตราสุนัขหน้าสีเขียว ต่อมาอัดเสียงซ้ำครั้งที่สอง ร้อง
โดยบุษยา รังษี

ทางชีวิต

คำร้อง : สุรสน์ พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ชีวิตมนุษย์เป็นของไม่เที่ยง
เกิดเป็นกายล้วนตายทุกคน
จงนึกว่าลี้กดูเสียให้แน่
เปรียบชีวิตนั้นเหมือนเป็นนาย
บุญทำกรรมแต่งทุกแห่งและทุกคน
ทุกข์สุขร้ายดีย่อมมีหนา
อย่าคิดไฝฝืนเรานั้นที่เกิด
อย่าทะนงนึกจงสำคัญ
ชีวิตมนุษย์มีสูงมีต่ำ
เปรียบเรานั้นเหมือนตัวละคร
พรหมลิขิตนั้นเสกสรรทางโลก
บ้างก็ร้ายแล้วกลายเป็นดี
เลวดีมีอยู่ทุกผู้และทุกนาม
เขาชั่วหรือดีก็ดูไว้
เรานั้นเกิดแล้วไม่แคล้วลาล่วง
ชีวิตนั้นเหมือนกันอาจิน

จะหนีหรือเลี่ยงไม่พ้นสักหน
ชั่วหรือล้นความดีย่อมหลีกเลี่ยงความตายไม่ได้
หนุ่มสาวหรือแก่เกิดแล้วก็ตาย
ต่างมุ่งหมายเอาดีชั่วอยากหนีไม่ยากเห็นหน้า
ล้วนประสบผลที่ตนทำมา
ปลงอรุณีกให้มัน
จะล้าเลอเลิศกว่าคนทุกชั้น
ต่างลิบนิ้วด้วยกันเหตุฉะนั้นจงตรงเสียก่อน
มีทั้งขึ้นต่ำและทุกข์ทอดถอน
บทเหล่านั้นทุกตอนต้องยกย่อนแสดงทุกที่
ชีวิตคือโชคหนไว้ไม่หนี
บ้างจนแล้วก็มีโลกเรานี้ไม่มีแท้ได้
ขออย่าเหยียดหยามให้ซ้ำน้ำใจ
ใจอย่าไปนึกดูหมิ่น
เพื่อนเอ๋ยอย่าหวังจึ่งนึกถวิล
เกิดมาแล้วต้องสิ้นชีพดับหายตายไปทุกคน

เพลงนี้ร้องออกอากาศในรายการทางวิทยุของกรมโฆษณา
การ ราวปี ๒๔๙๐/๒๔๙๑ แต่มาบันทึกเสียงในปี ๒๔๙๒
เนื้อร้องเพลงนี้เป็นปรัชญาชีวิต ฝีปากของสุรสน์แต่ง ทำนอง
ของหัวหน้าแต่ง น่าสังเกตว่า หัวหน้ามักจะไม่ประพันธ์
เพลงที่ใช้โน้ต ช้า ๆ กันสามหนติดกันอย่างเพลงนี้ ถึงอย่าง
ไรก็ต้องนับว่าเป็นเพลงเพราะดีมากเพลงหนึ่ง ดิฉันเองก็
ชอบเพลงนี้ไม่น้อยเหมือนกัน

ทางที่ต้องกลับ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ทางที่ต้องกลับของคนบ้านปลาย
ก็คือความตายทุกรายด้วยกัน
เศรษฐกิจบ้านนั้น ยากจนก็เท่ากัน
สุดทางดับขันธด้วยกันทุกคน

ละครของโลกววนเรื่อยไป
บทบาทवादไฉนใดต้องทน
เกิดแก่เจ็บตายว้ายวน
เหมือนไม้ไผ่ผึ่งต่างคน
นับวันจะโค่นหล่นไป

เกิดแล้วแล้วตายเมื่อไหร่
ต่างเกิดมาใช้เวรกรรมหรือหนา
เกิดแล้วไม่แล้วล่วงลา
พรหมลิขิตนั้นคั่นมาผูกดวงชะตาเพื่อนเอ๋ย

รักดี รักชั่ว รักตัว ต่างคน
ต่างมี ต่างจนทุกคนต่างเคย
จดจำด้วยคำเปรียบเปรย
มิควรพอใจอยู่เลยทุกคนลงเอยด้วยตาย

เพลงนี้หน้าเวสแต่งทำนอง บทร้องเป็นปรัชญาชีวิตของครูแก้ว
ทำนองเรื่อย ๆ แต่เพราะดี เวลาร้องออกวิทย์ใหม่ ๆ รู้สึก
เหมือนบรรยายธรรมะ เพลงนี้มีเกร็ดเล่ากันว่า หนุ่ม
สาวคู่หนึ่งรักกันมากแต่มีอุปสรรคไม่สามารถแต่งงานกันได้
จึงตัดสินใจว่าจะฆ่าตัวตายด้วยกัน ก่อนตายได้เปิดแผ่น
เสียงเพลงนี้ฟังด้วยกัน เรื่องจบลงตรงกับคำร้องที่จบว่า
“ทุกคนลงเอยด้วยตาย” เกร็ดเรื่องนี้ ถ้าเป็นจริงดังว่าก็น่า
เสียใจ เพราะผู้ร้องมิได้ตั้งใจที่จะให้เป็นอย่างนั้น

ทาสประเพณี

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ปวดด้วยใจถูกหนาม	ศรทิ่มทิ่มความเศร้าใจ
ศรรักที่ปักหักไป	หักคาใจไว้ร่วมกัน
โอ้เธอพรากจากไป	หาใช่เปื้อนใจจากฉัน
แท้จริงเรายังผูกพัน	ร่วมรักกันมันทุกอย่าง

ออกเอยเธอมีเจ้าของ	จำคืนจิตครองเคยปองต้องจิตจาง
ประเพณีนี้กันกลาง	ศีลธรรมกันทางคอยขวางหน้า
ต้องคืนเธอให้ไป	เข้าใจมองไหมหนักหนา
เหลือที่จะได้เหนียวใจให้มา	จึงร้างราพรากรักกัน

โอ้ชรอยบาปหนา	หรือว่าเทวาสาปสรร
รักจึงมาถูกกีดกัน	โคกร้าพันซ้ำอุรา
เกิดผิดชาติพลาดแล้ว	ขวัญแก้วจึงแคล้วคลาดครา
สองเราคู่กันเข้ามา	หลังน้ำตาพาหวนให้

โอ้ขวัญต้นต้นหนักหนา	น้ำตาหลังมายังพาซ้ำจิตใจ
ในแววตาพร่าร้างไป	ร้องไห้อาลัยใจเหลือขม
เกิดชาตินี้อดสู	เสียคู่ชื่นชูสู่สม
ขอให้ชาติหน้าได้มาชื่นชม	ร่วมภิรมย์สู่สมกัน

เพลงนี้เกิดในระหว่างปี ๒๔๘๘-๒๔๘๙ เป็นเพลงที่ร้องยากมากเพลงหนึ่ง เกือบจะไม่ได้ร้องออกอากาศเลย คงยังไม่เข้าใจจนเกิดความชำนาญก่อนบันทึกเสียงเหมือนเพลงอื่น ๆ เกือบจะเรียกว่าถูกบังคับให้บันทึกเสียงอย่างปัจจุบันทันด่วน ไม่ทันได้เตรียมตัว จึงไม่ชอบเพลงนี้นัก เพราะรู้เต็มใจว่าเมื่อวันบันทึกเสียงนั้นตัวเองไม่พร้อม

ทุเรียนดี ๆ

คำร้อง : พจน์ จารวนิช

ทำนอง : พิมพ์ พวงนาค

ทุเรียนดี ๆ เชิญทางนี้เจ้าคะ	ล้วนแต่รสโอชาเชิญท่านมาอุดหนุน
ทั้งมันทั้งหวานซื้อไปทานลิคะคุณ	นึกว่าการอุดหนุนลัทธิ
เชิญลิคะท่านเจ้าขา	โปรดอย่าได้ผ่านไป
มีทั้งผลใหญ่ ๆ	ตัดใหม่ ๆ จากสวน
เชิญซื้อเจ้าคะ	ราคาพอสมควร
รสหวานชื่นชวน	เนื้อก็นวลน่ารับประทาน

ร้องในละครวิทยุคณะ “จารุณก” คุณวิลาส ไสยสถานนท์ อธิบดีกรมโฆษณาการได้ฟังจึงให้จมีนมานิตย์นเรศ (เฉลิมเศวตนันท์) หัวหน้ากองการกระจายเสียงขณะนั้น มาตามให้ไปขายทุเรียนช่วยชาติในวันคล้ายวันประสูติพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภาผู้สำเร็จราชการในรัชกาลที่ ๘ บนพระที่นั่งอัมพรสถาน โดยจมีน ฯ เป็นผู้กระตือรือร้นกระจาดทุเรียนเดินตามเพราะ ตัวเล็กกระตือรือร้นกระจาดไม่ไหว ตัดเลื้อยให้ ๒ ชุด ชุดที่ขายทุเรียนเป็นโจงกระเบน และเสื้อแขนกระบอกสีแดง เมื่อร้องจบ ท่านอธิบดีได้เดินมาถามคุณแม่ผัว ซึ่งไปเป็นเพื่อนลูกสาวว่า คนร้องเพลงเป็นลูกสาวใช่ไหม พรุ่งนี้ไปพบที่กรมฯ นะ บ่ายวันรุ่งขึ้นคุณแม่พาไปพบท่านที่กรมฯ ท่านก็ให้บรรจุเป็นข้าราชการกินเงินเดือน ๗ ละ ๓๐ บาท จึงนำมาบันทึกเสียงแผ่นดราดออกกฤษณาสอบเมื่อประมาณ ปี ๒๕๑๔-๒๕๑๕

เทพบุตรในฝัน

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

คืนหนึ่งเทวาทันดาล	ให้ข้าได้ฝันนิรมย์
เห็นเทพบุตรวิไล	เร้าใจรักใคร่ชิดชม
ข้าได้ชื่นชูสู่สม	หลงเล่ห์ภิรมย์ชื่นชมสมใจ
ข้าตื่นรำพึงรำพัน	เทพบุตรองค์นั้นหายไป
คะเนถึงจิตคิดชู	รักยังสิงสู่ฤทัย
โอ้เพียงฝันอยู่ครู่ใจ	สิ้นฝันไปสิ้นชม
เมื่อเทพเทวาทลใจ	ให้ฝันไปแต่กลับไม่อุ้มสม
ทุกวันช้าน้อยคอยอยู่	หวังได้ร่วมชูภิรมย์
คอยเทพบุตรสุดชม	หวนให้ใจตรมสุดภิรมย์ชมชื่น

เพลงนี้แต่งขึ้นเพื่อใช้ในการขับร้องบรรเลงบนเวทีเฉลิมไทยซึ่งจะจัดวงบรรเลงขับร้อง ครึ่งชั่วโมงก่อนการแสดงละครเรื่อง “จอมภพมฤตยู” ของสุวัฒน์ วรดิลก เดิมทีเดียว เพ็ญศรี พุ่มชูศรี เป็นคนร้องเพลงนี้คนแรก เป็นเพลงที่เกิดร่วมสมัยเดียวกันกับ เพลง ดอกไม้ใกล้มือ ซึ่งร้องในโอกาสเดียวกัน เมื่อบันทึกเสียงเพลงนี้ เพ็ญศรีลาออกไปจากกรมฯ แล้ว ในวันอัดเสียงที่ห้องบันทึกเสียงเฉลิมไทย ห้องเล็ก หัวหน้ามาสั่งให้ดิฉันร้องเพลงนี้ อัดแผ่น ไม่รู้สึกมั่นใจ เพราะไม่ใช่เพลงของตนเอง แต่ก็โชคดี มีผู้นิยมฟังมาจนทุกวันนี้

เทวาพาคุณ

พระราชนิพนธ์ในรัชกาลปัจจุบัน

ช่างงามทัศน์ทิวเขตคามงดงามน่าดู
 ทั้งมวลล้วนมีเป็นคู่ ชิดชูเชยชมรมย์รื่น
 แต่ฉันดวงใจผูกพันไผ่ผันทุกคืน
 เฝ้าปองเคียงครองคู่ขึ้นให้รื่นเรงใจ
 โลกนั้นดั่งเมืองสวรรค์เทวญสร้างไว้
 พิศดูเป็นคู่ทุกสิ่งล้วนมีรักจริงยิ่งใหญ่
 อันธรรมาชาติไซ้ใช้แรงความรักความใคร่
 ย่อมชีวิตให้ยืนยง
 อยู่เดียวเปลี่ยวใจหทัยไผ่ผัน
 เดชกามเทพพันผูกใจให้หลง
 แม้เคยทำคุณบุญส่งฟ้าคงปรานีติดอยู่
 โปรดจงประทานความเอ็นดู
 ให้มียอดคู่เป็นคู่ชูงใจ
 จวบวันทิวาเจดฉันตะวันสดใส
 ฟ้าดลบันดาลรักให้สมดังดวงใจมุ่งมั่น
 เฝ้าวอนพระทรงเสกพรโห้วอนทุกวัน
 โศกทรวงดวงใจอัดอั้นตันตันอร่า
 จวบวันราตรีเจดฉันดวงจันทร์แจ่มฟ้า
 พบความรักดั่งใจมั่นเหมือนดังตะวันกลางหล้า
 สมพรจากฟ้าพระทรงประทานปวงข้า
 ชีวิตในหล้ายืนยง

เพลงนี้บันทึกเป็นครั้งสุดท้ายก่อนลาออกจากกรมประชาสัมพันธ์ ได้พยายามร้องอย่างประณีตที่สุด เพราะเป็นเพลงพระราชนิพนธ์ ซึ่งฉันร้องบันทึกเสียงเป็นคนแรก มีผู้ฟังชมว่า ตรงท่อนแยก “อยู่เดียวเปลี่ยวใจหทัยไผ่ผัน...” นั้น ใส่อารมณ์ได้ดังงามประณีตมาก เพลงนี้ร้องเต็มเสียง และไม่มีพลาดเสียงเลยตลอดเพลง

ไทยมุงหน้า

คำร้อง : ศุภรทัส

ทำนอง : นารถ ถาวรบุตร

มวลมนุษย์ทั่วไปในโลกนี้
บ้างก็มีโชคเคราะห์และวาสนา
บ้างก็ถูกเคราะห์กรรมคอยนำพา
ธรรมดาอุปโลกโลกธรรม
ชั่วเจ็ดที่ดีเจ็ดหนต้องทนได้
คอยตั้งใจไว้ให้เที่ยงอย่าเพื่องล้า
มีธรรมประจำจิตคิดจดจำ
แล้วน้อมนำมาปฏิบัติให้ชัดตรง

หมู่ ผู้ที่จะแผ้วถางทางชีวิต
ควรทำจิตบริสุทธิ์ตั้งจุดประสงค์
มีแนวทางสร้างชีวิตคิดจำนง
ให้มั่นคงเป็นระเบียบเรียบร้อยดี
แม้จะมีอุปสรรคมากก็ขวาง
อย่ายอมวางใจง่ายคิดหน่ายหนี
มานะดันฟันฝ่ามุงหน้าทวี
กำลังมีเท่าไรใช้เถิดเอ๋ย

ร้องส่งวิทยุเป็นประจำเมื่อครั้งสงครามโลกครั้งที่ ๒

ไทยรวมกำลัง

คำร้อง : พระราชนิพนธ์ ร.๖

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น	จะสามารถป้องกันชนแข็ง
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง	มา युดแย้งก็จะปลาดไป
ขอแต่เพียงไทยเราอย่าผลาญญาติ	ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
ไทยอย่ามุงร้ายทำลายไทย	จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ให้นานาภาษาเขานิยม	ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง	ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลก
ช่วยกันนำไทยไฝผดุง	บำรุงทั้งชาติศาสนา
ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า	วัฒนาเกิดไทยไชโย

เป็นเพลงปลุกใจที่ใช้ร้องส่งวิทยุกระจายเสียงในช่วงสงคราม
โลกครั้งที่ ๒

ไทยสามัคคี

คำร้อง : พระราชนิพนธ์ ร.๖

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

อย่าเห็นแก่ตัวมัวพะวง	ลุ่มหลงริษยาไม่ควรที่
อย่าต่างคนต่างแก่งกันแย่งดี	อย่าให้ช่องไพร่ที่มั่งร้าย
แม้เราริษยากันและกัน	มิช้าพลันจะพากันฉิบหาย
ระวังการยุยงส่งร้าย	นั้นแหละเครื่องทำลายสามัคคี
คณะใดศัตรูผู้ฉลาด	สามารถทำลายได้เร็วรี่
ก็ยุแยกให้แตกสามัคคี	เช่นกษัตริย์ลิจฉนวิวงศ์โบราณ
พราหมณ์ผู้เดียวรับใช้ไปยุแห่	สวระเนญแยกให้แตกฉาน
จนเวลาศัตรูจุมาราน	มัวเกียวกันเสียการเสียนคร

เป็นเพลงปลุกใจตามพระราชนิพนธ์ในรัชการที่ ๖ ที่ต้องวิจัย
ตลอดเวลาในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒

ธรณีกรรแสง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

พลัดพรากจากคู่อยู่คนเดียว	เปล่าเปลี่ยวฤทัยรอน
ยกกรวอนไหว้	ฤทัยถอนอ่อนวอนพระธรณี
ไ้ออกหนาวร้าวรอนฤดี	แม่พระธรณีจงเห็นใจ
จนใจเหลือตามจะถามแม่ดู	ตัวลูกพลัดคู่เอ็นดูตอบไป
แม่เอยแม่เห็นดวงใจ	ของลูกผ่านไปทางไหนเล่า
นั่งอยู่ใยหัวใจเศร้า	โชนเล่ามิกล่าวจี
พระธรณีหนึ่งอันตื้นตันในฤทัย	น้ำค้างพรมพรำน้ำไปทั่วในพระธรณี
สุดถวิลเทวษทวี	ไอ้พระธรณีกรรแสงครวญ
ปางลูกทุกข์ฤดีธรณีเศร้าใจ	ปางลูกร้องให้ธรณีให้หวน
อกเอยโศกศัลย์ร่ำจวน	ร้องให้คร่ำครวญกำสรวลสวาท
ไอ้อาลัยหัวใจจะขาด	แสนอนาถรักคลาตหายไป

ละครเฉลิมไทยเรื่องจอมมาร บทประพันธ์ของแก้ว อัจฉริยะกุล มีเพลงนี้ กับเพลงหากภาพเธอมีวิญญาณ ร่วมอยู่ด้วย ละครเรื่องมีพระเอก ๒ คน คือคุณฉลอง สิมะเสถียร และคุณยอดยิ่ง สุวรรณนคร คุณยอดยิ่งนอกจากจะแสดงเองแล้ว ยังเป็นผู้ออกทุนสร้างละครเรื่องนี้ด้วย คุณยอดยิ่งเป็นตำรวจ มียศเป็นร้อยตำรวจเอก อัศวินคู่ใจของคุณเผ่า ศรียานนท์ คุณยอดยิ่งเธอบังคับให้ดิฉันเป็นคนร้องเพลงธรณีกรรแสงนี้ในแบ็คกราว ในบทของสุพรรณ บุรณพิมพ์นางเอก เหมาร้องเฉพาะเพลงนี้เพลงเดียว ตลอดเวลา ๒ อาทิตย์ เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท ไม่ได้สนใจเลยว่าละครมีเรื่องราวเป็นอย่างไรพอถึงตอนที่ร้องดิฉันก็จะไปร้องตามหน้าที่เพลงจบแล้วก็ออกทางหลังโรงไปกับ ณัฐ จิตรจินดา (ผู้แต่งบทเพลงรักเร่ ซึ่งมาอยู่บ้านเดียวกับดิฉันร่วม ๆ ๒ ปี ตอนนั้นดิฉันรับหน้าที่การเงินในบ้านเพียงคนเดียว ๑๖ ชีวิตต้องรับงานทุกทาง แม้จะได้เงินมากจริง แต่ก็จ่ายเกือบหมดทุกเดือน เพลงนี้ มาบันทึกแผ่นโคลัมเบียในระยะหลังที่ละครเลิกไปแล้ว เป็นเพลงที่มีผู้นิยมฟังมาจนถึงทุกวันนี้ และเป็นเพลงที่ช่วยครอบครัวดิฉันเพลงหนึ่งที่ต้องบันทึกไว้

ธรรมชาติกล่อมขวัญ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : นารถ ถาวรบุตร

แสนงามแนวป่าโกรกผาและถ้ำ

เพลินตา เพลินใจแท้

ที่ใดไหนอื่น

เสียงแจ้ว แว่วหวิว

เสียงธารไหลหลั่ง

โน่นดู เนินแนวสูงเด่นเห็นแพรวแถวถัน

สายลมเย็นนำหยาดน้ำเย็นชื่น

เพลินเพียงเพลงไพรซึ้ง

ดั่งเพลงร้องแผ่ว

เสียงกู่ อยู่ไหน

อ้อ ไทรใบโคก

ยิ่งฟังวังเวงเหมือนหนึ่งเสียงเพลงผืนไฟ

ติดตรึงใจจำแก่น้ำงามตาระริน

ชวนแลชวนชมชื่น

ตื่นใจไม่มีแมนเท่าทัน

เสียงระริวลมผ่านพานพริ้วสะพรั่ง

ดั่งเพลงกล่อมขวัญ

หลายเพศหลายพันธุ์ เปริดแพรว

รื่นรมย์กลมกลืนโครมครื้นได้ฟังยังแว่ว

รำพึงรำเพยแจ้ว

แว่ว ลมประสม แสนเพลินใจ

เสียงอะไรดั่งสนั่นกระชั้นกรรโชก

โบกปล้นหวั่นไหว

เสียงก้องเสียงไกลไฟผืน

เพลงนี้ประมาณปี ๒๔๘๗ เดิมสุภาพ รัชมิตต์ ร้องเป็นคนแรก ต่อมาฉันได้ร้องลงบนแผ่นดิสก์เสียตายไม่ได้บันทึกเสียงแต่ในชุดอนุรักษ์ ได้รับความเอื้อเฟื้อจากคุณจารุลินทร์ มุสิกะพงษ์ ให้แผ่นชั่วคราวมาบันทึกไว้

ธรรมชาติยามเย็น

จารุณก

ลมเย็น เย็น พัดโชยมาชื่นน้ำ	ใกล้ค่ำเห็นดวงตะวันรำไร
จวนจะลับจากขอบฟ้าไกล	วิไลงามตาพาให้ชื่นชม
ลมร่าเริงพัดโชยมาระรื่น	ชุ่มชื่นเร้าใจให้เรไรอารมณ์
พันธุ์ดอกไม้ดูน่าชื่นชม	เคล้ามาตามลมพาให้ชื่นชู

หมูนกน้อย	บินล่อยล่องมาเป็นคู่
มองดูขึ้นชูแสนเพลิน	งามเหลือเกินเพลินตา

ลมเย็น เย็น พัดโชยมาชื่นน้ำ	ใกล้ค่ำหอมชื่นกลิ่นพันธุ์บุปผา
ชื่นยิ่งนักเมื่อลมพัดมา	แสนชื่นอุราพาใจเบิกบาน

เพลงร้องในคณะจารุณกประมาณปี ๒๕๔๒

ธรรมชาติสร้างสรรค์

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

โลกนี้ล้วนมีที่คู่กัน	สสารสัมพันธ์คู่กันทั่วไป
น้ำลึกตื้นด่ำลมหาดชื่นน้ำ	สรรพสิ่งอื่นใด
แผ่นดินกว้างไกล	อีกไฟร้อนนั้น
บนฟ้ามีจันทร์อันส่องตา	ในน้ำมีปลาเกิดมาคู่กัน
แสงสีต่าง ๆ มีดมิตสว่าง	คำคินกลางวัน
คู่สร้างช่างสรร	สมกันมากมาย
โอ้งามที่ธรรมชาติเสกสรร	มีเพศสัมพันธ์พร้อมสรรพมากมาย
สมกันทุกสิ่งมีหญิงมีชาย	เป็นเพื่อนคู่กายพักพิง
มนุษย์ก็มีที่คู่ใจ	มีหญิงไว้ให้ผู้ชายแอบอิง
มนุษย์เพศเดียวคงเหงาเปล่าเปลี่ยว	ขาดที่พึ่งพิง
จึงสร้างผู้หญิง	ไว้อิงผู้ชาย

เป็นเพลงในละครของคณะศิษย์จามรของครูเวส สุนทรจามร

ธารน้ำรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ซ. อยู่ริมน้ำธาร (ฮัม) นั่งคอยหวานใจ
 ต่างคนสัญญา (ฮัม) จะมาทุกวัน
 กู๋ก้องเรียกเธอ อยู่
 ชะเง้อละเมอคอยมอง
 จะกู๋จะร้องเสียงก้องกลับมา
 อยู่ อยู่ อยู่ อยู่ กู๋เป็นสัญญา
 แต่ไม่เห็นมา ดังคำสัญญา
 อูราร้าวราน

ญ. ได้ยินเสียงใคร อยู่ อยู่ กู๋ให้สัญญา
 อยู่ อยู่ อยู่ กู๋ก้องร้องไป
(พร้อม) ต่างกูดอกกัน อยู่ ชวนรักราพันน่าฟัง

ญ. อยู่ อยู่

ซ. อยู่ อยู่

(พร้อม) กูดอกหวานใจ ห่างกันแสนไกล

ไม่แลเห็นใคร ได้แต่เหลียวไปฝากใฝ่สัมพันธ์
เมื่อใกล้สายัณห์ ที่เรานัดกันผูกพันรักปอง

แว่วมาซ่านาน สุดฝั่งน้ำธาร ซาบซ่านหัวใจ
นั้นเธอหรือใคร กูดอกเสียงไป ได้ยินหรือยัง
แผ่ว ๆ ไม่ดัง เห็นฝั่งอยู่ไกล

แต่สุขหัวใจ ดังใกล้ชิดกัน

ร้องสมัยโรงหนังโอเดียนประมาณปี ๒๔๘๖ เคยร้องอัดเสียงกับหัวหน้าทางวิทยุ ต่อมาหัวหน้าให้
วลีร้อง เลยร้องอัดแผ่นต่อมา เพลงนี้เป็นเพลงดังมากเพลงหนึ่ง

เธออยู่ไหน

คำร้อง : สุรสนี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เธออยู่ไหน
เมื่อขาดเธอ
ผิดเพียงครั้ง
ออกยิ่งช้าอย่างนะ

ฉันใคร่เจอ
ฉันเฝ้าเพื่อละเมอเพื่อพร่ำ
ฝังจิตจำ
อย่าทำให้ระกำฤทัย

ทุกวันนี้ฉันเฝ้าคอย
ผิดเพียงเท่านี้ไม่มีเยื่อใย
ล้นกับพัน
พลาดผิดเลย

เฝ้าคอยจนน้อยใจ
ไม่อาลัยบ้างเลย
นั้นยังเคย
โยนเลยเมยล่วงเลยเลื่อนลา

เธออยู่ไหน
เวทนา
ไยยอดชู้
อยู่ที่ใดแห่งไหน

ขอให้มา
ฉันสักคราซักพาหมองไหม้
ขวัญคู่ใจ
จำไว้โปรดเห็นในคำวอน

เพราะเธอได้จากไป
กลืนนวลแนบเนื้อให้เอื้ออาวรณ์
ฉันรักเธอ
เธอจากไป

อกใจจึงร้าวรอน
จะหลับนอนอ่อนใจ
เพื่อครวญใคร่
อยู่ไหนใดจะไม่ลืมเลือน

เพลงนี้ครูเอื้อเป็นผู้ร้องมาตลอดแต่เวลาบันทึกเสียงนายห้างต.เจ็กชวนไม่ยอมขอให้ดิฉันเป็นผู้ร้อง
จึงบันทึกแผ่นโดยไม่ได้ชื่อเลย ประมาณปี ๒๔๙๑-๒๔๙๒ เพลงนี้เสียงสูงและต้องร้องในจังหวะ
เร็วมาก ดิฉันคิดว่าตัวเองร้องไม่ได้ แต่คนฟังนิยมมาก ว่าเสียงสูงใสไพเราะดี ความหมายในเนื้อ
เพลงบทนี้เป็นเพลงผู้ชายร้อง อยากพบผู้หญิงที่ตัวรัก แล้วผู้หญิงคนนั้นงอนไม่มาให้เห็นหน้า เรื่องนี้
มีประวัติที่ไม่อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรได้

โธ่ ผู้ชาย

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

โธ่ ผู้ชาย เอ๊ะผู้ชายอะไรนั่น ไม่น่าหวั่นก็หวั่นหวาดฤทัย
 แปลกอะไรไม่รู้ทัน
 โธ่ ผู้ชาย นะผู้ชายทำใจขาด ไม่น่าหวาดก็หวาดขาดรักโย
 นำหมั่นไล่อะไรนั่น
 ยั้มยวนเท่าไรน้ำใจหนาเธอทำเชอกระไร
 รักเป็นยังงี้อดอันไวยเมื่อไหร่จะรู้จักัน
 โธ่ ผู้ชาย ซิ ผู้ชายทำใจเงา นิ่งกอดเข้าเจ้าจุกได้ทุกวัน
 จะให้ฉันบอกอย่างไร
 อย่าให้ฉันง้อมากไปไม่ดีหรอก
 ไม่อยากบอกออกปากฝากน้ำคำ โธ่ ช่างทำไม่รู้ใจ
 บอกเท่าไรแล้วกลับเมินทำเดินเลี้ยว
 ฝ้าบ้ายเบี่ยงเกี่ยงอยู่ไม่รู้ที กลับเดินหนีผละเลยไป
 แม้เดินกรีดกรายทั้งชายสายตาก็ไม่กล้ามอง
 แม้เธอไม่ลอง กลับนั่งเฉยมองจะต้องเสียใจ
 แปลกจริงเออ หรือว่าเธอจะรังเกียจ
 ไม่น่าเกลียด ก็เกลียด เกลียดรักโย เหตุไฉนไม่ลองดู

เป็นเพลงที่ใช้ร้องในกรมและใช้ร้องเวลาเข้าทำเนียบรัฐบาล
 ร้องกัน ๓ คน คือ สุปาณี พุกสมบุญ, ขวลิ ช่วงวิทย์และ
 มณฑนา โมรากุล บันทึกเสียงแผ่นสุนัขนีเขี้ยว ประมาณปี
 ๒๔๙๐

นอนฝันไป

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

นอนฝันไป
เห็นบุปผาชาติตาขมิ้น

ฝันว่าเที่ยวในสวนวิมาน
สวยละลานแลตื่นตา

ธารใสเย็น
พากันว่ายน้ำแหวกแปลงนัยดา

ใสจนได้เห็นฝูงปลา
ว่ายพริ้วมาเห็นคราคร่ำ

ชื่นชมสมใจ
ชื่นใจเหลือจำ

เหมือนมาอยู่ในสวนว่า
เหลือที่กล่าวคำพริ้วอันใด

ชวนสำราญ
เห็นไทรต้นหนึ่งแผ่กิ่งใบ

วกตามฝั่งธารเลี้ยวไป
ชื่นหัวใจสายลมผ่าน

เพลินหัวใจ
เห็นงูตัวใหญ่สุดเปรี้ยวปาน
มองพิศดู
เอ๊ะ งูดูแปลกแหวกธรรา

ฝันเพลินต่อไปพิสดาร
เลื้อยลงธารพานหมู่ปลา
เอ๊ะ ปลาโลงหนีมา
งูหนีปลาขึ้นมาบนฝั่ง

เจ้างูหนีปลา
แอบตัวแฝงบัง

หนีตรงขึ้นมาที่ฉันนั่ง
เดียวเดียวกลับหลังชูทันทไ

งูรัดตัว ฉันเองตื่นกลัวร้องไป
ร้องจนสะดุ้งตื่นตกใจ

เป็นฉันใดลองทายดู

เป็นเพลงที่ชอบอีกเพลงหนึ่งประมาณปี ๒๕๔๒

นักเรียนพยาบาล

ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

อันความกรุณาปราณี	จะมีใครบังคับก็หาไม่
หลั่งมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ	จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน
ข้อความนี้องค์พระธีรราชเจ้า	พระโปรดเกล้าประทานให้ใจฉวี
ใช้คุณค่ากรุณาไว้อาจิณ	ตั้งวารินจากฟ้าสู่สากล
อันพวกเราเหล่านักเรียนพยาบาล	ปณิธานอนุกุลเพิ่มพูนผล
เรียนวิชากรุณาช่วยปวงชน	ที่เจ็บไข้ได้พันทรมาน
แม้โรคร้ายจะแปรพิษถึงปลิดชีพ	จะยึดหลักดวงประทีปคือสงสาร
ยอมเหนื่อยยากตรากตรำใจสำราญ	อุทิศงานเพื่อคนไข้ทั้งใจกาย

ร้องให้กับนักเรียนศิริราชพยาบาล เมื่อประมาณปี ๒๕๙๒ และเมื่อสามทำกิจการโรงภาพยนตร์ ก็เคยจัดรายการพิเศษให้อีกที่โรงภาพยนตร์ “ศรีพรานนก” บทร้องเพลงนี้ ดัดแปลงจากพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๖ เรื่องเวนิสวานิช

น้ำค้างกลางหา

ม.จ. จักรพันธ์พิญศิริ จักรพันธุ์

เมื่อยามแสงทองส่องฟ้างาม	ประกายน้ำยามรุ่งสาง
เปรียบดังเพชรพรายกระจายทั่วทาง	หยดหยาดน้ำค้างพราวพราย
โอ้อนิจจาหยาดน้ำเอย	เหตุใดระเหยเมื่อสาย
ตะวันร้อนแรงแสงกล้าประกาย	เจ้าก็ละลายหายไป
เหมือนหยาดน้ำค้างกลางหา	น้ำจิตคนเราแปรเปลี่ยนไป
รักแรกนั้นหวานปานใด	แค้นเคืองใจหลัด ๆ ก็มาพลัดกัน
ส่วนใจนั้นคอยแต่หวังชม	อกตรมระทมไผ่ฝัน
ไหววอนร้อนใจคอยให้สิ้นวัน	ให้น้ำค้างนั้นหยาดคืน

เพลงของท่านจักร์ฯ มักมาถึงตัวกระตั้นหันหันเสมอ บางทีเสด็จมาทรงฟังดิฉันร้องซ่อมท่านไม่เคยติไม่เคยชม ประทับฟังเงียบ ๆ วันหนึ่งประทานนาฬิกาตั้งมาให้ดิฉันเรือนหนึ่ง เมื่อดิฉันลาออกไปแล้ว ท่านก็รับสั่งว่า เชื่อเถิดนักร้องคนนี้หาแทนให้เหมือนไม่ได้ และเมื่อทรงพระชราแล้ว ครูเอื้อถึงแก่กรรมแล้ว ท่านยังรับสั่งว่า “เห็นไหมเอื้อตายไปแล้วก็ยังหาคนมาแทนมันทดแทนไม่ได้” ดิฉันทราบก็ชื่นใจระลึกถึงพระคุณท่านมาจนทุกวันนี้

น้ำตกแม่สา

จารุกนก

น้ำตกแห่งนี้ที่งามตา
 ตกจากภูเขาเหมือนหลังจากฟ้าสุราลัย
 น้ำตกแม่สาที่น่าเพลินใจ
 น้ำรินเรื่อยลงไปดูเหมือนเทพไทโปรยลงมา
 น้ำตกแม่สาช่างงามครัน
 ดังเทพสร้างสรรค์เป็นลาดเป็นชั้นช่างงามตา
 น้ำตกที่สูงพุ่งลงมา
 ใสเย็นชื่นอุราเสียงดังซ่าช่างน่าฟัง
 ชื่นชมเย็นด้วยลมไม้ร่มเงาบัง
 สาดเสียงที่ดังเหมือนดนตรีที่ฟังจิตใจ
 ทั้งมีหนุ่มสาวพลอดเปลื้องคำ
 เป็นสุขยิ่งล้ำลงเล่นในน้ำพรั่นกันไป
 สาวหนุ่มเล่นหัวยั่วชวนใจ
 ระริกรื่นฤทัยคิดชวนให้เผลอใจเพลิน
 ร้องในวังจารุกนกประมาณปี ๒๔๙๓

แนวหลัง

พระนิพนธ์ : พระนางเธอลักษมีลาวัลิย์

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ขอสหายชายหญิงอย่านิ่งช้า	โปรดคิดหาทางช่วย...หน่วยทหาร
พวกเราได้อยู่เป็นสุขสนุกสำราญ	เพราะทหารกันภัยไว้แทนเรา
ทหารเหนื่อยเมื่อยล้าแสนสาหัส	ราษฎรควรจัดสิ่งของสนองเขา
ทหารต้องรบทหารต้องสู้มิรู้เขา	ราษฎรควรเอาทรัพย์สินช่วยทุกหน่วยกอง
ทหารเป็นแนวหน้ารักษาเขต	ราษฎรแนวหลังระวังเหตุ ทั่วทั้งผอง
จงร่วมจิตคิดสมัครรักปรองดอง	เพื่อพี่น้องชาวไทย.....สบชัยเออย

ร้องเพลงนี้ที่เฉลิมกรุง ในรายการหาเงินช่วยทหารที่
 ไปรบอยู่ชายแดน ชุดที่ใส่อง พระนางเธอฯ ประทานให้
 เป็นผ้าลูกไม้สีบานเย็น พร้อมด้วยสร้อยข้อมือ ๑ สาย

น้ำเหนือบ้า

คำร้อง-ทำนอง

พิมพ์ พวงนาค

น้ำเหนือบ้าเมื่อหน้าน้ำ
ที่ลุ่มที่ต่ำก็นองด้วยน้ำทั่วไป
จะมองไปทางทิศใดก็เห็นแต่น้ำไหลนอง
เมื่อน้ำแล้งน้ำแห้งหาย
ลำห้วยทั้งหลายคงเหลือแต่ทรายมากอง
ไม่งามเหมือนยามน้ำนอง ยิ่งมองยิ่งเศร้าหัวใจ

ห้วยเจ็ญน้ำแล้งามกระไร
มีสาว ๆ มาแหวกมาว่ายน้ำเล่นน้ำใสกันคึกคะนอง
เสียงหยอกเสียงเข้าคราเจ้าลำพอง
ยามมองพาให้เสียชานใจ
เห็นแต่ร่างว้ายอยู่ไหน ๆ บัวบังใบสิ้นสะเทือน

โอ...โอ้ สาวชาวเวียงเหนือ
แม้ช่างงามเหลือผิวเนื้อเมื่อพิศติดเตือน
ใจสะทกอกสะเทือนงามติดเตือนตรึงใจ

ร้องเป็นเพลงแรก เมื่อยังเป็นเด็กไปหัดร้องที่คณะ “จารุกนก” กับครูพิมพ์ พวงนาค พอร้องจบ คุณพจน์ ก็รับเข้าไว้ในคณะ “จารุกนก” ทันที ครูเอาเพลงนี้ไปขายให้นายห้าง ต. เจ็กชวนที่บางลำพู นายห้างบอกว่าเพลงนี้ชื่อ แต่เด็กหางเบยที่ร้องคนนี้ไม่เอา ครูก็บอกว่าไม่เอาคนร้องคนนี้ ก็ไม่ขายเพลงนี้ให้ ในที่สุดนายห้างฯ ก็ตกลงยอมให้เด็กหางเบยที่ชื่อ จูรี โมรากุลเป็นผู้ร้อง แต่เมื่อบันทึกเสียงแล้วก็ไม่ได้นำออกจำหน่าย ในปี ๒๔๘๔ จนถึงปี ๒๔๘๕ น้ำท่วมกรุงเทพฯ ครั้งใหญ่ เพลงนี้จึงได้ออกขายและขายดีเป็นเทน้ำ ในที่สุดทุกคนก็รู้จักนักร้องที่มีชื่อว่า จูรี โมรากุล

บัวกลางบึง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

อนาถเหลือล้ำ	บัวบานเหนือน้ำอยู่ห่างคน	ลับตาอยู่จนกลางบึง
ได้แต่ชะเง้อละเมอรำพึง	เจ้าอยู่ถึงกลางบึง	ปล่อยให้ฝั่งเซยชม
แดดส่องผิวน้ำบัวพลอยหมองคล้ำ	ด้วยแดดเผา	สีเจ้าก็เศร้าด้วยลม
ตกตึกน้ำน้อยนอนคอยคนชม	เจ้าต้องคลุกโคลนตม	กลีบที่ปมโรยรา
บัวน้อยลอยอยู่กลางบึง	ครั้นคนเอื้อมไม่ถึง	มีฝูงผีบินมา
อยากพักพิงบนหิ้งบูชา	เขาไม่ปรารถนา	แล้วจะว่าเขาแกล้ง
โอ้อยู่ไกลหนักหนา	ดังซ่อนหลบตา	แอบแฝง
หากปล่อยทิ้งไว้พอใจแมลง	ลั่นกลืนลิ้นโรยแรง	แล้วคงเหี่ยวแห้งคาบึง

เพลงนี้เพราะถูกใจมากมาตั้งแต่ร้องครั้งแรกออกทางวิทยุกระจายเสียง เนื้อร้องครูแก้วแต่งได้วิเศษนัก ดิฉันร้องอัดเสียงครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๙๐ ยังสาวมาก ต่อมาหัวหน้ามาตามเมื่ออายุ ๕๐ แล้วให้ร้องใหม่พร้อม ๆ กับเพลง “เพชรบุรีแดนใจ” เสียงขึ้นไม่ถึง จึงลดเสียงลงมา อีกครั้งนี้ก็ยังร้องได้ดี แถมมีเนื้อร้องผู้ชายตามมาอีก แต่ร้องใหม่อีกแผ่นหนึ่ง ไม่ได้ลงแผ่นเดียวกัน

บัวน้อย

คำร้อง : สุริเยศ

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

บัวน้อยเห็นลอยเด่นกลางบึง	ดอกหนึ่งพริ้งเป้งบานสดสวย
สิ่งงามกลืนโชยระรวย	ดอกตูระทวยยามลมโชยพัดผ่านมา
ยามมองฉ่นผันไผ่คะนิง	หึ่ง ๆ มวลหมู่ผึ้งเสาะหา
เคล้าเคลียก็บินลืบทา	ไม่คืนหวานมาเมื่อคราความหวานล้นไป
คิดแล้วเศร้าอรุา	บัวน้อยเด่นตาเปรียบเหมือนหญิงที่อ่อนวัย
จิตใจอ้อมหวานไหว	ลืมหัดเลิกลิงไปในสิ่งยั่วชวน
นารีถึงจะเด่นกว่าใคร	ทรมวยไม่สงวนน้มนวล
พลั้งไปด้วยคำชักชวน	เปรียบความหอมอมวลบัวน้อยยามไร้คำเอ่ย

เป็นเพลงที่ซื้อลิขสิทธิ์มาบันทึกแผ่นตรา “ดอกกุหลาบ”

บ้านเกิดเมืองนอน

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

บ้านเมืองเรารุ่งเรืองพร้อมอยู่หมู่เหล่า
 พวกเราล้วนพงศ์เผ่าคิวิลย์
 เพราะฉะนั้นชวนกันยินดีเปรมปรีดีใจ
 เรียกตนว่าไทยแดนดินผืนใหญ่มีใช้ทาสเขา

ก่อนนี้มีเขตแดนนับว่ากว้างใหญ่
 ได้ไว้พลีเลือดเนื้อแลกเอา
 รบ รบ รบ ไม่หวั่นใครมอบความเป็นไทยให้พวกเรา
 แต่ครั้งนานกาลเก่าชาติเราเขาเรียกชาติไทย

บ้านเมืองควรประเทืองไว้ตั้งแต่ก่อน
 แน่นนอนเนื้อและเลือดพลีไป
 เพราะฉะนั้นเราควรยินดีมีความภูมิใจ
 แดนดินถิ่นไทยรวบรวมไว้ได้แสนจะยากเข็ญ

ยากแค้นเคยกู้แดนไว้อย่างบากบั่น
 ก่อนนั้นเคยแตกसानชานเซ็น
 แม้กระนั้นยังร่วมใจช่วยกันรวมไทยให้ร่มเย็น
 บัดนี้ไทยดีเด่นร่มเย็นสมสุขเรื่อยมา

อยู่กินบนแผ่นดินทองถิ่นกว้างใหญ่
 ชาติไทยนั้นเคยใหญ่ในบูรพา
 ทุก ๆ เข้าเราคงไทยใจจงปรีดา
 ว่าไทยอยู่มาด้วยความผาสุกถาวรสดใส

บัดนี้ไทยเจริญวิสุทธิผุดผ่อง
 พี่น้องจงแซ่ซ้องชาติไทย
 รักษาไว้ให้มั่นคงเกิดธงไตรรงค์ให้เด่นไกล
 ชาติเชื้อเรายังใหญ่ชาติไทยบ้านเกิดเมืองนอน

เป็นเพลงปลุกใจที่ร้องชนะประกวดเมื่อประมาณปี ๒๔๘๗-๒๔๘๘

บุปผางาม

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

โอ้งามแสนงาม	เมื่อยามฉันชมดอกไม้
กลิ่นเจ้าสุดหอม	พะยอมในไพรพาให้ชื่นชม
สายลมพัดพา	บุปผาช่างงามน่าดม
แต่เช้าเราเคยได้เคยได้ชม	เมื่อยามสายลมโชยมา
ต่างพรรณ	ฉันจ้องมองเพลินตา
ช่างงามหนักหนา	ยิ่งพาให้เพลนในฤทัย
โอ้เราหวังชม	อยากดมให้สมในใจ
ลมพัดกลิ่นไกล	ทั้งกิ่งทั้งใบก็แกว่งไกวไปตามลม
ครั้นยามสายพลัน	แต่ฉันก็ยังนั่งชม
แต่แล้วจิตฉันกลับพลันระทม	แสนตรมฤทัย
เพราะมีแมลง	มาแก้งเซยชมดอกใบ
แก้งเกล้าแก้งคลอจนพอสมใจ	แล้วก็บินไปไกลตา
โอ้เอ๋ย	หวังเซยชื่นอุรา
กลับเหงาวิญญา	ด้วยว่าบุปผามาระทม
แสนจะเสียดาย	มุ่งหมายจะเซยจะชม
แต่แล้วต้องตรม	แม้มีสายลมถึงจะชมก็ตรมใจ

เพลงเก่าสมัยวิทยุศาลาแดง ไม่ได้แยกเสียงประสาน

บุปผาธรรมชาติ

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เห็นพันธุ์ผักกาดสวยคราฉันทมอง	น้ำใจหวังปองเคลิ้มจ้องลัดดา
กลิ่นหอมอ่อนใจมิให้ร้างรา	ชูช่อระย้าเหมือนว่าชวนชม
สายหยุดพุดซ้อนและช่อนกลิ่น	เร้าใจวิลซึ่งอารมณ์
หอมกลิ่นบุหงาสารภิกาลงลั่นทม	ล่องลอยตามลมร่ำเพย

ดอกไม้เจ้าเอยสวยชวนเชยหน้าหงา

หอมเอยสวยจริงสวยยิ่งเหลือเกิน	ฤทัยแสนเพลินขอเชิญชักพา
ใจฉันนิยมหวังชมลัดดา	ตรึงจิตติดตาเห็นค่ามาลี
หอมกลิ่นดอกสวยรวยระรื่น	ทุกวันทุกคืนชื่นฤดี
หลายเพศต่างพันธุ์นั้นมั่งปึงยิ่งหลงทวิ	ส่งกลิ่นสดศรีกำจาย

สดสวย เลื่อมลาย หมายจะชมบุปผา

สุรัสวดี พุกกะเวส นั้นชอบดอกไม้มาก แต่ง
เพลงดอกไม้ที่ไร่น้ำร้อนไฟเรื่อนำร้องเสมอ
เพลงนี้อัดเสียงปี ๒๔๙๓ เป็นเพลงที่ชอบมากอีก
เพลงหนึ่ง เพราะดิฉันก็ชอบดอกไม้มากเหมือน
สุรัสวดี

ปรัชญาชีเม่า

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

- ญ. ชีวิตที่เกิดมาหวังสุขอุราไม่ว่าผู้ใด
 ปลดทุกข์ด้วยสุราถือนั้นอุราปรัชญาชีเม่า
 หมู่. เอ้าเฮฮา รินสุราแล้วมาดื่มกัน
 ดื่มแล้วสบาย
 เมื่อมีทุกข์อย่าระอา
 ญ. เร่งเร้าด้วยสุราวิสกี้โซดาจะพาชื่นชม
 พอรสเหล้าเข้าปากทุกข์ยากจากไปสุขใจสุขกาย
 (รับ)
- ช. ถึงแม้เพื่อนไม่มีคบเหล้าเข้าชืชื่อดีกว่าใคร
 เหล้านั้นชื้อต่อเราเพราะดื่มมันเข้าต้องเมาทุกที
 ญ. ชีวิตไม่แน่นอนเดี๋ยวลุ่มเดี๋ยวดอนเดี๋ยวร้อนเดี๋ยวเย็น
 เรายักสุขด้วยกันทุกข์บ้างช่างมันต้องการสบาย
 (รับ)
- ญ. ชีวิตที่ผ่านไปขออย่าห่วงใยผ่านไปช่างมัน
 คินนี้สุขสบายเข้าขึ้นอาจตายร่างกายหมกดิน
 (รับ)
- ยืมไปทุกคนนะเรา
 ลืมเหล้าแล้วเราเฮฮา
 เอ้า ดื่มเถอะนะพวกเรา มะ มะ ดื่มเถอะนะพวกเรา
 เรื่องทุกข์เรื่องร้ายหายด้วยสุรา
 ดื่มสุราจะพากลุ่มหาย
 สังคมภิรมย์ทุกข์คลาย
 แสนสบายหญิงชายเฮฮา
 หรือใจคบได้แหละดี
 มิตรดีนี่คือสุรา
 เดี่ยวลาเคิญเดี๋ยวเป็นเดี๋ยวตาย
 หญิงชายพันตายไม่มี
 สารพันผันแปรทั้งสิ้น
 มะริน เอ้ารินสุรา

เป็นเพลงในภาพยนตร์เรื่อง “ศาสนารักของนางโจร” นำแสดงโดย ยอดยิ่ง สุวรรณนคร, ไสลทิพย์ ตาปนานนท์, สุรสิทธิ์ สัตยวงศ์, กรมตำรวจสร้างมีเพลง “ศาสนารัก” อีกเพลงหนึ่งอยู่ในหนังเรื่องนี้ดิฉันร้องแทนไสลทิพย์ตาปนานนท์ ซึ่งแสดงเป็นนางเอก เป็นคนสวยขำตาโต เข้ากล้องแล้วสวยมาก สุรสิทธิ์ เป็นพระเอกฝ่ายโจร คุณยอดยิ่งก็เป็นพระเอกฝ่ายตำรวจ เพลงนี้ดิฉันร้องเดิวนำหมู่ทุกท่อน บันทึกเสียงกับห้างกมลสุโกศล ตราโคลัมเบีย ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนลาออกจากกรมประชาสัมพันธ์ไม่นานนัก

ปองใจรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

(ญ)	ไอ้ความรักเอย	สุดซึ้งสุดเซย	สุดจะเฉลยรำพัน
(ช)	รักเจ้าเฝ้าแต่ฝัน	ผูกพัน	รักพี่กระสันคอยหา
(ญ)	พี่คอยน้องคอย	ต่างคนต่างคอย	แต่บุญเราน้อยหนักหนา
(ช)	คอยเจ้าเจ้าไม่มา	เจ้าหนีหน้า	แก้วตาหนีพี่ไป
(ญ)	รักพี่	สุดที่อาวรณ์	รักจระจำไกล
(ช)	อย่าเลยอย่าไป	พี่หวงดวงใจ	ขอให้พี่ได้เคียงครอง
(ญ)	พี่ปองน้องปองห้องหอ	น้องจะไปรอกู่คลอ	หอห้อง
(ช)	พี่ปองน้องปอง	ต่างคนต่างปอง	แล้วพี่จะครองคู่เอย

ละครเรื่องจุฬาทริศุณนี้ ครูแก้วทำบทจากนวนิยายของพนมเทียน แสดงทางวิทยุกระจายเสียงเป็นละครวิทยุมาก่อน ครูเอื้อ กับครูแก้วทำเพลงประกอบละครเรื่องนี้ เรียกว่าชุดจุฬาทริศุณ รวม ๕ เพลง จุฬาทริศุณ ได้ร่วมมะลูลี จ้าวไม่มีศาล ปองใจรัก อ้อมกอดพี่ โดยเฉพาะเพลงนี้นางเอกคือดารารายร้องด้วยความคิดถึงพระเอกชื่ออริยวรรต ในขณะที่นางเอกร้องรำฟุ้งถึงความรัก ก็มีเสียงพระเอกลอยเข้ามาร้องต่อกันไปเป็นเพลงคู่จนจบเพลง ในการแสดงละครวิทยุครั้งแรก หัวหน้าแสดงเป็นอริยวรรต ดิฉันเป็นดาราราย วินัยเป็นขัตติยราชนทร์ ถึงเวลาแสดงบนเวทีเฉลิมไทย ดิฉันแสดงเป็นดาราราย ร้องเพลงเอง ฉลอง สิมะเสถียรแสดงเป็นอริยวรรต นับเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวเท่านั้นที่ดิฉันแสดงละครเวที เป็นการแสดงเก็บเงินสร้างพระราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๖ ของสมาคมนักเรียนแก้วศิราวุธ แสดงอยู่สามสัปดาห์ หลังจากนั้นจึงมาบันทึกแผ่นเสียงกับบริษัทโคลัมเบีย ห้างกมลสุโกศล

ปางหลัง

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ปางหลังฉันยังจำได้
 ครั้งหนึ่งตรึงใจปางใดไม่เหมือน
 ปางนั้นเหมือนสัมพันธ์เราเตือน
 รักเจ้าบิดเบียนไม่เหมือนดังคำร่ำพัน
 ฟ้าเด่นแสงเดือนยิ่งเหมือนเราเตือนอาลัย
 คินหนึ่งคินใดเราเคยร่วมใจได้แสงจันทร์
 แสนอวอร์ดหลับนอนคะนึ่งนิรันดร์
 โอ้ปางหลังนั้นเหมือนหนึ่งสัมพันธ์คอยบั่นหัวใจ
 ยังจำ คำเธอ
 หม่นเหม่อแต่เธอเฝ้าเพื่อรำไป
 ฟ้าสูงกว่าพื้นแผ่นดินแคไหน
 อาจเอื้อมสูงไปจึงครวญหวนให้โศกศัลย์
 ปางหลังเหมือนดังปางโศก
 ปางที่วิโยคปางโศกปางนั้น
 ปางนี้ร่ำอดีตทุกวัน
 รักพรากจากกันสุดสรวรร่ำพันอันใด
 รักเก่าของเราแอบเนาเหมือนเงาร่ำรอน
 สุดคล้ายด้ายถอนรักพาอวอร์ดสะท้อนใจ
 แสนระทมขึ้นชมเพราะเธอเลื่อนไกล
 โอ้ยอดหัวใจไม่หวั่นหรือไรจึงได้ร้างรา
 เราคนมีกรรม
 ใฝ่ด้อย่าทำเพื่อยเพื่อพา
 ร้อนรักโศกนักจักเอื้อมดอกฟ้า
 จึงต้องร้างรำน้ำตานองหน้าด้วยตรม

เป็นเพลงที่ครูเอื้อร้องแต่ป่าไผ่เพียงให้มันทวาร้องตอนบันทึกเสียง (ป่าไผ่เพียง
 คือคุณพ่อของจรี โอศิริ เป็นผู้ควบคุมการบันทึกแผ่นเสียงของกมลสุโกศลใน
 ขณะนั้น)

ปาริชาติ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ช. กลิ่นล่องลมมา	หอมปาริชาติสวรรค์ (ฮัม.....)
ช. กลิ่นเจ้าเท่านั้น	สัมผัสชาติที่ผ่าน (ฮัม.....)
ช. ดอกเจ้าก็งาม	สมนามเขากล่าวขาน
ญ. สีแดงงามตระการ	พิศเพียงแก้วประพาฬดอกไม้วิมานสุชาติ
ญ. กลิ่นเจ้าล่องลม	พริ้วพรมมาแห่งนี้ (ฮัม.....)
ญ. กลิ่นเจ้ายวนยิ	ฤดีให้ป่วนปั่น (ฮัม.....)
กลิ่นเจ้าคลใจ	โน้มนในฤทัยฝัน
พ. ภพชาติแต่เบื่องบรรพ์	นึกได้โดยฉับพลันกลิ่นทิพย์ผูกพันสวรรค์คลใจ
ช. โอปาริชาติเอ๋ย	ชื่นเชยชีวิตให้
ญ. ชาติหลังปางใด (ฮัม.....)	เข้าใจทุกปาง
ช. เกิดชาติปางไหน (ฮัม.....)	ขอได้ร่วมใจทุกทาง
ญ. ปางรักร่วมใจไม่จืดจาง	ปางร้างไม่จางเลย
ช. ศักดิ์สิทธิ์หนักรา	โอปาริชาติเอ๋ย (ฮัม.....)
กลิ่นเจ้ารำเพย	ชิดเชยไม่ขาดกลิ่น (ฮัม.....)
พ. เจ้าอยู่เมืองแมน	มิใช่ของแดนดิน
สมบัติวิมานขึ้นบานประทีน	มิใช่ของชาวแผ่นดินชมเชย

เพลงนี้แต่งสำหรับร้องที่โรงหนังเฉลิมไทย เป็นรายการบรรเลงขับร้อง ๑ ชั่วโมงล่วงหน้าก่อนละครเปิดฉากแสดง
ร้องกับหัวหน้ามาตั้งแต่ต้น ดิฉันยังเคยฝันว่า ถ้าร้องอยู่บนที่สูง ๆ ใช้ฉากดอกไม้สีแดง ให้ลมพัดกลีบสีแดงกระจายในฉากประกอบเพลงนี้ก็จะดี เพลงนี้ดิฉันชอบมาก

ผาเงอบ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

งามผาเงอบสวยงาม	ได้ชมยิ่งงามเมื่อน้ำไหลหลั่น
แท่นหินเป็นเชิงชั้น	ผาเงอบ ๆ งามหลายหลั่น
เงอบงามจ้ำจั่น	คล้ายกันทั่วไป
เพลินน้ำตกไหลมา	จากคอยสู่ผาจากผามาแอ่งใหญ่
เยือกเย็นเมื่อรินไหล	ไหลลงห้วยแก้วทางใต้
เมื่อน้ำไหลไป	ใสเย็นสบาย
หนุ่มสาวคราวพักผ่อน	พักร้อนชื่นฉ่ำ
พักด้วยการว่ายน้ำ	ชำระกาย
ชื่นฉ่ำมุดตาแหวกว่าย	หญิงชายเพลินใจ
เย็นน้ำธารไหลเย็น	เมื่อมองจะเห็นแอ่งน้ำกว้างใหญ่
ไอน้ำที่เย็นใส	ใสดั่งจิตชาวเชียงใหม่
โอบเอือน้ำใจ	หาใครเทียมเลย

ประมาณปี ๒๔๙๐ แฟนเพลงชาวเชียงใหม่อยากเห็นตัวจริง จึงไปเปิดการแสดงตามคำเรียกร้องที่โรงภาพยนตร์ “นคร พิงค์” คุณวินัย จุลบุษปะร้อง “แว่วเสียงเธอ” ครูเอื้อ สุนทรสนานร้อง “ดอกไม้เวียงเหนือ” ดิฉันถูกกำหนดให้ ร้องเพลง “ผาเงอบ” ซึ่งแต่งขึ้นใหม่สด ๆ ตอนบ่ายหลังจาก ที่พวกเราทั้งคณะไปเที่ยวหน้าตกห้วยแก้ว แล้วปีนขึ้นไปจน ถึงแอ่งน้ำตรงที่เรียกว่า “ผาเงอบ” ดิฉันกลัวว่าจะจำเนื้อ เพลงนี้ไม่ได้ จึงเขียนเนื้อร้องตอนขึ้นต้นเพลงไว้ที่ฝ่ามือ มีความว่า งาม..... เพลิน..... หมายถึงเพื่อกลัวลืม เพลงนี้ พอถึงเวลาอดีตเสียงกับห้างด.เจ็กชวน ตรากระต่าย เสียงไม่ ค่อยจะดิสมา่เสมอนัก ต่อมาวรรณุชารี ขับร้องเป็นครั้งที่สอง

ผีเสื้อยามเช้า

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

รุ่งอรุณเรืองแสงทอง งามยิ่งเคลิ้มมองงามผ่องนภา
สว่างกระจายพรายพราวเร้าตา งามทั่วท้องฟ้าพื้นหล้าวิไล
เยือกเย็นลมร่ำเพยพัดโชย พากลิ่นหอมโรยโชยฉ่ำฤทัย
กึ่งผกาพากันพริ้วใบ ชูช่อไหวโบสดใสตามลม

เหล่าผีเสื้อแสนงามยามเช้าคลอเคล้าลัดดา

ลอยเล่นลมเร้าตาเริงสุภาพนิยมน

บ้างลงไล่ไต่ตอมน้อมนุ่ม

สุขสมสรรคตมผกา

สุดสุดคนธารสหวังชม กางปีกรับลมเรืองชมนภา
ผ่องระยิบระยับวิบตา พราวพร่างหนักหนาพาให้ใฝ่ฝัน
โผผินบินเร้าฤทัย เรือยไปเลิกลิงในชีวิน
สุขแต่เช้าเช่นนี้ทุกวัน ชมชื่นสัมพันธ์ผีเสื้อแสนงาม

เพลงนี้เป็นเพลงเก่าร้องตั้งแต่สมัยวิทยุศาลาแดง ซึ่งจะต้องไปร้องสด ๆ ตอนเช้าเวลาประมาณ ๖ โมงถึง ๖ โมงครึ่ง คล้ายกับการปลุกคนให้ตื่นขึ้นชมธรรมชาติยามเช้าและประกอบกิจการงาน เพลงที่ร้องเช้า ๆ ชุดเดียวกันนี้ ก็มีมาสิรุ่งอรุณ, บุปผางาม, มิควลัน ควันธรรมไปร้องออกอากาศด้วย เพลงที่เขาร้องก็มีเช่นเพลงยามอรุณ บทร้องปลุกให้ตื่นไปทำงานสร้างชาติ แล้วดิฉันก็จะช่วยร้องหมู่ตอนที่เป็นจังหวัดมะรฐ

เมื่อตอนที่บันทึกแผ่นดิบทที่กรมฯ ซึ่งคุณจ้าน ดันทโกศัยเป็นช่างบันทึกนั้น เพลงนี้ ใช้ไวโอลินบรรเลงถึงสามคน ดำเนินทำนองไม่ซ้ำกันสอดเสียงประสานกันเพราะหลายคนสีไวโอลิน มีหัวหน้า คุณสมพงษ์ ทิพยกลิน และคุณทองอยู่ เปียสกุล นำเสียดายที่คุณทองอยู่ถึงแก่กรรมเพราะถูกรถกระบะเบ็ดเสียดชีวิตที่ท่าพระจันทร์ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒

ผู้แพ้รัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

เธอมีรักใหม่จึงได้หลงลืมรักเก่า
อันน้ำคำฉันจำได้มัน
เมื่อฉันต้องแพ้ก็ทนหลงพะวงอาลัย
ฉันไม่อาจชิงดีแพ้ด้วยมีอันเป็น
บาปอะไรหนอพรากเรา

จำได้หรือเปล่าว่าเรารักกัน
แต่เธอซิพลันผันพรากไป
เพื่อนคนใหม่ชนะนี่เล่า
จึงยากเย็นอับเฉา
ความทุกข์โศกไม่บรรเทาจึงแสนเศร้าอับเฉาไป

ดวงใจหมองหม่นจำใจฝืนทนวิโยค
เป็นเพราะเธอพบคู่คนใหม่
จึงเป็นผู้แพ้ภัยตายฉันไม่วายระทม
ฉันเคยพลอบวิญญาเข็ดน้ำตาให้เธอ
นี้จะลืมหรืออะไร

อารมณ์ฉันโศกกระทำซ้ำใจ
เธอจึงตัดใจทิ้งให้ตรม
สุดจะข่มให้หายไปได้
เคยบ้ำเรอพลอบใจ
ความรักล่องห่วงอาลัย ยังผันใฝ่อยู่ทุกวัน

สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีการปรับปรุงการใช้ภาษาไทย ให้ใช้สรรพนาม “ท่าน” สำหรับบุรุษที่ ๒ เช่นเดียวกับที่ฝรั่งใช้คำว่า “ยู” บทเพลงนี้จึงร้องตามรัฐธรรมนูญ ว่า “ท่านมีรักใหม่จึงได้หลงลืมรักเก่า.....” การปฏิบัติภาษาไทยครั้งนั้น ไม่นานนักก็เจียบไป ถึงตอนอัดแผ่น จึงกลับมาใช้คำว่าเธอ แทน เพลงที่ใช้สรรพนามคำว่าท่านนี้ยังมีอีกหลายเพลง เช่น เพลงตลาดนัด “เอ๊ะท่านเป็นใคร ฉันไม่รู้จักรู้จี้” (หัวหน้าร้องกับซวลี) เพลงภาษารัก (ท่านมองฉันเพลินเนิ่นนาน ขอลาปวงท่าน มินานเท่าใด.....) ซึ่งดิฉันร้องตอนเปลี่ยนจังหวะท่อนหลัง กับอีกเพลงหนึ่ง คุณสุภาพ รัตมิต้องคนแรกชื่อ “ความลับในใจ” (ความลับในใจฉันบอกท่านนั้นไม่ได้.....) เพลงความลับในใจนี้พอถึงเวลาบันทึกแผ่น หัวหน้ามอบให้เพ็ญศรี ร้อง

ฝากอาลัย

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ขอฝากอาลัยไว้นิด
ต่างคนต่างรักต่างคอย
ขอให้เธอนึกถึงคำ
อย่าลืมอย่าเลือนความหลัง
แม้ตัวจะห่างกันรักนั้นยังติดใจ
แม้ใจจะชอกช้ำ

ขอให้เธอคิดไว้หน่อย
ต่างคนต่างพลอยแต่หวัง
ขอให้เธอจำคำสั่ง
ต่างคนต่างฝังจิตจำ
แต่จากกันไปเพราะกรรม
พอนึกถึงคำใจที่ซ้าก็คลาย

ขอฝากอาลัยไว้นิด
ต่างคนต่างรักไม่วาย
นึกฝากเธอไว้กับแสงเดือน
เกรงแต่จะเลือนลึมนั้น
ขอฝากชีวิตไว้ชีวิต
ถ้าหากเธอไร้คู่เดือน

เพราะว่าเคยชิดเคียงกาย
ต่างคนต่างหมายมุ่งขวัญ
แต่เกรงจะเลือนคำมั่น
ด้วยเธอมีฝันถึงเดือน
ขอฝากชีวิตเป็นเพื่อน
เธอก็คงเลือนลึมนั้น

แม้ฝากเทวัญชั้นฟ้า
เกรงแต่จะเพลिनสวรรค์
ถึงยามจะห่างกันนับวันจะห่างไกล
ขอเธอจงจดจำ
ทั้งโลกมนุษย์ทุกชั้น
จะฝากเอาไว้ไกลตา
ทั้งห่วงอาวรณ์ร้อนนั้ก
จะฝากกับใครที่ไหน

ยังห่วงนพวาใจครัน
ไม่พุดกับฉันสักคำ
เปลี่ยวเปล่าในใจระกำ
จงนึกถึงคำเคยได้พำพลดมา
ทั้งโลกสวรรค์เทวา
ก็หวาดอุราหวั่นไหว
ทั้งห่วงความรักอาลัย
ไม่เท่าฝากใจไว้กับตัว

เพลงนี้แต่งและร้องตั้งแต่สมัยยังร้องออกอากาศที่
วิทยุสาธาณแ่ง เป็นเพลงจังหวะค่อนข้างเร็ว ถ้าคนเสียงใส ๆ
จะดีมาก พอถึงตอนอัดแผ่นเสียง หัวหน้าจัดให้เพ็ญศรีร้อง
บันทึก เป็นเพลงที่เพ็ญศรีร้องเพราะมากเพลงหนึ่ง ยังนิยม
ฟังกันมาจนทุกวันนี้

พรางรัก

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

พรางรักซ่อนไวให้ชื่น	ทุกคืนทุกวัน
เรารักกันไว้ มั่นในจิต	อย่าคิดห่างเหิน
เรามั่นใจรักจริง	รักยิ่งพลัดพลิน (ฮัม)
ควรปิดบังยังใจอย่าให้ชัดเจน	เขาจะเฝ้าให้อายชายหน้า (ฮัม)
ชื่นชีวาโปรดเมตตา	รักพรางไวอย่าให้เป็นอื่น (ฮัม)
ให้สดชื่นคงอยู่คู่ฟ้า	ฟังแล้วจำน้ำคำพราวอน
อย่ารอนรักให้มาแยกแวกกัน	จำน้ำคำที่พราวราพัน
ใจมันพรางรักไวให้ชม.....	

พรางรักซ่อนไวให้ชื่น	อย่าให้ชื่นชม
รักนั้นคมละม้ายคล้ายมีด	กรีดเชือดดวงใจ
คราวแรกรักหวานจริง	หวานยิ่งสิ่งใด..... (ฮัม)
พอสิ้นรักรสอื่นไม่ชื่นสดใส	รักสิ้นหวังครึ่งเก่าก่อน (ฮัม)
ต้องอวารถค์คอยผันผวน	พรางรักไวอย่าให้ใครชื่น (ฮัม)
ให้ยังยินดีชื่นเช่นก่อน	พึงระวังยังใจให้มัน
ไฝฝืนรักกันให้แนบแนใจ	จำถึงวันรักกันใหม่ ๆ
ชื่นใจพรางรักไวให้ชม.....	

เพลงนี้เป็นเพลงเก่าแก่มาก หัวหน้าเอื้อร้องไว้กับแผ่นเสียงตราลิง มีชายที่หึงแผ่นเสียงแถบเชิงสะพานเหล็ก รุ่นเดียวกันนี้ยังมีอีกสองเพลงคือ “มาลัยดอกรัก” และครวญรักอัดกับหึงแผ่นเสียงตราลิงเหมือนกัน เมื่อได้อินครั้งแรก ๆ ยังไม่รู้จึกว่าคนที่ร้องอัดแผ่นนี้คือใคร จนเมื่อดิฉันมาทำงานเป็นนักร้องที่กรมโฆษณาการแล้ว จึงได้ทราบว่าเป็นเสียงหัวหน้าร้อง ต่อมาดิฉันร้องออกอากาศอยู่ระยะหนึ่ง ถึงสมัยบันทึกแผ่นเสียงกับหึงตรากระต่ายหัวน้ามอบให้วรнуซารีเป็นผู้บันทึกเสียง เพลงนี้เก่ามากจริง ๆ ถ้าไม่อนุรักษ์ไว้เกรงว่าจะสูญ

พลเมืองดี

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

พลเมืองดีนั้นเป็นศรีเสริมชาติสง่า	ควรรักษาหน้าที่อาจิน
ไม่มีใจสอพลอคิดฉ้อฉล	หมายมุ่งหากินมั่นในศีลและสัจธรรม
ทำสิ่งใดไม่ปล่อยใจ	ให้สิ่งร้ายมาครอบงำ
จงกลัวสิ่งชั่วบาปกรรม	ถือสัจธรรมเป็นทางจะนำความร่มเย็น
ทำความดีประเสริฐศรีอันยิ่งใหญ่	การอันใดฝืนกฎหมายเราไม่บำเพ็ญ
ไม่ก่อกรรมล่ำบากให้ยากเข็ญ	ทุจริตคิดเวรเราต้องเว้นให้ขาดครัน
เราชาติไทยไม่ใส่ร้าย	ใครต่อใครให้แตกกัน
รักมิตรร่วมจิตผูกพัน	มิตรจิตรสัมพันธ์มิตรใจสุขสันต์มันสุขเออ

เป็นเพลงที่ใช้ร้องในราชการกรมโฆษณาการสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ไม่ได้บันทึกแผ่นขาย แต่บันทึกแผ่นไว้ใช้ชั่วคราวในกรมฯ ดิฉันร้องไว้นานมากจนเกือบจะลืมไปแล้ว คุณจารุลินทร์มีแผ่นดิบรักษาไว้ เคยเปิดออกรายการ “เพื่อนฝันวันอาทิตย์” ดิฉันได้ยินเข้าก็ชื่นใจ ไม่เคยคิดเลยว่า จะมีคนเก็บรักษาไว้ ส่วนผู้ประพันธ์คำร้องนั้นไม่แน่ใจว่าจะใช้ “พระราชนิพนธ์” หรือ “พระราชนิพนธ์”

พุทธศาสน์คู่ไทย

คำร้อง : หลวงสารานุกรมประพันธ์

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ไทยเป็นชาติมีน้ำใจใสสุทธิ	ถือคติวิมุตติพุทธศาสนา
นามรุ่งเรืองเมืองพระตลอดมา	เพียบพร้อมอารยวัฒนธรรม
พระพุทธเจ้าประสาธธรรมอมฤต	ขัดเกลาจิตอบรมบ่มนิสัย
นิกรชนประพตติดีมีวินัย	สุจริตกายวาจาใจ ไตรทวาร
ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นพาหะ	เกิดตะบะแรงกล้ามหาศาล
ปรับคนให้เป็นคนพ้นจากพาล	อาบศีลธรรมเบิกบานทุกตัวตน
ประเทศไทยจะดำรงคงสันติ	เพราะอภินิหารพระประสิทธิผล
ไทยท้าวหน้าพุทธศาสนิกชน	จึงบูชาชีพตนด้วยภักดี

เพลงนี้ต้องร้องทุกเช้าวันพระ จนเป็นที่รู้จักกันไปทั่วบางคนเรียกว่าเพลงวันพระ เป็นเพลงที่ดีมาก ทั้งทำนองและทำนอง คุณจำน อัดแผ่นดิบไว้ในราชการ เปิดเสียงจนกระทั่งร้องลืมนำเสียดายที่แผ่นหายไปแล้ว ไม่มีใครได้หรืออัดเสียงไว้เลย เพลงนี้เมื่อดิฉันลาออกแล้ว ชาวลิ ช่วงวิทยุเคยร้องแทนอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาก็มียังทอง ทองล้นทม ร้องบ้าง บุษยา รัชสี ร้องบ้าง ดิฉันเสียดายจริง ๆ ที่ไม่ได้อัดแผ่นเสียงเอาไว้

เพชรบุรีแดนใจ

คำร้อง : ศรีสวัสดิ์ พิจิตรวรการ

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

(สร้อย) เพชรเอ๋ยเพชรบุรีศรีไทยแผ่นดินแดนใจของผองไทยทั่วกัน

บุรีเอ๋ยบุรีรมย์เรือง	โฉมเอ๋ยโฉมเมืองงามประเทืองเมืองผืน
พริ้งพราวราวยพรหมภินันท์	เพชรบุรีหลั่นลอยฟ้ามาสู่ดิน
พร่วงเพชรพริ้วแพร้วสมแล้วเมืองปราณ	วิมานฐานถิ่นถวิล
เลอบุรินทร์เลื่องลือระบิลศิลป์ทรง	

บุรีเอ๋ยบุรีเรืองรมย์	สังเวสังคมชวนชื่นชมโฉมหลง
ศีลธรรมงามพร้อมล้อมวงศ์	เพชรบุรีส่งแสงสูงไปด้วยธรรม
พร่วงเพชรพริ้วพริ้งหญิงล้วนละออ	ชายนั้นหล่องามข้า
ชนเจ้ากรรม	ชอบเรีกร้องรำเฝ้าไป

บุรีเอ๋ยบุรีโอฬาร	พระเคยสำราญแก่งกระจานธารใส
วิมานสวรรค์ชั้นไร	เพชรบุรีให้เราไว้ในอุรา
พร่วงเพชรพริ้วแพร้วสมแล้วเมืองปราณ	น้ำตาลหวานชานดินฟ้า
ใครได้มา จากไปโคกาชมซาน	

บุรีเอ๋ยบุรีรมย์ราย	พระเคยเฝ้ากายเพลินหาดทรายสนาน
เขาหลวงเป็นสรวงสำราญ	เขาวังเป็นบ้านสถานสถิตองค์
พร่วงเพชรพร้อมพริ้มแย้มยิ้มชวนใจ	ทักทายขวัญให้โฉมหลง
ลืมไม่ลง ไม่ตายแล้วคงพบกัน	

เพลงนี้ครูเอื้อขอให้ไปบันทึกเสียงตามคำเรียกร้องของชาวเพชรบุรี ครูเล่าว่าได้ให้สัญญากับชาวเพชรบุรีไว้ว่าจะให้มณฑนาเป็นคนร้องบันทึกเสียงที่ห้องบันทึกมุลสุโกศล ประมาณ ปี ๒๕๑๕ ตอนที่ร้องเพลงนี้ อายุร่วม ๕๐ ปี แล้วเป็นเพลงที่ติดใจมาก เนื้อร้องดีจริง ๆ ยังภูมิใจมากที่ร้องเพลงนี้ได้ดีมาก

เพลงราตรี

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

คืนนี้เดือนหงายจันทร์ฉายแสง
 แลเห็นดาวแฝงส่องแสงพร่างพร้อย
 เมฆฝนโดนสายลมพัดเลื่อนลอย
 หนาวพาใจพลอยหิวลอยเลื่อนไป

ดึกแล้วแว่วเสียงเพลงร้องก้องมา
 มองจ้องแลหาไม่เห็นที่ไหน
 สำเนียงเสียงดังเร้ายังดวงใจ
 เสียงเพลงพาให้หัวใจสุขศรี

เสียงเสนาะไพเราะวังเวง
 ครั้นเพลงซุ่มซ่ามในยามราตรี
 เพลงสวรรค์หรือไฉนได้หวานอย่างนี้
 เหลือที่จะหลงรำพัน

เรไรร้องแว่วแผ่วเบาเคล้าเสียงเพลง
 ที่บรรเลงคลุกเคล้าแสงจันทร์
 เหมือนจะให้ฝากใจสัมพันธ
 หลงคอยไฝฝืนแต่เพลงราตรี

ฟังเสียงเพลงซึ่งนึกถึงความหลัง
 ก่อนนั้นเมื่อครั้งเราหวังขึ้นชู
 เธอฉันเคยร้องเพลงเคล้าคลอคู่
 รู้ใจกันอยู่ซึ้งดูแสงจันทร์

บัดนี้เธอนั้นลืมนั้นลืมชู
 จันทรเจ้ายังรู้ยังล้อตัวฉัน
 เขาลืมเสียงเพลงแสงดาวแสงจันทร์
 เขาลืมคำมั่นสัมพันธขาดไป

ประมาณปี ๒๔๘๖-๒๔๘๙ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ เปิดโรงแรมรัตนโกสินทร์ คุณสุรัสวดี พุกกะเวส ซึ่งเป็นผู้จัดการโรงแรมนี้
 เป็นคนแรก ได้แต่งเพลงนี้ให้ร้องโดยครูনারกเป็นผู้ควบคุมวง

เพลินชมดง

จารุกนก

มาในดงหลงเดิน	แสนจะเพลิดเพลินชมห้วยละหาน
น้ำใสไหลล้นธาร	เสียงดังกังวานไหลผ่านเลยไป
ฟังสำเนียงปักษา	ร้องก้องพนาแว่วมาแต่ไกล
เพลินฟังวังเวงใจ	เหมือนเพลงกล่อมไพรพาให้รื่นรมย์
ชื่นอุรา	เมื่อฉันได้มาเที่ยวเพลินเดินชม
สุขใจแท้	ทุกสิ่งมีแต่สดชื่นรื่นรมย์
ลำดวนดงชงโค	สารภียี่โถแลไสว
สายหยุดฟุ้งกลิ่นไกล	ชื่นชวนชวนใจให้เพลินเดินชม
ชมมวลหมู่มาลี	ล้วนงามสดสีน่านิยม
ส่งกลิ่นหอมทวนลม	เมื่อเราได้ชมแสนชื่นฤทัย
ดอกมณฑา	นางแย้มลัดดาส่งกลิ่นหอมไกล
โอ้ยามนี้	ได้ชมมาลีก็เบิกบานใจ

เพลงนี้เกิดขึ้นในยุคที่นิยมนำเพลงไทยเดิมมา
ผสมผสานเป็นสากล คุณพจน์จึงนำเพลง
ลาวชมดงมาใส่คำร้องเป็นสากล ให้ดิฉันร้อง
กับวงดนตรีจารุกนก อัดเสียงหลังสงครามเล็กแล้ว
กับห้างโคลัมเบีย ของกมลสุโกศล

เพลินนาว่า

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

พ. มาซิพวกเรามาอย่างได้ช้าเร็วไว	ชมชื่นรื่นเริงชวนกันบันเทิงสำราญบานใจ
เรมาร้องเพลงกันให้ครื้นเครงฤทัย	เราร้องคลอกันไปจะได้สุขสำราญ
ญ. ดวงจันทร์นั้นแจ่มจ้าเย็นอร่ามขึ้นบาน	ท่ามกลางแสงจันทร์เราร่วมสัมพันธ์มั่นไมตรีนาน
ลงเรือลำน้อยล่องลอยชลธาร	ใจเราก็เบิกบานสำราญในฤทัย
ช. คูลำน้ำแพรวพราวเป็นประกายสดใส	นั้นสาวโสภานั่งในนาวางามตากระไร
ได้ยลสาวน้อยชะรอยจะเป็นบุญใจ	นางช่างงามวิไลยิ่งมองไปงามตา
ญ. ในคืนนี้วันเพ็ญแสงจันทร์เด่นยวนตา	หนุ่มชาติเจ้าชู้นั่งอยู่เป็นหมู่เพ่งดูแลมา
คงหาคู่ครองจึงได้ร้องเกี้ยวพา	ฉันไม่อยากจะสบตาดูช่างน่าอายใจ
ช. สายลมพริ้วปลิวมาเย็นอร่ามที่กระไร	แต่ความที่จริงมองดูหน้าหญิงยิ่งเย็นทรวงใน
ดวงจันทร์นั้นงามแท้ก็ยิ่งแพ้สายใจ	เรมารักกันไว้เถิดหวานใจของข้า
ญ. ดูเถิดหนอใจชายช่างน่าอายหนักหนา	อย่ามาทำชมข้าไม่หลงลืมคารมเกี้ยวพา
ชาติชายหลายล้นเกี้ยวสิ้นไม่เลือกหน้า	ทำยั้มยวนยั่วมาไม่เห็นหน้าชื่นใจ
ช. ตัวฉันนั้นไม่ว่าถึงเธอจะด่าอย่างไร	ตัวฉันรักเธอเฝ้าแต่ละเมอเพ้อหาร่ำไป
เดือนคู่ตะวันตัวฉันคู่ใคร	ครั้นมองหาไปหวานใจคือเธอนี้เอง

เพลงนี้เป็นเพลงร้องหมู่ในจังหวะรำวง บันทึกแผ่น
 ขนาดใหญ่พิเศษ ๑๒ นิ้ว กับห้างนำไทย แผ่นตราสุนัขหน้าสี
 เขียว ดิฉันร้องนำหมู่ ในบทผู้หญิงก่อนสุดท้าย

เพลินเพลงคำ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : นารถ ถาวรบุตร

ยามคำ	ทำให้ใจครั้นเครงเพลินเพลงคำ
เพลิตเพลินน้ำคำ	ฟังแล้วน้ำอารมณ์
เสียงดัง	ฟังเพราะจริงเสียงหรั่งมาผสม
กล่อมกลมสายลม	คลอเคล้าผ่านลอยมา
เพลินแสนสุดเพลิน	ฟังเสนาะเหลือเกินช่างเพลินหนักหนา
ซาบซึ้งวิญญา	ดังประหนึ่งเพลงฟ้าเร็วเข้าช่างกลมกลืน
เพลงคำ	ทำให้ใจฉันลอยพลอยระริน
เพลงหวานน้ำชื่น	คำคั่นฟังโหยให้
เพลงคำ	ทำให้ใจเคลิ้มไปในยามคำ
ตื่นใจน้อมนำ	ใครร้องพร่ำกับใคร
เย้ายวน	ชวนสำราญเสียงผ่านมาแต่ไหน
โอ้ ใครหนอใคร	มาร้องพร่ำรำพัน
ฟังแล้วจับใจ	ดังมาแต่ไกล ๆ ยั่วใจให้ฝัน
เทพไทเทวัญ	คงจะกล่อมสวรรค์สุขสันต์อยู่แดนไกล
ชมชื่น	ยามคำคั่นแล้วฟังยังจำได้
เพลงนั้นกล่อมให้	จิตใจเพลินเพลงคำ

เพลงนี้เกิดหลังสงครามโลกครั้งที่สอง สงครามเล็กไม่นานนัก ครูนารถแต่งทำนองแปลก น่ารักไม่ซ้ำใครเลย ดิฉันร้องทางวิทยุบ่อย ๆ พอถึงเวลาบันทึกเสียง ก็ไปบันทึกกันที่ห้องอัดเสียงเฉลิมไทย ดิฉันมักจะมารับประทานอาหารเวลาที่อัดเสียง เพราะมีความเชื่อว่า กินอิ่มแล้วจะร้องเพลงไม่เพราะ เมื่อจะบันทึกเสียงเพลงนี้ เป็นเวลาค่ำพอดี รู้สึกหิวมาก ๆ พอร้องจบก็เป็นลมเพราะความหิว

ไฟสุ่มซอน

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

คำคืนเดือนเด่นแสงเพ็ญผ่องฟ้า
งามระยับจับใจ
หากเป็นคนที่เขามีคู่หวัง
คงเพลิดเพลีนล่ายอง

พรางพราวเร้าตานภาไกล
แสงส่องผ่องใสชวนให้มอง
ได้แลเห็นดังเราหวังปอง
เขาคงจะต้องชื่นชม

ดาวเรียงเคียงเดือนล้อมรอบ
หวิว ๆ อารมณ์เปรียบเรากีสม
ได้ชมจันทร์เจ้าแล้วเรายังซ้ำ
มองด้วยพรันหวั่นไหว

ดูเหมือนกลัวเดือนดวงนั้นจะชม
ที่ตรมด้วยรักร้างไป
ต้องครวญน้ำคำระกำใจ
คิดถึงความนัยของเรา

ใครวอนและพรำน้ำคำว่ารัก
กลัวไม่กล้าบอกเขา
เพลงรักนั้นไหม้หัวใจชื่นชม
นี่เพราะรักหนักหนา

แต่เกรงเขายังนึกจักเคืองเอา
จึงต้องอับเฉาอยู่เรื่อยมา
ต้องทนระทมตรมน้ำตา
จึงซ้ำวิญญาเดียวตาย

รักเอ๋ยเคยปองใจต้องหม่นหมอง
เหลือถอนคลอนคลายด้วยใจมุ่งหมาย
นี่แหละรักด้วยน้ำใจให้เห็น
ทนอดอันตันใจ

มีเจ้าของหรือจึงหน่าย
แม้จะสลายหายไกล
ว่ารักฉันเป็นเช่นรักใด
ร้อนแรงดังไฟสุ่มเอ๋ย

เพลงนี้ดิฉันร้องอัดแผ่นเสียงตราโคลัมเบียกับ
ห้างกมลสุโกศล ชุดนั้นอัดมากถึง ๖๔ เพลง จนจำไม่ได้ว่า
ร้องเพลงอะไรบ้าง เพลงนี้ของเดิมเป็นเพลงผู้ชายร้อง มา
นึกถึงยุคนี้ จะมีคนสมัยใหม่สักกี่คนที่จะเข้าใจความหมาย
ของคำว่า “ไฟสุ่มซอน” เป็นสำนวนเก่าที่ต้องอธิบาย จึงจะ
เข้าใจกัน

ภาพลวงตา

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ยามข้างแรมฟ้าหม่น	ฉันมองเบื้องบนมืดมณฑล
เพียงจะมองขวัญใจ	มืดมัวทั่วไปเหมือนอะไรบังหน้า
หวนถวิลอาวรณ์	ถึงรักครั้งก่อนร้าวรอนวิญญา
คิดอยู่ทุกเวลา	ทุกคืนตื่นตาไฟหาอาลัย
ครวญด้วยใจโคล้คลั่ง	ฟ้ามัวเมฆบังก็ยังคิดไป
ยามเมื่อลมพริ้วไป	พฤษภาแกว่งไกวตาเห็นไปเป็นเธอ
โคกวิโยคทอดถอน	รักคอยหลอกหลอนต้องนอนละเมอ
ไอ้อนาทหวาดเพลอ	ฉันคอยแต่เธอหวังบำเรอรักใคร่
มองด้วยใจแสนเศร้า	เห็นเพียงแต่เงาโคกเศร้าหัวใจ
ยามหลับตาครั้งไร	เห็นเธอร่าไปยิ้มยวนใจระรื่น
ครั้นเมื่อฉันลืมตา	พบเธอตรงหน้าชักพาให้ชื่น
เห็นยอดขั้วมายืน	นึกว่ากลับคืนต้องฝันมองไป
มองยิ่งมองเหมือนว่า	เห็นเธอเข้ามาตื่นตาเราใจ
พอเอื้อมมือคว้าไขว่	ลับเลือนวูบไปพาซ้ำในวิญญา
สิ้นสวาทไม่สม	หัวใจชื่นชมต้องตรมน้ำตา
เฝ้าแต่เพรียกเรียกหา	ขอให้กลับมารักจะพาชื่น

เพลงนี้ทำนองเป็นฝรั่งหัวหน้าแต่ง ร้องหนแรกที่
โรงหนังโอเดียน วันนั้นดิฉันยังจำได้ว่าแต่งชุดสีเขียว ปัก
ลายนกไนต์เฮว สมัยสงครามราคาแพงถึงชุดละ ๔๐๐ บาทที่
เดียว ตัดที่ร้านกรบรรจง (ม.ล.บรรจงสิงหราช เป็นคนปัก)
พอร้องเพลงนี้เสร็จ ดิฉันก็เปลี่ยนหน้าที่ขึ้นไปทำหน้าที่
พากย์หนังต่อ หนึ่งเรื่องนั้นชื่อ “เกาะนรก”

ภาษารัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

หนุ่มสาวเมื่อถึงคราวชื่นชู
ต่างคนต่างรักกันรู้เท่าทันความนัย
ดวงตาแลดูก็รู้ดวงใจ
ความหมายสิ่งใดรู้ได้ที่ในแววตา
หากแม้กิริยานิ่งเฉย
แต่ตาเปิดเผยความอ่านได้ตามภาษา
อันดวงตาก็คือสื่อหัวใจ
มีอะไรระบายด้วยสายตาแน่นอนหนักหนาเหมือนนวลารักใคร่
ท่านมองฉันเพลินเนิ่นนาน
ขอลาปวงท่านมีนานเท่าใด
ตาเท่านั้นฝากไว้ใช้แทนดวงใจรักใคร่รำพัน
ท่านมองฉันมองจ้องกัน รู้เชิงกันมันรู้กันด้วยตา

เพลงนี้ดิฉันร้องครั้งแรกคู่กับชวลี ที่โรงภาพยนตร์โอเดียน สมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม ปฏิวัติภาษาไทย ให้ใช้คำว่า “ท่าน” แทนคำว่า “เธอ” ดิฉันร้องตอนที่สามคนเดียว ในจังหวะช้า ชวลีร้องสองท่อนแรก เพลงนี้ ต่อมาศรวณี โพธิเทศ มาร้องบันทึกแผ่นเป็นเพลงร้องเดี่ยวคนเดียว และมีชื่อเสียงมากเพราะเพลงนี้

ภูกระดัง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เขาภูกระดังเสน่ห์ห์ตรึงใจจริง
สูงล้ำดั่งค้ำภา
หนทางขึ้นลงไม่เรียบแต่ชวนเพลิน
น้ำใสตกไหลเป็นทาง
สระอโนดาตคาคบ้ำธาร
ริมธารละลานไปด้วยบุปผา
หนาวเย็นด้วยลมอากาศชื่นชมดี
เหมือนมั่นสวรรค์ชาวไทย
เสียงภูแว่วดังชวนขึ้นดั่งฟังเพลง
หวิว ๆ พราวพรุ้งวันคืน
สนยามต้องลมโอนอ่อนเอนลมปลิว
หงษ์เห็นสุดเห็นเนินทาง
เมื่อขึ้นสุดเหนื่อยเมื่อยลกาย
ผิวหญิงเมื่อขึ้นถึงยอดภูผา
ทุกคนได้ยลขอยูไปจนตาย
โสฬสพากฟ้าลาวัณย์

สัณฐานเหมือนดังกระดังทับหล้า
สูงลิ่วทิวทัศน์ตื่นตาสวยกว่าทิวสวรรค์สร้าง
เห็นเนินซ้อนเนินลดหลั่นสลับ
ไหลพุ่งจากสูงสุดทางไหลหลังพื้นล่างสุธา
น้ำใสตระการปานแก้วแววตา
ดอกแดงกุหลาบพนาประดับลัดดากล้วยไม้ไพร
ทุกยามนาที่ลมโบกพัดให้
ทุกสิ่งยวนเฝ้าหทัยโน้มจิตโน้มใจสุดฝืน
เหมือนลมบรรเลงเป็นเพลงรักชื่น
เหมือนกล่อมและน้อมจิตขึ้นระรื่นด้วยลมพริ้วพราว
สนยืนเป็นทิวแลลือสลับ
ทุกสิ่งดูสวยสะอากทุกแห่งทุกทางตื่นตา
ครั้นถึงก็คลายหายเหนื่อยเมื่อยล
แก้มแดงผิวตึงซึ่งตาเนื้อเต่งโสภาม่องโสพรรณ
เพราะความสบายยอมตายที่นั่น
สามโลกไม่มั่นเทียบทันเหมือนหนึ่งสวรรค์นั้นเอย

เพลงนี้ร้องเมื่อปี ๒๔๙๑ ครูแก้วแต่งชมเขาภูกระดัง
จังหวัดเลย ดิฉันร้องทั้ง ๆ ที่ไม่เคยไปเห็นเขาแห่งนี้เลย มี
คนชอบเพลงนี้กันมาก และพยายามปีนขึ้นไปชมความงาม
ตามบทร้องที่ครูแก้วแต่ง มีหนุ่มคนหนึ่งหลงไหลเพลงนี้และ
พยายามมากที่จะไปชมให้ได้ดังใจ ปรากฏว่าเมื่อกลับลงมา
จากภูกระดังแล้ว ก็ประกาศว่า “ตาแก้วกับยายมัทธนา
โกหกดิฉัน.....เลย หลงเชื่อฟังเพลง.....”

มองฉันทำไม

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

นั่นเธอนั่งมองจ้องอยู่ทำไมกัน
เอ๊ะดูซิมองทำไม
จะมาคอยจ้องนั่งมองดูฉันไย
เอ๊ะมองทำไมเล่าเธอ

อย่ามองอย่างนั้นฉันกลัวเหลือใจ
สายตาพบตารั่วไปฉันมองเมื่อไรก็เจอ
ติดตาต้องใจหรือไรนะเธอ
เห็นเธอนั้นมองจนเหม่อเพลอมองตะลึงอะไร

ดูยิ่งมองจ้องมา
เออนั้น มองทำไม
นั่งมองทำไมไม่พูดไม่จาเลย
ฉันมองครั้งไรเจอตา

เมื่อตาพบตาแลลานซาบซ่านเสียวใจ
อย่ามองเสียจนเกินไปไม่อยากพบตา
ต่างคนไม่เคยรู้จักสักครา
เหมือนเธอนั้นแกล้งมองมาฉันจึงหลบตามองمين

ยิ่งหลบยิ่งจ้องไม่อยากจะมองไป
ครั้นตาพบตาบังเอิญ
เหม่อมองทำไมเหตุใดไม่เจียมตัว
เอ๊ะ ดูซิมองอยู่ได้

จะมองทำไมฉันอายเหลือเกิน
สายตาสองเราเผชิญฉันจึงได้مينเลยไป
ไม่เกรงไม่กลัวเสียเลยหรือไร
ถามดูแล้วไยไม่บอกเห็นเพียงแต่กรอกดวงตา

ดูซิเออชอบกล
เออแปลกใจหนักหนา
บอกมาสักคำอย่าทำตะลึงลาน
ฉันดูครั้งไรเธอจ้อง

มามองเสียจนฉันอายไม่วายเหลียวมา
ยิ่งมองแล้วยิ่งเจอตาอุตสาห์เพื่อมอง
เหม่อมองอยู่นานเหมือนใจนึกปอง
เหมือนเธอนั้นแกล้งจะลองเอ๊ะเธอจะมองทำไม

เพลงนี้บทร้องวิเศษมาก แสดงความสามารถของครู
แก้วผู้แต่ง โดยใช้คำว่า “มอง” วนไปเวียนมา ได้ยาวถึง ๑๒
บรรทัดไม่ซ้ำกัน ฝ่ายผู้ร้องเป็นหญิงเมื่อรู้ตัวว่าถูกมองก็ไม่ว่า
ว่าจะทำอย่างไร ความรู้สึกรำคาญวนเวียนเปลี่ยนกับความ
แปลกใจแสดงออกมาในอารมณ์ของเพลงนี้ ซึ่งดิฉันเห็นว่า
เป็นเพลงที่น่าฟังมากเพลงหนึ่ง

มาลัยดอกกรัก

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

มาลัยดอกกรัก เชิญสมัครกันร้อย
 ช่วยกันนิคกันหน้อย ร้อยให้เป็นพวงรัก
 มาลัยดอกกรัก สลวยสลักไม่น้อย
 หากเราช่วยกันร้อย งามหยดย้อยยวนตาเป็นสง่าน่าชม
 มีอุปะสองชาย เธออยู่ซ้ายสวยสม
 ฉันอยู่ขวาน่าชมกลืนกลมสมกันเธอกับฉันนั้นรัก
 มาลัยดอกกรัก ช่างงามนั้งามหนา
 ร้อยริบบิ้นสีฟ้า มีมาลาสอดแซม
 ขึ้นแจลัม ยามรักแยมแกมหอม
 ช่วยทผูกนอม สองเราพร้อมร้อยพวงรักไม่ร่วงโรยหล่น
 คล้องที่ชั่วหัวใจ อยู่ใกล้ ๆ ดวงกลม
 พยานรักสองคนไม่หล่นโรยราปรารถนาคู่กัน
 มาลัยดอกกรัก นานหนักนั้ร้อยได้
 เหมือนดังร้อยรักไว้ ร้อยคล้ายใจร้อยรัก
 มาลัยดอกกรัก เหมือนรอยรักสักติด
 ดูดีมีปลื้มสนิห ร้อยชีวิตติดไว้อย่าให้มาลัยร่วงโรย
 เมื่อมาลัยสดสวย รักรินรอยช่วยไซย
 เมื่อมาลัยร่วงโรยรักให้โหยโรยราปรารถนาไม่สมใจ

เพลงนี้เดิมครูเอื้อเคยร้องไว้ในแผ่นตราลิง ก่อนสงคราม
 โลกครั้งที่ ๒ ดิฉันขอมาบันทึกใหม่ในตรา “ดอกกุหลาบ”
 พ.ศ. ๒๕๑๕

มาลีแดนสรวง

คำร้อง : สุรสีน พุกกะเวส

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ฉันเพลินวิญญานสำราญฤทัย
ลำดวนอังกาบกุหลาบมณฑา
ลัดดาเยื้องสุนพิกุลฉันชม
จำปีเยื้องเร้าเร่งฤทัย

คัดเค้าสายหยุดพุดซ้อน
ดาวเรืองเอื้องฟ้ากรรณิการ์นำชม
สารภีจำปีสวายลิ้น
นมแมวประดู่แก้วอัญชัน

ชมสวนเพลินใจวิไลชวนชื่นหน้าหนา
บุหงาเฟื่องฟ้าบุปผางามซึ่งตรึงใจ
กาหลงลิ้นทมภิรมย์ชมช่อกล้วยไม้
ขจรสดไสบานชื่นลิ้นไหวตามลม

อโศกเร้าร้อนรักซ้อนชื่นชม
ภิรมย์สุขสันต์
ยามเข้าช่อนกลิ่นสวयงามดังถิ่นสวรรค์
ประยงค์บาหยันสวयงามเจดฉันจริงเอย

เพลงนี้ฉันชอบมาก ๆ สุรสีนใส่ชื่อดอกไม้ลงไปในบทเพลงนี้ถึง ๓๒ ชนิด ไม่น่าเชื่อว่ามีมากถึงเพียงนั้น
ตอนที่อัดเสียง ดิฉันสุขภาพดี กำลังดีมาก ร้องได้ดีเต็มเสียง ทำนองเป็นของน้ำเวส เสียหายที่ไม่ได้เรียบ
เรียงเสียงประสานตามเคย

มาลีรุ่งอรุณ

คำร้อง : สุรสีน พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เมื่อยามรุ่งรางฟากฟ้าก็จางพร่างพราว
หลายเพศหลายพันธุ์บุปผา
กุหลาบมณฑาและสารภีทานตะวัน
สายหยุดพุดตานอ่อนไหว

กาหลงอัญชันลิ้นทม
ประดู่คัดเค้ารีนเร้าจำปา
ดอกเขี้ยวกระแตไม้แพ้ลำดวนช่อนกลิ่น
ถึงยามแสงทองส่องสี

ดอกไม้ยามเช้ากลิ่นหอมยั่วเข้าวิญญา
แสงทองส่องฟ้าชักพาชื่นใจ
บุหงาประหงันบุหร่งบุหลันอันใด
รักเร่กล้วยไม้วิไลงามตา

ยามเช้าชดชมสร้อยระย้า
เยื้องพิกุลเฟื่องฟ้าลัดดาพารินฤดี
กลิ่นหอมกระดินให้หวานถวิลมาลี
ผกาเหล่านี้ทวิงามเอย

สุรสีน เป็นคนชอบดอกไม้ เพลงที่ขึ้นชื่อดอกไม้มาใส่มาก ๆ นอกจากเพลงนี้แล้ว ยังมีเพลง “มาลี
แดนสรวง” อีกเพลงหนึ่ง เฉพาะเพลงนี้ ใช้ชื่อดอกไม้ถึง ๒๘ ชนิด น้อยกว่าเพลง “มาลีแดนสรวง” ซึ่งมี ๓๒
ชนิด สุรสีนแต่งเพลงนี้ให้ร้องมาตั้งแต่สมัยวิทยุศาลาแดงตอนนั้น สุรสีนยังเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ดิฉันชอบฟังสุรสีน เขาแต่งบทร้องดี ๆ ที่ชอบมาก อีกเพลงหนึ่งสุรสีนแต่ง ชื่อเพลง “เด่นดวงดาว”

เมื่อเธอกลับมา

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

โอ้เมื่อเธอกลับมา	รักพามาให้หรือเปล่า
อย่าอำพรางรักเรา	เหลือแต่เงารักลอยมา
ความรักเอย	อยู่คู่ชีวิตเขยอย่าเลยร้างลา
อยู่คู่กันทุกวันเวลา	ขวัญตาอย่าไกล
จิตผูกพันอยู่	เป็นคู่กันรักกันพาขึ้น
โศกที่เคยกล้ำกลืน	หายกลายคืนเป็นชื่นใจ
โอ้ เมื่อเธอกลับมา	สัญญาว่ารักหรือไม่
จะไม่จางร้างไป	เป็นคู่ใจรักไม่คลาย

แรกที่แต่งครูเอื้อ เป็นผู้ร้อง ต่อมาก็ให้คุณมณฑนาร้อง
มาตลอดจนลาออกจากกรมฯ แล้ว เมื่อบันทึกแผ่นเสียง
เพ็ญศรีเป็นผู้ขับร้อง

เมื่อไหร่จะให้พบ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : หลวงสุขุมมนย์ประดิษฐ์

เมื่อไหร่เธอจะเจอฉันได้	อีกเมื่อไหร่จะให้พบกัน
ตั้งแต่วันฝากรักสลักมัน	ก่อนจากกันวันนั้นฉันยังจำได้
ต่างจำใจจำไกลสัมพันธ์	ต่างโศกสลดตันตันหัวใจ
เธอต้นต้นแต่ฉันนั้นร้องไห้	รู้หรือไม่ใจฉันเศร้ากว่า
คิดถึงความสัมพันธ์	ตั้งแต่วันนั้นเรื่อยมา
คิดถึงคำสัญญา	น่าจะมาเร็ววัน
อีกกี่วันจะได้สมใจ	อีกเมื่อไหร่จะได้พบกัน
เธอให้ไปที่ไหนจะไปในั้น	รักฉันมันฉันไม่หวั่นใคร

แต่งในสมัยคนไทยกำลังนิยมเต้นรำ ร้องครึ่งแรงงาน
สมาคมนักเรียนเก๋อังกฤษ ที่วังสราญรมย์ เพลงนี้ฉัน
ได้ออกเต้นรำกับคุณหลวงสุขุมมนย์ประดิษฐ์ด้วย

ยอดสน

คำร้อง : สนิท ศ.

ทำนอง : พจน์ จารุณิช

สายลมโบกพริ้วพัดปลิวผ่านมาเมื่อใด
 ยอดสนโอนไกวเอนไหวพ่อนตามลมสู่
 เห็นสนเอนไกวเพราะสายลมพริ้ว พัดพริ้วชวนดูนี้กรูลมไกว
 เปลี่ยนไปไม่เห็นแน่นอน
 คิดไปยอดสนเหมือนคนที่ใจอ่อนไหว
 ชอบผันเปลี่ยนไปโดยไร้ตรึงตรองแน่งก่อน
 เพราะรักคำย่อเพราะท้อคำวนเหมือนสายลมจรพัดย้อนดวงใจ
 เปลี่ยนไปด้วยน้ำคำคน
 คิดถึงรักเก่าครั้งเราเคยขึ้น
 หวังใจรักให้ยังยืนขึ้นบานด้วยรักเปรอปรน
 ครั้นแล้วน้ำใจรักเธอไม่ทนหัวใจอ่อนอย่างยอดสน
 คล้อยตามคำคนเปลี่ยนไป
 รักจางห่างหายเพราะใจเบื่อง่ายถ้ายถอน
 ไม่รักแน่นอนใจร้อนด่วนหลงลืมง่าย
 รักร้างโรยราอาวรณ์อาลัย รักร้างดวงใจไร้รักจริงจัง
 เปรียบดังยอดสนโอนเอน.

ประมาณปี ๒๕๔๑ คุณพจน์ จารุณิช ทำงานอยู่กรมไปรษณีย์
 มีเพื่อนทำงานอยู่หอสมสินเชียงใหม่ แต่งเพลงนี้มาให้
 เพื่อนคนนั้นคือ สนิท ศ. ผู้แต่งเพลงดังให้กับ “จารุณก”
 อีกหลายเพลง ดิฉันอดเสียงเพลงนี้ให้กับห้างตรากระต่าย
 ของนาย ต.เจ๊กชวน นาย ต. บอกว่าเป็นเพลงที่ขายดีมาก
 จนต้องอัดก๊อปปี้จากพิมพ์เก่าหลายหน หลังจากนั้น นาย ต. ถึง
 แก่กรรมแล้วแผ่นขายหมดก็ยังมีคนไปถามซื้ออีก ภรรยา นาย
 ต. จึงนำพิมพ์แผ่นเก่ามาทำแผ่นขายเพิ่มอีก แต่แผ่นรุ่นหลังนี้
 ทำไม่เรียบร้อย เนื้อครึ่งหน้ามาก แถมกระดาษวงกลมก็
 พิมพ์ไม่สวยอีกด้วย เป็นเพลงเอกของ สนิท ศ. และคุณพจน์
 จารุณิช ที่ดิฉันชอบมาก

ยามห่างกัน

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ยามฉันทไกลเธอยังหลงละเมอฝันใฝ่
 ครวญเท่าไรจิตใจซ้ำ
 มองน้ำไกลตาจดพินนภาโค้งต่ำ
 เคยหวานน้ำไม่อำพราง
 สุขใจเมื่อยามฟ้างามนาดู
 ต่างก็รักรักอยู่ไม่จาง
 เคยเคล้าคลอกันไม้นึกจะพลันเหินห่าง
 ไยมาร้างห่างกัน

ยามเช้ายามเย็นมองน้ำกระเซ็นซัดฝั่ง
 ยามฉันทนั่งแอบบังไม้
 เคยพิศเพลินตาใครหนอจะมาเหมือนได้
 เคยฝันใฝ่เปลี่ยนใจคอย

แต่เราจากกันนับวันจะจิตจาง
 กลับเลือนร้างเหินห่างเลือนลอย
 มาเคล้ามาเคียงมายิ้มกันเพียงนิดหน่อย
 วันละน้อยค่อยจาง

ร้องตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นเพลงในละครคณะ “จามร”
 หรือ “จิตเสน” ไม่แน่ใจ สมัยนั้นดิฉันเล่นละครอยู่ ๓ คณะ
 คือ จามร ของครูเวส สุนทรจามร “จารุกนก” ของคุณพจน์
 จารุณรัช “จิตเสน” ของคุณจิตเสน ไซยาคำ จึงนึกไม่ออกว่า
 ร้องกับคณะใดแน่

เย็น - เย็น

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เอื้อ สนุนทรสนาน

เย็น - เย็น
ตะวันเคลื่อนไปไกล

แดดลมร่มเย็นใจ
เมื่อใกล้จะสนธยา

เย็น - เย็น
ยิ่งมองยิ่งกลายเป็น
ถ้าได้พบนอกคลองจู้
น่าเสียดายอยู่คนเดียว

เมฆงามเมื่อยามเย็น
ภาพลอยเลื่อนมา
ช่วยชวนชี้ให้เพลินตา
จะแลเหลียวเปลี่ยนวิญญา

เย็น - เย็น
ระรินกลิ่นมาลา

ตะวันลับเหลี่ยมเมฆา
เลื่อนลอยมากับลม

เย็น - เย็น
ยิ่งคิดจิตอวรณ์

ตะวันใกล้รอนรอน
ทอดถอนใจระทม

เย็น - เย็น
โอ้รักของเราก็เลยพลอย
โอ้ว่าความรักมักเหลวไหล
อนิจจาอ่อนอาลัย

เหม่อมองจ้องใจลอย
เลื่อนลอยเช่นลม
ถ้าใครหลงต้องตรอมตรม
ยิ่งคิดแล้วให้ระบม

เย็น - เย็น
ได้ชมแต่ความงาม

อยู่เดียวเปลี่ยนอารมณ์
เมื่อยามเย็น

ร้องประสานเสียง กับ คุณแพญศรี พุ่มชูศรี เป็นเสียง ๒ ประ
มาณปี ๒๔๘๙ เวลาไปงานเต้นรำ จะต้องร้องเพลงนี้เข้าไป
ซ้ำมา เพราะคนชอบฟังชอบเต้นมาก แทบจะว่างงานเต้นรำ
จะขาดเพลงนี้ไม่ได้เลย ถ้าจำไม่ผิด ดิฉันคิดว่าเป็นเพลงประ
สานเสียงที่ใช้ผู้หญิงร้องคู่เป็นเพลงแรกของกรมโฆษณาการ

เย็นลมเย็น

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เย็น	เมื่อยามน้ำค้างพร่างพรหม
เย็น	เมื่อยามสายลมพัดโชย
เย็น	เมื่อยามน้ำค้างปรายโปรย
เย็น	เมื่อลมพัดโชยชื่นใจ
ชื่น	ระรินชื่นฉ่ำน้ำฟ้า
ครา	เหมือนภาคนภาแจ่มใส
เพลิน	เพลิด เพลิน สบายเหลือเกินเพลินใจ
เย็น	กระไรหัวใจชื่นบาน
ฟัง	ได้ยินเสียงดังคล้ายเพลง
ฟัง	ได้ยินวังเวงสำราญ
เสียง	ได้ยินสำเนียงกังวาล
ฟัง	ตื้นใจสำราญรื่นรมย์
หวาน	ไพเราะเสนาะใจนัก
ฟัง	เหมือนเพลงรักเพราะเหมาะสม
ฟัง	ดุด ตุ่ม เหมือนฟังแล้วปลื้มอารมณ์
เย็น	เมื่อน้ำค้างพรหมลมโชย

ร้องครั้งแรกที่โรงหนังพัฒนากร พ.ศ. ๒๔๘๗-๘๘ ประสาน

เสียงกัน ๖ คน ๑. ล้วน ๒. เลิศ ๓. เอื้อ ๔. วินัย ๕. มณฑนา

๖. รุจี

รอยระกำ

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

เมื่อยามรักไกลจากกัน (ฮัม)	เผ้าคอยสัมพันธ์ใจเศร้า
อนาถจริงหนอรักเรา (ฮัม)	กล้ำกลืนทนเอาด้วยซ้ำ
โอ้รักของเราเจ้าเอ๋ย (ฮัม)	ก่อนเคยขีดเซยขึ้นน้ำ
ติดตรึงหัวใจครวญคร่ำ (ฮัม)	สุดโศกชอกช้ำจำทน
เธอจากไป รอยจูบจูบไล่	ทิ้งไว้ให้ฉงน
ดวงใจร้อนรน เทพเจ้าเบื่องบน	นั้นเป็นพยาน
ออกเรานั้นใครไม่เห็น (ฮัม)	เมื่อใดหนอเวรจะผ่าน
คร่ำครวญครั้งใดเลี้ยวซ่าน (ฮัม)	หวนใจสะท้อนนานวัน
ก่อนเคยรักกันหนักหนา (ฮัม)	ก่อนเคยสัญญากันมั่น
ก่อนเคยฝากรักให้กัน (ฮัม)	ก่อนเคยรำพันซาบซึ้ง
ไม่เคยรักใครเช่นเธอ (ฮัม)	คำคืนละเมอคำนึง
ไม่ลืมเพราะรักนั้นจริง (ฮัม)	ให้คอยคิดถึงอาวรณ์
ฝันซ่มใจ ร้องไห้ไม่อาย	รักไม่หน่ายถอน
อาดูรร้ายรอน ด้วยเธอแยกย้าย	รักคลอนโรยรา
โอ้รอยรักพลันเปลี่ยนไป (ฮัม)	ฝากรอยซ้ำใจให้ซ้ำ
ต้องทนระกำน้ำตา (ฮัม)	สุดจะแลหาใครเอย

เพลงนี้ไม่ได้บันทึกเสียง และไม่ได้แยกเสียงประสาน

รอยรักรอยร้าว

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

รอยรักยังฝัง.....

ฉันนี้ยังจำได้

รักยังตรึงฝังใจ แสนสุดรักปักถุทัย

มันอยู่ในใจฉัน

รอยรักยังไม่เลือน.....

เตือนฉันอยู่ทุกวัน

เมื่อเรายังรักกัน แสนสำราญชื่นชม

สุขอารมณ์เราปลื้ม

ชื่นฉ่ำ ช่างสุขล้ำพลอดพวักกันไปไม่รู้ลืม

ต่างปลื้ม ไม่เลือนลิมรักนั้นดูตมฝังหัวใจ

รอยรักยังฝัง.....

ฉันนี้ยังจำได้

ถึงจะนานสักเท่าใด รอยรักนั้นยังฝังหัวใจ

ฉันไม่มีวันลืม

รอยร้าวคราวนั้น.....

ฉันนี้ยังจำได้

เราต่างคนผิดใจ เพราะเราไม่เชื่อกัน

ต่างไม่มันรักแท้

รอยร้าวแล้วไซ้.....

สองเราไม่คิดแก้

ต่างก็ไม่เหลียวแล ให้เป็นแผลรักซ้ำ

แสนระกำทรวงเรา

เราต่าง ไม่แซมขึ้นระรืนต่างคนต่างแสนเหงา

แสนเศร้า โอ้รักเราไม่นึกว่ารักต้องขาดกัน

รอยรักรอยร้าว.....

เมื่อถึงคราวสบัน

ไม่มีใครจะมาประสาน ก็นับวันจะต้องห่างไกล

รักไม่กลับคืนมา

เพลงเก่าประมาณปี ๒๔๘๙-๒๔๙๐

รอยร้าว

สุรพล พรภักดี

ใจฉันยังรักเธอมัน
ควรหรือเธอมาระแวง
รอยรักยังเตือนใจให้
เธอทิ้งไปไม่ไยดี

สัมพันธ์ไม่เคยเปลี่ยนแปลง
คล้ายเธอจะแก้งให้ชั่วฤดี
หมองไหม้สิ้นในศักดิ์ศรี
ข้ายังขยี้รักให้สลาย

ทนระทมตรมสะอื้น
โศกใจเธอช่างกระไร
หากแม้ว่ามีชาติใหม่
ดินฟ้าจึงดลบันดาล

อยู่เดียวขมขื่นคำคืนเปลี่ยนใจ
ฝากรอยร้าวให้ฤทัยโศกคล้าย
ขอให้ห่างไกลจากกัน
สัมพันธ์สวาทแล้วคลาตเกิดเอย

คุณสุรพล พรภักดี เป็นคนพิการทางตาได้มาหาที่ร้าน
เสริมสวย “มณฑนา” ขอร้องให้ช่วยร้องให้ ร้องกับวงสุรพล
พรภักดี คุ่มวงโดยคุณมงคล อมาตยกุล แผ่น เอกชัย ผาสุข

ระบำชาวไร่

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

- (สร้อย) ระบำทางไหนเล่าเอ๋ย ระบำของชาวบ้านไร่
 เอ้อระเหยลอยมา หงษ์เอ๋ยลอยมาไม่ไกลไม่ไกล
 เข้าดงไหนเอ๋ยลำไย หอมหวานอยู่ในดงเอ๋ย
 ดงเอ๋ยลำไย หอมหวานอยู่ในดงเอ๋ย
- ชาย เมื่อเราว่างจากงานทุกคนสำราญบานใจ
 มาเรีงระบำรำเต้นขอเชิญมาเล่นระบำชาวไร่
 ขอเชิญแม่พี่น้องนางอย่าระคางและขวยใจ
 มาร้องระบำชาวไร่ให้สุขใจเกิดเอ๋ย
 (สร้อย)
- หญิง เมื่อเราได้ฟังคำที่มาร้องรำชวนเชิญ
 ฉันทก็ไม่ขัดข้องรับคำขอร้องของพ่อพี่ชาย
 ขอเชิญพี่ร้องนำขับรำและเยื้องกราย
 ฉันทจะรำรำระบำชาวไร่เราเอ๋ย
 (สร้อย)
- ชาย โอ้แม่ยอดดวงใจทุกวันฝันใฝ่ไม่คลาย
 ได้มาพบหน้านวลน้องพี่ป้องใจรักปักตรึงฤทัย
 ขอเชิญแม่สาวน้อยอย่าได้ลอยลับไป
 จงรับรักพี่ไว้เห็นใจพี่เกิดเอ๋ย
 (สร้อย)
- หญิง พ่อได้ประสบพบพักตร์จะให้รับรักนำอาย
 ไม่ทันเห็นจิตเห็นใจจะรักจะใคร่ยังงิพี่ชาย
 ฉันทอยากจะขอถามตอบความให้แจ้งใจ
 พี่เป็นคนบ้านไร่พี่ทำอะไรกินเอ๋ย
 (สร้อย)
- ชาย พี่จะบอกความจริงพี่ทำทุกสิ่งไม่กลัว
 พี่ทำทั้งนาและไร่เลี้ยงเปิดเลี้ยงไก่อีกทำสวนครัว
 ขอให้แม่พี่น้องนางอย่าระคางหมองมัว
 พี่พยายามสร้างตัวเพื่อครอบครัวพี่เอ๋ย
 (สร้อย)

รักคนองคองกำ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ช.	โชคดีที่ฉันเจอ		ควรหรือเธอจะทำเมิน
ญ.	จะด่วนไปไหนก็เชิญ		อย่าเดินทำยัมยวน
ช.	เพราะใจเฝ้ารักเธอ		ละเมอเสน่ห์เนื่อนวล
ญ.	พูดอะไรไม่เห็นควร		มาก่อกรวนยุ่งใจ
หมู่ ช.	หนุ่มมอง หมู่ ญ. สาวหลบ	พ.	สายตากลับพบกันได้
หมู่ ช.	หนุ่มอึ้งอึ้งใจ	หมู่ ญ.	สาวเจ้าทำไว้เท่าที่
ญ.	อย่าทำเป็นอึ้งมอง		ทำคนองจะโดนตี
ช.	ใครอยากลองขอเชิญ		ไม่มีจะหนีใคร
ญ.	เอ๊ะ ทำดีถือดี		ขอทีจอย่าเหลิงใจ
ช.	ตัดไมตรีไม่เหลือใย		จำอดใจอ้อนวอน
หมู่ ช.	หนุ่มถาม หมู่ ญ. สาวนิ่ง	หมู่ ช.	ชั้นจริง เมื่อหญิงท่างอน
	หนุ่มจ้อ อ้อนวอน	หมู่ ญ.	สาวเจ้ากลับค้อน หมู่ ช. หนุ่มลาน
ช.	แ่งอนนั้นค้อนใคร	ญ.	ไปเสียไปอย่ามาพาล
ช.	ยังปักใจรักเธอนาน	ญ.	ป่วยการซื้อบ้านพัง
ช.	รักฉันเถอะนะเธอ	ญ.	ละเมอไปเกิดฉันซัง
ช.	ตกลงใจดีหรือยัง	ญ.	ยังเกลียดชังอยู่ดี
หมู่ ช.	หนุ่มเย้า หวานอ่อน	หมู่ ญ.	สาว งอนและค้อนทันที
หมู่ ช.	หนุ่มจ้อด้วยดี	หมู่ ญ.	สาวเดินผละหนึ หมู่ ช. หนุ่มตาม
ญ.	อวดดีพิลึกคน	ช.	งอนเสียจนจะเกินงาม
ญ.	เธออย่ามาล้อลวนลาม	ช.	ตอบความมาสักคำ
ช.	รักฉันอย่ารักใคร	ญ.	เสียใจเธอขาดศีลธรรม
ช.	โปรดปรองตองสนองนำ	ญ.	เธออย่าทำปากดี
หมู่ ญ.	หนุ่มเอ๋ย สาวเบื้อ	หมู่ ช.	น้ำคำไม่เหลือไมตรี
	สิ้นหวัง สิ้นดี		รักเพียงเท่านี้ยากจริง

เดิมคุณสุภาณีร้องกับคุณเลิศ วันอัด ครูให้ร้อง ซ้อมแล้วอัด
เลยโดยที่ไม่เคยร้องมาก่อน

รักจำพราว

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

สองยามยามที่รักจำพราว	สองยามรักจำต้องจาก
ดังถูกกระชากหัวใจมขื่น	
อวรณ์จนต้องถอนสะอื้น	เขามาเขาชมเขาชื่น
ขึ้นอยู่ชั่วคืนรักขึ้นพลันซ้ำ	
เฝ้าร่ายจวนครวญคิดหมองจิตระกำ	มีแต่รอยรักฝังใจจำ
รอยแห่งเวรกรรมชอกช้ำฤทัย	
ครวญคร่ำใจชอกช้ำรำให้	เหลือปองเหลือครองรักได้
สุดสิ้นอาลัยรักไปไม่คืน	

ครูเอื้อ ดัดแปลงมาจากเพลง “เวสสุกรรม” บันทึกเสียงพร้อมกับชรณีกรรแสงแล้วก็ลาออกจากกรมฯ

รักที่ถูกหลง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

อนาถนักรักพาให้ตรม	หมองฤทัยระทมรักหวังชมตรมใจ
เจ็บปวดอรุณน้ำตาหลังไหล	วันทดาาลัย
ฉันท้องให้ซ้ำในกลลวง	
สะอื้นไห้หวนวิโยคโศกศัลย์	เขาชิงพรหมจรรย์คิดทุกวันต้นทรวง
สุดปิดปกป้องแม่ของที่หวง	เจ็บซ้ำในทรวงถูกหลอกหลงเหลือทวงคุณค่า
เคยปลื้มกมลหลงจนลืมใจ	อกเอ๋ยพอคิดได้ซ้ำสิ้นทั่วในอุรา
ต้องเปลี่ยนลำพังเหมือนดังปักชำ	พลัดรังหลงทางกลางป่า คงสิ้นชีวาขาดหาย
ไอ้สุดสิ้นหวังเหมือนดังสิ้นใจ	ฉันไม่ยอมอ่อนใจรับรักใครโดยง่าย
หมดเยื่อหุ้มใดเหมือนใจสิ้นหมาย	ชีวิตมลายไม่กลับกลายรักชายคนอื่น

เพลงนี้เมื่อเวลาอัดเสียง คอติสสันสบายให้คุณภาพเสียงดีมาก แถมทำนองหัวหน้าแต่งเป็นทำนองฝรั่งที่เก๋มาก บทร้องเข้ากับโน้ตทุกตัวอย่างราบรื่น ร้องปล่อยได้ตามสบายไม่ต้องดัดเสียง ไม่ต้องปั้นคำให้เสียงตรงกับทำนอง เพลงนี้เป็นเพลงที่ถูกใจมากเพลงหนึ่ง

รักเธอคนเดียว

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

เธอคนเดียวเท่านั้นที่ฉันรัก
 หมายถึงครมุงมาดปรารถนา
 เธอคนเดียวเท่านั้นที่ฉันบูชา
 ยอดปรารถนา ของฉันนั้นคือเธอ
 ฉันรักเธอรักจริงยิ่งชีวิต
 เฝ้าแต่คิดใฝ่ฝันมันเสมอ
 ทั้งชาตินี้ชาติไหนใคร่บ่าเรอ
 ตามเสนอใฝ่สนองคู่ครองกัน
 เธอคนเดียวเท่านั้นที่ฉันคิด
 หวังสนิทเฝ้าเพื่อละเมอฝัน
 ฝากชีวิตจิตใจไว้ด้วยกัน
 ผูกสัมพันธ์นั้นหมายไว้กับเธอ

เพลงนี้เก่ามาก ๆ ร้องมาตั้งแต่สมัยวิทยาลัยสงฆ์แดง
 ดิฉันว่าเพลงนี้มันเรียบ ๆ ทั้งเนื้อทั้งทำนอง ไม่เก๋ แต่เมื่อ
 รวงทองเอามาร้องอัดแผ่นในตอนหลัง ต้องยอมรับว่าร้องได้
 ไพเราะ ใส่อารมณ์ในลีลาการขับร้องได้ดีมาก

รักยิ่งชีพ

คำร้อง : ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ความรักยิ่งจริงใจ	ในชีวิต	
รักสุดจิตสุดร่าพัน	สรรค์เสนอ	
รักพ่อแม่รักประเสริฐ	ชั้นเลิศเลอ	
รักเสมออนุชามัน	นิรันดร	
รักผัวลูกผูกจิต	ชีวิตแน่น	
รักสุดแสนหนักยิ่ง	กว่าสิ่งขร	
ชีพมลายก็มีวาย	จะอวรณ์	
เฝ้าอาหารเพราะรักซึ่ง	ตรึงหัวใจ	
แต่ความรักใหญ่มหันต์	ที่สรรเล้า	
จะเทียมเท่ารักชาติ	ไม่เทียมได้	
ความรักชาติรักยอดยิ่ง	เหนือสิ่งใด	
รักชาติซึ่งจริงใจ	ให้มานะ	
เนื้อทุกชิ้นเลือดทุกหยาด	(เนื้อทุกชิ้นเลือดทุกหยาด)	เพื่อชาติสิ้น
ดวงชีวินขอบูชา	(ดวงชีวินขอบูชา)	เสียสละ
เพื่อเอกราชชาติยืนยง	(เอกราชชาติยืนยง)	ยิ่งพละ
หากใครจะบังอาจบุก	(บังอาจ)	บุกมารุกราน
จะขอละ สละรักที่ปักจิต	จะขอปลิดชีพบูชาด้วยกล้าหาญ	
ชีพลูกผัวอีกชีพตัวจะวายปราน	ก็ไม่ยอมให้ใครรานร่างชาติไทย	

ท่านผู้หญิงละเอียดฯ แต่งเพลงนี้ให้ร้องในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒
เรียกว่าร้องช่วยชาตินำมาบันทึกแผ่น “ดอกกุหลาบ” ในชื่อ “รักยิ่งชีพ”

รักเร่

คำร้อง : ณัฐ จิตระจินดา

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

รักเอ๋ยรักเร่	พราวเสน่ห์พะพรั่งต่างสี
แดงเหลืองนวลงามมากมี	ยิ่งเห็นยิ่งทวีความรัก
รักเร่ผูกพันกระสันเสน่ห์	รักเร่โลมความสมัคร
รักเร่เทียวเร่รักนัก	รักเร่ไม่ประจักษ์รักจริง
รักเอ๋ยรักเล่ห์	เทียว เร่รักไปชายหญิง
รักเร่เล่ห์รักพิกพิง	กลอกกลิ้งกับซู้ใจ
รักเร่แฝงเล่ห์ รักร้าย	เร่รักยักย้ายกลายใหม่
รักเร่สมรักผลักไป	รักเร่ใช้เล่ห์เร่รัก
รักเอ๋ยรักซ้อน	รักเกิดยอกย้อนรอนหัก
เพราะรักเร่หมายย้ายยัก	สองฝักสองฝ่าย หลายครา
รักแล้วไม่สมอารมณ์มาด	รักพลาดเสียจิตปรารถนา
รักซ้อนย้อนเป็นรักรา	รักพาใจรักโรยไป

คุณ “ณัฐ” เป็นเพื่อนสนิทที่เคยมาอยู่บ้านเดียวกับฉันนานถึง ๒ ปี ได้แต่งเพลง “รักเร่” เพียงเพลงเดียวเพื่อให้เพื่อนรักร้อง ขณะนี้เสียชีวิตแล้ว

รักแรมไกล

จารุณก

ยามเมื่อย่ำค่ำแล้วดูหมู่ดารา
ส่องนภาล้อมเดือนเด่นยิ่งเห็นยั่วใจ
หรีงเรไรยั้งพังยั้งเร้าเตือนให้ใจเสทือน
เหมือนเย้ยเราว่าเหล่าดาราอยู่คู่กัน
เหลือเรานั้นขาดคู่อยู่เดียวดาย
รักร้างไกลไม่รู้อยู่ที่ใด
ไกลหรือไกลหัวใจเศร้าเฝ้านึกไม่วาย
สุดทำนายสุดมันสุดหมายคำนึง
ฝากใจไปถึงหมายซึ่งคอยคู่
ยิ่งดู ๆ ไม่เหมือนเดือนเหมือนดาวนั้นแนบคู่อยู่เคียงกัน

คุณพจน์ นำทำนองเพลงญี่ปุ่น มาใส่คำร้อง ร้องส่งวิทยุในนามคณะ “จารุณก”

รักอะไร

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

รักอะไร	พลอดคำพราวดูชวนให้เห็นใจ
รักอะไร	แปลกใจเหลือที่จะจำ
รักอะไร	อย่าเพียงพูดลองคะนองน้ำคำ
	รักที่เธอพราช่างหวานฉ่ำทรวงเย็น
รักของเธอ	ออกจากปากแล้วฝากให้ฉัน
เออรักอันนั้น	เอ๋ยมาอย่าล่อยลั่นเล่น
รักอะไร	จะจริงหรือว่ารักเหลือประเด็น
	รักจริงหรือเล่น เลือกเฟ้นแนหรือไร
มั่นตัวเธอ	มอบใจให้ความรักที่แน่นอน
ฉันอาวรณ์	ว่าคงหลงรูปวิไล
หรือใจเธอ	มุ่งละเมอด้วยความที่เห็นน้ำใจ
	รักหรือว่าใครล่อไว้ให้เลิกลอย
รักเธอมั่น	ต่อความดีหรือที่อะไร
เออรักตรงไหน	หวั่นใจว่าคงเพ้อพล่อย
รักอะไร	อ้อนวอนทุกวันให้ฉันนั้นคอย
	รักเพียงพูดพล่อยให้ฉันคอยจนตาย

เป็นเพลงยุคแรก รุจี อุทัยกร ร้องประจำ แต่ออกไปเสีย
ก่อนมณฑนาจึงเป็นผู้บันทึกเสียงกับห้างนำไทย แผ่นตรา
สุนัขหน้าสีเขี้ยว ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ต่อมามาริษา อมาตยกุล
ร้องอัดแผ่นใหม่ ซึ่งร้องดี เสียงมีกังวาล แปลกน่าฟังมาก ไม่
มีใครเหมือน

ราตรีสวรรค์

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ยามค่ำคืนเดือนหงายแสงพรายพราวพรณ
 มองเบื้องบนสวรรค์นั้นงาม
 สวยงามด้วยเพ็ญแขชวนแลและไคร่อย่างงาม
 เดือนทำไมจึงงามยามนี้
 แสงนั้นสุดส่องแพรวส่องไสว
 เคลิ้มใจจะแลเห็นใดก็งามวิไลรื่นในฤดี
 เย็นด้วยลมร่ำเพยเหมือนเย็นราตรี
 ว่าค่ำคืนสุขศรีเพราะลม
 เสียงหรีดหรีงเรไรครวญไปชวนให้ชื่นบาน
 เสียงสำเนียงช่างหวานกล่อมกลม
 กระจำกลางท้องฟ้าสว่างทั่วหล้าชื่นอารมณ์
 หรีดหรีงระงมเยือกเย็นสายลมชื่นชมแสงจันทร์
 พอดีกเดือนก็หายแสงคลายกลายไป
 มองที่ใดแห่งไหนมีดพลัน
 ฟ้ากลับงามด้วยดาวแพรวพราวไปทั่วสวรรค์
 ดาวก็งามเช่นจันทร์บนฟ้า
 ลิบ ๆ ส่องอยู่หุบหุบไร
 แสนไกลก็ยังเร้าใจหมู่ดาววิไลเคลื่อนไหวในนภา
 เย็นด้วยหยาดน้ำค้างนั้นพร่างพรอมมา
 เย็นเข้าในอุราหนาวใจ
 เสียงหรีดหรีงยังร้องครวญครางอยู่อย่างสุขสันต์
 งามราตรีสวรรค์เปรียบไหน
 หากอยู่เคียงซึ้งรักก็จะประจักษ์ในความนัย
 จะสุขหัวใจอย่างไม่เหมือนใครสุขได้เหมือนเรา

เพลงนี้ซื้อซ้ำกับของจากรุกนก แต่บทร้องและทำนองต่างกัน
 คนละแนว ของหัวหน้ากับครูแก้วมีท่วงทำนองที่แปลก เก่ มี
 ซ้ำมีเร็วในท่อนเดียวกัน อัดเสียงราวปี ๒๕๔๒

ราตรีสวรรค์

จารุกนก

คืนวันนี้มีแจ่มจันทร์	ดั่งโคมสวรรค์งามหนักหนา
มองเห็นดาวพราวเกลื่อนฟ้า	คืนนภาช่างเจิดจรัส
เรไรร้องก้องสำเนียง	แว่วมาเหมือนเสียงเพลงสวรรค์
ฟังแล้วพาให้สุขสันต์	กลางแสงจันทร์แสนสุขใจ
ลมร่ำเพยเชยพัดมา	หอมบุหงามาแต่ไกล
กลิ่นซาบซึ้งตรึงฤทัย	อยากจะได้มาดอมดม
หยาดน้ำค้างที่พร่างพราย	เมื่อต้องจันทร์ฉายงามน่าชม
ยามราตรีนี้สุขสม	เพลินอารมณ์เมื่อชมจันทร์.

เพลงนี้มีสองเพลง เฉพาะเพลงนี้เป็นของคณะจารุกนก ร้องและอัดแผ่นรุ่นเดียวกับเพลง
“ราตรีสวรรค์” ของหัวหน้า แผ่นของจารุกนกนี้ มีเสียงกีตาร์ไฟฟ้า เพราะมาก

ราตรีสุดท้าย

คำร้อง - ทำนอง

“พรพิรุณ” - มณฑนา โมรากุล

ยามราตรีมีพระจันทร์เจ้าพราวผ่องนวล
ทอแสงงามเย้ายวน เหมือนจะชวนให้หวนรำพึง
คิดถึงคืนหนึ่งซึ่งใจนำหวาน
เคยมีเธอคลอพระนอใกล้หวิวใจชั่วกาล
ร่วมพฤษ์ดั่งวิมานฟ้าเปรียบปานมานเวียงวังทอง
แขนเธอประคองฉันแนบอุรา
พอพระจันทร์เลยลวงรักจำจากทรวงห่วงหา
สองเราเอ๋ยคำอำลานิจาจำพรากจากไกล
เป็นราตรีสุดท้ายที่เราขึ้นร่ำไห้ โอ้เธอสิมรักไป
แสนระทมสุดข่มอาลัยซ้ำในใจเศร้าเขาไม่คืนมา

ร่วมกันแต่งกับ “พรพิรุณ” ไปด้วยกันทั้งทำนองและคำร้อง แยกไม่ได้ตอนใดผู้ใดแต่ง ประมาณปี
๒๕๑๔

บันทึกเสียงที่ห้อง กมล สุโกศล โดย รวงทอง ร้อง แต่ไม่ทันได้ออกเป็นแผ่นเสียงห้องกมล ก็ยุบ
ไปก่อน มาสเตอร์ก็พลอยหายไปด้วย

รำพันสวาท

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

มองดูเดือนเลื่อนลา
เหมือนรักที่เหินห่าง
เคยมีหวังแน่นอน
เหลือจะหวาดจะหวั่น
เวรหรือบุญหนุนนำ
ความหวังพังเสียเปล่า
คำว่ารักปักใจ
หนองในอกเหลือบม
ใจมนุษย์นี้หนอ
ร้างไปได้คู่ใหม่
ดูไม่เห็นชื่อตรง
คิดจนจิตฉันทม
หวานน้อยใจรักเอย
จึงระกำซ้าอยู่
ถ่านไฟรักมอดไป
แม้รักต้องลอยเลื่อน

แสงจันทร์ลับตาแล้วพาทิ้งร้าง
รักซัดจิตจางดังความฝัน
แล้วโยร้าวรอนนิรันดร์ต่อกัน
วิโยคโศกศัลย์ตัวฉันทม
รักเคยหวานฉ่ำแล้วทำชบเซา
ต้องอับเฉาเราตรอมตรม
เหมือนดังฝันไปมิได้ให้ชม
เสียวยอกระทมขึ้นชมใจ
รักเดียวไม่พอรักก่อเรื้อยไป
รักเก่าห่างไกลเปลี่ยนใจเสมอ
ฉันทมนั้นจะรักคงต่อเธอ
ฝันใฝ่ใคร่เจอพรา้เพื่ออยู่
มิควรรักเลยหวังเซยเคล้าคู่
ด้วยยอดชู้ดูลืมเลือน
ทิ้งรักร้างไกลเหมือนใจถูกเฉือน
ฉันทมนั้นไม่เคยเลือนคงเสมือนเดิม

เพลงนี้ประพันธ์ปี ๒๔๙๑ เมื่อออกมาแล้ว คุณเพ็ญศรีเป็นผู้ บันทึกเสียง

รีนเริงใจ

คำร้อง : ศุภรทัส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เมื่อรีนเริงใจในเวลามืงงาน
ได้ฟังเสียงหวาน ๆ สำราญไหมเจ้าคะ
ข้าคนตรีบรรเลงเร้าเร่จ้งหะ
ปลุกปลื้มอุระให้คึกคอง
ไม่ว่าหนุ่มไม่ว่าแก่เป็นแนจริง ๆ
ฟังเพลงแล้วยิ่งพาใจให้ล่ำพอง
ฟังเพลงแล้วปลื้มลิ้มทุกซ่ทั้งพอง
รู้สึกผยองรัตกุมกระชุ่มกระชวย
ยังมีสาวงามละมุนแรกรุ่นกระเตาะ
มาคอยออเซาะฉอเลาะเอออวย
เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขกันด้วย
คงจะชูช่วยชีวิติยาวแล

ประมาณปี ๒๔๙๐ ร้องครั้งแรกที่วังประกายรัตน์

เรณูดอกฟ้า

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เรณู.....

กลืนเจ้าขึ้นช้อยู่เหนือกลิ่นใด

ดอกเจ้าคงสวยงามวิไล

กลืนเจ้าเราใจให้ชื่นชวย

รื่นรมย์.....

ได้ชื่นได้ชมเมื่อลมรำเพย

เรณูดอกฟ้าหอมนักเอย

ชวนชิตชวนเชยกลิ่นเจ้าเอ๋ยเหลือชม

เรณูดอกฟ้า

ขึ้นหนักหนาคราล่องลอยลม

ลมหวนชวนให้ชม

ลิ้นกลืนดมชื่นชมตรมอาจิด

เรณูเจ้าเอ๋ย

กลืนเจ้าเปิดเผยเชยสู่พื้นดิน

โอ้อ้อมดวงใจไม่หวงประทีน

เป็นบุญแก่ดินอกใจวิลอาวรณ์

เป็นเพลงในละครเรื่อง “ราชันย์ผู้พิชิต” เล่นที่เฉลิมไทยในปี ๒๔๙๒ คุณเรณู พิบูลย์ภาณุวัฒน์รองนางสาวไทยแสดงเป็นนางเอก คุณเรณูเป็นมารดาของคุณยอดมหนู, ยิ่งมณี และ ยูนันท์ ภมรมนตรี

เรีงระบำรำบาศ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

- ญ. แจ่มจันทร์วันเพ็ญ แลเห็นอำไพ งามวิไลจากฟ้าเบื้องบน (วิไลจากฟ้าเบื้องบน)
 เบิกบานสำราญกมล เพราะมีจันทร์แจ่มวิมลเราทุกคนมิได้เกลียดชัง (เราทุกคนมิได้เกลียดชัง)
- พ. ฝากเพลงในสัมพันธ์ ร้องให้พร้อมกัน ร้องให้น่าฟัง (เราร้องให้น่าฟัง)
 ใจชื่นชูพบคู่ดังหวัง ได้แสงจันทร์ร่มไม้ใบบัง (ร่มไม้ใบบัง)
 ร้องให้เสียงดังชัดถ้อยชัดคำ
- ญ. คำคินระรินฤดี (คำคินระรินฤดี) เพราะมีดนตรีนำ (เพราะมีดนตรีนำ)
 มาเกิดมาร้องรำ ร้องเพลงและเปล่งคำร้องรำไปตามกัน
- ช. รื่นรมย์สนุกสบาย (รื่นรมย์สนุกสบาย) พระพายและดวงจันทร์ (พระพายและดวงจันทร์)
 เราอดออดเขาจะกัน ระเรีงทุกสิ่งอันหัวใจเราเรียวจน
- ญ. หนุ่มสาวก็ต่างพะนอ (หนุ่มสาวก็ต่างพะนอ) เคล้าคลอพอชื่นชวน (เคล้าคลอพอชื่นชวน)
 อิงแอบแนบเนียนวล รักเรายังอบอวลมิควรจะอายุใคร
- ช. ชื่นชูเหมือนอยู่วิมาน (ชื่นชูเหมือนอยู่วิมาน) สำราญไม่แรมไกล (สำราญไม่แรมไกล)
 มีคู่ที่รู้ใจรักกันตลอดไป น้ำใจเราแน่นอน
- ญ. สาวอายุและเหลือบทำชายชะม้ายนัยตา หนุ่มแลมาก็เจอดวงตาหวานอ่อน
- ช. สาวเออย่ำมองอยู่เลยร้องเพลงกันก่อน หนุ่มใจร้อนอกใจไหวหวั่นสะท่อน
- ญ. สาววอนสำเนียงเสียงสั่น
- ญ. แจ่มจันทร์นั้นส่องลงมา (แจ่มจันทร์นั้นส่องลงมา) นภาภิพราวพรรณ (นภาภิพราวพรรณ)
- พ. เราอดออดเขาจะกัน แสงเดือนก็มีดพลันพระจันทร์คงอายุเรา
- ญ. เมื่อเดือนนั้นดับไปพลัน (เมื่อเดือนนั้นดับไปพลัน) เห็นกันแต่เพียงเงา (เห็นกันแต่เพียงเงา)
- พ. จันทรเจ้าอิจฉาเรา หรือจันทร์จะโกรธเอา แสงเจ้าจึงเลื่อนไกล
- ช. โอ้จันทร์นั้นอยู่ดี ๆ (โอ้จันทร์นั้นอยู่ดี ๆ) แล้วมีอันเป็นไป (แล้วมีอันเป็นไป)
- ช. จันทรเจ้าไม่รู้จักหรือจึงได้จากไปน้ำใจช่างเหลือเกิน
- พ. กลับมาเสียเกิดดวงจันทร์ (กลับมาเสียเกิดดวงจันทร์) รักกันกำลังเพลิน (รักกันกำลังเพลิน)
 เชิญเกิดเชิญขอเชิญ ขอจันทร์จงอย่าเมินขอเชิญเป็นพยาน.

เป็นเพลงสนุกอีกเพลงหนึ่ง ร้องนำหมู่เมื่อประมาณปี๒๔๙๑

ไร้รักไร้ผล

พระราชนิพนธ์ : ในรัชกาลที่ ๖

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เราเกิดมาแล้วชาติหนึ่ง	ควรคำนึงถึงชาติศาสนา
ไม่ควรให้เสียที่ที่เกิดมา	ในหมู่ประชาชนชาวไทย
แม้ใครตั้งจิตรักตัว	จะมัวนอนนิ่งอยู่ไหน
ควรจะร้อนนกร้อนใจ	เพื่อให้พรั่งพร้อมทั่วตน
ชาติใดไร้รักสมครสมาน	จะทำการสิ่งใดก็ไร้ผล
แม้ชาติย่อยยับอัปจน	บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร

ร้องในยามสงครามแทบทุกวันออกอากาศทางวิทยุ

ลมโชย

คำร้อง : ม.ล.กุศทิน สนิทวงศ์

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

รีน รีน ลมโชย	โปรย โปรย กลิ่นหอม
ดังจะน้อมโน้มใจ	ให้ฝัน
อ่อนอ่อน ผ่อนแสง	แรงแรง สุริยัน
สอดสีสันเลื่อมระบาย	พรายเงา
แสนจะงาม ณ ยามนี้	เป็นยามที่ดีไม่เบา
ระเริงหรรค์รักเกล้า	ระร่ำเฝ้าเร้ารักหวาน
แว่ว แว่ว ชะนีโหย	โอย โอย ออดเสียง
แจ้วจำเรียงเสียงร้อง	ก้องวังวาน
ขึ้น ขึ้น น้ำหู	ตรู ตรู ตระการ
สำเนียงขาน	บรรเลงเพลงรักเอ๋ย

เป็นเพลงประกอบจินตลีลา อิเหนา ตอนบุษบาลงสรงแสดง
หน้าพระที่นั่งรัชกาลปัจจุบัน ที่สวนอัมพร ม.ล.ดวง สนิทวงศ์
เป็นอิเหนาร้องเพลง “เสียดาบัว” คุณจรรยาสมุทร เป็นบุษบา

ลอยลำสำราญ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เดือนสองฟ้าตระการ
เดือนสองน้ำเลื่อมลาย
เราลงเรือล่องน้ำ
ใจก็ฝันเพลิดเพลิน
เรื่อน้อยล่องมา
เพลงร้อง ต่อกัน
เราแอบแสงจันทร์นวล
เรือก็ลอยล่องไป

น้ำเต็มฝั่งธารสายธารพรั่งพราย
เห็นประกายพรายพรั่งสีเงิน
ลัดลอยล่องลำสำราญเหลือเกิน
รับแสงจันทร์เพลินได้แสงจันทร์
เหมือนพี่พาน้องมาสวรรค์
รักผูกพันแสงจันทร์เป็นใจ
ร้องเพลงขับครวญสำรวจลหทัย
ทุกดวงใจครวญใคร่ภิรมย์

ประมาณปี๒๔๙๒ เป็นเพลงประสานเสียงเวลาร้องจะร้องกัน ๓ คน ครูเอื้อ, จันทนา, และดิฉัน

ล่องนาวา

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ลอยล่องนาวาลอยมาในสาคร
ลมสพัดโชยพัดมา
ดูระลอกเป็นริ้ว
แสงพระจันทร์เจิดฉาย
งามระยับจับตา
ลอยล่องนาวาลอยมาในวาริ
ดวงศศิธรแซไซ
ดาราลอยดาด้าน
ดาวล้อมเดือนเคลื่อนกระจาย
ลอยล่องนาวา

แสงจันทร์อ่อน ๆ สะท้อนงามอร่ามตา
นาวาลอยลิว
พริ้วแลกระเพื่อมเลื่อมลาย
เห็นเป็นประกายสายสว่างจ้า
ดารางามเลิศเพริดพราย
งามยามราตรีห้วงนทีเป็นที่หย่อนใจ
แสงนวลชวนชื่น
พื้นผาคนภามากมาย
แสงพรายสว่างวาวกระจ่างตา
ลอยมาพาให้เพลิดเพลิน

เพลงเก่าประมาณปี ๒๔๘๖ ครูเอื้อเคยร้องมาก่อนต่อมาจึงให้ดิฉันร้องแทน และต่อมาคุณบุษยา ริงษ์ บันทึกลงเสียง

ลาแล้วจามจรี

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ลาแล้วจามจรีที่เตือนใจ
 เสียหายที่จากไปเคยอยู่ใกล้ทุกสมัยนั้น
 เจ้าเอ๋ยเคยซัดติดพัน
 ต้องลาโคกศัลย์เศร้าใจ
 นับแต่วันนี้ต่อไป ลับลาจะห่างไกล
 เหมือนดังจะขาดใจคร่ำครวญหวนให้ก็ไม่คืนมา
 ลาแล้วจามจรีที่เคยเห็น
 มิตรดีที่เจ้าเป็นได้ร่วมเย็นทุกเสมอหน้า
 จากไปใจหายจากลา
 โอ้ใครจะมาปลอบใจ
 มิใช่จะร้างห่างไกล ถึงตัวจะจากไป
 สัมพันธ์ทางจิตใจจะไกลหรือใกล้ใจอยู่ด้วยเอ๋ย

เป็นเพลงที่ร้องประจำให้กับจุฬาฯ มาบันทึกเสียงที่เฉลิมไทยเมื่อลาออกมาแล้วกำลังแพ่ห้อง
 บุตรคนแรก ตั้งใจมาร้อง ๑๐ เพลงแต่ร้องได้เพียง ๓ เพลงก็หมดเวลา เสียหายมากที่อีก ๗ เพลง
 ร้องไม่ทัน เพราะแต่ละเพลงนั้นชอบมากทุกเพลง ร้องทัน ๓ เพลงคือ ลาแล้วจามจรี, งอนแต่งาม,
 และอาลัยลา อีก ๗ เพลงคือ กล่อมwana, วาสิษฐ์, หวานคำ, รำพันสวาท, สุดรำพัน, ห่วงรักและ
 ออกหัก เสียหายเหลือเกินที่ไม่ได้ร้อง

ลาแล้วสามพราน

คำร้อง : ศรีสวัสดิ์ พิจิตรวรการ

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ลาแล้วสามพราน
จำร้างจำไว้ไกลตา
สามพรานนี้เคย
จากสามพรานคร้านจะครวญใคร่

งามล้ำสามพราน
ยังรักชีวิตชีวา
ทะเลสาบเคย
จากสามพรานคร้านจะลืมได้

เพลงรักสามพราน
ยามร้างยามไว้ไกลตา
สามพรานจะคอย
เมื่อวิมานสามพรานคลุมหม่ม
ลาแล้วสามพราน
จงคุ้มครองคำล้าเนา
ขออนุเทอดธรรม
ถนอมนามสามพรานยิ่งใหญ่

ถิ่นสถานที่รักของข้า
จากดินฟ้าสถาบันใจ
ก่อนเคยอยู่มาแต่ไร
อีกเมื่อไหร่หนอได้กลับมา

ไอ้สวรรค์วิมานของข้า
เสนาหาดินฟ้าอาลัย
ข้าเคยแลฝันสู่ใคร
ภาพที่ใจฝันไปเฝ้ามาย

สั่งสะท้านสะเทือนเหมือนว่า
กลับมาหนามาหามาชม
จะคอยรอร้อยรื่นรมย์
บ่มอารมณ์ภิรมย์สุขเรา
อธิษฐานไหว้วานพระเจ้า
ร่วมเสลาเพลลาโพ้นภูมิไชย
ประจำชีวิตจิตใจ
เทอดเกียรติไกลไว้ตลอดกาล

เพลงนี้บันทึกเสียงพร้อมกับเพลง “เพชรบุรีแดนใจ” ที่ห้อง
อัดกมลฯ เป็นการขับร้องครั้งสุดท้ายกับหัวหน้า

ลูกน้อย

คำร้อง - ทำนอง

“พรพริณ”

ลูกเอ๋ยลูกน้อย
 จงนอนแม่คอยดูแล
 ลูกเอ๋ยลูกจำ
 ถึงลำบากแม้อยู่ยอม
 เจ้านอนเกิดหนา
 จงนอนเกิดอย่าอาลัย
 กล่อมเพลงขับขาน
 แม่ตื่นแม่จะพาจร
 โอ...โอ้ละเห่.....

ยอดสร้อยกลอยใจของแม่
 ยุงมิให้ไต่ไรมิให้ตอม
 แก้วตาแม่คอยถนอม
 อุดอ้อมให้ลูกสบาย
 ลูกน้อยแม่จะกล่อมให้
 แม่พัศวีให้ไกวให้เจ้านอน
 นอนเสียเจ้าอย่าอาทร
 ดูหนึ่งดูละครเอย
 ลูกจงนอนเปลนะแม่จะกล่อมเอย

เป็นอีกเพลงหนึ่งที่ “พรพริณ” แต่งให้ บันทึกแผ่นตรา “ดอกกุหลาบ”

ลูกน้ำเค็ม

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

สร้อย เราชาวประมง เราชาวประมง
 เป็นลูกน้ำเค็มโดยตรง อาชีพประมงยังยงยืนมา
 ถึงตัวเราตาย (ซ้ำ) ไม่เสียดายชีวา (ซ้ำ)
 เราอาศัยแม่คงคาเป็นที่ทำมาหากินกันไป เฮลละว่าฮ้าไฮ้
 เดี่ยวชาย. เราจับปลาหากินผลพูนทั้งสิ้นมากมาย เราสบายทุกคน เฮเห่เฮเฮเฮ
 เดี่ยวหญิง. พวกเราทรัพย์สินอยู่ดินแต่สินอยู่ในน้ำ ต้องอดต้องทนต้องทำ
 ไม่เคยคำนึงถึงวันคืนค่า ทำ ถึงยากตรากตรำ ทำทั้งค่าทั้งคืน
 เดี่ยวชาย. ฝนแดดตรากตรำทั้งน้ำลืกลิ้น ทั้งต้องค้างคืนทั้งคลื่นทั้งลม
 ผองเราเกลียวกลม รับลมรับคลื่นผันใจ
 เดี่ยวหญิง. หาปลากันไป เราเสี่ยงภัยทุกคน เฮเห่เฮ.....

(สร้อย)

เดี่ยวหญิง. เราออกเรือครั้งใดรับภัยที่ไม่เห็นตัว เราไม่กลัวทุกคน เฮเห่เฮเฮเฮ
 เดี่ยวชาย. เมื่อยามน้ำขึ้นเมื่อไรเรามีเรือซำ กลับบ้านเบิกบานอุรา
 เสร็จงานจับปลาอิ่มทุกใบหน้า พาระรื่นชื่นใจ ใจระรื่นเร็วพลัน
 เดี่ยวหญิง. หายเหนื่อยด้วยกันแหวนเรานั้น เย็บถักรักมั่นพร้อมมั่นทุกครา
 มาเราเฮฮา เพราะเรารับค่าสมใจ
 เดี่ยวชาย. ร้องเพลงกันไป ความเหนื่อยใจหายพลัน เฮเห่เฮเฮเฮ

ประมาณปี ๒๕๔๐-๒๕๔๒ เป็นเพลงที่สนุกมากเวลาร้องจะ
 แบ่งกันร้องโดยไม่ถอนหายใจ ในแต่ละท่อนกับคุณวินัย

วังบัวบาน

จารุกนก

ร้อนลมหน้าแล้ง	ใบไม้แห้งร่วงลอย
หล่นทยอยเกลื่อนตา	ไหลตามกระแสน้ำพา
	ลอยมาทั้งกลีบดอกไม้
จากหุบผาไหลมาสู่ในวังน้ำ	สุสานเทวีผู้มีความซำเห้นใคร
ดอกไม้ใบไม้ไหลมา	คล้ายพวงหรีดร้อยมาลา
	ไหลมานูชาบัวบาน
น้ำวังนี้หนอ	เป็นที่ก่อเหตุการณ
ที่บัวบานผิงกาย	ยึดเอาเป็นหอเรือนตาย
	รองกายไว้ด้วยแผ่นน้ำ
จากหุบเขาแนวไพรสู่ในเวียงฟ้า	ฝากไว้เพียงชื่อเลื่องลือเนิ่นชา ผิงจำ
ฝากคำสัตย์น่านึกตรอง	หลงทางสุดหวังคืนครอง
	หลงตัวจึงต้องลาระทม
เอาวังน้ำไหลเย็น	นี้หรือมาเป็นเมรุทอง
เอาน้ำตกก้องเป็นกลองประโคม	เอาเสียงจักจั่นลั่นร้องระงม
	เป็นเสียงประโคมร้องต่างแดรสังข์
เพดานนั้นเอาเมฆฟ้า	ภูผานั้นต่างม่านบัง ประทีปแสงจันทร์ใสสว่าง
	อยู่เดียวท่ามกลางดงคอย

เป็นเพลงในละครวิทยุที่ได้รับความนิยมสูงสุดในยุค ๒๕๑-๒๕๑๒ เพราะสื่อกันว่าเป็นนิยายรักเรื่องจริงของสาวเหนือที่ มาจบชีวิตลงที่ห้วยแก้วเพราะความรักที่ไม่สมหวังจากหนุ่มชาวกรุง นอกจากเพลง “วังบัวบาน” แล้วยังมีเพลง “เวียงสวรรค์” ซึ่งร้องคู่กับคุณเล็ก อ่ำเที่ยงตรง (หวิว ๆ ๆ ลมอ่อนพริวมาแต่ไกล ๆ) อีกเพลงหนึ่ง

วังน้าว

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

วังน้าวสายชลวนเขียว	เป็นเกลียวลิกลง.....
เกลียวน้าวนวนวังดังตรง	ลิกลงทุกที.....
สิ่งใดที่หลงในวังวน	อับจนจะพ้นถามี
สายชลเขียววนทวิ	เหลือที่จะดันสายชล
วังน้าวแนวนแรงเล่า	ไม่เท่ารักวน.....
วังรักวนนวนด้วยเล่ห์กล	ววนล้นไป.....
หากใจใครถลารักตน	รักพาใจวนหลงจนเวียนใจ
สุดปัญญาสุดหาทางไป	ทุกข์ทนจนใจอยู่ในวังรักวน
รักลิกล้นกลสวาท	อาจจะก่อกวนหัวใจให้มัวหม่น
เล่ห์ความรักวนเปรียบน้าว	ใครถูกกลต้องหลง

เพลงนี้แต่งขึ้นใช้ร้องออกอากาศทางวิทยุธรรมดา ดิฉันร้องมาตั้งแต่ต้น มีลูกคู่ด้วย ต่อมาจึงมีการทำละครเวทีเรื่อง“วังน้าว”ตามมาแล้วจึงขอเพลงนี้ไปประกอบในละครเรื่องนั้นแสดงที่เฉลิมไทยชวลี ช่วงวิทย์ เป็นนางเอก

เพลงนี้เป็นเพลงที่ถูกใจดิฉันมาก หัวหน้าแต่งทำนองเป็นฝรั่งเพราะมาก อัศจรรย์ปี ๒๔๙๓ ต่อมามีการทำละครโทรทัศน์ เรื่องวังน้าว ก็ได้นำเพลงนี้ไปประกอบ แต่ร้องไม่ถูกใจดิฉันเลย รู้สึกว่าเขาไม่เข้าใจความหมายของเพลง หรือตีความเพลงไม่ออกก็อาจจะเป็นได้

วัฒนธรรม

พระราชธรรมนิเทศ

วัฒนธรรมจะนำไทยแผ่ไพศาล	ไทยต้องร่วมบริหารเป็นการใหญ่
การแต่งกายมีระเบียบเรียบร้อย	สุภาพอนามัยดีทั่วกัน
หมู่ ทั้งมีศีลธรรมประจำใจ	อีกตั้งใจอบกิจการงานแข่งขัน
ประพฤติชอบตามระบอบกฎหมายนั้น	ไม่ผิดผันฝืนชนบประเพณี
หมั่นศึกษาหาความรู้มาสู่ตัว	สร้างครอบครัวเป็นหลักฐานมั่นคงที่
อุทิศกายทุกโอกาสเป็นชาติพลี	จึงสมที่ไทยอารยะวัฒนธรรม

เป็นเพลงส่งเสริมให้สวมหมวก, เลิกกินหมาก, สวมถุงเท้า ในสมัยเชื่อบ้านชาติพันธุ์ ไม่ได้บันทึกแผ่นจำหน่ายบันทึกไว้ในราชการในกรมฯ เท่านั้น ประมาณปี ๒๔๘๗-๒๔๘๘

วาสนากระต่าย

คำร้อง : มณฑนา โมรากุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ดูเดือนดวงเด่นข้างงามวิไล
ข้างงามตระการจริงเมื่อจันทร์วันเพ็ญ
สุขใดไม่เทียม
แสงนั้นเหมือนแก้วหยาดฟ้า

เจ้าเอ๋ย กระต่ายป่า
หลงคอยจันทร์ไม่ลอยมาดิน
นึกถึงตัวเราแล้วเศร้าใจ
ยิ่งคิดยิ่งเศร้าโอดเราไม่เห็น

อกเอ๋ย แสนเศร้า
เสียแรงที่เคยไฝฝั่น
โธเอ๋ย จันทรเพ็ญ
หลงคิด อยากชิดเชยชม

ฉันรู้สึกนึกไปข้างกะไรหนอเดือนเด่น
ดูลอยดวงเด่นใครจะเว้นชมนภา
เหมือนเรียมั่นได้ชมจันทร์
ข้างสวยงามตาคล้ายหยาดฟ้ามาดิน

วาสนาหนอเจ้ามาสุดสิ้น
เจ้าคอยจนลืมกินสิ้นวาสนาเอ๋ย
เห็นจะเหมือนกระต่ายไพรที่หลงไหลจันทร์เพ็ญ
ยิ่งนานยิ่งเป็นเหมือนกระต่ายที่หมายจันทร์

อกของเราหลงรักเขาพัวพัน
ข้างเหมือนดวงจันทร์ที่กระต่ายหมายชม
ข้างไม่เห็นที่หัวใจตรอมตรม
หัวใจระบมเพราะได้ชมเพียงแสงจันทร์

เป็นเพลงที่แต่งเนื้อร้องเอง หัวหน้า
เอื้อบัณฑิตกแผ่นเสียง ทราบว่าเพลงนี้
เจ้าฟ้าเพชรรัตน์ฯ ทรงโปรดมาก ดิฉันก็
ดีใจ

วาสิษฐี

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ยังมีนางรูปงาม
อันมีนามวาสิษฐี
เจิดจรัสอยู่โกสัมพinghamเลิศรูปเจิดฉ้าน
ชายคนใดได้ยลโฉมนางชวนใครให้ไฝฝั่น
ใจนองค์ซื่อตรงต่อรักคงมั่น
จิตเดียวผูกพันน้ำใจ
ถูกบีบใจให้แต่งงานผิดใจหมาย
ผิดจากยอดชายไม่มอบกายรักใคร
หวังรักหนึ่งแต่พึงเสียไป
ไฉ้เป็นกรรมซ้ำดวงใจต้องลาไปด้วยใจขัดขืน
นางมีกรรมหนักหนา
ตรมอุราพาสุดฝืน
โศกกล่ำกลืนไม่ยอมอ่อนให้ชายอื่นเข้าชื่นชม
ตรอมตรมใจมั่นในรักว่ายิ่งใหญ่ให้ชื่นชม
ใจลำเค็ญต้องทนยากเข็ญเหลือข่ม
ยิ่งทนยิ่งตรมน้ำใจ
สุดประนอมสุดอดอดอมสุดจะยอมทน
สุดที่ดิ้นรนสุดผ่อนปรนฉันใด
เสียทุกอย่างที่นางหวังใจสิ้นทุกทางร้างราไกล
จวบตายไปจึงได้สุขสันต์

ประมาณปี ๒๔๙๒ เป็นอีกเพลงหนึ่งที่บันทึกไม่ทันวัน
สุดท้ายที่ไปร้อง “ลาแล้วจามจุรี”

วิญญานรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

อารมณ์ฉันวังเวงวาทวิ
ดวงใจกระลือรำไป
เมื่อยามจากความรักแรมไกล
จึงพลอยห่วงในรักอาลัยจิตใจหวาดละเมอผวา
ยามนอนฉันอาวรณ์เผลอ
ยามกินฉันก็กินน้ำตา
เผ้าคอยให้ความรักคืนมา
วิ่งวนแต่เทพไทเทวาจูงมาโปรดให้หายมีดมีว
ความทุกข์อาลัย
จะสุขอย่างไรเมื่อใจฉันผูกพันพัว
บางครั้งยังนึกขลาดหวาดกลัว
หัวใจจะรัวฉันแทบขาดใจ
วิญญานรักยังตามหลอกหลอน
ดวงใจฉันรอน ๆ รำไห้
บางทีแว่ยินเสียงไกล ๆ
ฟัง ๆ ดังใครร้องครวญไปเฝ้าใครก็ไม่รู้กูมา
เทวาฟ้าและดินโปรดฉัน
ดวงใจข้าทุกวันเวลา
ต่างเคยฝากรอยรักตรึงตรา
ทำไมปล่อยให้ร้ายโรยรำนำมาแต่วิโยคโศกศัลย์
ดวงใจฉันระบมบ่มหนอง
เคยคลอเคล้าประคองเคียงกัน
เมื่อไหร่จะประสานสัมพันธ์
รำพึงอยู่แทบทุกคืนวัน รำพันอยู่จนฉันกลุ้มใจ
โอ้รักเจ้าเอ๋ย
แต่ก่อนเจ้าเคยชื่นชมสุขสุดใจ
เคยพักพิงรักแอบอุ่นใจ
ครั้นเธอร้างไปฉันกลุ้มแทบตาย
บุญเรานั้นก็พลันเสื่อมสูญ
ระทมรักอาดูรไม่วาย
แต่กรรมชิตาข้าทำลาย
เวรกรรมกลับมาสนองมากมายจนตายก็ไม่หายโศกเอ๋ย

ประมาณปี ๒๔๘๘-๒๔๘๙ ร้องไม่จบเพราะคำร้องยาวมากร้องไว้เพียงครึ่งเพลง

วิมานทลาย

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : สรี ยงยุทธ

โอวิมานทลายกลับกลายเป็นลม
คอยแต่คิดแต่ฝันรำไป
ครวญคะเนคิดไปทีไรอกใจอวรณ์
เคยแต่เฝ้าจะเชยจะชม
ฉันทจันทต่อไป

ใจแหลกลาญวิมานทลาย
ความหวังพังทลายกลับกลายเป็นพลัน
มาทางหายกลับกลายเป็นไปได้

โอชะรอยชาติก่อนก่อกรรมทำเวร
เออใจไม่ได้ซึมเซา
เป็นเพราะใจทะนงว่าคงจะได้พึงพิง
ความที่ฝันก็พลันเลื่อนไกล

ฝืนใจให้เบิกบาน
อายแก่คนทั้งในแผ่นดิน
นี่เพราะเป็นเวรกรรมจันทต่อไป
ทนแต่รับบาปกรรมทำมา

ไม่สมอารมณ์ได้แต่ตรมใจ
คร่ำครวญครั้งใดหัวใจหมองไหม้ระทม
ใจฉันทอน ๆ ให้อ่อนอารมณ์
กลับระทมตรอมตรมชื่นชมจิตใจไม่วาย
อนาใจได้แต่เสียดาย
เจ็บใจได้อายไม่วายให้แค้นใจ
ชอกช้ำรำพันคอยหวนรำไป
ไม่เห็นมีผู้ใดจะคิดปลอบใจบ้างเลย
ชาตินี้จึงเป็นไปได้ออกเอ๋ย
ไม่เคยคิดเลยเพราะเคยหมายมั่นในใจ
อากัปกิริยา ๆ ทุกสิ่งแปรไป
ไม่หวังให้ใคร ๆ ได้รู้ได้ฟังได้ยิน
เจ็บปวดปานเลือดตาไหลริน
ยามนอนยามกินต้องตรมแต่น้ำตา
ไม่รู้เมื่อไรจะสิ้นสักครา
ไม่เห็นใครนำพาต้องซ้ำอุราโดยเดียว

เพลงนี้เป็นของคุณสรี ยงยุทธ เป็นเพลงเก่ามากที่
แปลงมาจากทำนองพญาโคกของเก่า ทำนองระคนเศร้า
เยือกเย็นดี เนื้อร้องยาวอย่างเพลงสากลรุ่นเก่า ดังนั้นเวลา
อัดเสียงลงแผ่น จึงร้องได้เพียงครั้งเดียวก็เต็มแผ่นแล้ว
บันทึกหนเดียวแล้วไม่มีใครบันทึกซ้ำอีก

แว่วรักลอยลม

คำร้องและทำนอง มนัส รามโยธิน

คืนนี้แสงจันทร์ส่องฟ้าสกา	(ส่องฟ้าสกา)
นภาที่ขาวดาวเกลื่อน	(ขาวดาวเกลื่อน)
ฉันเคยเคล้าคู่อยู่กลางเดือนสุขเหมือนวิมาน ฤทัยไฝฝันพาขึ้น	(ไฝฝันพาขึ้น)
เธอนั้นสัญญาว่ารักปานกลืน	(ว่ารักปานกลืน)
แสงจันทร์สาดพื้นนวลเจ้า	
เมื่อยามค่ำคืนยิ่งตื่นตา สุขหาใดปานแต่กลับต้องรานร้าวรอน	(ต้องรานร้าวรอน)
หวนคิดถึงความหลังคราวครั้งก่อน	(ความหลังครั้งก่อน)
อ่อนใจกระไรรักไยไม่มา	(รักไยไม่มา)
เจ็บปวดดวงใจหนักหนาซ้ำโรยรอกซ้ำแสนระทม	(แสนระทม)
แว่วเสียงของเพลงที่ร้องลอยลม	(ที่ร้องลอยลม)
ระทมยิ่งนักใจนี้	
สายลมช่วยบอกดวงใจที อย่าหนีไปเลยให้กลับมาเซยชิดชม	(กลับมาเซยชิดชม)

เพลงนี้เป็นเพลงที่นำมาบันทึกแผ่นตรา “ดอกกุหลาบ” ราวปี ๒๕๑๕-๒๕๑๖

แว่วสวาท

คำร้อง : “พรพริณ”

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

สายลมเจ้าเอื่อยอย่าเลยผ่านไป	พัดความรักให้กระซิบที่ใจยอดขวัญ
ช่วยบอกว่าใครคิดถึง	หลงเฝ้าคะเนทุกคืนวันจิตใจผูกพันอาวรณ์
พิศเพ็ญเด่นดวงลอยสรวงสกา	ฉันยังแสนเศร้าอกแอ้งต้องเฝ้าทอดถอน
เหม่อหม่นมิได้หลับนอน	คิดครุ่นถึงเธอใจรอน ๆ ไฝฝันอาวรณ์คอยเธอ
เสียงหรีดหึ่งเรไร	รำร้องยิ่งพาให้หวาดหวั่นใจละเมอ
ก่อนนั้นฉันเคยมีเธอ	รักปรนเปรอยังไม่ลืมนอน
เสียงเพลงแว่วมายังเผลอจิตไป	เหมือนเธอชวนให้พรำรอนฝากไว้คำเตือน
เฝ้าฝากสวาทมาเยือน	อ่อนนออดว้เป็นเพื่อนกระซิบใจเตือนยามไกล

เมื่อเล็กร้อยกว่า ๒๐ ปี แล้ว น้ำเวสแต่งไปขายให้นายห้างสถิติฯ นายห้างมีชื่อแม้ว่าถ้าเอามันทนามาร้องให้ได้ก็จะซื้อเพลง น้ำเวสจึงไปขอร้องให้มาบันทึกแผ่นให้ ก็ไปทันทีในคืนนั้นเลยโดยซุ่มและอัดในคืนเดียวกัน

ศรคามเทพ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ศรคามเทพติดตรึง	ปลายศรมีน้ำผึ้ง	ทำให้ซาบซึ้งตรึงใจ
มีสามดอกบอกรักได้	ดอกหนึ่งนั้นเป็นไฟ	ปักถักเป็นเป้า
เราเรียกว่าปรารถนา	พิษมันแรงกล้า	เสียวซ่าทรวงเรา
ตรึงหัวใจใครเข้า	ต้องมีนเมา	ร้อนเร่ารุนแรง
ศรคามเทพนี้หนา	อันสองมีนามว่า	ดวงจิตอิจฉาขัดแจ้ง
ความหึงเข้าแทรกแซง	ครุ่นแต่คิดกลางแคลง	เผื่อระแวงรำไป
ความหึงประหัดประหาร	น้อมนำให้พล่าน	ฟุ้งซ่านดวงใจ
กลัวเขาชิงแย่งไป	ปกป้องกันไว้	มิให้แรมรา
ศรคามเทพสุดท้าย	อันสามจ่านามง่าย	เป็นดอกที่ร้ายยิ่งกว่า
ศรแผลงจิตติดตรา	ผู้ตรมรักเรียกมา	ด้วยน้ำตาว่าเศร้า
ความพิศวาสขาดไป	ทั้งความหมองไหม้	ไว้ให้ทนเอา
ความรักพลันบรรเทา	โคกชมเขา	แสนเศร้าอาดูร

เพลงนี้เป็นเพลงที่เกิดในสมัยรัฐบาลนายควง อภัยวงศ์ วันหนึ่งดิฉันไปร้องเพลงนี้ที่ทำเนียบรัฐบาล คุณควง อภัยวงศ์บอกว่า ใจของเด็กของผมคนหนึ่งถูกศรคามเทพดอกที่สาม ยังเศร้าอยู่ไม่หายจนทุกวันนี้ ครูแก้วผู้แต่งเนื้อบอกว่า พระกามเทพนี้มีศรสามดอก ดอกแรกคือความรัก ดอกที่สองคือ ความริษยา ดอกที่สามคือความเศร้า เพลงนี้ ต่อมาเพ็ญศรี พุ่มชูศรี เป็นผู้ร้องอัดแผ่นเสียง

ศาสนารัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

หลักศาสนาทั่วไป	ย่อมมีสัจจะยิ่งใหญ่องค์เดียวยึดไว้แน่นหนา
หลักรักควรตรึงติดตรา	เช่นศาสนาที่บูชาอันเทียว
ศาสนารักก็มี	สั่งสอนซาบซึ้งทวิบูชาสามผู้เดียว
นอกนั้นไม่ปองข้องเกี่ยว	มันแต่รักเดียวผัวเดียวตลอดไป
มีพระเจ้าแห่งรักเพียงหนึ่ง	เป็นที่พึ่งนับถือให้ซึ่งฤทัย
รู้เท่ากับการพาลหัวใจ	ไซ้พ่อพระควรอาลัยใจอย่าได้นำพา
กงจักรไม่เหมือนดอกบัว	เรื่องชายเรื่องชู้เรื่องชั่วพาตัวหมองมัวหนักหนา
ผิดศีลธรรมแลต่ำช้า	บาปกรรมหนักหนาชั่วช้าเลวทราม

เป็นเพลงในภาพยนตร์ของกรมตำรวจ เรื่อง “ศาสนารักนางโจร” โปรดดูประวัติท้ายเพลง “ปรัชญาชี้เมา” ประกอบ

สวนรัก

ม.จ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์

ญ. ชมเหล้ามาลีนี้เพลินใจ	ช. เหตุใดมาลีล้วนงามครัน
ญ. ปลุกไฉนนานวันเมื่อฉันทรมใจ	ช. กระไรขึ้นชมถึงตรมทรวงใน
ญ. ศรีรักปักในฤทัยไฟฝัน	ช. รักห่วงในใจเหลือรำพัน
ญ. แฉ่งน้อยนวลจันทร์นั้นคือใคร	ช. รูปน้องวิไลหยาดฟ้าลาวณย์
ญ. ใจพริ้นหวานรักกลายคลายพลัน	พ. รักกันมันใจรักไม่จิตจาง
ช. ชมเหล้ามาลีงามตา	ญ. พาให้ใจมัน
ช. ความรักเธอเปี่ยมชีวิต	ญ. พริ้นใจจะหมาง
ช. ใจรักไม่เลือนเจือนจาง	
ญ. กลัวเหมือนมาลีข้างทาง ยามรักเบาบางทิ้งขว้างห่างไป	
ช. เก็บจำ ความรัก ไว้ในใจ	ญ. ทำไม้ปิดบังหวังเกลื่อนความใน
ช. น้ำค่านั้นเล่าไม่เท่าดวงใจ	ญ. รักให้มันคงซื่อตรงคงไว้
พ. มันรักดวงใจดังดอกบัวบาน	
ญ. ดังดอกบัวบานหวานรักคง	ช. รูป ทรงบัวงามยามบัวบาน
ญ. ไม่รู้ไรคงรูปทรงทนทาน	ช. รักจริงยิ่งหวานเหมือนบานชื่นบาน
ญ. บานเข้าตระการบานเย็นไสว	
ช. ดมดอก พะยอมหอมไม่วาย	ญ. กลัวไม้งามยวนลวนวิไล
ช. บุปผาว่างามไม่เหมือนทรามวัย	ญ. รักให้ซื่อตรงรักทรงคงไป
พ. รักกันมันใจรักไม่จิตจาง	
ช. กุหลาบแลงามยามเยือน	ญ. เตือนให้รักมัน
ช. ความรักเธอเปี่ยมชีวิต	
ญ. พริ้นใจจะหมาง	ช. ใจรักไม่เลือนเจือนจาง
ญ. กลัวเหมือนมาลีข้างทาง ยามรัก เร่พรารัก ซ่อนอ่อนใจ	
ช. ดอกพุทธรักษาลาวณย์	ญ. ดังพรเสกสรรรักมันในใจ
ช. ขอคุณพระไตรรัตน์ปิดปวงภัย	ญ. รักให้มันคงซื่อตรงทรงไว้
พ. มันรัก ดวงใจดังดอก บัวบาน	

เพลงนี้เก่ามาก ท่านจักรฯ แต่งมาส่งให้ในวันอัดเสียง ต้องตั้ง
สะแต่นวางเนื้อร้องคู่กับหัวหน้าทั้ง ๆ ที่ไม่เคยร้องมาก่อนก็
อัดเสียงเสร็จได้ในทันทีท่านเองเพลงนี้มีครึ่งเสียงมาก ร้องยาก
ตั้งแต่ดิฉันร้องแล้ว ไม่มีใครนำมาอัดเสียงอีกเลย

สนต๋องลม

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ลมพัดโชยพริ้วมา	เยือกเย็นอุราพาให้ชื่น	ลมเย็นระรื่น	ชุ่มชื่นรื่นฤทัย
ดูสนเป็นแถวทิว	แลละลิ่งงามวิไล	ต๋องลมพัดไกว	กึ่งใบไหวอ่อนโยน
เมื่อสนต๋องลม	โอนอ่อนระเนน	ทอดนอนไหวเอน	แลดูต้นอ่อนโยน
ดูสนจงใจ	เหตุไฉนโยไมไค่น	ต๋องลมพัดโอน	อ่อนโยนตามสายลม
ความรักก็เหมือนกัน	เมื่อแรกนั้นรสหวานชื่น	ทุกคำทุกคิน	สดชื่นน่าเชยชม
แต่แล้วเมื่อรักจาง	กลับอ้างว้างใจระทม	ฉันทมแล้วตรม	ชื่นชมยากเย็น
เมื่อนึกถึงเรา	แสนเศร้าหัวใจ	รักอยู่ภายใน	ใครเล่าจะแลเห็น
ไอ้รักไม่แน่นอน	เปลี่ยนเป็นร้อนแล้วก็เย็น	หัวใจไหวเอน	ดั่งเช่นสนต๋องลม

แผ่นนำไทยร้องก่อน “ชีวิตกับความหวัง” แต่ในแผ่นนำไทย ใช้ “ชีวิตกับความหวัง” เป็นเพลง NO. ๑

สร้างระเบียบ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : นารถ ถาวรบุตร

อันการใดมีระเบียบและเรียบร้อย	มีร้องรอยเจริญไกลไปภายหน้า
เพราะระเบียบรวมกำลังสะพรั่งมา	ให้แก่วัฒนธรรมสามารถและอาจอง
มีระเบียบทั่วไปในการงาน	มีระเบียบสำหรับบ้านให้สูงส่ง
มีระเบียบสำหรับตนผลมั่นคง	จะยิ่งยงสขสมัยแล้วไทยเรา
สร้างระเบียบคือวางทางสร้างชาติ	ให้ไทยยาตรเจริญเยี่ยมทัดเทียมเขา
ไทยยุคใหม่สร้างไทยให้เฟริศเพรา	สมไทยเนาอารยะประเสริฐเอย

ท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม และคณะของท่าน มีความเห็นว่า คนไทยส่วนมากไร้ระเบียบ ทำให้ประเทศไทยไม่เจริญเท่าเทียมอารยประเทศจึงพยายามส่งเสริมให้คนไทยมีระเบียบทางกรมๆก็ต้องรับนโยบายการเมืองมาสร้างเพลงเกี่ยวกับระเบียบ โดยหวังว่า เมื่อเพลงติดหูแล้วจะช่วยแก้นิสัยคนไทยให้มีระเบียบได้ เพลงนี้ดิฉันร้องออกอากาศแทบทุกเช้าก่อนเทียบนาฬิกา ตอนแปดโมงเช้า ท่านองครุณารถแต่งดีมาก น่าเสียดายที่แผ่นดิสเพลงเหล่านี้เสียหายไปหมด รุ่นเดียวกันนี้ มีเพลงทรัพย์สินในดิน เพลงเกษตรกรรม (ของท่านจักร์ฯ) ฯลฯ ต่อมามาริษา อมาตยกุล ร้องอัดแผ่นเสียงดีมาก ไม่มีใครเหมือน

สงครามเพศ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

๑. นึกถึงผู้ชายฉันละอายแก่ใจหน้าหนา	๒. เบาเดียวเขาจะว่าหญิงเรานินทาผู้ชาย
๑. จะว่าก็ว่า	๒. อย่า ตีกว่า
๑. แหะละซีท่า	๒. ชั่ว ชำนาญ
๑. เรื่องผู้ชายสันดานชั่วร้ายบัดสี	๒. ฉันเห็นบางคนมักเอารถยนต์ขับชนเรื่อยไป
๑. รถของเขาเมื่อไรขอขี่ใคร ๆ นะซี	๒. จริง ๆ รีเธอ
๑. จริงซิเออ	๒. มีน้ำสะเธอปั่นเจ๊อเต็มที
๑. นั้นนะซีฉันว่าไม่ดีสักสิ่ง	๒. บางคนอวดรวย
๑. นั้นก็ช่วยแม่นใครไปฉวยเอามา	๒. บางคนอวดกล้า
๑. ไม่คนน่าน้ำตาผู้หญิง	๒. จันทืออะไร
๑. เสียเรื่อยไปฉันไม่แอบอิง	๒. แอ็คกระมัง แอ็คกับผู้หญิงก็ดีแต่หยิ่งกริดกราย
๑. สมบัติผู้ดีหายากเต็มทีก็ดีแต่เมา	๒. เย็นเข้ากินแต่เหล้าฉันเห็นแต่เมาหมดอาย
๑. พอเย็นก็เฮ	๒. คำก็เซ
๑. สันดานก็เก	๒. ปิดเป้เมามาย
๑-๒ เรื่องผู้ชายสันดานชั่วร้ายเราเบื่อ	

ปี ๒๔๙๓ ร้องบนเวทีเฉลิมไทยก่อนละคร "จุฬาทริศูณ" แสดงในช่วงตรุษจีน ซึ่งเดิมจะแสดงเพียง ๑๕ วัน แต่คนดูยังแน่นอยู่ต้องต่อเป็น ๒๑ วัน มีเพลง "ชมบ้าหาคู่" และ "ผู้หญิงนะเรื้อ"

สวมหมวก

คำร้อง : จมื่นมานิตยัณเรศ

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เชิญลึคะเชิญร่วมกันสวมหมวก	แสนสะดวกสบายด้วยทั้งสวยหรู
ปรุงโบหน้าให้อร่ามงามน่าดู	อีกเชิดชื่อนามยให้มั่นคง
สมศักดิ์ศรีมีสง่าเป็นอารยะ	หมวกนี้จะชวนให้ชมสมประสงค์
ถึงไม่สวยหมวกจะช่วยเสริมทรวดทรง	งามระหงเลิศวิไลหญิงไทยเรา
อย่ารีรอเลยเจ้าขามาช่วยกัน	สมานฉันสร้างไทยให้เทียมเขา
สวมหมวกเกิดจะสำรวยสวยไม่เบา	สนองเขาท่านผู้นำกล่าวคำชวน

เป็นเพลงที่แต่งขึ้นตามนโยบายท่านผู้นำที่แนะนำให้
สวมหมวก, สวมถุงน่อง, เลิกกินหมาก และกล่าวคำสวัสดิ์
ใช้คำแทนคำว่า “ท่าน”

สังรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ยามสายัณห์แสงตะวันลับเลื่อนหายไปจากฟ้า
แต่ยังวบจับตาเมื่อคราพิศดูเห็นอยู่รำไร
หากแสงเดือนลาโลกหัวใจฉันโศกสุดวิโยคทรงใน
แม้จะร้างห่างไปแล้วอีกเมื่อไรจะเห็นเจ้าส่งมา

คุณกบินหลงเริงเหลิงลมโผบินไปไหน
เมื่อบินลับกลับไปจะไปหาใครนกเอ๋ยบอกมา
ไอ้นกเอ๋ยเชยคู่ฉันแลเห็นอยู่อยากถามดูสักครา
ถามว่าเมื่อบินมาเห็นใครเขาว่าสังนกมาว่าอย่างไร

โอข้าในหัวใจนกบินลับไปให้หลัง
แต่บินลับกลับรังไม่ฟังน้ำคำฉันพราหรือไร
ไอ้นกเอ๋ยฟังก่อนหัวใจรักร้อนอ่อนระอาในใจ
ขออย่างเพิ่งจากไปขอฝากรักให้โปรดรับไปด้วยเถิดเอ๋ย

เป็นเพลงในละคร “ผู้ชนะสิบทิศ” เล่นที่เฉลิมนครในยุคแรก

สายลม

ม.จ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์

ยาม เมื่อแสงตะวันส่องนภาฟ้างาม
 ปวง เมฆน้อยลอยยามเมื่อสายลมพัดมา
 ตะวัน ส่องแสงประกายพรายนภา
 งาม สดสีเมฆาเรืองแสงผ่อง
 สดสีทองเฝ้าแห่งมองงามต้องตา
 งามฟ้างามประเทือง
 เพลिनชมแสงเรืองช่างเหมาะเป็นเมืองเทวา
 งามพริ้งพรายนัยตา
 ช่างงามโสภาด้วยเหล่าเทวาเสกสรร
 ชม หมุ่นกลอยลมล่องเหินเริงลำพอง
 เพลิน ส่งเสียงคะนองก้องสายลมตามกัน
 งาม ห้วยเขาแนวไพรสารพัน
 ลม โบกพริ้วทิวพันพวงไม้เอน
 โบกพัดเอนกิ่งโน้มเอนไปกับลม
 ยามเมื่อสายลมโชยให้หัวใจรัญจวน
 ลม เชื้อยฉิวเชิญชวนให้เพื่อใจตรอมตรม
 ชม กลิ่นหอมผกาพาระทม
 เชย กลิ่นหอมตามลมเตือนถึงเธอ
 เฝ้าละเมอกลิ่นเนื้อเธอโชยเชื้อยมา
 กลิ่นหอมยวนชวนดม
 ชื่นใจได้ดมอวลอบด้วยกลิ่นผกา
 ผ่องศรีพรายนัยตา
 ตะวันฉายมางามเหล่าผกาแลล้ำ
 ยาม หมู่มิแนวไพรต้องสายลมรำเพย
 ใจ เคลื่อนคล้อยไปเลยเมื่อสายลมคุกคาม
 ลม โบกพริ้วปลิวไปใจหิวตาม
 ชม ยิ่งเพื่อไปตามทางสายลม
 ด้วยหวังชมให้สายลมพาสู่เธอ

มาพร้อมกับเพลง “สวนรัก”

สายลมครวญ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ฟังเสียงเยือกเย็นไม่เห็นอะไร
ทอดใจถอนอ่อนนารมณ
ลมเอื่อยอย่าครวญจงหวนกลับมา
สายลมครวญคร่ำเหมือนคำเธอครวญ
เสียงแว่วแผ่วเบา ๆ
เออหนอกระไร เธออยู่ไหน
ลมเอื่อยช่วยนำคำรักให้เธอ
ลมผ่านเลยไปไม่รับคำมั่น

ฟังเสียงแต่ไกลฟังคล้ายเสียงลม
ฟังแล้วตรอมตรมเมื่อยามสายลมคร่ำครวญ
ช่วยพัดช่วยพานำรักขึ้นชวน
หัวใจวิญญาณไอ้เธอร้องครวญไกล ๆ
แสนเศร้าจับใจ
ฉันยังเฝ้ารอฝัน
ว่าฉันละเมอยิ่งเพื่อทุกวัน
ใจฉันหวิวหวนไม่เห็นใจกันบ้างเลย

เพลงเก่าแต่มาบันทึกเสียงในปี ๒๕๔๓

สายลมเย็น

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

สายลมโบกมาหอมกลิ่นลัดดาพาให้ชื่นใจ
ใจเพื่อพะวังเมื่อครั้งคืนก่อนเคยดม
ยั่วใจให้จำแสนจำคะนึงซึ่งอุรา
ยามคิดคะเนยังซึ่งในจิตรำไป
ไม่งามต่างพันธุ์แม่เปรียบมิทันเทียบเจ้าลัดดา
ยังหลงจะชมยามสายลมโบกรำเพย
เปรียบดังนวลนางล้วนแต่สำอางสวยกระไร
ที่ล้วนชวนแลงามแท้คู่ดั่งเทวี
ล้ำเลิศนารีนางนั้นก็มิอยู่นางเดียว

หอมมาแต่ไกลโน้มดวงหทัยให้เคลิ้มชม
ซึ่งในอารมณ์ช่างหอมเมื่อลมโบกมา
หอมดอกลัดดาหอมยิ่งกว่าดอกไม้
เพราะเคยชื่นใจยังเฝ้าอยู่ในวิญญาณ
ไม่งามเกลื่อนดาร์อยพันผกาไม่แม่นเลย
เฝ้าชวนชวนเขยก็เพราะว่าเคยชื่นใจ
ล้ำเลิศวิไลสวยอย่างใดก็ดี

เป็นเพลงที่แม่เลือนร้องในละคร ครูเวสเอามาให้คุณประกาศ
ศรีภรรยาครูแก้วร้องในวง ในยุคหลังคุณมณฑนากร้องประจำ
อัดแผ่นดิบไว้ใช้ในกรมแต่ไม่ได้บันทึกแผ่น

สายลมว่าว

คำร้อง - ทำนอง

ม.จ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์

ไอ้สายลมว่าว	เมื่อยามร้อนเรา	เจ้าเคยพัดโบยพัดโชยให้ชื่นใจ
ลมเอ๋ยเมื่อไร	เจ้าจึงพัดให้	หทัยสำราญผ่านฉิวโชยมา
	ร้อนใจไกลจากเธอ	ละเมอคอยเรื่อยมา
	ร้อนรนในอุรา	หวังลมพัดพาให้คลายร้อนทอนความเศร้า
ลมเอ๋ยลมว่าว	จิตใจร้อนผ่าว	เจ้าจงพัดมาอย่าช้าลมเอ๋ย
ไอ้สายลมว่าว	เมื่อยามร้อนเรา	เจ้าเคยพัดโบยพัดโชยให้ชื่นชย
เฉื่อยฉิวรำเพย	ข้าวอนขอเอ๋ย	เจ้าเคยพัดเย็นไม่เว้นวายมา

เพลงนี้เป็นเพลงที่ดิฉันรักและรู้สึกส่วนตัวเองร้องได้
สมบูรณ์มาก ตอนที่บันทึกเสียงเพลงนี้ ได้เตรียมตัวลาออก
จากกรมประชาสัมพันธ์แล้ว กำลังตกแต่งร้านตัดผมตัดเสื้อ
ที่นางเลิ้งชื่อว่า ร้านมณฑนา ดิฉันอัดเสียงเพลงนี้พร้อม ๆ
กับเพลงชื่อ “เงาแห่งความหลัง” ซึ่งวินัยร้องคู่ไพเราะถูกใจ
มาก บันทึกเสียงในปี ๒๕๔๓

สารรัก

คำร้อง : พระราชนิพนธ์ ร.๖

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ในลักษณะนี้น่าน่าประหลาด	เป็นเชื้อชาตินักรบกลับกล้า
เหตุไฉนย่อท้อรอร่า	หรือจะกล้าแต่เพียงวาที
เห็นแก้วแวววับที่จับจิต	ใยไม่คิดอาจเอื้อมให้เต็มที
เมื่อไม่เอื้อมจะได้อย่างไรมี	อันมณเฑียรจะโลดไปถึงมือ
อันของสูงแม้ปองต้องจิต	ถ้าไม่คิดปิ่นปายจะได้หรือ
ไม่ใช่ของตลาดที่อาจซื้อ	หรือแย่งยื้อถือได้โดยไม่ยอม
ไม่คิดสอยมัวคอยดอไม้ร่วง	คงชวดดวงบุปผาชาติสะอาดหอม
ดูแต่ภุมรินเที่ยวบินตอม	จึงได้ออมอบกลิ่นสุมาลี

คู่กับเพลงดวงใจซึ่งเดิมคุณชาวสีร้องแต่คุณเพ็ญศรีบันทึกแผ่น

สาริกาชมเดือน

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

งามแสงเดือนสว่าง	สีนวลกระจ่างเปล่งรัศมีสิ่งงามอำไพ
ยิ่งพิศยิ่งเพลิน	งามเหลือเกินจันทร์น่าน่าชื่นใจ
เสียดายอยู่ไกล	สูงสุดนภาไม่ลอยลงมาให้ชม
ได้แต่จ้องมองละเมอ	เพื่อพูดพร่ำรำพัน
มุงใจไฝฝืน	อาจเอื้อมชมจันทร์นั้นก็คงไม่สม
ไม่เคยนึกเลยว่าได้เชยชม	คงไม่สมอารมณ์ปอง
ตั้งจิตใจจง	จะหมองหม่นไหม้
อย่าอาจเอื้อมชมดวงเดือน	เหมือนกระต่ายต้ำด้อยเลย
ต้องอดชวดเชย	อย่ามუნักเลยหวังจะเชยชื่นใจ
ระกำข้าทรวงเพราะดวงเดือนไกล	สุดสอยด้วยไม้มาชม
ไม่สมควรคู่	อยู่ใกล้กับเดือน

ร้องครั้งแรกที่โรงหนังพัฒนากร

สาวน้อยร้อยชั่ง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

สาวน้อยร้อยชั่ง	รูปแม่งามดุจดั่งอัปสรโสภา
ผ่องพรรณขวัญตา	นางวิไลในหล้าสุดที่จะหาเทียมนาง
สวยเกินนางแก้ว	ผ่องพราวพริ้งเพริศแพรวเลิศแล้วเลอว่าง
สาวเอยสวยสะอาก	งามนักรูปร่างทุกอย่างรูปนางงามล้ำาวันย์
งามทรงพริ้งดูสมส่วน	นวลผิวผ่องนวลดั่งนวลจันทร์
มีขวัญชาติไทยวิไลวรรณ	จะหาคำรำพันสุดจะสรรประพันธ์พา
พิศไหนงามนั้น	ไฉ่แม่งามผ่องพรรณกว่าจันทร์ในนภา
เทพไทธรรมา	งามเหนือคำที่ว่าหยาดฟ้ามาสู่ดิน
	(งามสมคำที่ว่าสาวน้อยร้อยชั่งเอย)

ประพันธ์ให้เป็นเกียรติแก่นางสาวไทยปี ๒๔๙๑ ลัดดา สุวรรณสุภา

สาวริมธาร

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

สายลมครวญคร่ำ	โบกขึ้นนำลำน้างามตา
(พรางพราววาววับจับตา เห็นประกายวาววับจับตา)	
เขางามบังหน้า	ดุจดั่งมานบังฟ้างามครัน
(ฮา.....)	
อยู่ริมฝั่งคู่ตงยู่.....	ห่างกันอยู่คู่เพรียกเรียกกัน ยู่.....
ยามเช้าเราหมู่สาว ๆ	ใจไว้ควาผ่องพราวพรรณ อยู่ด้วยกันสุขสันต์วันตาย
แดดที่ส่องดังทองเหลืองงาม	(ท้องลำธารอร่าม)
เกิดเป็นเกล็ดประกายพรางพราย	(วับวาวขาวพราวพราว)
บนนาโล่งดงาม	ปนสีครามเลื่อมลาย เมฆกระจายริ้วลายเกลื่อนตา
ต้นตา ต้นใจ	เสียงธารไหลเพลिनในวิญญา
คล้ายเพลงทิพย์ที่ลอยมา	คล้ายเพลงทิพย์แว่วมา ฟังแล้วพาวิญญาเปรมปรีดี
สิ่งมัวหม่นพอกจนหายคล้ำ	ทิ้งให้น้ำพาไป
จิตสะอาดปราศญ์ว้ายอดดี	ขาวกว่าใหม่นี้
พอกทุกวันพอกกันไป	พอกน้ำใจให้ดี หมตราคิทวีสิ่งงาม.

ร้องในละครเรื่อง “ไซซี” เล่นที่โอเคียน ม.ล.รุจิรา และมารศรี แสดงนำ

สิ้นรัก

คำร้อง - ทำนอง

“พรพริณ”

ก่อนเคยมีรักขึ้นหน้า	กลับกลายเป็นระกำปวดใจตรอมตรม
รักเคยเซยขึ้นสู่สม	ชุ่มแรมร้างห่างหาย
ทอดทิ้งให้ฉันขมขื่น	เมื่อยามคำคินต้องอยู่เดียวดาย
ร้าวทรวงสุดห่วงอาลัย	เสียดายรักเคยผูกพัน
แว่วเสียงลมพริ้วมา	ดังสัญญาที่เธอให้ฉัน
เพื่อคำฝากความสัมพันธ์	ว่าเธอนั้นไม่ลวง
แต่แล้วความรักก็คลาย	สุดสิ้นมลายกลับกลายเป็นตรมทรวง
ร้างไกลไม่หวนไม่หวง	เขาลวงรักเพียงแค่ลอง

เป็นอีกเพลงหนึ่งที่ร้องให้กับสถิติคนคู่เคยเข้าอันดับเพลงที่
จัดขึ้นตามรายการทางวิทยุสมัย ๒๕๑๖

สิ้นรัก-สิ้นสุข

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : หลวงสุขุมนัยประดิษฐ์

รักเจ้าเอ๋ยเคยไฝ่ฝัน	รักกระสันรัญจวน
รักที่หวังดังลมหวาน	รักกำสรวลครวญคร่ำ
ก่อนเคยรักซาบซ่าน	ปั้นคำหวานพลอดพรา
กลับซอกซ้า	กลืนกล้ำจำผืน
ตัดขาดจากกัน	ความโศกศัลย์รักนั้นมาหน่าย
สุขก็ คลาย	รักสลายคลายคืน
จะหลับจะนอน	ใจทอดถอนสะท้อนสะท้อน
โศกสูกลิ้น	ทุกข์สู้ฝืนขมขื่นหัวใจ
หมดสิ้นอาลัย	เหมือนไฟหมดเชื้อนิดเดียวไม่เหลือเยื่อใย
จิตสุดฝืนรักคืนสิ้นไป	ไม่เหลืออาลัยให้ฉัน
จะสุขอย่างไร	ในเมื่อใจต้องไหวต้องหวั่น
เฝ้าผูกพัน	รักอันนั้นคอยบั่นหัวใจ

หลวงสุขุมนัยประดิษฐ์ ชื่อเดิม ประดิษฐ์ สุขุม เป็นนักเรียนนอก ชอบดนตรีแจ๊ส เมื่อเรียนจบ กลับมาจากสหรัฐอเมริกา ก็มาตั้งวงดนตรีแจ๊สมีนักดนตรีไทยเล่นปนกับนักดนตรีฟิลิปปินส์ราวปี๒๔๘๐ ได้ร่วมจัดตั้งวงดนตรี “ไทยฟิล์ม” แล้วชวนหัวหน้าไปเล่นแซกโซโฟน หัวหน้าก็เลยไปร้องเพลง “ในฝัน” กับร้องเสียงสองเพลง “บัวขาว” กับไทยฟิล์ม ต่อมาหลวงสุขุมแนะนำให้กรมโฆษณาการสร้างวงดนตรีขึ้น แล้วชวนหัวหน้าให้มาตั้งวงดนตรีสากลเป็นวงแจ๊สของกรมฯ แต่ไม่มีนักร้องเล่นแต่เพลงฝรั่งอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาจึงรับดิฉันมาเป็นนักร้องหญิงคนแรก ติดตามมาด้วย รุจิ อุทัยกรเป็นคนที่สอง เพลงไทยสากล ยุคแรกนั้นนำเพลงของครูบุญช่วย กมลวาทิน ครูเวส สุนทรจามร มาร้องบ้าง ต่อมาหัวหน้าจึงเริ่มแต่งให้ร้อง หลวงสุขุมฯ ก็ช่วยแต่งเพลงรุ่นแรก ๆ ที่ท่านแต่งมีเพลง คนึงครวญ, เมื่อไหร่จะให้พบ, ไม่อยากจากเธอ, ชายไร้เชิง, และสิ้นรักสิ้นสุข เป็นต้น เพลงของหลวงสุขุมแก่มากร หัวหน้าจัดให้แยกเสียงประสานทุกเพลง ออกงานเด่นว่าได้ทุกเพลง เพลงนี้ ดิฉันคิดว่าร้องได้ดี และชอบมากด้วย

สิ้นแสงจันทร์

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

สิ้นแสงจันทร์	เหมือนรักสิ้นกันไป
สิ้นรักไกล	ดังสิ้นใจฤทัยไผ่หา
สิ้นหวัง	เหมือนดังสิ้นวิญญา
สิ้นเมตตา	เหมือนดังว่าพาขึ้นชม
สิ้นขวัญตา	เหมือนดังสิ้นอารมณ์
สิ้นชุ่ม	เฝ้าแต่ตรมร้อนรมใจกาย
สิ้นสวาทกัน	รำพันทุกยามสิ้นความอาย
สิ้นคู่หมาย	เหมือนสิ้นกายสิ้นใจ

เดิมคุณจรี โอศิริ ร้องไว้ ดิฉันนำมาร้องใหม่แผ่นตรา “ดอกกุหลาบ”

สุดคะนึ่ง

คำร้อง : มณฑนา โมรากุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

หรีดหรีงเราร้อง	เสียงก้องแสนจะกังวาน
ฟังแล้วใจสะท้อน	ช่างสำราญหนอเรไร
ธรรมชาติสร้างไว้	ช่างน่าเพลินใจเสียจริง ๆ
ฟังหรีดหรีง	เจ้ารำร้องก็กก้องไป
ฟังแล้วชวนให้	ใจฉันนั้นเฝ้าคะนึ่งถึงเพลง
หรีดหรีงเราร้อง	เสียงก้องแสนจะวังเวง
เสียงคล้ายเสียงเพลง	ที่เธอร้องให้ฉันฟัง
หวนนึกถึงความหลัง	ไอรักยังฝังหัวใจจำ
ช่างชื่นน้ำ	ติดใจจำไม่รู้เลือน
เพลงรักคอยเตือน	ให้ฉันนั้นเฝ้าคะนึ่งถึงเธอ

แผ่นตรา “ดอกกุหลาบ”

สุุดร่ำพัน

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

คิดไปใจหวังรักเอ๋ยเลยล่วง
ซ้ำโดนเขาเย้ยสอญรักล่วงเลย
หลงรักเขาอยู่ข้างเดียว
เขานั้นไม่มั่นใจไม่หวนอนาลัย

โกเวอร์ใดเล่าชักนำให้เรา
น้อยใจสุดซึ้งในอารมณ์
แม้เขาจะพรากจากไป
รู้บ้างหรือเปล่าฉันนั้นทนเอา

หัวใจคงมันถึงคราวรำพัน
รักไม่เคยหน่ายฉันคอยไม่วาย
ครรักสลักวิญญาณ
แม้เธออยู่ที่ใดแห่งไหน

รักเอ๋ยขอขึ้นขอรักจงคืน
ฉันคอยบ่าเรอน้อมใจให้เธอ
ถึงฟ้าดินจะสลาย
หวังเคียงคลอคู่ของจงเ็นดู

หลอกลวงเรานักโอ้รักเอ๋ย
อกเอ๋ยมิเคยสมใจ
หวังเป็นคู่ยึดเหนี่ยวแต่ต้องเหลียวเลือนไป
ถึงได้ร้าวใจหน้าขึ้นนอกตรม

โศกเศร้าหม่นหมองต้องระทม
ต้องตรมน้ำตาด้วยเศร้า
ฉันก็คอยเขาได้อยู่แห่งไหนใจคอยเฝ้า
แต่เศร้าเสียใจไม่วาย

ตื่นตื่นอกเอ๋ยแทบสลาย
ไม่คลายคิดตรองหมองไหม้
เสียอุราเหมือนว่าเจ็บหนักหนาในใจ
จะไกลแสนไกลหัวใจก็คงเคียงเสมอ

ให้ขึ้นสักน้อยอย่าปล่อยให้แพ้
หากเจอหนใดคอยดู
รักจะไม่ขอหน่ายจิตมุ่งหมายคอยอยู่
ขึ้นชูรู้ใจกันเอย.

เป็น ๑ ใน ๗ เพลงที่อยากร้องแต่ร้องไม่ทัน เพราะหมดเวลา ต่อมาเพ็ญศรีได้
บันทึกแผ่นเมื่อดิฉันลาออกมาจากกรมฯ แล้ว

สุดเสียงสั่ง

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ฉันมองดูเดือน
หวนคิดความเก่า
ก่อนเธอและฉันบรรเลง
ฝากน้ำคำจำได้
รักเคยชุ่มฉ่ำ
รักเอ๋ยเคยผ่าน

เสียงเพลงยังแว่ว
ฉันยังฝันใฝ่
ชาติก่อนเรานี้มีกรรม
ชอกช้าดวงกมล
ฉันจึงร้องเพลง
เสียงเพลงบอกให้

เห็นลอยคล้อยเคลื่อนเดือนหัวใจให้เหว
แล้วมองจันทร์เจ้าเหมือนรักเราแรมไกล
ฝากเสียงเพลงเพลินใจ
เคยชื่นฤทัยรักใดมาเปรียบปาน
เสียงเพลงที่พำเป็นเหมือนคำสวาทหวาน
เหมือนดังวิมานที่ร้าวรานทลายไป

เสียงเธอเจื้อยแจ้วแว่วเสียงยังแจ่มใส
เพราะลืมไม่ได้พาฤทัยหมองหม่น
ชาตินี้จำต้องทน
จำอดจำทนไม่รู้จะปันกับใคร
เสียงดังวังเวงให้เสียงเพลงปลอบใจ
ถึงความในใจบอกรักไว้ในเพลง

เพลงนี้เป็นเพลงร้องไปเรื่อย ๆ ไม่มีอะไรเก้ เป็นเพลงที่เกิดขึ้นสมัยร้องกับสถานีวิทย
ศาลาแดงไม่ได้บันทึกเสียง เป็นเพลงที่ไม่สู้จะแพร่หลายนัก คุณสุภาณี เคยร้องออก
อากาศ ในรายการวิทยุที่ออกอากาศประจำในสมัยหลังสงครามเล็กใหม่ ๆ

เสียงเพลงรัก

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ได้ยินเสียงเพลงวังเวงแว่วไกล
เสียงเพลงผสมกับลมพัดผ่าน
แผ่วเบาคลุกเคล้ากับลมเรื่อยมา
เสียงเพลงซาบซึ้งติดตรึงหัวใจ

เขาขอรักเอ๋ย
หวานนักรักตรึง
คร่ำครวญหวานมาเหมือนว่าจากกัน
เสียงเพลงว่าหลงมันคงถึงเพื่อ

ฟังเพลงแล้วใจนั้นให้อ่อนตาม
เขาครวญความหลังว่ายังหลงคอย
เพลงรักหวานซึ่งจะตรึงติดใจ
เสียงเพลงแห่งรักจำไว้มั่น

หลงรักน้ำคำ
คิดถึงเสียงไกล
แว่วเสียงสำเนียงดังเพลงสวรรค์
เสียงเพลงอ่อนหวานขึ้นบานเหมือนว่า

นั่นเพลงอะไรของใครช่างหวาน
ได้ฟังแล้วชานหวานดวงใจ
ติดเตือนวิญญาเคลิ้มพาผ่องใส
เนื้อเพลงนั้นให้ไฝฝั้นคะนึ่ง

ไม่เอ๋ยเป็นคำแต่พรวดเป็นเพลงให้ซึ่ง
เพลงซึ่งเอ๋ยถึงดังหนึ่งคำรักของเธอ
แต่ยังรำพันถึงกันเสมอ
จิตใจนั้นหม่อด้วยเธอลบลอย

ช่างบรรยายความรักงามไม่น้อย
ยิ่งพลอยละห้อยเห็นใจกัน
จะนานเท่าไรเราใจไฝฝั้น
เสียงเพลงรักสั่นสะเทือนเตือนใจ

ที่พรวดเป็นเพลงเร้าเร่งอารมณ์หวนไหว
แม้ไม่เคยรู้จักกับผู้ที่ร้องสักครา
ซึ่งเทพเทวัญร้องกันบนฟ้า
สุขใจเหนือกว่าจะหาไหนปาน

คำร้องไพเราะมากน่าเสียดายที่ไม่ได้บันทึกแผ่น

เสียงเทียน

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน ดัดแปลงจากเพลงไทยเดิม

อ้อองค์พุทธรูปมาช้าน้อมเศียร
เทพประจำแสงเทียนฟังข้าเสียงเทียนวันทา
ด้วยกุศลผลกรรมของจงโปรดนำให้สมอุรา
ขอความปรารถนาของข้าสมดังสัจจาที่มุ่งไว้
มาดมั่นรักข้าชื่นชมสบสมสมาน
เทียนจงโชติชัชวาลดั่งคำอธิษฐานทันใด
ถ้าหากรักของข้าถึงต้องอัปราสลายไป
แสงเทียนสดใสจงดับกลับไปต่อหน้าบัดนี้เทอญ.

เป็นเพลงเกิดสมัยที่ชอบเอาเพลงไทยเดิมมาทำเป็นเพลงไทยสากล รุ่นเดียวกันนี้ยังมีเพลง ธรณีกรรแสง ดวงเดือน
ดำเนินทราย เวสสุกรรม (รักจำพรากร) พอถึงสมัยหม่อมหลวงขาบ กุญชร เป็นอธิบดี วันหนึ่งพบกับท่าน ท่านบอกว่า
กลับไปร้องเพลงที่กรมฯ อีกได้ไหม สมัยนี้ คนแต่งงานแล้วก็มาเป็นนักร้องที่กรมฯ ได้ ท่านบอกว่า กำลังคิดทำเพลง
ผสมสังคีตสัมพันธ์ ถ้าได้ดิฉันไปช่วยร้องจะได้อัดแผ่นดี ๆ ออกเผยแพร่ แต่ดิฉันไม่ได้กลับไปร้องอีก

หญิงสาวกับความรัก

คำร้อง : สุรสน์ พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ชีวิตวัยสาวนารี
 แม้นตนจะสวายนานใด
 ความรักนี้ตามไป
 หญิงแนบแอบชิดพิศบัง

ย่อมมีความคิดคำนึงนึกถึงแต่รักในใจ
 หรือตัวจะไร้ความงามหรืออยู่ท่ามกลางมีจน
 เกิดขึ้นได้ทุกหน
 ให้ฟังแต่คนที่ตนรักแท้แน่นอน

แต่รักของหญิงบางคน
 แค้นใจด้วยรักร้ายรอน
 ความรักนี้ลืมหาย
 แม้นไม่หยุดยั้งจะอายุ

ต้องทนด้วยทุกข์อาดูรเพิ่มพูนชอกช้าอาวรณ์
 ระกายออกย้อนลงให้เขาไม่นิยมชมเชย
 ผากความจริงหญิงเอ๋ย
 หากชายลวงเลยเพราะจะเยี้ยหยามอนงค์

ความรักที่แท้จริงใจ
 น้อมไฝ่ใจรักมั่นคง
 ความรักนี้หวานชื่น
 หญิงใดได้รักที่จริง

อาจมีอยู่ได้ควรมองหากลองจิตรักจ้านง
 น้ำใจซื่อตรงคงอยู่คู่กลมจนวันตาย
 รื่นใจตามความหมาย
 หญิงรักไม่คลายแม้ชายนั่นไม่หลอกลวง

ความรักนี้หรือคือไฟ
 หวานแรกรักทั้งปวง
 ความรักนี้ร้ายราน
 หญิงตรองไม่เห็น

หากใครลองรักจิตครุ่นคิดเราร้อนในทรวง
 รักแล้วก็ หายไม่หวั่นรักลวงผ่านไปใจตรม
 ผ่านไปแล้วชื่นชม
 เช่นชายฤทัยระทมรักไม่สมใจดังปอง

เพลงนี้ไม่ได้บันทึกเสียงจนถึงปัจจุบัน

หนามยอกอก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

ไอ้กระไรหนออกเอ๋ย	ก่อนไม่เคยซ้ากมล
อยู่ด้วยกันเพียงสองคน	จะยากจะจนก็รักกันไป
อยู่นานไปเขาหน่ายแห่ง	พูดเสียดแทงแสงใจ
พูดกลับกลายได้หลายนัย	จะเชื่อกระไรทำให้ออกฉันทรม
นี่หรือหวานวาจาฉ่ำชื่น	รินเริงรมย์
มีแต่มาข่มคำคม	เสกสรร
นี่แหละเป็นเพราะก้าวถล่ำ	แต่จะทำไฉนกัน
ได้แต่ทนไปทุกวัน	ทุกสิ่งทุกอันมีแต่แสนจะระกำ
แต่ละคำนั้นสุดแสง	ช่างเสียดแทงเสียทุกคำ
ยอกอกใจดังหนามตำ	จะจดจำที่ทำหยาบหยาบ
ไอ้ชะรอยไม่ปรารถนา	กล่าวววาจาจะหาความ
ได้ฟังคำที่แสนทรม	เขากล่าวประณามซ้ำชอกยอกอุรา
เชื่อเขาเร็วแสงแกลังกลั่น	ปั้นวาจา
ทนอยู่จนกว่าวิญญา	จะผ่องใส
อกมีหนามเข้าไปขวาง	ปักอยู่กลางหว่างหัวใจ
สุดจะทิ้งจะถอนไป	มันปวดอยู่ในดวงใจจนกว่าจะตาย

บันทึกแผ่นโคลัมเบีย เมื่อประมาณ ปี ๒๕๔๒

หนาวลม

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

หนาวลมพัดมา	ลมหนาวเย็นอุราซาบทรงใน
หนาวพอทนได้	หนาวใจจะทำอย่างไรจึงจะหายหนาว
แม้มีคู่ชีวิต	ร่วมคิดร่วมสนทนอยุ่คลอเคล้า
คงจะหายหนาว	ตัวเรานั้นคงจะมีความสุขทุกที
ความฝันของเรา	ใครเขาจะมาเห็นหัวใจ
ออกปากฝากรักไป	เขาคงไม่มาชื่นชมยินดี
หนาวลมห่มผ้า	หนาวฟ้าโบราณว่าผิงอัคคี
หนาวใจอย่างนี้	สุดที่เรานั้นจะห่มอะไร

เพลงเก่าสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม คุณสุภาพ รัศมีทัต เคยร้องด้วยเหมือนกัน

หนึ่งไม่ใช่สอง

คำร้อง - ทำนอง

พยงค์ มุกดา

ตราบสิ้นลมหายใจ	ฉันไม่เหลียวมองใครสนใจใครคนใดคนอื่น
เพราะฉันมีคุณอุ่นไอสุขอยู่ทุกวันคืน	ชีวิตฉันดั่งตื่นจากห้วงนิทรา
ตราบสิ้นคืนและวันฉันไม่ขอพั่วพั่น	ขอยืนยันคำเดียวดังว่า
ฉันขอรวมใจไม่แบ่งปันให้ไร้ราคา	ความรักเดียวมีค่าคุณอย่าได้ห่มนวมาง
ถึงในโลกนี้มีชายอีกหลายล้านคน	จะร่ำจะรวยเลิศล้ำมาเปรอปรรอัยสัพณอย่าง
ถึงหัวใจฉันไซ้เหล็กไหลแข็งแกร่งต่าง	แต่รักจริงไม่จางเงินล้านมาง้างก็ไม่ตะลึง
ตราบสิ้นลมหายใจ	ฉันไม่ฝันถึงใครคิดถึงใครคนใดคนหนึ่ง
เพราะฉันมีคุณครุ่นอยู่ในความคิดคำนึง	คุณนั้นคือคนซึ่งเป็นหนึ่งไม่ใช่สอง

คุณพยงค์ แต่งเพลงนี้แล้วมาขอให้ช่วยร้องให้โดยให้เหตุผลว่าแต่งเพลงให้นักร้องอื่นร้องมา
มากแล้ว ขอมิเสียดคุณมิดเทนากร้องสัก ๑ เพลง ก็เลยไปร้องให้เมื่ออายุ ๕๐ กว่าแล้ว

ห้วงรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เธอหรือจะมาตาม	หรือความรักยังคงอยู่คู่สงสัย
ไหนเธอถึงได้กลับใจ	ฉันใดถึงได้มีจิตติดตามมา
เปรียบดั่งน้ำธารหลังไป	ฉันใดธารา
สายชลไหลวนกลับบ่า	ไหลทวนขึ้นมาฝ่าแรงลม
ไหนเธอหรือจะมาตาม	หญิงงามนั้นมิอยู่ต้นชวนชื่นชม
ต้นตามาลีที่ยวนชวนดม	เธอจะชมพันธุ์ไม้ริมทางทำไม
เธอหรือจะมาปอง	คุ้มครองฉันไว้เป็นคู่คู่สงสัย
ไหนเธอถึงได้กลับใจ	ฉันใดน้ำใจเป็นอื่นกลับคืนคง
โอลมหนอลมโบกโบย	พัดโชยไม่ตรง
เดียวเดียวสายลมบนส่ง	พัดเวียนเป็นวงกลับวนมา
ไหนเธอหรือจะมาชม	กลิ่นลมของเธอช่างพริ้วหวานคำสัญญา
ต้นตามาลีหน้าवलยวนตา	ไยจะมาพะเน้าพะนอคลอเคลีย

จากเค้าโครงเรื่อง “อิเหนา” นำเสียดายที่บันทึกเสียงไม่ทันเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๙๕

หนูเอย

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

หนูเอยหนูจงฟัง
หนูเอยสมัยนี้
หนูอย่าซุกซน
ในภายภาคหน้า

หนูเอยหนูจงเพียร
หนูเอยจงคิดดู
หนูเร่งเร็วพลัน
หนูเอยจะบอกให้

หนูเอยอย่าเกร
หนูเอยอย่าเกียจคร้าน
หนูกอบการดี
หนูจะไม่อับจน

หนูเอยหนูฟังว่า
หนูเอยชาติบ้านเมือง
แม้ชาติต่างแดน
บ้านเมืองเจริญได้

พี่จะสอนพี่จะสั่งหนูจงฟังเอาไว้ให้ดี
เป็นสมัยที่เอาตัวกันด้วยปัญญา
จงอดและจงทนหนูจงบั่นทอนวิชา
จะได้ฟังวิชาปัญญาจะเฟื่องฟู

หนูจงเล่าหนูจงเรียนหนูจงเพียรหาความรู้
หากมีใครลบหลู่แล้วหนูจะโทษใคร
จงบากและจงบันหนูจงหมั่นอย่าท้อใจ
ปลุกปัญญาเอาไว้เรียนไปให้เชี่ยวชาญ

หนูอย่าเที่ยวหนูอย่าเตร่อย่าเสเพลประพติพาล
หมั่นเรียนเขียนอ่านคบพาลจะเสียคน
เป็นศักดิ์และเป็นศรีทั้งเป็นที่น้อมกมล
แต่จงเลือกคบคนแล้วตนจะรุ่งเรือง

เพราะสติเพราะปัญญานั้นจะพาให้กระเดื่อง
จะเจริญรุ่งเรืองก็เนื่องด้วยเด็กไทย
มาหมิ่นหรือมาแคลนหนูไม่แค้นบ้างหรือไร
อยู่ที่เด็กของไทยมิใช่ใครอื่นเลย

ประมาณปี ๒๔๘๘

ห้วงน้ำลึก

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

สายน้ำหลังไหลน้ำใจบุคคล
ลำห้วยเหวธารถ้ำคลองหนองบึง
น้ำลึกหยั่งได้น้ำใจยากจริง
อยากจะรู้ดูน้ำใจ
ผู้ที่มีความรักหวัง
อุบายเล่ห์กลคนนี้
ควรนึกตรึกตรองแล้วมองให้นาน
อย่าเผลอรักมักตามใจ

ไหลเชี่ยวเลี้ยววนไอน้ำใจคนลึกซึ่ง
ทะเลลึกไม่ได้กึ่งลึกซึ่งไม่ถึงน้ำใจ
ลึกด่ำไหลดิ่งยิ่งกว่ากระแสน้ำไหล
เหตุไฉนลึกยิ่งกว่าแม่มคงควาวรี
คู่ครองจะต้องระวังระไวใครควรจะให้ดี
มากมายหลากหลายวิธีมีดีและชั่วทั่วไป
น้ำใจต้องอ่านควรกะประมาณกาลไกล
ตรวจนิสัยให้แน่น่อนก่อนตกลงปลงใจ

ร้องออกอากาศครั้งแรกประมาณปี ๒๔๙๐

หวนคำนึง

คำร้อง : เอิบ ประไพเพลงผสม

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

พบครั้งหนึ่งคิดถึงไม่วาย
จากกันไปหวนให้คำนึง
พบกันอีกใหม่ชวนให้ชื่นใจสำราญ
หวนคำนึงครั้งหนึ่งเมื่อแรกพบกัน
จำดวงหน้าติดตาต้องใจ
ตั้งแต่นั้นหลายวันนานคืน
รักไม่แปรเปลี่ยนผิดเพี้ยนเปลี่ยนแปลงน้ำใจ
แสนปลื้มใจที่ได้กลับมาพบกัน

ฉันยังจำได้ไม่หายปลาบปลื้ม
เฝ้าคิดถึงหลงรำพึงไม่ลืม
หัวใจซาบซ่านชื่นบานดูดีเต็ม
ทุกคืนวันจำได้มั่นใจไม่ลืม
ฉันลืมไม่ได้ชื่นใจดูดีเต็ม
ก็สดชื่นทุกวันคืนไม่ลืม
ฉันเอาใจใส่ไม่เลือนไม่ลืม
ถึงนานวันจำได้ไม่ลืมไม่เลือน

ประมาณปี ๒๔๘๘ รุ่นเดียวกับ “เชยลีลาศ” เป็นเพลงเร็วเพลงแรกที่ร้อง

ห้วยงาม

จารุกนก

ห้วยเอยแสนงาม	ยามเมื่อน้ำไหลหลังกระทบกับฝั่งกระจาย
เป็นฟองฟอยแพรวพราย (ฮัม)	ดูประกายงามตา
ลมพัดฉิว	ดอกไม้ใบไม้ไหวพริ้วปลิวมา
แสนชื่นอุรา	เมื่อลมพัดมาหอมกลิ่นบุปผาชื่นใจ
สุขใจสุขไหนปาน	มองเห็นน้ำไหลผ่านดั่งซาซ่านสาตกระเซ็น
เพลินเหลือเมื่อได้มาเห็น (ฮัม)	น้ำกระเซ็นเซาะธาร
ลมพัดหวาน	กล้วยไม้ริมธารหอมชวนชื่นบาน
สวยสดตระการ	เมื่อลมพัดผ่านหอมกลิ่นชื่นบานเฝ้าใจ

บันทึกเสียงพร้อมกับเพลง “วังบัวบาน”

หวานคำ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ญ. หวานคำ	ฝากน้ำคำให้น้ำหัวใจชื่น
สุขระรื่นเสียงเธอละเมอพริ้ว	ฝากคำซ้ำฝากกาย
ช. คำเธอช่างหวานยิ่ง	โอหวานจริงทุกสิ่งฉันชื่นชอบ
เมื่อเธอตอบรับคำฉันจำได้	จดใจรักไม่หน่าย
ญ. เอยคำรัก	หวานนักหวานรักลึ้มตัว
จิตเฝ้าแก้ว	หลงปลื้มลึ้มตาย
พ. ใจมัน	ฝากรักกันแล้วมันหัวใจเชื่อ
อย่ารู้เบื้อเพราะคำรักจำง่าย	อย่าวายเว้นว่างไป
ช. ผันไฟ	ฝากหัวใจไว้เมื่อถึงยามยาก
เอยแต่ปากซ้ำซากหัวใจชาน	เบิกบานหวานจับใจ
ญ. ยังจำคำเธอว่า	ฝากสัญญาแล้วอย่างหลงลืมคู่
ต่างจะอยู่ซุ้มชมภิรมย์ปลื้ม	อย่าลืมรักเราใคร่
ช. ฉ่ำน้ำตาล	หวานกินหวานลึนลึนซาก
แต่ลมปาก	หวานชานถึงใจ
พ. ยามพริ้ว	ชื่นน้ำคำแล้วฉ่ำน้ำใจปลื้ม
จิตดูดีมีเสน่ห์นั้นชวนให้	จิตใจฉันเลือนลอย

เป็นอีกเพลงหนึ่งที่ร้องคู่กับคุณวินัยแล้วอดไม่ทัน

หัวใจครวญ

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

จันทร์เพ็ญพราวฟ้าแจ่มจ้าเจิดฉายพราวพรายสุดสรว
 แจ่มเจิดเจิดฉนั้นสวรรค์ชั้นฟ้า
 แสงเดือนฉนั้นชมแล้วตรมน้ำตา
 ฉนั้นต้องร้างราพลัดถิ่นที่มานานวัน
 รำพึงครวญคิดหวาดจิตหวนไหวเจียมใจสะท้อน
 เปลี่ยวเปล่าเราร้อนทออดถอนไหวหวน
 ระกำซ้ำตรมระทมซ้ำใจหมองไหม้สับสน
 คิดครวญหวนพลันหวิวหวนใจ
 ใจนี้กรำลึกถึงบ้าน
 พรากจากนานร้าวรานอร่ามร้างไกล
 แสนเศร้าอับเฉาแผ่น้อยใจ
 เวรหนใดไฉนตามมา
 เวรกรรมจำทุกข์หมดสุขโศกศัลย์ รำพันโศกซ้ำ
 ปวดเจ็บเหน็บซ้ำยิ่งล้าใจซ้ำ
 หึงเอยระกำหึงจระทมเหลือข่มในน้ำตา
 หมองมัวหนักหนายังพาน้อยใจ

สมัยศาลาแดง ปี ๒๔๘๔-๒๔๘๕

หากภาพเธอมีวิญญาณ

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : สรี ยงยุทธ

- ช. ภาพเตือนสติ หากภาพเธอมีวิญญาณ
จะได้ทอดถ่ายดวงมัลย์ ร่วมใจประสาน พลอดคำนำหวานด้วยกัน
ภาพแทนดวงใจ สดหักอาลัยไผ่ฝัน
หลงพร่ำรำพัน ภาพเธอเท่านั้น ซึ่งเล่ห์สัมพันธ์อุรา

เสียดายจริงเอย ล้นจิตเซย ใ้รักเคยนำพา
แม้มีชีวา คงสัญญาว่ารักมาเชยชม
พร่ำภาวนา ให้มีชีวาอารมณ์
ทุกคำทุกคืนชื่นชม รักจักชิดชูสู่สม รักร่วมภิรมย์กับเธอ

- ญ. ภาพเตือนสติ ภาพเรากลับมีวิญญาณ
ได้ทอดได้ถ่ายดวงมัลย์ ออกมาประสาน ร่วมใจสมานชื่นชม
ภาพคืนชีวี และยังกลับมีอารมณ์
รักรื่นชื่นชม ชื่นชูสู่สม รักร่วมภิรมย์ชื่นใจ

เราเรงชีวัน ได้รักกันชั่วสัมพันธ์ฤทัย
เราโลมอาลัย ได้สนใจ ชื่นจิตในเพียงคืน
เมื่อคลายอารมณ์ จักสิ้นชื่นชมกลมกลืน
แม้จิตภิรมย์สุดฝัน ครั้นเมื่อถึงคราวกลับคืน รักก็หายคืนสิ้นไป

ออกร้องหน้าเวทีเฉลิมไทยก่อนละครเรื่อง "จอมมาร"

เหลือสิม

จารุณนก

เหลือสิมไม่ลงใจคงยิดมัน	หัวใจผูกพันรักมันไม่ร้างห่างไกล
แล้วเธอมาจากกันไป	ห่วงใยในสัมพันธ์เมื่อแรกรักกันนั้นหวานเหลือใจ
เหลือสิมไม่ลงชื่อตรงเหมือนว่า	รักดังแก้วตาไม่น่าจะสิมรักได้
น้ำใจเธอช่างโหดร้าย	ไม่เหลือเยื่อใยตัดขาดจากไปสิมได้ลงคอ
สิมวันสิมคืน.....	สิมขึ้นที่เคยพะนอ.....
สิมรักที่เราเคยก่อ	สิมรักกันได้ลงคบน้ำใจเธอหนอช่างกระไร
เหลือสิมไม่ลงใจคงนีกอยู่	แสนจะหดหู่เหลืออยู่แต่ความซ้ำใจ
ถึงเธอจะหมดอาลัย	เหลือไว้ความระทมจำต้องขึ้นชมเศร้าอยู่คนเดียว

เพลงของคณะจารุณนกบันทึกแผ่นโคลัมเบียพร้อมกับเพลง
“ชั่วชีวิต”

เหลืออาลัย

จารุณนก

เหลืออาลัยดวงใจนีกอยู่	ยังชื่นชูชิดชมภิรมย์สวาท
ยังรักอยู่เหมือนใจจะขาด	ความพิศวาสนั้นบาดหัวใจรอน ๆ
ลมช่วยนำคำรักนี้ไป	บอกให้รู้ว่าดวงใจอย่าได้อาวรรณ
คำรำพันนั้นมันแน่นอน	ไม่คลายเคลื่อนคลอนรักอยู่แน่นอนทุกคืนทุกวัน
เหลืออาลัยจิตใจแสนห่วง	ยังหนักหน่วงรักเรานั้นเฝ้าหมายมั่น
จำร้างห่างเหินไปไกลกัน	ความสัมพันธ์ยิดมันขวัญใจไม่เลือน
ยามเมื่อใจจะคอยคิดครวญ	ยามลมหวนครวญครำนั้นแหละคำเตือน
คำรำพันนั้นคอยเป็นเพื่อน	ฝากลมคอยเตือนรักอย่าสิมเลือนรักเราเฝ้าคอย

เพลงของคณะจารุณกร้องบันทึกเสียงพร้อมกับเพลง
“เหลือสิม” และ “ชั่วชีวิต”

อกหัก

คำร้อง : สุรัสวดี พุกกะเวส

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

เมื่อพลตรึงรักจักอับอาย
ใจอาวรณ์ร้อนในอารมณ์
เมื่อสิ้นหวังดังจะพา
ครวญวajan้ำตาหลังไหล

อยากจะตายมิวายจะตรอมตรม
สุดระทมเหลือข่มฤทัย
สิ้นชีวาถึงคราจักสิ้นใจ
ความอาลัยหวานให้ชื่นชม

แสนเสียดาย
โคกวิโยคระทม
ร้าววิญญา
พราทุคค่าทุกคืน

อกหักสลายรักกลายเป็นลม
รักไม่สมระบมขมชื่น
เศร้าใจหนักหนารักมาเป็นอื่น
สุดท้ายจะฝันหวังขึ้นกลับต้องซ้ำ

ไม่คิดหรือกว่าเธอนั้นชั่ว
รักเคยเอ่ยเฉลยคำพรา
หลงฝันเมา
ขึ้นสุดขึ้นฤทัย
รักเจ้าเอ๋ย
ขึ้นระรื่นอุรา
ครั้นร้างเลือน
โคกสะอื้นตันตัน

หวาดหวั่นกลัวเมื่อตัวถล่ำ
อันความหลังยังน่าเลศล้ำไป
เชื่อในคำเขาแล้วเราเข้าใจ
วอนไหว้เทพไทรักไม่กลับคืนมา
แต่ก่อนนั้นเคยชิดเชยวิญญา
รักหนักหนาสัญญาอย่างมั่น
ตั้งใจผูกเรือนรักเดือนสัมพันธ์
ครวญคร่ำรำพันรักนั้นบันฤทัย

อกต้องหักด้วยรักครั้งก่อน
หวังเป็นคู่ชื่นชู้กันไป
โอ้นิจจา
หวังใจหวังอาจิดน

เฝ้าอาวรณ์หลับนอนอ่อนใจ
กลับรำร้องหมองไหม้ให้เขาหมิ่น
เฝ้าแต่แลหาน้ำตาไหลริน
ยังเฝ้าถวิลรักล้นจากกันไป

เมื่อออกมาแล้วครุเอื้อร้องแทนต่อมาคุณรวงทองบันทึกแผ่น

อารมณ์รัก

คำร้อง : สุรสน์ พุกกะเวส

ทำนอง : เวส สุนทรจามร

แสนระทมสิ้นคู่ชู้ชมไร้ชื่น หลับนอนต้องฝันดวงใจ
เหมือนน้ำขวางหน้าเหมือนฟ้าขวางกั้นเราไว้
อยู่ใกล้แค่ไหนดังไกลสุดตา

ขวัญเจ้าเอยครั้งหนึ่งนั้นเคยเคล้าคู่ ก่อนเคยขึ้นชู้บูชา
หวนคิดแล้วเศร้ารักเราเหลือเพียงน้ำตา
รักมันกันมามีน้ำจากไกล

เวรกรรมสาปซ้ำเหลือทน พรากคนที่รักปานกลืน
คำคืนต้องกลืนหมองไหม้
สุดแสนอาลัย ไม่เหลือเยื่อใยจากไกลขวัญตา

รักของเรานานเท่าฟ้าดินนั้นอยู่ ไม่มีวันรู้โรยรา
พิชรักร้างรานสะท้านหัวใจเรื่อยมา
แสนเศร้าวิญญาเหมือนว่าขาดใจ

เป็นเพลงในละคร “ผู้ชนะสิบทิศ เล่นที่เฉลิมไทย” เดิม มะระกุลแสดง

อาลัยรัก

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : นารถ ภาวบุตร์

รำพึงรำพันแสนจะหวนอุราร้อน.....
อาลัยอาวรณ์รักแต่ก่อนเคยซาบซึ้ง.....
คร่ำครวญคะนึ่งหมองหม่น.....

จำตรอมจำตรมแม้จะช้ำก็ยิ่งซ้ำ.....
เป็นเวรเป็นกรรมรักเคยนำกลับขึ้นขม
อกเอยระทมเหลือทน.....

โอ... ขวัญเอยขวัญเคยรักกันซิดใกล้
เร้าจิตใจอะไรจะปาน
สุขใจดังอยู่วิมาน
เคยเบิกบานชุ่มฉ่ำรำไป
เคย... เคล้าคลอพะนอนละเมอเพื่อพรา
รักฝากคำนำในหทัย
เมื่อยามเราครวญครั้งใด
พาให้ใจเป็นสุขครัน

ฉันพราเธอพลอด	ฉันอ่อนเธออดชื่นชู	ต่างคนต่างรู้ใจกัน
ฉันเธอเคยชื่น	ร้องเพลงระรื่นชีวัน	ฝากกันไปจนวันตาย

เพลง... รักเคยร้องคลอพะนอนรักมัน
รักผูกพันไม่มีเสื่อมคลาย
จวบจนชีวามลาย
ยังไม่วายจะคร่ำครวญ

ประมาณปี ๒๕๔๑-๒๕๔๒

อาลัยลา

คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ดึกแล้วคุณขา
จำใจจำจร
ดึกแล้วนอนเสีย
จำใจจำลา

หมดเวลาขอลาก่อน
ให้เราร้อนเป็นหนักหนา
อ่อนเพลียแสนเมื่อยล้า
อีกไม่ช้าต้องจากไป

จำใจไกลกัน
ถึงแม้จากจรอย่าร้อนใจ
พรุ่งนี้และหนา
ความจริงไม่อยากจะแคล้วกัน
ฉันจำใจลา

รุ่งอีกวันพบกันใหม่
ห่วงใยเต็มประดา
จะขอสัญญามั่น
ฉันเกรงจะระอา
ด้วยหมดเวลาจึงขอลาไปพลัน

พรุ่งนี้และหนา
ใจคงพัวพัน
อย่าลืมพวกฉัน
บรรดาชาวไทย

จะมาตามสัญญานั้น
ไม่แปรผันเป็นอื่นไป
ที่เปรียบกันเหมือนดอกไม้
จงจำไว้ทั่วทุกคน

จงเปรมปรีดี
ทุกครั้งจะนอนอย่าร้อนรน
ต้องลาไปแล้วคลาแคล้วหัวใจสะท้อน
พระไตรรัตน์

อย่าให้มีทุกข์หมองหม่น
สวตมนต์ภาวนา
อวยพรให้ท่านสถาพรพักนอนให้เต็มตา
โปรดจงได้มาช่วยรักษาชาวไทย

เป็นเพลงที่ตั้งอีกเพลงหนึ่งคำร้องยาวมากอัดไว้ก่อนเดียว เท่านั้น

ไอ้เดือนเอย

คำร้อง : ทรง สาลิตุล

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน

ไอ้คนนี้มีเดือนมาเยือนฟ้า
ช่างลอยเด่นเป็นสง่าเวหาหา
ไอ้เดือนเอยเดือนไม่เคยรู้เรื่องราว
ที่แสนปวดรวดร้าวในดวงใจ
ยามมีเดือนรักเคยเยือนมาเคียงคู่
ได้ชื่นชอุยู่ชิดพิสมัย
แต่บัดนี้รักร้างไปห่างไกล
รักมิได้เยี่ยมฟ้ามากับเดือน
นภาพรณจันทร์กระจ่างสว่างไสว
แต่ตัวเราเศร้าใจใครจะเหมือน
หรือว่าเดือนเยี่ยมฟ้าตามมาเดือน
ว่ารักเลื่อนลอยฟ้ากลับมาเอย

เพลงนี้ไม่ได้บันทึกเสียง

บันทึกชีวิตและงานของมณฑนา โมรากุล

๑. แผ่นเสียง เทปตลับและหนังสือ

ชุดอนุรักษเสียงของ มณฑนา โมรากุล

จัดทำเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕

ที่ปรึกษา: นายแพทย์วราวุธ สุมาวงศ์

คณะผู้จัดทำ:

นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล

วชิราภรณ์ วรรณดี

จินต์ จงวิไล

นายแพทย์ ธงชัย ฉัตรานนท์

จรรยาพร สุเนตรวรกุล

นันทาและวัชรินทร์ อมาตยกุล

เจ้าของและผู้ดำเนินงาน: บริษัท รักศิลป์ จำกัด

๒. หนังสือ ดาวประดับฟ้า มณฑนา โมรากุล

จัดพิมพ์ในโอกาสจัดงาน “ดาวประดับฟ้า มณฑนา โมรากุล”

ที่หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

วันอาทิตย์ที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

บรรณาธิการ: นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล

ผู้รับผิดชอบโครงการ:

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กรมประชาสัมพันธ์

ชมรมนักจัดรายการเพลงเก่า

ฝ่ายบันเทิง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

รำลึกพระคุณ

ขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณทุกท่าน
 ที่ได้กรุณาร่วมบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม
 วางพวงหรีดไว้อาลัยและมาร่วมงานพระราชทานเพลิงศพ
 ตลอดจนได้สละเวลาเขียนบทความลงในหนังสือ มัณฑนา โมรากุล ในดวงใจ
 นับเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่ง
 สำหรับครอบครัวในช่วงเวลาแห่งการสูญเสีย

แม้นางมัณฑนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล) หยั่งทราบด้วยญาณวิเศษ
 คงจะซาบซึ้งในความรักและไมตรีจิตที่ทุกท่านได้แสดงให้เห็นประจักษ์
 ทั้งในยามมีชีวิตและในวาระอันเป็นที่สุด

บุตร ธิดาและหลานขอรำลึกถึงความกรุณาที่ได้รับไปตราบนาน

ธนกร เกียรติวงศ์

ชุตติเดช เกียรติวงศ์

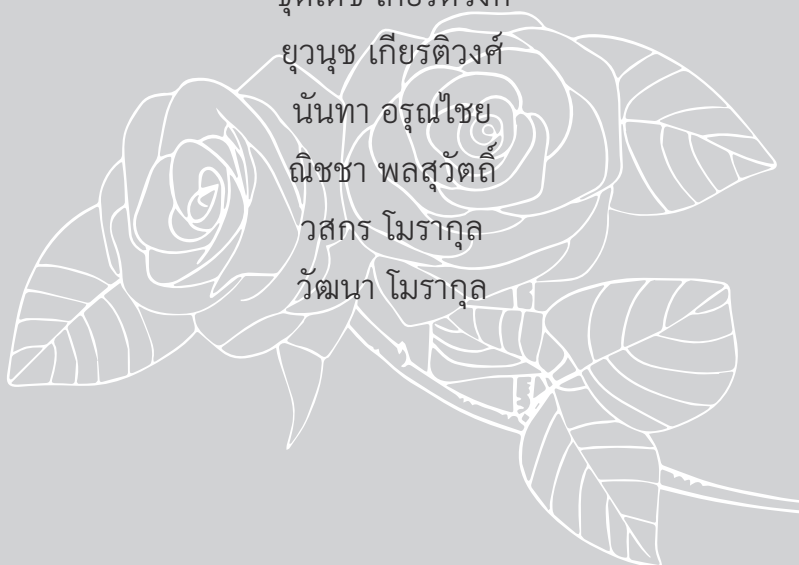
ยุวณูช เกียรติวงศ์

นันทา อรุณไชย

ณิชา พลสวัสดิ์

วสกร โมรากุล

วัฒนา โมรากุล

มันทนา โมรากุล ในดวงใจ

ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ

นางมันทนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง)

ณ วัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

พิมพ์ครั้งแรก: กรกฎาคม ๒๕๖๕

จำนวนพิมพ์: ๕๐๐ เล่ม

จำนวนหน้า: ๒๕๖ หน้า

ผู้จัดพิมพ์: ธนกร เกียรติวงศ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ:

มันทนา โมรากุล ในดวงใจ.-- กรุงเทพฯ : อมรินทร์คอร์ปอเรชั่นส์, ๒๕๖๕.
๒๕๖ หน้า.

๑. มันทนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล). ๒. หนังสืออนุสรณ์งานศพ. I. ชื่อเรื่อง.

๕๓๒

ISBN 978-616-636-710-2

ที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล

บรรณาธิการ : วรรณ นาวิกมูล

คณะบรรณาธิการ: นันทา อรุณไชย ธนกร เกียรติวงศ์ โชติรส เกตุแก้ว

ศิลปกรรม: โชติรส เกตุแก้ว

ภาพปก: มันทนา โมรากุล ภาพถ่ายโดย สรรพสิริ วิริยศิริ

พิมพ์ที่: บริษัท อมรินทร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ
นางมัทนา เกียรติวงศ์ (โมรากุล) ศิลปินแห่งชาติ
สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล-ขับร้อง)
ณ วัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
วันอาทิตย์ที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕